KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
B. 1026.

ספר

התקנות

והכבטות ומנהגים הנוהגים פעה"ק ירושלם
ת"ו ע"י רבנים גאוני עולם לקדושים
אשר בארץ זיע"א.

נדפס מתוך כ"י ע"י הרבנים הגאונים מאחינו הספרדים
יצ"ו שנת תר"ב פעה"ק ת"ו, ויען כי עתה אינם בנמצא
העלתיו שנית לבית דפוסי בתוספת מרובה מהרבה
מנהגים אשר נמצא בכתובים ביד הרב הגדול המפורסם
ראש ב"ד מקודש מוהר"ר יעקב שאול אלישר
יצ"ו, ובאו איש במקומו בציון כזה [ ] —
גם הוספתי התקנות אשר נתחדשו ע"י
רבני האשכנזים בעניני
החזקות בהסכמת
רבני הספרדים
יצ"ו.

הדפסתיו

פעה"ק ירושלם תובב"א

יואל משה בהר"ם סאלאמאן

שנת תרמ"ג לפ"ק

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

הסכמת

הרב הגדול, מעיז ומגדול, המפורסם לשם ולתהלה, ראש
ב"ד מקודש מאחינו הספרדים יצ"ו מוהר"ר **יעקב שאול**
אלישר יצ"ו:

הדור לחם רלו ספר חקוח כוללות עיקו"ח ליון סיח
בים חייכו, וגם מכסגי עיס"ק ירוסלס ח"ו לחבר
נדפס פעם רחשוגס בסחר"ב למען ידעו כל יוסבי עס"ק
הכחים מחו"ל לל הקדם ולל יסחרכבו לעשות כל לחד כפי
מנסג עיכו וסבר מקומו, וכן כוסדכו מרבוחיכו הקדושים
גלוני מרן זיע"ל סמייב לעשוג כל הבח לעיר לחרח וקבע
דירתו בס כמנסג לחבי המקום ולל יבגס וכל דבריהס כגמלי
לס, ולכן כחעוררו לז להכיחס לל מזנח הדפוס וילכו לחורן.
ויען כבר ספו חמו כל הספרים רחשוגים לל ימלחו לף כסך
מחס גדוס כל"ג, ולזס קס וגחעורר ידי"ל מע' הרב המופלג
וסלס, זריז ונסבר וכו', מו"ס **יואל משה** סח"ל ח מ ח ן
כ"י להזור ולהדפיסס, וכלחבר סמעחי סמח לבי ויגל, ונחחי
לפניו עוד ליזס מנסגי עיקו"ח בסיף מלוי חללי לחבר הסמיטו
מע' הרבנים הגדולים רחשוגים כמלחכים סהסחדלו לחסיפחם
למען ימלח בו הקורח דבר חדם וימלח נחח. וכבן כל יוסבי
עיס"ק ירוסלס ח"ו לחבר מוכרח שימלח חחח ידו בספר הלז
ימלחו ביד מע' הרב **המדפיס** הנ"ל כ"י במקח הסוה מבר
ימברו להכיחו לל ביחו ולגוגזו בחמחוח ספריו היקרים כן
לחועלחו וכן לחמוך ביד הרב המדפיס הנ"ל כ"י לחבר הוליח

כמס

הסכמה

כמה סוגלות וסגיל זכב מביסו לסוליסו לסוב יס"ר חפץ ד' בידו יצלח. — והגני כמזסיר בחזברס נמורס לבל יקרב חים זר להסיג חת גבולו עד סוף טעך בנים מביום הזס, וכל המרסיב עז בנפסו לעבור על דברי חלה לח יחבס ד' סלוח לו ולסומעי' יוגעם ועליהם חבח נרכח טוב. — הלכ"ד הכותב וחותם בדמע בלערי"ך ירושלם עיוד בחבלי טרדין עמום הסלוחות ומלפס רחתי חנינו שבשמים ירחם בעניינו ויבח גוחליהו ויקבץ נדחינו ויבנם סיכליהו ונזכה לעבדו בחמת ויסר ולעטוח בעוב והיסר **יעקב שאול אלישר** ס"ט.

(בח סימן ים"ח בכרכ"ה)

הקדמת מעלת עט"ר, עטרת זהב גדולה, ראשון לציון, הרב הגדול כמהר"ר חיים אברהם גאגין נרו יאריך ימים, רבות בשנים. כיר"א.

דרך סקדים, מאן דאמא אמא מסא מנרחיקס. נכל סיד סחזקס ירושלם סבנויס, שבכל סכין ניופיס. מרן על מכונים ויכלוים בסערים מעשיס, מלחמי מספע, נדק ילין בס, מלך במספע. חורס ומלוח מלחים מפיקים, בלחרת דזקוקין, בחרבע פנוחים. מרן לכי גדלס שעבוטים. כי ממנו תולדות **חיים**

דרך סמלך מלכו של עולם, תדון כל הנשמות בכל דור ודור עמד ושחלס. רשעויס כמלאכים חלס בני שס חשבי עין רחסס קמ"ר מאז סיסה לעס. זאת כעיר סיאמרו כלילה לילה מסביס. ויעלה עוב"י קריה יעריס, יערות דבש שס ישבו שריס, עיר גדולה של מכמים ושל סופרים, כנחלים נעוו כגנות, ודשיפס שוט"ח, מן שמקדם שס יולחים מקור מים **חיים**

דרך כרביס יקיד ורביס בכוחס כוחניס, על יעבר נת רבים. בל"עריך יהושלם לימת של מלכות חגב טרדייסו מלמדי זכות, סרו"מו מחיך כשדה. סבי דלו"ס ודייני גולה לתורה ולחעודה, רבניס ונאוני מרן, נבוריס לעמוד בפרץ, בגזיר' עירין פחנמת, ליסוד מרן מלחת בטעמ' מכוס יסוב מ"י ליסוד מרן של מכונים, של מכון כר ליון ושל מקריבים, דלח חחכמל עניבחת שפירחת, דחים שס חוריחת לשמור חת דרך עץ **חיים**

דרך מנסי מעשה, יסבו זקנים מלכים לכסא, חגב חסיפ"ס מלחת דעדיפא, נחספו שמס כל סהדרי"ס. בזקוקין

דמורח ובעורין, סגס המלכים נועדו, ויסיסים קמו עמדו, רבני הלפין ורבני מלוחא, בתחרת דמתדי ביחא בסדי ריש גלוחא, סם היו עושים **תקנות**, דגרי חכמים כדרכוחם, בקנס לחד עולות במחזיס לעלוח, ומכחבן מילייהו על ספר הזכרונות, כל הכחוב **לחיים**.

דרך חרוכס מעלם חרוכס, המלי מעלין בגזרין, דח **גזירה דאוריתא** וכותבין סטרי בירורין וכל הטס חסר בסער, בקטן כגדול, בסרוין בלער, וסדרים בין כמולות, גוי קדוש יוסב חכלות קימו וקבלו עליהם ועל זרטם לחריסס לעסור ולעטו' ולקיים חת כל דברי מסמרות מחחדסות, הרחסומות הסס בחו ומחדסות מסוס פקוח נפסוח, הסס נפסיטו **בחיים**.

דרך חמת קוסטת קלי ויליפת מלחת, חדכבי וכבי נפק חודיחת, קיימו מס סקבלו כבר, חק בל יוסבח מן מולת דבר, חהל בל יגטן בל יסע יחידותיו, להודיע לבני חחדם גבורותיו, הן הן גורלותיו, בהסכמת עלו ככל חקף בהסכמות, וכל העובר עליהם נעשה גל של עלמות, וכל דבריהם כגחלי חש בוערות לכל הדברות ולכל החמירות על העיר ועל העזרות, לעור בעור **בחיים**.

דרך חיים חוכחות מוסר, להוביח במיסור להסור חיסר, כל מלות סקבלו עליהם בסמחה לעבדה ולסמרה, סוקבעה הלכה לדורות מכסגן של ישרחל חורה, וכל סדורות הבחים לחריסס, בס ובניהם, רבגן דפקיע סמייהו מגררין מבחרייהו, וגופת בחר ריסת חזיל ישרחל לחן קדסים, וכבל דור ודור היו מחדשין חדשים לנקריס, בכחוב עטלן כולס חבירים, לפי הטח והזמן, פרט למזומן. חגמנו חלס פס היום כולנו **חיים**.

דרך עץ חיים עלה טובה קמ"ל . ככותב'ם בנפה מלן יכב לן, כותבם דורפם, וסיד כותבה בנוכחה דמחנה, סיו כותבין ומעלין על ספר, לחת לפה פתר תמר עם ספפר, למען יעמדו ימים רבים, בקרב עמים רבים . ומלן גברת דפליג עלייהו וכי סריג חד מיניהו, לפטות לה סידוע, לו לעקור נטוע, כדמי'ן יהעבד, פרימו מהרן תחבד, וגם כוח עדי לובד, נגזר מהרן **חיים** .

דרך עולם לעחים מזומנים, כימו שמות דור ודור מלז רבו פעמים, דור דור ומנסיגו דור דור ופרנסיו, לזקניו ולרחביו ולפר מפרפיו, וביניהם פעלים לחריפים נמלא לחם בלמתחוחיכם, מחבר ירבו מלכוחיכם, כמה פפכמו' הרחבונים בן מוקדם ומחוחר, מכח לבחר ומכח לבחר, מבדוקי לבדוק, קימה שלין בם סידוע, זה בח ומתר רחם זה מלחתי, ירחתי בחמחחה מבפתי, ועחה כי לדקתי, ועחה בנה הבחתי, טיב חיתי לוחם מחתי, עוד זה מדבר וזה בח רחם זה חר'ם חבר כבר היה לעולמים מוחים בנים גנזי חבלים נפלו לי בנעימים, בירוך המפעה נעלמים, לדבקי ומכי ברוב בנים עם דור ודור, נפזרו עלמינו כהלי קדר פז'ר נח'ן ולין דורם ולין מבקש כרי זה בכי יוחן, וזימנין דמבחר'ם לה בכחה מלוים גם לחלה חבכחנה ולה חמלה בחרן **חיים** .

דרך גבר, יומח כי בחידעה לזרחי כגבר, לפסוף ולקבץ לח כל בפפכמו', רחבונים ולחרונים לחיות מחכימות לספחים בחמרים וסיו לחחדים שכולם מחחימות, לף פנעחקו מלמון לעז ללמון עברי, בעבור ישמע העם בדברי, חיים בם למולדיהם, ומכולם לין בהם ודקדקו בהם דקדוק יפה, המזק הוא הרפס, בדבר שידיעחיהו מברעח, בלחי הוספס ובלחי מגרעח, והרואה ירחה כי כולם נעשו ברוב בנין ורוב מנין, ולחורחם של רחבונים לחח היה בחכמה ובמנין חלי"ח

כי נתחדשה הלכה בימינו, זה ימחמו ממעשינו ומעלבון ידינו, חזק ונתחזק בעד עמינו ואתה ושקטה כחרן עיר אלקינו הר קדשו, לים להלנו ישראל כלי קוש עדה, על התורה ועל העבודה כי ממנו חולאות **חיים**.

דרך נלך בה תמיד כל הימים דרך הקודם, לעמוד מעמדו הקדם. ואיתה ירושלם לתהלה בארץ, אין יולדת ואין עוקרת ואין פרץ. ע"כ אמרתי ע"ט לעבות, ולא עת לחבות, להביא לותם הל מזבח הדשים מלאד בסיו מלויים, לאד בלאד יגיעו עשה בהם סימנים, והיה לו נדפס"ה לגב גדרה, מלחת לאבים יקירה, פסק לאד לקוח מחיך פסקי גדול הדור בחברון מני"ר סרב הגדול כמהר"ר שלמה משה סוזין זלה"ה לאבר הערה למות נפשו וינן כתו רמים מקדשו. ויען כי כל דבריו בפסק זה קדום מדבר בעיון הסכמות דין גרמא שמחיו לשבתי' כלך הלל ממותה, וכל הכם לב בעיניו ירחה, ולאבר נגע ירחה ה' בקרבו ומורת נם כוח ייבא, ומי בחים לאבר עלה יעלה לשבון כבוד בתריומו, משם ירחמו, כי מלחת כדנת רשעים כמלחמים גזרו ומחתו לקיים כ"ד. ועשו מעשה רב ומי יבא לחריבם, לדבר דבר וחלי דבר ח"ו על הרשעים לקדושים לאבר בארץ חלקם בחיים.

דרך נלב טרדתי לויתי נרעות נפשתי, להגי חרי לורבת כוללי חבלות, מר ותהלות כמהר"ר **יעקב קאפילמו** נר"ו וכתה"ר **אברהם אשכנזי** נ"י נלב טעפייתו בהדי דהייקר חלמודייתו לחסוך ולקנין מלהקת הפוס' החחרני' כל מידי דהלי במהנת מחורתם של רשעים, המוגע לעניו דינה לה"ק קרא וחב"ח סברם, מהנן של ישראל חורם, מידי דהיגי פעה"ק ירושלם ת"ו כל לאד עד מקום שידו מגעת, להחלוך

להחפלל כהר"ם ללחכם ולרחכב בקולם מכרעת ; וכן עשו וכיוצו לת הספר כביתו , מילי מילי מלוקטים , לת "בעדות ובחקים וכמשפטים מיני "קטניות , הדברים עתיקים ממעונו' תריות, כ"מ דין וכ"מ דין סמוכו לגת ויש בהם סמיכ"לחיים .

דרך שער בין כמומחים , זה וזה שוים בקדשה היא בעינים , מקרא מלא דבר ככתוב להעמיד לת ירושל'. לי לזכת עייפינו וסדרינו בכרך לחד ונקרלת בשם **ספר תקנות** ושד לחרן מלות מגינת ונקרלת בשם **דיני מנהגי ירושלם** רשם רחזחים ולחנחנו בשם ה' תלקינו נזכיר תגת ה' כושיעת נת, תגת ה' כלליחת נת . ויכי נועם ה' תלדינ'ו עליט ותל יפלוט שתן ויל"ר במעשה ידינו . כביטה ורחם תרפחינו וקבץ פזוריט מבין כגויים וכפולחינו ומסר מושם לגתליט , ומלך ביופיו תחזינה עינינו , ירחו עינינו וישמת לבנו לתור בתור פני מלך **חיים** .

הצעיר **חיים אברהם גאגין** ס"ע .

הסכמות

הרבנים המופלאים, וכבוד ה' מלאים יושב על מדין,
המאורות הגדולים דפה עה"ק **ירושלם** ת"ו.

דרכי ס' תלקים נקדם נאום תהלה, כתר ס' בציון מכונה
היולר מחללה, לא זז מחבבה, תואב ס' בערי
ציון היא דורם ס"ן לא,לא זוה מכיל **מבותל המערבי** סיח
סעולם, בית תלקים וזה בעד סממים, נורא עליליס הכה
תלקיעו זה הסוכן **בציון**.

דרכי מלכי ישראל נאוני הדורות, רחמונים כמלאכים
דפקיע ממייסו דייני גזירות, הם המקיעו תקנות
גדולות מיד ולדורות, דגרי חכמים כרלכונות וכמסמרות,
בגזרת עירין פחגמין ממרות עסורות, קבעו הלכה לדורות,
מספעים יפרים וחורות, על סעיר ועל העזרות מכון הר
ציון.

דרכי נועם נאנו חכמים דבריהם לפיעורין,
בהסכמה עלו **בחרמות ונדויים** וכל תלות
הבריה כולל כל לישורין, חק כל
יומכח כל חמוע עולם ועד דבר שחין לו מחירין, כל דחקון
רבנן עשו חיזוק לדבריהם, כל דבריהם בגחלי תם בחתר
דזקוקין דעורף וביעורין, ואין פוקח סה ומלפלף לרבות כל
המעירין, ודור אחר דור ודורשיו ומעשיעו קימו וקבלו עליהם
בכל חקף לשמור ולעשות ולקיים ולגזור עליהם הן מזהירין,
בי דינא כחר בי דינא לקדושים אשר בארץ וחדירי זקני בת
ציון.

דרכי שים על העדה נדול כחברון מוהר"ר רחמין
לציון הרב הגדול, מבלר עז ומגדול רב חנא מעירי
כנסח

כיכם הגדולם אלו סנהדרין, כמו"ש **שלמה משה סוזין** זלה"ה ביטלן את המעוררין, קדום מדבר גבר בגובהי של תקנת ירושות ונחלות יודע בסטרים, ועליה נמנו וגמרו עמודי עולם מוסדי ארץ די בכל דור ודור קבעוס הלכה וס"ן מורין, ואין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו אא"כ גדול ממנו בחכמה ובמנין ומי יבא אחריהם במספר הוריס, והרב הגו' כהים מלחמות יעיר קנאה, יריע אף ילריח, דינא יחיב וספרין, ובגה אללו.

ציון.

דרכי בני אדם כדרכיו וכפרי מעלליו בחזיונו שמעו ואבותיו ספרו לנו שהיו מספרין, ובעיניו ראינו הים לו אשר יקום לעורר על תקנות והסכמות ופשלו בחדרי חדרים, ונשמות ממטמע שעבדו חכמים מפלאו' חמיס דעים לדבקו ביסורים, ולא ירחו בנחמות

ציון.

דרכי ישראל קדושים שבכל תפוסיה ישראל, זרע החיהנים לכונן את בית חייגו, והוד יפי נעויה לכונן את ירושלם מימות עולם ומסנים. גם אלן נדידן מעשה ידינו כוגגה לאדפוסי הדרה יען נחחרשה הלכה פעה"ק מזגה הדפים יחן בספר ויחקו הסכמות רבני גלוי עולם מלכי ארץ ורוזנים, לסודיע לבני האדם את כל חקף גזירות דרבנן הסידי' הראשוני' ומלחת אגב אורחא לקוטי בחר לקוטי מפי סופרים ומפי ספרים, אסיפת חכמים מחוכמים נעטי נעמינם הרבני' כולל חכלות ישראל כמו"ש **יעקב קאפילוטן** ומוסר"ל **אברהם אשכנזי** נרו מנסני הארץ אשר גבלו הראשונים טל הר

ציון.

דרכי אל היושבי בשמים, הביטה וראה עם בני ישראל ידרו לעטרי"ם עד כי כבל כח הסגל נאנחים ואנקים ויד"ל ישראל ד"ל מסכת ילאו עליו עטוקים. אגא ה'

נחום

הסכמות

בחום תעמוד לנו כי ניצב עמך שובנו אלקי ישעינו עין בעין נחזי לכן, מקום מקדם בנוי ומסוכלל כוח שלמן, פקדת סלרן ותשוקקיה **רבת** תעשרנה ושבו בניה לגבולם בשוב ה' לחן שיבת **ציון**.

סכ"ד דלי ציון עמוסי תחלואה המוחמים פעמ"ק **ירושלם** תובב"א.

הלעיר חיים	הלעיר יוסף	הלעיר יצחק
הברכם גאגין	זלמירו ס"ע	פרחי ס"ע
ס"ע		
הלעיר בנימין	הלעיר יהודה נכ"ר	הלעיר רחמים
מנחם דאנון ס"ע	שלמה הכהן ס"ע	שלמה הלוי ס"ע

חולעה יעקב
ס"ע

זה

ספר תקנות

ונוסח הסכמות ישנות אשר גבלו ראשונים כמלאכים לקדושים אשר בארץ המה חלקם בחיים, והיה בעבור תיקון והעמדה הזאת העיר שיאמרו כלילת יופי, הבת ירושלם, מיוסרים על אדני פז, קו היושר והאמת בכל תקף ההסכמות הנעשות מימות מרע"ה לבל ימוטו לעולם ועד ולכונן את ירושלם. גם חדשות שנתחדשו מעתה. אלו ואלו מן המקדש יוצאים, ציון במשפט תפדה ושביה יושבי ירושלם.

מחת ממשלת מדוגימו המלך סאדיר המסיד סולטן

עבדול מאג'יד ירום הודו

נדפס

פעה"ק **ירושלם** תובב"א

בשנת **תרב** גרולתי לפ"ק

בעזה"י . תכתב זאת לדור אחרון . זאת נחלת עבדי ה' שערי צדק . לחזק את בדק . לאשר גבלו הראשונים אשר בארץ . תקיפי ארעא דישראל והאיתנים .

בקסת"י לפסי"ם ולדברה נגד מלכים מקנח רחמונים כמלאכים לכוודיע לב"ח כי מלן יד עניי מלן סוכני מ"י בגלות כחיל כזה כעם כיובב בה מאר ל"ו בסכנות יהלכ בה לחם ל"ו תחסר כל מעול מלכות ועול דרך מלן וחסרון כיס קשה מכולם וכולאם מרובה לגויים לילי כמלן רבו כמו רבו סדר מיקין וחבלות חמידין כסדרן ומוספין וכבדי סיכי' יסוב בת"י לכיות עם ס' כתלות כחייס כי מין לו להקב"ס בעולמו כי אם מרבע לחות של סלכה בת"י ולכיות עובדים לח ס' כחלרות בית חלדי"ו רבנן חקיפי מרעא דיסר' קדמוניו חקנו חקנות וכסכמות זה למעלה ממאה שנה ס"ן יותר כמה בכחם כח ב"ד יפה הגדול ברוב מנין ורוב בנין רבני וגאוני קדושים מאר בלרץ המה זיע"א לחזק לח בדק ליסוב כמלן ולחיות מכללה ומן כפרט שכל לים לו לחשה מאר קבע דיכחו כמלות המיים לחד המולד בה ולחד שנה מקריים חולוח מאר יחוח בעה"ק ולא נמלא לו יורם מדאורייתא בשעת מיחתו חזי כל עזבונו היה יסיס לכולות עה"ק לצירכי הוללות הטיר לחזק לח בדק ליסוב כמלן . ויש לחנו מן עוד היום הסכמה כחובה בספר וכדיו ולחומה ליחשה הלא היא כחובה בשעת כהנ"ז ושם בלר"ס שמקודם זמן זה היחה מקנה זו ובכסכמה עלו בכל חקף לעשות משפט כחוב בכל חשר גבלו רחמונים , והם חדשו שכל מחנה ס"מ חשר יהן לים לו חשה ליחיד ולפילו לרבים כיון שלין יורבי מלוי בעיר הק' בעת מוחו חוחה המחנה בעלה היא ומבוטלת שלין כוונחו כי לם להבדיל מן

הכולל

כקולל וכו' וחזקו הסכמה רחבוה וגם מה שהדבו בהסמרות נטועים ובחלות הכרים וכחוב שם שעבו לוחם בעלת הכרים והסגני' אחר בעיר קוסטנדינ"פ יע"ה לדוני הארץ והסכמות הרבנים זיע"א בדוב מנין וברוב בנין ותחימי עלה י"ב תחימות למספר שבטי כ"י ומאן דמחים קמא הוא הרב הגדול בעל חזן נחום ז"ל ועד האחרון שהארון שבשם הוא הרב הדמת קדם ז"ל ומלותו זמן בכל מקך שער שכים לו עברים מהבו גזירותיהם ושמם בכתובים בפנקס הסכמות וכאשר רמז מזה בתחלת שלים הגליון וקדום מוכרי"ט הלבחזי ז"ל אשר כי' מלך ירושלם עבריה ושמה שלים רחבון לציון בספרו ספר שמחת יום טוב בסי' ע"ו בד' רכ"ה ע"ה בשלש כחוב וז"ל והכולל זוכים מחחבן כפי הסכמות ירושלם ת"ו מהבוה גם יבנות יע"ם. וכן הרב מזבח אדמה ז"ל בחש"ע על סימן ל"ו בד' כ"ד ע"ב כחב וז"ל עוד טוענים פקידי עס"ק עפ"י חקנם והסכמה פעם"ק ירושלם ת"ו שכל דבר אשר יבחן לו יוקדם לאחר פעירת התרם המנם בחייו שם יפערך לו יבא לידי דוחק יפלח בשם ידו בזה לין מקבל מחנם לו הקדם זוכים כי זה דומה לשטר מברחח כי לא עשחה כי שם בעבור שלא יפאר לכולל עס"ק וכו' יע"ם. וכן כחוב בהסמ מקומות מהרב ז"ל וגם בחוב אשר יפארו בני אדם חייבים להנפטר יורשים לוחו הכולל כאשר כחב כן הר' פרי החדמה ז"ל בח"ב נסוף ס' זכיס דע"ח ע"ה וז"ל ופקידי הק"ק כיורשים דמו והבי נהיני לגבות כל חוב שחייבים לנפטר עפ"י החקנם ולין מוחה בידם עכ"ל יע"ם. ודבר זה מפיך ולזיל דור אחר דור בלין פולם פה ומלפלף. וכמעט זו למעלה מששים שנה שבבר נחפרסם הסכמה זו וסעיפים לרוב הגלה ואדעחא דהכי יולאין בשיר ומחכוין בשיר ובאים לחכון כבוד על אדלוח החיים אדץ יהראל מקודשת וכמה רבנים גולנים ושמה בהו מקריח חולות והניחו יחרס לכולל עס"ק ירושלם ת"ו ועד אחרון הגלון בעל חק"ל כי כולרך בחעתיו להחפחר עם הכולל ע"י הגביר האבר עמד בפרץ ירושל'

ח"ו כמה"ר נסים חיים פרחי ז"ל ועמה לו סילוק הכולל נסך
מה וגם הרב הגביר ושר גדול הוה הרב מוסר"ם חתעים ז"ל
לחר שהיה לו יד ושם במלכות עם כל זה נתפשר עם הכולל
בס"ר הגם כי הוה בהיותו בחו"ל כי' מן המערערי' ומפקפקי'
בעניו זה בחמוה לקלח בני חדם כשבח פעמ"ק ורחם חת
מכות הארץ ואת החלואים ורחה פניהם בהסכמות לף הוה
נחוועד עמנו עם עטר הרב הק"ל ז"ל ובירנו חיזה ספיקות
שהיה בלשון התקנות והסכמות הלח כמוש עמנו ביושר ובחמתי'
הכל ליטוב לרלות החיים חובב"ח כי כל כוחם היה לטם שמים
ליטוב הארץ וידוע ובבירה לנו להשרים ויועלי חרץ חדוגי
הארץ לשר בקושט"ל יע"ח וגם לרבות העומדים בפרץ השרים
והסגנים גומלי חסדים פרח"י סומנים לשר בכל שנה כולך
מכבה להחם חשבון משמם בניסף ויליחה מהעומדי' על הפקודי'
ירחי ה' וחוסבי שמו ומשם בחרה כי לח להחמים לחם כי כל
העזבונות שם להולחות קעיר להיות יסוד בחרץ ואין לבוח
לחדם שום הנחה ושום פרש ותפילו לרבני ומנסיבי עט"ק כי
שם שני חילוקים שמחחלקים פעמים בשנה פסח וסוכות וכגדול
שבנו תפילו הרב המנהיג ס"ו לינו לוקח כי שם מעט מזער
בשנה ושם בין שני החלוקים. ותפילו זה לינו יולח לכל מהכולל
כי שם בלירוף מה שלוקחים כו' שח"ח בקושט"ל יע"ח וכנגד
זה פורעים שח"ח כולם ותפילו הרב המנהיג ס"ו כרגע דמלכח
בכל שנה ושנה. וכל זה גלוי וידוע לכל ותפילו מעלת רבני
והחובי חבכורים ס"ו חשר שוכנים פעט"ק ירושלם ח"ו יבוחו
וישידון יגידון כי כך הוה החמת וכבל זחת לנו מרוצים כדי
שיהיה יסוד לנו בחרלות החיים לעבוד חת ה' בקרב הארץ
כחשר עם לבבינו:

והנה רב לחד מבני דורינו קרח עטר על זה כביה לנו
חסוכח כרמ"ם ז"ל דכלל כ"ו שכתב כל המנהגים שם
נהגו במקומות מנהג שים בו עבירה ים לשנות המנהג תפילו
שנהגו גדולים דאין כ"ך מכניס לעקור דברי חורם ותפילו

סנהדרי גדולה כיוצאה בלבבה כנגזה אין לכם כח לעקור ד"ת וכו' ואפי' הוא נביא אין שומעין לו וכו' אבל עפ"י מנהג לא ידענא לית יחנו ממונו על זה וזה וכו'. הלכך אפי' נהגו בו דור אחר דור עפ"י הרשאונים פשוט שטעות מנהג ואריך לבטלו כי הוא לעבור על ד"ת וכו' עכ"ד. ואנכי הרואה להרב הנז' קורא בסירוגין ודילינו עליו אבבה ולא ידענא מאי כוונתו בחתי' דברי הרמ"ם ז"ל דהרי סיים הרמ"ם ז"ל שם זהו במנהגי חיסור וכיוצ'. ובענין ממון יש כח ביד ב"ד לתקן ואפי' לעקור ד"ת ובכיוצ רואים לזה והמ"כ בחב שם הוא מלך מנהג נגד לא ידעינו וכו'. ובסוף החשובה כתב וז"ל דאי אפשר להוליא מתון מלא נחקנה ב"ד ודאי שם היה הדין מפורש שהוליא הדיין מחוך חקנות הרשאון היינו שומעין לו וכו'. וכתב עוד הרמ"ם ז"ל וז"ל וחכמי הדור שעמדו אחריהם שם נמלכו לעמוד אחר החקנה וכו' והמ"כ יחדבו מה שילנו וכו' יע"ש. הרי הרמ"ם ז"ל אחר רוב הגולה קבלו שורשותיו כתב ופסק כסכינת חריפה דבעינן ממון דשאיר ב"ד להוליא ממון מזה ולחנו לזה לפי השעה ולפי הזמן, ומ"ש מה שאחר שוד לפקפק בזה ולערער אפי' בהרבור ובמחשבה אחר אשר כל החקנות והסכמות אלו שלא עפ"ק נעשו עפ"י וחיקון נאותי מוסדות עולם ולא עשאום כי אם ליסוד מ"י ולא דיו זה בלעד אלא שבתב דברים להבטיל אח רעיוני עמי הרואים בלבו אין רואה כי אם שמועתן על מה שמעתיק הל"ל:

והנה אחת מן הרשאות שבניה גדול המורים הוא הרמ"ם ז"ל בתוספ חשובה שיא מהבית דאחרו בגעין ד' ל"ו ע"ב על מה שהקין הלל פרוזבול מפני תיקון העולם שקבו בם"ם ומי ליכא מידי דרחמנא אמר חשמט ואחת הלל ותקין דלא לשמט ומשני אמר אביי בשביעית בזמן הזה דרבנן והדר פריך ומי ליכא מידי דמדאורייתא לא משמט שביעית ותקינו רבנן דלשמט. אמר אביי שב ואל תעשה הוא. רבא אמר שפקר ב"ד שפקר דאחר רבי יאחז מיון שפקר ב"ד שפקר שאחר

וכל

וכל חסר לה יכה לג' ימים בעלת הסדרים וגו' יחדש כל רכושו וגו' . רבי אליעזר אומר מכה אלם מחלוט חסר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון רחמי רחמנות וגו' וכי מה ענין רחמים אצל רחמנות לומר לך מה רחמנות מנחילין את העם כל מה שירצו ע"כ בם"ם ורם"י פי' דמימרא דר' היא לפילו לקושיא קמייתא אי מתרצין דסביעים בזמן הזה דאורייתא היא דהפקר ב"ד הפקר ואין כאן עקירת דבר מן התורה וכך פי' הרשב"ם ז"ל והר"ן והריטב"א והרמב"ד ז"ל בכלל שמיטה פ"ט וכן דעת הרמ"ם בחסו' הכלל כ"ו הגמ"ל וכן דעת הריב"ם נסי' אל"ט וכתב הרשב"ם בשיטתו וז"ל ומינה שמעינן דכתב ב"ד יפה להפקיע מזה ולנחנו לזה אף קודם שבגיע לידו . וכן מוכח מקרא דאלה הנחלות דמה תהוה מנחילים ואומרים אדם פ' לפ' וזכה לו מיד אף קודם שבא לידו אף רחמים מנחילים ואומרים ממון רחוק יהיה לשמעון וזוכה בו מעתה שמעון עכ"ל . ומדבריה הרשב"ם ז"ל כך קרא דאלה הנחלות ולא סביא קרא דמייתי רבי יצחק דותבר לא יבא בעלת הסדרים יחדש וגו' נראה דאי הוה מייתי מהתוא קרא לא הוה שמעינן כי אם שים שם כח ביד ב"ד להפקיר ממונו אמנם לומר ממון פ' יכה לפ' ויכה זיכה קודם שיבא לידו זו לא שמענו כיון דאין לנו כח כי אם להפקיר דוקא וא"כ לא הוה מחדלא קו' קמייתא דסביעים אי הוי דאורייתא א"כ איך יזכה המלוה מדין הפקר ולהוליא מן הלוה כדיינין . אמנם מקרא דרבי אליעזר שפיר מחדלא קושיא קמייתא דאף אי הוה סביעים בזמן הזה דאורייתא ים כח ביד ב"ד מדין הפקר לזכותו למלוה אף שלא בא לידו וא"ח א"כ למה היצטריכו לסביא מהני קראי דמר אמר חדא ומר אמר חדא דמהתם דאית ליה קרא דרחמי רחמנות א"כ למה הצטריך לסביא קרא דותבר לא יבא ואפשר לומר דכתה פליגי דרבי יצחק דסביא קרא דותבר לא יבא אית ליה דדוקא להפקיר ים כח ב"ד למנם להוליא מזה ולזכות לזה ליה ליה ור' אליעזר אית ליה דמדין הפקר בית דין

הפקר

הפקר יש כח ביד חכמים להוציא ממטון ולזכות לרשות מכלי שיבת לידו:

אב גל"ד וכות סתם דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי דרבי ילחק בא ללמדנו דמלן דלא נייח לרבנן מפקיריון נכסיס וזכו עוכדו ולכך סביא רחיס מקרא דוחסר לא יבא וכן ליחא כמועד קטן ד' י"ו ע"ח דאמר רבא בחלן דלא נייח לרבנן ומנין דמפקיריון נכסיס דכתיב וחסר לא יבא בעלמא הסרים יחרס כל רכושו ולא כביא לך קרא דאלא סאחלוה דאלים מסוס דלא נפקיל מיניה לידע דמלן דלא נייח לרבנן דמפקיריון נכסיס וכזה הרואה יראה למרן מוסרי"ט אלגאזי ז"ל בספר קהלה יעקב בחוס' דרבנן בחוה סמס בד' כ"ד ע"ג דסביא סביא דרבא דמ"ק וסקסה דלמס לא בא לידו וכו' יע"ס. ואחר סמחילס רבס לא יס לפילו ריח קושיא דרבא רלס להביא לעיון בזה עוכדו דמלן דלא נייח לרבנן דמפקיריון נכסיס וסוא פסוט לע"ד וכ' אליעזר בא ללמדנו דמקרא דאלס סאחלוה סמטיון מיניס דיס כח ביד ב"ד להפקיר ממונו אל רשות ולזכות לחמטון. ועפ"י אחמור בין חנין מס"כ הרמב"ס בפ' כ"ד מסל' סגסרין דין ן' וז"ל וכן יס לדיין חמיד להפקיר ממון סיס לו בעלים ומאבד ומוחן כפי מס שירסה לגדול פרנס הדה ולחזק הנדק לו לקטוס. עליהס הרי הוא אומר בעזרס וכל אשר לא יבא בעלת בעלת הסרים והזקנים יחרס כל רכושו מכלן שהפקר ב"ד הפקר עכ"ל. וכחב מרן הב"מ ז"ל וז"ל במקומות רבים בגמ' מלינו הפקר ב"ד הפקר מסס בפרק השולח לחחני' דסחקין הלל פרוזבול ובפ' חלו מגלחין דמייחי מקרא מייחי לה רבינו עכ"ל. והוא סדבר אשר דברנו דלעניין להעניס פרק גדר גדה וכו' להפקיר ממונו מסוס דלא נייח לרבנן הרמוס נחוסב ביד כל ב"ד וב"ד והפקרן הפקר מקרא דוחסר לא יבא בעלת הסרים יחרס כל רכושו וגו'. כן לחמת דלריך להבין לפי זה מאי דפסק הרמב"ס בפ"ט מסל' סמיטס

ויובל דין י"ז וז"ל מין סהפרוזבול מועיל אלא בשטיעת כספים כזה"ז שהוא מדברי סופרים אבל שמיטת סל חורס מין הפרוז' מועיל ע"כ וכתב הרמב"ד ז"ל וז"ל זה לשון מחוור דאכתי הוא דאמר שכי אבל רבא פליג ואמר שפקר ב"ד שפקר וסילק נוכח בכל זמן עכ"ל . וכתב כ"מ ז"ל בביאת שטנם הרמב"ד וכתב אבל רבינו גרשם שטפים בפי' שחוס' אלא קאי מימרא אלא לקו' בחרייתא ועשטת דכיון שאין סשמין בידו לשקרוסו ב"ד אבל להוליא מידו אלא כדין חורס כלומר אילו היתה שמיטת כספים דאורייתא לא סוי מחקני להוליא מידו ע"י שפקר וכו' יע"ש ולכאורה קשה ממאי דפשיט הרמב"ם בפ' כ"ד מהל' סנהדרין דאפילו להוליא מידו שפקר ב"ד שפקר אלא ודאי מוכרחין הנו לומר דהא"ב דס"ל להרמב"ם דהרשות נחונה ביד רשאי שהנוח וביד כל ב"ד להפקיר ממון אשר מוחזק בו שהדם ולזכותו לאחר כשיהיה לרבנן אימה לורך לפי השעה ולפי הזמן וכמ"ש בפ"י מהל' סנהדרין שם לגדור פרלא הדם ולחזק לח בדק דהייגו לגורך בנין בית הכנסת או חיקון לרבי ליבור כגדון דידן אלא בני מ"י ואם עשו הרשות נחונה בידם והפקרן שפקר אבל כל זמן שלא רצונו בפי' שחקנו כך אין הנו חומרים מדעתינו שחקנה שחומה לומר שחקנו כך אפילו למיעקר דאורייתא כ"ש שאין הנו חומשים ורואים שכך נאמרה גזרתם ואם כן כשר דשחקין כלל פרוזבול כיון שהיו בניה שני ולא היה לז היובל נוהג הנו חומרים דשטה דשמיטת כספים כזה"ז הוי דרבנן הוא דחקין כלל אמנם לי אמרינן דשמיטת כספים דאורייתא אפשר דלא היה שחקן כלל והיינו טעמא משום דאף דביד ב"ד לחקן אפילו למיעקר דאורייתא מדין רשאי שהנוח שכח בשמיטה שאני דחקנה זו בעלמה שהחקין הלל כדי שלא תשתול אלא בפני העניים ואלא יפסידו העשירים בהלוותם לעניים וכמ"ש הרב כ"מ בפ"ב מהל' שמיטין שזהו עיקר טעם חקנה הלל יע"ש ש"כ סרי החורס לא רלתה בחקנה זו בפי' קרא כדכתי' שמור לך פן יהיה דבר וגו' ולא חשתה החורס שמתנעים העם להלוות

מפני זה וז"כ נכנון דא שהחורש למרס דהשמיט לית יכולו רבנן ויהקנו מקום נעילה דלא לית יתמרו ויתקנו דכר ספך החורש בפי' וכוה על דרך ככלל דכייל לן הט"ז בי"ד דבדבר שהחורש בחירם בפי' לין כח ביד חכמים לתקוע וכנס בכלל זה נחוכחו רבנן בהרתי כנודע סיימו כמיטים לתקוע ולהחמיר על מה שהחירו בחורש בפירום למנס לפחיר מה שהחרש בחורש ולא נחמדם להם לרבנן שום מעם חדש מצוים בזה וכיולא בזה למריכן דלין כח ביד לחקן ולכך מוקמו לדעת הרמב"ם ודעימיה חילוק רבא לקו' בחרייחא דוקא ולדעת רש"י והרשב"ץ והר"ן והריטב"א והרתב"ד ז"ל ודעמייהו לית להו דלפילו בשמיטה לף שם סיש דחורייחא יש כח ביד חכמי' לחקן ולעקור ד"ח מדין הפקר כ"ד הפקר שזהו נמי דחורייחא מרחני החבות כמו שהחבות מנחילים לכל מי שירלו כך רחנים מנחילים לכל מי שירלו;

אמנם לריך לעמוד דמסוגיא זו דגיטין וכן ביבמות ד' פ"ט נרחה דלמדו דין רחני החבות מהחבות דנרחה לכחורש דרחנים יש להם כח כמו החבות דכחיב בהו וסי' ביום הנחילו חת בניו בחורש נחנה רשות לפנחיל לכל מי שירלה וזו סיא ס' ריב"ב בנחרא ד' ק"ל ע"ח במ"ב נג' ברחני' דסיינו בד"ג ומשוב יסיש כמו החבות למנס סיסיש להם יותר מהחבות שהות המלמד זה לא שמעינו סיסיש כח ללמד יותר מן המלמד ומלו נסוגייח בחרא דקל"ח ע"ח נרחה לכחורש סיפך דשם בעי רבא מלינא דריב"ב דחמר דחם חמר של מי שרלוי ליורשו פלוגי בני יורש הכל ומשמר לא ירשו כלום דדבריו קיימים והלכחא כוותיה ומוקימנא בש"ס בגרירי סחיך חם חמר כן בעודו בריא מי חמר ר' יוחנן דדבריו קיימים חו לא ופשיט להם ממתניתין דכחובת רחנן לא כחב להם בניו דכרין דיכול ליכי מינהי ירחון וכו' מייב מפני שהוי חנחי ב"ד וחמר רבי לרבי נחן שיחם מנחכם כריב"ב וחמר ליה רבי יסבון חנן וחמר רבי יללות סיחם בי וכו' חלח שמע מינה ירחון חנן

מלן שמעתא לי' וכו' ומ"מ תפי' בכריתא אמר ליה רב פפא לאביי בין למ"ד יסבון בין למ"ד ירחון הא מלינא דכ"ע הין תדם מקום לאני שלא בא לעולם תלת הגאי כ"ד שאני הכא נאי חגאי כ"ד שאני למ"ל לאביי משום דקמפיק לה בלשון ירחון ט"ס הרי מוכח מסברא דכא כ"ד הוא יותר מהאחות עלמא דלאו האחות לדעת רבנן היו יכול לפרוש לרחוק לאחד ולאחט לאחד:

כל שהוא בלשון ירושה ולאו בחגאי כ"ד מודו רבנן:

ועוד ים לעיוד בהך סוגיית דבחרא בדברי רבי שמחילק רלה לגרוס בהסיא מחניתין דכחובת בד"ב יסבון חנן דהוי בלשון מחשה ודברי הכל היא דרבנן מודו בלשון מחנה והדר ביה משום הא דקי"ל דלא ערבה מחשבתי ותיפוק ליה דודאי ירחון חנן דהלא שהם מחניתין היא בפ' מי שהי נשוי דלריך שיהיה מוחר דיגר ובכחובת דף נ"ב ע"ב על הך מחני' דלא כתב לה בנין דכרין יחרו בש"ס טעם לחקנה זו משום כדי שיהא לדם קופץ ליחן לבחו כבנו ופריך בש"ס ותימא תע"ג דליכא מוחר דיגר ומשני במקום שמיעקרא נחלה דחורייתא לא חקנו רבנן ולריך לדעת למה לא חקנו אפי' במקום שמיעקרא נחלה דחורייתא דהלא מדין רחשי שהחנה חנו לומדים דים כח ביד רחשים להוליא ממון מזה ולזכות לזה בהסיא סוגיית דגטין לדעת הרשב"א ודעמיה ותפילו לדעת הרמב"ם כן ס"ל כחשר ביארנו לעיל מסיא דפרק בפ' כ"ד מכל סנהדרין ומש נחמר החכמים הרחשונים חשר חקנו בחובת ב"ד הוא שיקנו החוריית' כיון דעיקר טעמת דכחובת ב"ד הוא כדי שיקפיד אדם ליחן לבחו כבנו ג"כ אין חנו חומרים מפחמת הע"ג דליכא מוחר דיגר דמעיקרא נד"ח ג"כ קשם מאי שנא חקנה זו מחקנ' אחריתי דבנן נוקבין דיהוין ליכי מינאי יהון מחזרין מנכסיו דקי' בנכסי' מועטים דהבנות יזונו והבנים יחלו על הפחתים ולא מלינו שהשוו לחת דיגר לבנים כדי שלא שיעקר נחלה דחורייתא.

וקשה י"ל לע"ד כיון דהוי בלשון מחנה הוה חגאי דבנן נוקבין

כמ"ם מכיו שם בב"ב ד' קל"ח וכלשון מהגה לה מיהזי דמיעקר נחלה דתורייתא . למגן בהסיה דכתובות ב"ד כיון דהוה כלי ירחון לף דכתוב בתגי דבגן נוקבין בלשון מהגה ותגן כתב בין בתחילה בין בסוף כל' מהגה דבריו קיימים מיהזי כמתן דמיעקר נחלה דתורייתא כיון דמפיק לם כל' ירחון :

אך דה עקה דהלה סוגיה עדוכה בבבא בתרא ד' קי"ו ע"ה על פסוק ויאמרו ירושם פליטה לבנימין ולא יימחה שבט מישראל אמר ר"י דבי ר' אמי מלמד שהחזו על שבט בנימין שלא תיהם כה בגן עם האחין ופי' רשב"ם וז"ל החזו שלא תיהם כה בגן עמהן דהפקר ב"ד הפקר הרי היה דאפילו דמיעקר נחלה דתורייתא הקיזו בגן . שלא כאחת ואוה הגזון שכוזה הם"ם שם בכחובות דמצי במקום דמיעקר נחלה דתורייתא לא הקיזו בגן כיזו דלא רלו מסוס לטעמא דהקנאה דכדי שיקפוץ מדם ויהן לכחו בגזו די לכם כשיהיה כאוזר דיגר וכם לאמרו בפי' שם"ם כהקנה עד שיהיה מוחר דיגר ואה"כ דשם היו רוצים מאיזה הכרח היה בידם לחקן אפילו דליכא מוחר דיגר . ובעיקר חירוץ הם"ם דמצי במקום דמיעקר נחלה דתורייתא לא הקיזו בגן יש לעמוד דהלא ק"ל כרב כהגה בריש הכותב דנחלה הבאה לאדם ממקום אחר אדם מחגה עליה שלא ירשגה ס"פ הר"מ גפ"ג מה"מ דין ז' וז"ל כחגה עמה שלא ירשגה ס"ז ל"י וכן אם החגה עמה אפילו מחה שלא בגיה יחזרו גכסים לגיה חגיה כבל קיים וכחב הרב ה"מ ז"ל דבחכובה לרבינו גרשם שהוא שבור שדין המצ' הוא כמחגה אחר גישואין ואף בזה אמרו ב"ש שחגאו קיים והוא חליק על הבלבות בזה ואומר דלאחר גישואין ודאי חגאו בעל שכל חגאי שבירושה חגאו בעל וכו' יע"ש וא"כ היון שאם הבעל בעלמו מדעחו ורלונו הי' מחגה זה החגאי בשעה גישואין דלא ירשגה וירשו בגיה היה מועיל ולא ירשגה א"כ חגאי ב"ד דלפי סוגיית בחרא דקל"ח ע"ח הגז"ל דהוא יוחר כח מבעל המון בעלמו א"כ למה חלטריכו קרא מוחר דיגר היון דחגאי

זה

זה כוח בעצם ניסוחין הרי קי"ל דנהלא הכתם לו לאדם ממקו
תחר אדם מחנם עליה אלא יכעם וירצו לוחם בניו דכרין
דיהוו לם . וכעת צריך יעוב אם לא שנתחר דחעפי"כ לא הלו
ב"ד לחקן כך ואין טעם ברלון . ובזה שבירתו חלף הלך
למוכוחם שחנות כל מה שכתב הרב הפוסק בחשו' נחלת מנוחה
במה שכתיה בסוגיא דכחובות ד' ל"ב בבא דכחוב בניו דכרין
ובנם יפוד רעוע דאין כח ביד חכמים לחקן במקום דמיעקר
נחלה דאורייתא :

והנה חמרו בירושלמי דפ"ו ים מוחלין הלכה ס' רבי שלא
לרבי נחן ברבה חמר הכן היחם שלא חלי טעמא
דר' יוחנן בן ברוקה . ר' זעירא חמר הכן היחם שלא חלה חם
הלו לומר הלכה כר' יוחנן בן ברוקה חמר ליה ואם לא שניח לו
בן ליון ירחון חני מחניחא ליון יעלון ס"ל ואפילו כחאן
דחמר ירחון כח ב"ד מיופה כוחו דחימר חמן ליו אדם מזכה בשלו
בשלון מחנה וכבה מזכה ודכוותה ליו אדם מזכה בשלון ירושה
וכבה מזכה ט"ל בירושלמי . וכנה לע"ד לא ידעינה פי' בירושלמי
ל"ד דשלחה רבי היחם מ"ט דר"י ליך יחייבב חלי דכתיב
לו רבי נחן לרבי ואם לא שניח לו כר"י ב"ב ליון ירחון דחם
חיקן ליה כזה דהוה רולה לידע טעמיה דר"י ב"ב מניין לו
דים לו כח לחב לעקור בחורח ירושה חזה לזה ול"ב חם בחיב
לו ואם לא שניח לו כן ליון ירחון דהיינו כר"י ב"ב ולא
דחיחי לה לברב פ"ח ולא לברב קרנן הטדה ז"ל בפירושם
דפירשו בזה בלוט :

אולי חפשר נחי דכלונה כך דעיקרא כדי לחרץ למר פסקו
הלכה כריב"ב נגד חכמים ואחם ר' כוחים דקחני
ליון ירחון דוקחי דמסחבר טעמיה ויחע ר' הטעם דמסחבר
ול"ל חלי קח בעי רבי מ"ע דריב"ב . כל"ל פשוט . ומולם
בחלי דקחמר חח"כ בירושלמי ואפילו כחאן דחמר ירחון כח
ב"ד מיופה כוחו דחימר חמן ליו אדם מזכה בשלון מחנה
והכה מזכה וכו' ודלי דאין לזוז חפי' ברב פ"ח ז"ל דפי' כחו

דחמרו

דאמרו חמן בסו' פ"ק דגיטין בתומר חן לפ' לאו כזכה דמי
ואם רצה לחזור יחזור וכן הוא בתמת ולא כמו שרצה לעיל
פילא בקופא דמחטא כר' הפיסק דהוא פירוש בירושלמי כמ"ש
שתין מדם מזכה בלשון מחנה וסיימו מסום דבר שלא בא לעולם
כמו שכובה בבבלי וכן הוא בסדרא בירושלמי בכתובות פ' נערה
כל' י"ח יע"ש. והרואה יראה דתין הסנהו הסנה על הרב פ"מ
דמלבד דדברי הירוש' דהכא דבתרא דקאמר תין תדם מזכה
בלשון מחנה תינו סובל פירוש מסוכם כזה לא זו אף זו דהירוש'
שם בכתובות לא קאמר בלשון זה דלשון מחנה אלא כך כתוב
שם ליה כתן יטלון אלא יכתון אמ"ר זעירא קל הוא בתראי
כתובה לפי שבכל מקום תין תדם מזכה אלא בכתיבה וכתן
תפילו בדברים ושוד שבכל מקום תין תדם מזכה אלא למי שסוף
בעולם וכתן למי שתינו בעולם עכ"ל. הרי דנקט בבדיה כמו
שבבבלי וכתן בירושלמי דבתרא מי תפשר לפרש כן והיינו טעמא
כמה דתימר בגיטין כפי' הרב פ"מ ז"ל ורתים דשם בכתובות
יסיב טעמא תמרינה בין לשון מחנה לשניו זביה וסוף סבוט לעז"ל:
ועוד ים לעמוד בסברא סוגיא דכתובות ד' ל"ב ע"ב דקאמר

סס"ם דבתקום דמיעקר נחלה דאוריתא לא תקנו
רבנן שזאת הסוגיא עשאה הרב הסוחר יסוד גדול להוכיח שתין
כח ביד ב"ד לתקן שום תקנה שהיא לעקור נחלה דאורייתא מה
שתינו לע"ד דהכא לריך להבין דזהו תקנה תכמים דאמוניס
דלריך שיהיה מוחר דיגר ולפי סחתא דהם"ם היינו טעמא
משום דבתקום דמיעקר נחלה דאורייתא לא תקינו רבנן:
ולכאורה יש להקשות דהלא בשעת ירושת הבעל אי הוי דאורי'
אז דרבנן דפלוגתא מחניא בכתובת דפ"ג ע"ב ורב ס"ל דירושת
הבעל דרבנן והרמב"ם ז"ל בפ"ו מישות ובהלי נחלות פסק כרב
דהוי דרבנן ח"כ נקטי עלמינו לדעת למה לא תקנו בכתובת
בנו דכרין ותפילו דתיכא מוחר דיגר ולמ"ד דהוי ירושת הבעל
דרבנן לא מלי לחרולי במקום דמיעקר נחלה דאורייתא דהלא

כיון

כיון דלין הבעל יורם לח חמחו מן המורם ס"כ נניס יורמים
לוחם מן המורם חלח המכמים חקנו שירם לוחם בעלם מדרבנן
ורמו נ"כ לחקן כחובם כ"ד כדי שיקפין חדם ויחן לבחו כבנו
ס"כ מה רמו לחקן דוקח כיכח דים מוחר דיכר דכלח כם חמרו
וכם יחמרו וככח ליכח לחימר דבמקום דמיטקר גד"ח לח
חקנו רבנן לח"ד דירושם הבעל דרבנן ומסחמח דכם"ס ככח
גרמה דחים לן דירושם הבעל דחוריית וקכם לכרמב"ם ודעמי'
וכעח לריך יסוב:

המורם מכל כחמור דים כח ביד ב"ד לחקן לפי כעת
ולפי הזמן חפילו במקום דמיטקר דבר חוכיח
חמנם לריך לבירר מה בין כח ב"ד למחי דחמרו בכחם מקומות
רבחין בני כעיר להכסיע על קילחן דכרח"ם ז"ל בחבו' דכלל
נ"ן פ' דכוח להכסיע מד"ח. ומהרדכי פ' כשוחפין ס"פ פירים
וז"ל פ' רבינו חם שנחנין מדעח כל טובי כעיר ופירום ר"מ
כעשם דטובי כעיר הוי בעירם כמו גדולי סדור בכל מקום
כמו שגדולי הדור בפקיהין בפקר בכל מקום דמגדר מילחח
וחקנחח כך בפקיהין בפקר ומני מרדכי מלח בשם ר"ח רבחין
בני בעיר להכסיע על קילחן כמי רבחין להכסיע קחי פ' כיכח
דכבר חקנו בינישם חבל שם לח בחנו מחחילם חין כח נכני
כעיר להכריח חחד מבני עירם למם שירלו ודקחמר בפקר ב"ד
בפקר כגון בי דינח דרב חחי ורב חסי דחלימי לפקיעי ממונ'
כדחיחח פ' כשולח. והח דחמרינן ובחח חל ככחנים וכו' כיינו
שבכל זמן שבדורם חין גדול כמותו חבל שם ים בדורם גדול
כמותו חין בידינו להפקיר ממון עכ"ל:

והנה מוכרימ"ט ז"ל בהלק חס"ט סימן ב' כחב וז"ל ולל
חשיבני שם ים מקומות שנוהגי' וכו' וכן נוהגין ובחים
בל' מזמן הרבנים גדולי הדור עד עתה שזה ודחי חקנם היח
שהחקינו ודרך נקנם ורלוי שחשבו להפסד היחומים וכו' ומן
הדין חין לה להפקיע זכות הנחם וב"ח שכבר חל שיעבודם
דהא חמרינן רבחין בני העיר וכו' כחב המרדכי בשם ר"ח

דוקא כיכא דהתחו ביניהם אבל אם לא התחו ביניהם מתחילה
אין כח בבני העיר להכריח לאחד מבני העיר למה שירצו וכן
כביה שם בסמוך מ"ש חסו' ר' מאיר עכ"ל ובח"מ סי' ע"ד
סוסיף בדבריו וכתב וז"ל אבל מן הדין נ"ל שאין כח להפקיע
זכות בהמה וכ"ת לף אם היו עושים תקנה לבתחילה בסכמת
גדולי הדור ועובי הקהלות לעשו' בים בהדם לתקן שלא מן
הדין כי הא דאמרינן פ' הכותבין דאין בני העיר להפקיע
בעובי העיר וגדוליה בים בידם להפקיע ממון כמו גדולי הדור
כן כתב שם בביאו מאיר ז"ל . מ"מ זהו למה שהתחו בבר מתחי'
שכל העובר על הדבר יעשם בפו"ב וכו' אבל אם לא התחו
ביניהם אין כח בבני העיר להכריח לאחד מבני העיר למה
שירצו וכו' יע"ש ובחח"מ סי' מ"ח כתב על מ"ש בריב"ם ז"ל
בסי' ק"ו שעשו תקנות בעיני הביהודין בעשים מביום ואילך
כי לא רצו לגרוע זכות בעים בעהודים שעשו בבר ע"כ כתב
הוא וז"ל ומ"ש כי לא רצו לגרוע דמשמע שאם בידם היינו
מדין הפקר ב"ד הכיון דגדולי העיר היו מחקנים כך בפירוש
אליבא בבי דינא דר' אחי ור' אסי להפוקי ממונא אבל שאמם
אותן שבבר נשאו ע"ד המנהג ברחמנן זכו וכו' יע"ש . והרואה
יראה דדבריו אחר"ל ניבו לאיש בח"מ סי' ע"ד דבר' מדבריו
שם דאין כח ביד ב"ד כל שלא התחו מתחילה לבך מדבביה לבון
המרדכי שבא ר"ח בשביה דרחמנן בני העיר וכן בביה מוביריט"ך
ז"ל בסי' ק"ט שדבר קשה אל המורא ולא הזכיר אח שאמו
וכוא מוביריט"ם ז"ל בסיה דח"מ דסי' ע"ד וכן ראיתי לבחרשם
שליט הר' פני אהרן ז"ל בחשם"ם סי' ו' דף ע"ג ע"ח וע"ב
דבקשה אבי שפקי דמוביריט"ם ז"ל אהדדי מח"מ סי' ע"ד ל"ח
אם"ם סי' מ"ח יע"ש :

ולבאורה יש לעמוד בדברי המרדכי שביה שבא ר"ח
בשא דרחמנן בני העיר דסיינו דוקא כיכא
דהתחו מתחילה אבל אם לא התחו מתחילה אין כח בבני העיר
להכריח לאחד מבני העיר למה שירצו וכבר ביה למעלה

מזה המרדכי דעובי הטיר סם בטירם כמו גדולי הדור דהפקדן
הפקר מ"כ לאחם הלריך רבינו חם בהחמו החלם . תלה ודאי
סחולק ר"ח על רבינו מחיר כמו ספירם בסדיה המרדכי בסם
ר"ח דבטיען דוקא כמו בי דינא דרבי אחי ור' אסי אחין בדורם
גדול כמותם ולריך לדעת מה יענם לפחם סוגייות דגרחם דים
כח ביד כל ב"ד ובי"ד ובפרט סדיה דמועד קטן ד' י"ו דאמר
רב ומעלן דמפקידיהן נכסים מהן דלא לייחם לרבנן מדאחי' ואחר
לא יבא בטלחם הבריס יחרם כל רכשו ופסקוהו הפוסקים וכ"כ
הרמב"ם בפ' כ"ד מהל' סנהדרין דים רשות ביד הדיין אחיד
להפקיר וכו' והביא קרא דואחר לא יבא ושיים מכאן דהפקר
ב"ד הפקר . ועלע"ד דע"כ לא קאמר ר"ח אכי תלה דוקא
בסים בהוחו מקום ברועים ב"ד לעטות חקנם מדין הפקר ב"ד
גדול כמותו ולא בסכים עמהם אזי אין ביד אחר להפקיע
ממון אחם אם בהוחו מקום ליחנו גדולי הדור ואם המסכימי'
חקנחם חקנה והפקרם הפקר . ומלבד דמילי דסברת ניחו
דאחו לריכים לידע אם ים בסוף העולם גדולים כמותם ולא
בנקח חיי תלה ודאי כדאחיבנא . ומלבד זה הרי ר"ח בביה
רחים כדאיחא בפרק השולח ובייחו דאמרו אם דאמר שמואל אין
כותבין פרוזבול תלה בבי דינא דשורה או בבי דינא דנשרדעא
כר' אחי ור' אסי דאלימי וכחבו החים' אם בד"א דאלימי
וז"ל ר"ח בח"כ פרוזבול כי היכ אומר דלא בעינן תלה ביה דין
חשוב שבדור וכו' יע"ש וכ"כ הר"ן ז"ל בביאור מרן כ"מ בפרק
ט' מהל' שמיטה דין י"ז דר' אחי ור' אסי ל"ד תלה ס"ס לכל
ב"ד חשוב שבדור ויע"ש מ"ש עוד מרן כ"מ יע"ש הרי הר"ח
עלמו הוא כחב פרוז' . תלה ודאי כדאחיבנא בעניחין דנכ"מ
ומקום יפחה בדורו בשמואל בדורו וכ"כ הריב"ם ז"ל בסי' תלט
וז"ל אבל אם שטחין בני העיר בעירם לעניו חקנחיהם הרי
אם בבי דינא דרבי אחי ורבי אסי ועדיפי מניהו . ועוד שכי
ר"ח דלחו בבי דינא דר' אחי ורב אסי דוקא תלה בי דינא
דבא בחריה ויפחה בדורו בשמואל בדורו ולא בחח לאפוקי

תלה

אלא כגון רבנן דבי ר' חמי ור' חסי דלא הוו בי דינא דבא דסה הוס רב אחי בתחרייהו דאלים מינייהו אבל כל ב"ד קבוע בעירו יכול להפקיע ממון וכ"ם בקבל וכו' יע"ם . ברי מוכח כדבריהו בפירוש ואין להאריך בפשוט :

ועוד תמיהא אפי' לימא דבעינן שלא יהיו במותם בכל סדור בהוה אפי' ביסי' בסוף העולם מה שאין הפרש בכל מחייב מ"מ תמיהא ולא מסתפינא דאפשר לומר כן שיאמר דבר זה בשאר מקומות לומנם אם המחקנים שם בת"ו ובפרט בעיה"ק ירושלם ת"ו והקנו תקנה לכל מקום יעוב ת"י כעודד דמלבד דיש תקנה זו והפרשה זאת למעלה ממאה שנים הרחשונים כאלפים ומי יוכל לברר ולומר שבאותו פרק היו גדולי סדור כמו"ל יותר מפם הו במותם לא זו ברי לומרו בירושלמי פרק ו' דנדרים הל' ט' על פסוק הכתוב בירמיה ולא יחר זקני הגולה וז"ל אמר הקב"ה ביותר הן מביאין עלי זקני הגולה . מביאה עלי כת קטנה של ת"ח שבח"י מסנהדרי גדולה שבחו"ל . ועיין להרב קרבן העדה ז"ל והרב פ"מ ז"ל שפי' מה שכתוב לח"כ בירושלמי והרב יפה מרחה ז"ל בתעם וז"ל בתעם' זקני הגולה חשובים ביותר טפלים הם לגבי זקני ח"י יע"ם ולא"כ לין להרהר לח"ז ובפרט כי בחקנות הלו שבע"ק ירושלם ח"ו עשויים בהסכמת רבני קושט"ל יע"ל ויש לחנו מ"ם הח"ן מ"ג גאוני עולם מוהר"ם הלוי ז"ל ומוהר"י בן ר"י והרב מהר"ל ז"ל לחבר בהסכימו בתם שבגלו רחשונים ז"ל :

וראיתי לסר' הפוסק כי על מה שכתב הרב המלין טוב בשד בגאונים הרחשונים הוח הרב חק"ל ז"ל וכתב כי מלין הלא חורם ודבר ס' ירושלי ועל זה הביא לנו הר' הפוסק חשובח הריב"ם ז"ל דסי' שע"ו שכתב כי מלרפח הלא חורם ודבר ס' מחשבון ט"ם . והרואה יראה מפם חבר' מדברי הריב"ם ז"ל עלמו דלחר הריב"ם ז"ל היה משבח לח הר"ן ז"ל והקנה שבגגדו הרב הלרפחי ע"ד זה כמנהג פטוב ולעפי"כ לא כחד לח לפוחו מלבחה ולפחר לח גאוני הלרפחים והחשבונים הלחת

שכוח עד שהגדיל העין לראות בדרך הסורה והכתבים בלשון
גוזמא כי מלרפת הלא תורה ודבר ס' מתשבח . ואל תחמה
בזה דהלא בירושלמי תמרו שם בפ' ו' דנדרים הל' ט' וז"ל
תניא בן תמי ר' יהושע שיבר בתו"ל הלא לו רבי הלא לוינרין
ע"י ר' יצחק ור' נתן בתדא כתיב לקדושתם תהיה ובתדא כתיב
נדיים שהשתח נעשו חיים ובתדא כתיב שם לי לחם מקבל
עליך לא למדבר סיעד וכו' קדמיתא ותייקרון תניא ותיקרון
הליחתא כעי מבזיון תמרי ליה ליח לתא יכיל דכבר תייקרתו
קס ר' יצחק וקרא כתיב הלא מועדי תניא בן תחי יהושע
תמרין ליה מושדי ס' כתיב תמר לו גבן קס ר' נתן ומשלש
כי מכבל הלא תורה ודבר ס' מירושלם כתיב תמר לון גבן שכ"ל ות"כ
לף לתו נתמר דקרא כדכתיב כי מליון הלא תורה ודבר ס'
מירושלם גבן הוה וע"ד הגתמר בירושל' תמרס הריב"ם ז"ל :

והנה הרב הפוסק תמר שהניח סוגייה כתוכות ד' כ"ב ע"ב
הגו"ל דתמרו שם דמקום שעשה דמיעקר נחלה
דלורייתא לא תקינו רבנן שביח לגו לגבון סירושלמי מפ' מי
שהיה נשוי מ"ב דתמרו וז"ל מעתה תפי' תין שם יהב דינר
תמר רבון בשעה שתתה יכול לקיים דבריהם ד"ח תתה מקיים
דבריהם ד"ח בשעה שתין תתה יכול לקיים דבריהם ד"ח
תח מבטל דבריהם ומקיים ד"ח ט"כ . וכתב הרב הפוסק הרי
דתמרו דמקום דמיעקרא נד"ח לא תקינו רבנן כ"ש בדרי
בתרתי יתמי דיתמי יתקנו במקום דמיעקרא נד"ח שתח"ד .
ולדעתי לא ידענא מה נתחדש לו בדברי סירושלמי יותר מגמ'
דילן ושם כוונתו לומר דמלבון סירוש' דנקט בשעה שתתה יכול
לקיים דבריהם ד"ח וכו' ובשעה שתין תתה יכול לקיים
דבריהם ודבר תורה תח מבטל דבריהם דלבון זה משמע ליה
להרב הפוסק דהכוונה דתפילו דדבריהם היו בפי' לבטל ד"ח
תין לנו שומעים להם זו ליתא לע"ד ותפילו בשמעתות לבון
הלא הכונה דתכמים תקנו כתובת בנין דכרין שתמת ולא תמרו
בפי'

כפי' לפילו שלין שם מוחר דיגר מפני שלא רצו ודי להם בזה
ר"ב מכתים שכתו מחרי הרמבונים מחרו דלמ"עבדינן טובדא
הלא היכא דאייחר דיגר דלא מיעקר נד"מ ושוה על דרך שממרו
כס"ם כסים עשה ולא חעשה שם אחם יכול לקיים שניהם מוטב
ושם לאו יבא עשה וידחה ל"ת . ואפ"ג דאם מכתים הרמבוני'
סיו מומרים בפירום חע"ג דליכא מוחר דיגר סיינו שומעים
להם מדין רחצי שחבום שהוא הפקר בים דין הפקר וזה
פשוט לענ"ד :

עוד נבית לנו הרב הפיסק חשובה הריב"ם דפי' ק"ו בשם
הגחוני' דאם לא ים דנקיחי בשומת המוחר דיגר בשלא
החקנם דנכחוב ב"ד וכו' וכחב ע"ז הרב ז"ל וז"ל ואם מבשלי'
חקנם שנהדרין מספיקא דעקימ נד"מ כ"ם וק"ו דרשוי לבשל
חקנם דנחרחי בדרא בחרחם במקום עקימ נד"מ ודחי עכ"ל
הריקי"ו ולא ידענא מאי קאמר דמאחר דעיכא דשפיר רחם
חשו' הריב"ם ז"ל עלמו דפי' בל"ט שנשא ומחן בדין רשלין בני
העיר ובדין הפקר ב"ד הפקר דרשחים כל ב"ד וב"ד ואפילו
עובי העיר לבד להסיע לוחם מד"ח והביא סוגיא הפולח מדין
רחצי שחבום וכחב דסיא דאיכא הסכמת לקבל ובי דיגא
דחלים יכולים לקולימ מזה ולימן לזה וכחב שם בחוחם חשו'
וכן הבחים מחון לעיר לדור שם חייבים לעשו' כחקנחם ואפי'
בהו"ל יש"ם . וכל חשו' זאח העלימם הרב הפוסק ור"ב מאי
מייחי מהא דפי' ק"ו דהיכא דאיכא ספיקא בחקנם שם ים
מוחר דיגר שם שלו ליחא לכחובה ב"ד וכזה כחב הרמב"ם בפ'
לימום פרק י"ו בחקנת הגחונים שחקנו שחיים שחשם גונב
כחובחם מחרי מוח בעלם אף מן המחלטלים דאם ים לויה
ספק בעלם החקנם . ועיין למוהריב"ל ז"ל נמ"ב סי' ני"ם מאי
דחמה על דברי הר"מ ז"ל ודבריו חמוהים כאחר עמד על
דבריו הר' פרי החדש ז"ל ח"ב מ' שם"ע סי'ב' ד' נ"ח ע"ב ועש"ב :

ועוד למיגא בחקנות והסכמות שלו של עיר קדמיגו ירושלם
חוב"ב וגמשבו מחריסם שחר מרשם החייס על פי
הסכמת

הסכמת ע"ר ק' ירושלם ת"ו וכמ"ם הרמב"ם נפ' כ"ר מהלכו' סנהדרין הנ"ל דיש לדיין רשות תמיד להפקיע ממון מגזלן פרעון חדם אף אי לחזק אחם בדק וכו' ומין לך חיזוק בדק כדי שיכיס יכול בחרן שכחלל לעבוד אח ס' בקרב החרן וכל מעלין לה"י חגן ומפילו בזמן הזה ומלבד זה אומר אני שחינם נקראים מחנין ומחקנין לעקור ד"ח שכרי הם לא אמרו לעקור הילושם לגמרי ומפילו לכחובה כ"ד לא דמיא דכרי שחקנם היא היכא שלא נמלא יורשו הרחוי לו בשעה מיחו בה"י אמנם אם נמלא יורשו הרחוי לו יורשו כדינו וכזה לא חקנו:

ועוד גם דלא חקנו כי אם במטלטלים אמנם בקרקעות אם מיא קרקע אפילו חזקות דרבנן נאנו להם דין קרקע ונשאר בחזקה היורם אפילו שיכיס בשוק העולם ומעשים בכל יום כך הם וכך נהגו דור אחר דור שלא אפקיעו כ"ח המטלטלי' דעל הרוב כשלא נמלא היורם היו גוזלים וגונבים רובו ככולו מלבד טעמא הנזים הכחובים שם חק"ל ז"ל ורחים לזה שאף שאפקיעו חכמים ושעיניהו חיחו לכולל חרעות החיים מכוח יכול ת"י ואפי' הכי לא יצא לכיס הכולל לשלים ולרציע והכי הרמ"ם ז"ל בכלל ל"ג סי' ת' כחב וז"ל הלריך לעיניהו ועוד אין אנו לריכים לכל זה דלא מיקרי מחנה על מה שכחוב בחורה שלא היכא דבשעה חגלו יחוע שעוקר דבר מן החורה כגון ע"מ שאין לך עלי אלא כשיה ושונה. וע"מ שלא חשמטנו שניהיה אבל בנדון זה שאלא אינו ודאי עוקר דשמא חלד ואף אם לא חלד יכול לגרשה ולישא אחרת וכו' יע"ש. וא"כ בנדון דידן שחקנות ושסכמות קדמונינו לא עקרו לגמרי שאלא דאורייי' דהרי אם שמלא ימלא היורם מן החורה בעת מותו בחרלות שחייס יורשו ואין לנו שום עסק בשכסיו כי אם דמי קבורה ושאר הוללות העיר דוקא. ועוד אם מניח קרקע ואפי' מזקה יורשו. ועוד דאי אפשר שלא ישאר להיורם שעומד בחו"ל מוחר דיבר. ואם יהיה כן שלא ישאר אפי' דינר יהי' אחר מרשנה ולמיטעמא דמיטעטא אליבא דכ"ע לא חיישינן. והרי הרמ"ם פסק

כן מפיקו ליחיד כמחנה נגד כחורש כ"ם וק"ו בחנלי ב"ד דיפה כאן ומשום ישוב ח"י כל שלא עקרו לגמרי ישוב דחורייתא דסרי אם חמלא ימלא סיורם אז יניח קרקע יורשו . ומכי סרחיה שכובשו לעיל מסיק דבחרא ד' קי"ו ע"ח דכחנו טל שנע בניתין שלא חירם בח שנן עם כחחים וכחב רשב"ם ז"ל דלא עקרו לגמרי שלא חירם בח שנן חפילו היה לבדם שלא עם כחחים וסיימו טעמא שלא רלו לעקור לגמרי נד"ח כאן כן חקנות אלו שלא ח"י בריחין וקיימין עד כי יבא שילה וחין בוש פקפוק בשם :

וראיתי למוסר"ח שמן סי' ס"ד דהקשה להרח"ם ז"ל דהך טעמא דנקט דמי יימר דקא עקר חניחא דלא כשלכחא דסל בפ' כזכב ד' כ"ח חחמר סלומר להבילו ע"מ שלין לך עלי לוגלה רב חמר ים לו לוגלה וסמולל חמר חין לו לוגלה וחנן קי"ל כרב דים לו לוגלה משום דסוה ליה מחנה עמים"ב וכן פסקו סרי"ף וסרמב"ם וסרח"ם ז"ל . ועוד קשה שלכחא סהלכחא ממחי דקי"ל כר' יסודה דבדבר שבממון חנלו קיים וחריך לקוסייח שלכחא סהלכחא דסחם צבי שלר כשות ושוגה ידעם ומחלה למנם בסניה דלוגלה מי קא ידע דמחיל כמלא דלא חניח מילחא דמי יימר דקא עקר וח"כ קשה לרח"ם ז"ל דחיך נקיט בידים כך טעמא דמי יימר דקא עקר . וחירץ סוח ז"ל מה שחירץ והרב שמע יעקב ז"ל כחרעא דרבנן חום מ' סי' ח"ט סניח קושייח מרח"ם ז"ל על סרח"ם וכחב וז"ל ולדידי לא קשיא מידי דכל כך סיוטיא מסכחן דמסני שחמא דשם"ם בנטין פ' כמגרם ד' פ"ד ע"ב דפרכינן וכא כוי מחנם עמים"ב ומשני רבינא כי ממרינן מחנם עמים"ב חנלו בטל כנון שלרם כשוחה דודחי קא עקר חבל בכא מי קחמר לה לא סניח דלא חכלה לא חיכול ולא חחנרם יע"ש . וגד"ח בחקבי' והשמטו' עיר קדשינו דים למעלה משמים שנם דידעו רוב סנולם ובשנת כחק"ם קס חכם חחד מבני חשכנז ונחקויטו עם שד"ר חחד מעיר קדשינו ועמדו נשני עובי ופרנסי והכמי עיר לונדריז יע"ל

ועשה

ועצם פסק רב המקום ז"ל לבטל זאת ומצם בתרם דבבר נודע לכם מחקנות הירושות ומדעתם דבכי בתין ממקומם ות"כ תפי' לדעת מוהרש"ם ז"ל ידעי דמחלי וזה פשוט:

ודרך כלומי רגיתי להרב גט-פשוט ז"ל בהלי גטין סי' ק"ך ס"ק ס' כ"ד עמוד ג' שכתב עמ"ם הטור ומפני הקנת עגונות תקנו חכמים שמצמם תחן שכר על הסופר וחקנתו לבטל כתב הוא ז"ל וז"ל הגם דים לנדד ולומר דתפילו הויה חקנת פשוטה ופפקר ב"ד נהי דים לכם כח לב"ד לתפיקי ממונא מיד הצמם ע"י פפקר תמנם היאך יקנה הבעל המעות אלו הגם שהם הפקר תם לא ים זיזכה בהם חתי' הבעל שתיו שלו ולא בחזיק בו עדיין טב"ל. ודבריו תמוהי' לפי כל מה שבירנו לעיל מדין רתצי הפנוה וכדכתבו הרשב"ם והריטב"ם והר"ן וכמה מן הרתצונים ותתרי כתבי כן רגיתי להרב דברי תמת בקונטרס רל"ג ע"ג תמה על הרב גט פשוט ועל המבי"ט ח"ב סי' קכ"ח ועל הרב מה"ח ז"ל מסוגיית רתצי הפנוה ומפי הרתצונים וכן כתב הריב"ם ז"ל בפי' הפ"ט יע"ש:

ואתה תחזק שמא שכתב הרב גט מקופר ז"ל למופר"י נכון בעל נתפפ בכסף בהלכות גיטין סי' ק"ך דף כ"ח ט"ב וע"ג שהביא רגיס להברי הגט פשוט ז"ל מלשון הרמב"ם דפ' שמיעה ודברי מרן כ"מ ז"ל הנ"ל וגם הקשה הוא ז"ל הרב גט מקופר למרן כ"מ מהסיא דתקנו שכר הסופר שד"ח הבעל לריך שיהן השכר ורבנן תקנו ליש לבעל השכר מדין הפקר ב"ד ולפי דברי מרן ז"ל לא שים לשם לתקן להוליא מתון מיד הצמם וכו' יע"ש ולפי הצמור למעלה בכותב מרן כ"מ ז"ל דדוקא בשביעית שובר כן הרמב"ם כיון דלא נתחדש שום שעם חדש לרז"ל בנ"ל לין שים ק"ו מטום דוכתא ומדרכא דברי הרב גט פשוט ושר' גט מקופר תמוהי' שם דהשתתי' מיירייהו מהלכי כל המקורות ודברי הרתצונים שזכרנו למעלה:

ועוד מלתו בפ' הערל ד' ע"ע לתרו שם בימי רבי בקשו להחיר נתיגים לתר לשם חלקנו נתיר חלק המזכה מי

יחיד ופירש"י ז"ל נד"ס חלקנו נחיר דיכולי כ"ד להחיר ולהפקי'. חלקם של ישראל דקי"ל הפקר ב"ד הפקר ע"כ ומעין זה כתבו התוס' ז"ל סס נד"ס בימי רבי וז"ל אין זה מנטל דברי ב"ד מבירו דהפקר ב"ד הפקר עכ"ל. ומוכרי"ט ז"ל בחתס"ט סי' ז' הקשה דהא קי"ל דסמפקיר עבדו לריך גט שיחרור וכו' יע"ש ומדברי מוכרים"ט חלו גרחם דפשיטא ליס דמדין הפקר ב"ד יכולים להוליא ממון מזה ולזכותו לאחר פהרסב"ח והר"ן כ"ל וח"כ קשה על מס שכתב בתת"ם סי' ע"ד בשל"ל דאין כח ביד ב"ד כי אס דוקא בכתבו התילס והרי הוא עלמו פשיטא ליס בכח בתס"ט סי' ז' הפך וצריך יעוב. גס רבן של כל בני מפכמ הוא הרמ"ח בתשו' סי' ע"ג אמר שכיולו הרב הפוסק לסיועים הויא חיובתים שאחר שבניא הרמ"ח ז"ל דברי המרדכי ור"ח ור"י ממץ ומוכריק"ו ודעת סריב"ם והרשב"ח כתב דסי' גרחם לפיס דיפטא דאין כח ביד בני העיר לתקן דבר דאיכא רווחא להאי ופסידא להאי בלי דעת כולס וכ"ש שאין לתקן דבר על בני עיר אחרת שאינס חתת ממשלתס כתב מ"מ כי דייקינן כפך מילחא גרחם וכו' וסייס בד' ע"ו דיס ע"ג וז"ל וכן לעשו' דבר שסוח מיגדר מילחא בעיני הפקר ממון דהחורם נחנס רשות לב"ד להפקיר ממון מבח מיגדר מילחא ולא פירשס בחיזס ענין והרשות ביד ישראל לתקן הדבר כפי רלוח עיניהס ולפי צורך השעה וכו'. הכל שיתקנו הקנס חדשס שיהא כנגד ד"ח כגון ליתן מדבר שאין חייבים בו לזה אין כח ביד הקהל לעשותו וכו' עכח"ד. הרי שכתב הרב ז"ל דהרשות נתונה ביד ב"ד לתקן הדבר כפי רלוח עיניהס ולפי צורך השעה. וח"כ בנד"ד אין לך מיגדר מילחא כזה שהוא מצוס יעוב ת"ו כולי עלמא יודו דרבנים ושלטנים שס מדין רלחני התורה ונפרט פעם"ק ירושלם ת"ו דהס נקרחים גדולי הדור בכל דור ודור אפי' אס יהיו גדולים בחכמה בחו"ל עפלים הס לגבי גדולי ת"י כדסוכחנו מהירושלמי דפ"ו דנדרים הנז"ל ונפרט עיר הקודם ירושלם ת"ו דשליחותייהו דקמאי קא עבדי ועבדינן ופוק חזי מאי דכתב

גדול

גדול כדור מוסר"י מזולתי ז"ל בס' יוסף לומץ בסי' י"ט בשבת
מ"י וכביה לשון הספרי דף' רחם דתמרו שקולם יסיבת מ"י
כנגד סמלות שבתורה לף במורבנם ולדעת הרמב"ן ז"ל סיה
מכלל רמ"ח מלות עשה :

ועוד כתב שם מתי דכתב הרמב"ם ז"ל דמה שהנו מושבים
ר"ח ומועדות בח"ל הנו סומכים על חשבון בני מ"י
וקביעותם והוסיף בספר המלות שהם ח"ו יעדרו בני מ"י מחי"
חשבונינו לף יועיל כלום בשום פנים וכו' . ועוד כביה שם
וז"ל ובר מן דין כמה החמירו רז"ל מסיס יסוב מ"י עד שהחירו
לכתוב בשבת בעש"ג ולקוטם בית מן הגוי בח"י ומהם ומעלה
בעש"ג יע"ש הם כן מין לך מיגדר מילתא ולמחזק לה בדק כמו
זה . וזה פשוט ומבורר :

עוד ראיתי שכתב הרב הפוסק ז"ל וכביה בידו חבו' הרמב"ם
ז"ל דסי' רפ"ז דכתב דהם ים נקהל הקנים קבועה בזה
דחלים כמה דניבורת בכבי וכדתמרינן פי"ג גבי בנן נוקבן חנתי
ב"ד שתי ויסים כח ליבור על יחידיהם ככה ב"ד הגדול על כל
ישראל וכתי"ם הרמב"ם בחבו' חלה שבזה ג"כ ים להסתפק לפי
מתן הצבור נוהרים חלה על יחידיהם הדרים עמהם אבל
לעקור ירושת מי שתינו דר עמהם נראה שתין רשתים בכך וכו'
עכ"ל . וכתב על זה הרב הפוסק וז"ל וגם כי הוכחתו תינו
נוגע לע"ד שכבר הסכים הרב ז"ל שעל יחידים שתין דרים
עמהם תין כח ב"ד לחקן וכו' . תלו דברי הר' הפוסק . והרואה
יראה דגם זה בכל עלילותיו שהרי הוא בעצמו הביא ל' הרמב"ם
ז"ל שתמר בפי' שהוא מסתפק בזה והוא מעלית ואומר שבבר
הסכים ולבון נראה שתין רשתים בכך שהייס הרמב"ם הטעתו
וזהו טעות גמורט שזהו הלד שים להסתפק ואיכן מלת פשיטות
וזה פשוט תפילו להרמב"ם :

עוד כתב הרב הפוסק וז"ל תיברת גם במקור דבריו בסוגית
נחרת דף קל"ה ע"ת רחייתו לה מכרעת כלל דשיקר
שוכחתו הוא ממתי דחי' חנתי ב"ד שתי ועכ"פ משמע דהשבר
לתלומי

לתלמוי כה ב"ד לתקן דליכני לבון יוסף לעקור מכרתו לירם
תלוכה דרבנן וע"ז אמי דן ט"ג קרקע לפני רבנן סבורתי דסה
לפי זה לי ניקום מחניתין דכתובות דנ"ב כרבנן דמן החורם
צריך לסורים לכל הפנים בפום ולא לרבות לאחד ולמעט לאחד
וכו' מ"כ לף בכה"ג שים מוהר דיבר הן בני מוהר לף ומעט
לאחר דמין כה לף לאב לרבות לאחד ולמעט לף וכוי עקידת
גד"ה ומ"כ אין הקיבו רבנן בכה"ג . תלה על כרחיבו לומר דים
כה יפה לעקור יוסף מן הכתוב ליורשו מן החורם ומ"כ למה
לן מוהר דיבר . ועוד מוכה בחלמודין במקום המיעקרת מחלם
דתורייתא לף אקיבו רבנן וכו' תלו ח"ד :

ולדידי לף לוק בזה דכרי הרשב"ם ז"ל לף כדית רחייבו כי
מס מבנן מוקבן סבות חנאי ב"ד ואליט כמו לעקור
גד"ה דכרי קי"ל בעכסים מוטעים הבנות יזונו והבנים יחלוג
על הפחתים ומ"כ מה שבנים עלמו הרב הפוסק בסיית דכתו'
ב"ד מס בלה עלה בלב הרשב"ם לכדית רחים מסס נקרא נכנס
בחתום שחיבו שלו . ומ"ח מ"כ למה כולך הרשב"ם לכדית
ולהזכיר כוגים בחרתי ליחי מבנת כחובות דחבן לף כחב לם
בבן מוקבן וכו' חייב מפני סבות חנאי ב"ד . תמבס כוגחו לפ"ד
מבואר דמסוגיית הבז' דבקשה וכה אין לחדם מקבס למי שלב"ל
לב"ע ומשני דחנאי ב"ד שלני מ"כ מיבס אלו למדין דים כה ביד
ב"ד לחקן לף במקום דמיעקר גד"ה ומס שסק' הרב בפוסק
מ"כ בסיית דכתובות ב"ד למה לן מוהר דיבר זו הקושיה עלמה
בבר הקשה הם"ם שם דנ"ב כוז"ל ומשני במקום דמיעקר מחלם
דתורייתא לף הקיבו רבנן הכותב כמ"ש לעיל דחקנת כתובת
ב"ד היתה סחומה וכיון שבן כל כמה דמלינה למימר דלא
הקיבו כיבה דמיעקר מחלם דתורייתא תמרי' ותשפ"י דבעיקר
חקנה ב"ד מה שהוה חוץ מהדיבר צריך לומר מכח הפקר ב"ד
הפקר הכמ"ם הרשב"ם בבחרת דף קל"ח ע"ב ד"ה תלה חנאי ב"ד
שלני דחלים חנאי ב"ד מסוס דהפקר ב"ד הפקר יע"ש . ולזה
הרשב"ם ז"ל לף כדית רחים כי מס מבנן מוקבן דהחם ליבה

תפי' מוהר דיגר להכניס ופס"ס תקנו מכמים מטוס דספקר כ"ד ספקר . ורמיתי להרב הפוסק ז"ל שכתב דמכח סיכוסלמי דגטין ומביעים דמק' ומי מחקין כלל על ד"ח ומסקי בפביעים בזס"ז דדבריהם מ"כ מטוס כני פסק הרמב"ס בהלכי דהרי סוגיין דיכוסלמי בהלכי ודרכו תמיד לסמוך על היכוסל' במקום דיכול להסתוס מהלמודים וכו' תלו ת"ד . ולא ידענא מאי קאמר דמהכי דבהלמודא דילן כוח פלוגתא דהלכי ורבא ותמן קי"ל כרבא בכל מקום היכן מלא דומס לזה דמסקי היכו' תליבא דמ"ד דלית הלכתא כווחים דנפסוק כהיכוס' . תלא כמה כמ"ם מרן כ"מ דס"ל לברמב"ס דחיכון רבא קאי לקושיא בחרייתא ולעולם דפסק כרבא דהיכי כפביעים בזס"ז וכדיסיב טעמא מרן

כ"מ וכדפירשנו דבריו בסוגיא דהמביעים שמאי :

עוד רמיתי להרב הפוסק שמביא סוגיא דיבמות דפ"ט ע"ב דמסס גרשם לכתורס דים כח כיד חכמים לעקור ירוסס דתוריית בנשואי קטנים דחקנו חרם חוחס שבעל נגד הלכי חרם מן התורס וכתב דלפיטת הכ"מ בפסיקא דשמיטס קסיא מכך סוגיא וחיכין יחים וז"ל וגרשם דלפיטתו ל"ל דירוסת בעל לאשתו בקטנס שמשיוס תחים ותמת נקרא שב ותל חעשס מטוס שכשגרשס קטנה כל תשר לס ברשותו ובידו וקדושי הלב כחים לגויא מידו בכתג כוח דתמיכין בפקר כ"ד בפקר ומוכרחין תלו לומר כן לפיטת הרב כ"מ דתל"ל חקשי טובא מכל ירוסת הבעל שטוח מדרבנן לפי פיטת הרמב"ס בהל' חיטות ופ"ח מהל' נחלות תלא על כרחין דכיון שקנס חוחס בעלה כל תשר לס ברשותו שפיר מיקרי שב ותל חעשס כמ"ש רש"י בגיטין בחו' תביו שב ותל חעשס שתי דמעות שתל הלוס מהמלוס נקרא שב ותל חעשס שחיו מקיים פריעת בעל חוב מלוס ט"ס ופ"ג כן היס תשבר לפרס בסוגיא דיבמות דשקיל וטרי שם טיבת בחר תתי תירוצא עד דתוקמוס וחיכין שב ותל חעשס שתי וכו' ולכן לא מליטו שכניח הרמב"ס פשיטא לעקור מן התורס ע"י

ספקר כ"ד כי שס למגדר מילתא וכו' תלו ת"ד :

והנה מה שכתב לעיל פילג בקופת דמחטא ומהן טעם לפנס דכיון דכממון ברשותו נקרא שב ואל תעשה והלא כבדיינתא לימרו מלימתי אדם יורם לה לחמתו קטנה וסיימו לפילו בנכסי מלוג שהיום ברשותו דהלא הדין הוא יקח בהם קרקע ובטל לגוכל פירות ואם נפלו לה קרקעות מלבים הרי הקרקע בחזקת לביה מן הסורס וכיצד יתיבב בתי' שב ור"ת וגם לסיעת הרמב"ם דס"ל דסחם ירושה בטל מדרבנן ולפי' גדולם הרי מפקיעינן ירושה לגיב שהיא לחורייתא ומסוגיא זו דיבמות זו היא שקשה לסיעת הרמב"ם דס"ל דירושה בטל היא דרבנן דמסוגיין זו מוכח דדוקא בירושה ניסורי קטנה דוקא נאמר בכי ובעת ל"י:

באופן שהין בדברי הרב הפוסק ממש כלל על כל מ"ם בזה ולעיקרא בבר בחבנו דבתגאי ב"ד יש בה ביד חכמי לעקור דבר מן הסורס ובדמוכח מסוגיא זו דיבמות ומכמה מקומות מדין הפקר ב"ד הפקר והרחיב שהרמב"ם פי"ב מה' גיסות דין ט' שפסק כל תגאי שבירושה בטל ולעפ"י שטות ממון שנאמר בו להוקק מספט ובאמר הדברים הגלו קיים ולעפ"ב כתב בדין זה סמוך ונראה ולעפ"י שירושה בטל מדבריהם וכו' תלה ודאי דיש בה ביד חכמים לבטל לפי' ירושה מה"ת מדין הפקר ב"ד הפקר. ועוד קשה להרב הפוסק לפי תירוצו דלאחר דהם"ם לבסוף חירץ דשב ואל תעשה שאני שם כן גם מחלוקת בסיא דירושה קטנה וכרי לאחר מי' זה דהם"ם שם בדף ל' ע"ב לאמרו ת"ם בטלו מבוטל דברי ר' רשב"ג לומר לימו יכול לה לבטלו וכו' דלי"ב מה בה ב"ד יפה והה בכה דמדלוריימא בטל גט ומשום מה בה ב"ד יפה קא ברי ת"ל לעלמא ומבני מלן דמקדם לדעתא דרבנן מקדם ולפקעינן רבנן לקידושין ט"ב ופירש"י ז"ל דמוינהו רבנן למשום דקידו' מחנם למפרע דהפקר ב"ד הפקר יע"ש נמלא לחירוץ זה דהפקר ב"ד בחקפו ובנגורתו קיים להם"ם ומיימו משום דבה ב"ד שאני דיש ביכם לעקור דבר מן הסורס. עוד לאמרו שם ביבמות דף

ל' ח"ם הליו חסמטון הפילו תומר לך עבור על תחת כל המלוה
כגון הליסו בכר הכרמל הכל לפי טעם שמע לו ודאי שהני החס
דכתיב הליו חסמטון וכתב הרשב"ם ז"ל בשיטתו וז"ל היכא
למידק מדרבא היפכא קשיא דמסתמא לפי הטעם שמע לו תבל
לחקן לדורות לא תלמוד הין כ"ד מחנין לעקור דבר מן התורה.
זים לומר דכל תקנת חכמים לפי הטעם הם משום גדר דבר
ומה ס"ד דלא תמרו לפי הטעם תלא להוליא בניא שתמר חזר בו
הקב"ה ממלוס פ' ומבטלם לעולם הין סומטין לו עכ"ל וכ"כ
הריטב"א ז"ל שם בר"ס ונגמר מינה ופרקי' מיגדר מילתא שהני
וז"ל הלריך לעניינו וחירן הכי דהחס מיגדר מילתא לטעם
תבל לעקור דבר מן התורה לדורות לא וכן הלכתא דשב וא"ת
ב"ד עוקרין לו לפי' לא הטעם לעורך הטעם לו בפקר ממון
לעולם תבל לעקור ל"ח לדורות הין להם רשות עכ"ל. הרי
להדיא דכתב גדול המורים הריטב"א ז"ל דים כח ביד חכמים
לעקור דבר תורה בקום עשה כשהוא בממון מדין הפקר לדורות
ולעולם וכל זה הוא כיון דעת הרב הפוסק וכן משלה תשיבתו
על הרב חק"ל ז"ל בחי"ד סי' מ"ט בם' נדרים בכתב בשיטת
סיניא דגיטין בחי' רבא הפקר ב"ד בפקר דגרשה דבפקר
גם בקום עשה מהנין לעקור ד"ח וכו' וחמה טליו הרב הפו'
דמחמיטים שיטה הרמב"ם לגמרי וגם ניתו מדוקדק בה דמבית
מרבא על קושיא סניה הף לפי שיטה הרחב"ד ורש"י עכ"ד הרב
בפוסק. וחתה חחזר דדבריו של הרב חק"ל ז"ל בם דברי גדול
המורים הריטב"א ז"ל ביבמות להלכה כמ"ל וכ"כ רש"ל ז"ל
בשיטתו ליבמות פ' עשירי סי"ו וז"ל בל"ל וכן הלכה שהין בה
ביד חכמים להקל ולעקור דבר מן התורה ולעשות חרומה
דתורייתא עכל הפילו הם רולים בזה לחקן ד"ח שילא הפסדו
בשברו הפילו בכי ליה להו למיעבד הלא בדבר שהוא מיגדר
מלחה ויש גדרו שייג לחורה הו בדבר שים בה ביד חכמים
להפקיר ממון של יבמל וכו' יע"ש. וכתב עוד בסי' י"ט בפוסק'
המחהלה תמר ילחק מהין בהפקר ב"ד הפקר וכו' כ' וז"ל וגרלה

דסח דכ' מליטור עדיף דיליפין מיניה מיוכלו להפקיע ממון
של אחד ולהחליט לאחר ולא תימא דוקא מיכולים להפקיר לוותו
לו להחדימו וכתב כרמב"ם דס"ס לכל ג"ד מחוב בכל מקום
ובכל זמן כדאמרינן במסכת מ"ק מגלן דמפקרינן וכ' כריטב"ה
ז"ל מכלן סמך למכרזות שנהגו במלכותינו כי מפני שים תקון
לנקומות ולמוכרים מפקיעין זכותו של מערער לגמרי מפני שלא
מיחה עכ"ל . הרי דמסתייע רמ"ל מדברי הרמב"ם וכל זה הוא
דלא כתב הפיסק דכ' ופסק בסכינא חריפא דהרמב"ם מכח
הסיא דמלכות שמיעט לית ליה דיכולים להפקיר לעקור
ירושה מה"ת והרי רמ"ל והריטב"ה ז"ל טוענים הפכים ומחפשל
דעת כרב הפוסק כי"ו נגד הרבים הנאוגים כרמ"ל והריטב"ה
דסכינו דהרמב"ם כווחייכו . ועוד כתב רמ"ל ז"ל שם בסי' י"ז
בפסקא המתחלת תניא מתימתי יורם תחת אחזיהו בקטנה
זכו' בתמלא דבריו כתב וז"ל כל"ל והרי היא כשטחו לכל דבר
וכן פסק הרמב"ם והטור תמהו ואף דמן הסתורה הכיא יורשה
מכל מקום מכח דהפקר ב"ד הפקר תקנו חכמים הירום" לבטל
וכו' יע"ש ובחום' הרא"ם ז"ל הגדפס מהדם הנק' לבון חכמים
בסוגיא דיבמות בפסקא המתחלת כיון דלא ירים לה קריאת
ולא עבו לה בתמלא דבריו כתב וז"ל כל"ל תלוך גרשה דהא
דתמרי הכא גבי קטנה כיון דלא ירחי לה וכו' ס"פ כיון
דהפקיעו חכמים ירושתה מסס שלא כדין שהרי תינה שטחו
ויולפה בתיתון לפני לא עבו לה תע"ג דלת"ד ירושה תבטל דרבנן
הפקיעו חכמים גם ממון שהר נשים מן התורה כתם לא
קפדי רבנן כל כך הואיל ושטחו היא מן התורה וגרשה לסס
דבר בנון דרחוי שירשנה וכו' ע"ש :

ומה שכתב הרב הפוסק הנז' על הרב הק"ל ז"ל דהשתמיטתי'
שיעת הרמב"ם בזה לגמרי לא ידענא מאי טעמא היא זו
דסתך על פירש"י והרשב"ם ושאר השטוים ועדיפא מינה הוא ז"ל
להקשויי דהשתמיט מיניה דברי החום' דלא מוקמי חיוק רבא
כי אם לקושיא בתרייתא , ומאי דכתב עוד הרב הפוסק על הרב

הק"ל וגם לית מדוקדק כך דמביא מרבא על קושיא שניה גם זה אין לערער עליו דכיון דקאי גם לקושיא קמייתא ה' רבא ס"ל כרי יוחנן דים כח ביד חכמים לעקור ד"ת אפי' בקום עשה:

וראיתי עוד להרב כפיסק דהקשה שתי לשונות של מרן הכ"מ ז"ל דסתרן אהדדי דבפרק ט' מכל' שחיטה כתב מרן כ"מ דרבינו כרמב"ם ז"ל ס"ל דחיורן רבא הפקר ב"ד הפקר לא קאי כי אם לקושיא בתרייתא דסבירא בזמן הזה דרבנן דלו לקושיא קמייתא ס"ל לרבינו דאין ב"ד יכולים לחקן לעקור ד"ת וכו' ולו בפרק שני מהלכות ממרים ה"ב כתב מרן הכ"מ ז"ל על מה שכתב רבינו דלו חקנו ב"ד דבר ל' מצוה שיג ושגר אין ב"ד הגדול יכול לבטל אפי' שיש גדול מן הראשו' כתב וז"ל וז"כ הא למדנו מן הסוגיא גבי התקין הלל פרוזבול אמר שמואל אי יש בחילי יותר מכלל שבטלים וממרין כמי שחס דאי לדרי עלמא התקין אין בידינו כח לבטל דאין ב"ד יכול לבטל אלא ז"כ גדול וכו' משמע הא גדול בחכמה יכול לבטל דברי ב"ד חבירו וי"ל דפרוזבול לאו גדר הוא כן יפרעו על ד"ת דהדרנא דין תורה הוא שישמע והלל הפקיע ממון ותיקן דלא ליטמע ועש"ג כו' יע"ש הרי מוכח מדבריו אלו שהקנה הלל כיחה אפילו אם ישמע הסבירא בזמן הזה דאורי' דברי כתב דדין תורה הוא לישמע. אלו ת"ד הרב בפוסק:

ולע"ד אנכי הרואה דהרב בפוסק לא עיין יפה דהלא בדברי שמואל מדבר בגוי דודאי דס"ל דהקנה הלל כיחה אפי' לשמיטת דאוריי' דאם הקנה הלל כיחה לסבירא בזה"ז דרבנן ס"ל מן התורה הוא דלא לישמיט ורבנן אמרו לישמט ותיקן הלל פרוזבול לתוקמיה דאוריי' דלא לישמיט ס"ל מה כתו דשמואל ומה דאם על ככה לומר אי לייתר חילי יותר מכלל מבטלים אלא ודאי דס"ל לשמואל דהקנה הלל דאוריי' תיקון דאפילו בשמטת כספים דאוריי' אחת הלל ותקן על ידי פרוזבול דלא לישמט ולכך אמר שמואל אי לייתר חילי יותר מכלל מבטלים לתוקמי דאוריי' משום דס"ל כם' כרמב"ם

דנקביעית

דבמציעתא אי הוה דחוורייתא לית לה ביד חכמים לבטל וכדיסיבנא בעמא בעיותין כמ"ל דלא נחתם שום טעם חדש לחכמים אחר החורם כדי לחקן כפך החורם בפני ואעפ"י כן יש שכלל וכ"ד החקינו וקי"ל אין כ"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו וכו' לזה אמר אי אייבר מילי יותר מסלל וכו' ומרן כ"מ ז"ל הדמעתל קלי וקמקיל ועבי דקאמר הם"ס טלם והא אין כ"ד יכול לבטל דברי ב"ד וכו' וחירץ מה שחירץ והם"ע דבעיקר חקנת כלל ליה ליה להרמב"ם כשמעתל הלה כחכיי וכרבה נמי דחירולו לה קלי כ"ה לקו' בחרייתא וזה פשוט מלל:

ועל מ"ם הרב הפו' מ' שלא מלא בדברי הרמב"ם שפסק דין הפקר ב"ד הפקר כ"ח לקוטם חלם ולגדור כו' . הנה הרב מצטה למלך ז"ל בפ"ב מהלכות קרבן פסח דין י"ג בד"ם מי שחלין עבד וחלין בן חורין בחמלע דבריו הביא קושי' הרב למה מצטה ז"ל שפקשה למה שהביא מרן כ"מ ז"ל מפה רבינו מנרשם בנו של הרמב"ם ז"ל דכשלמת במגיפה מפחה לה ע"ת מבל בקרבן פסח ליכא על חנאי ותירץ הלה"מ ז"ל דהפקר כ"ד הפקר ופקיעו בעבודו מעליו וכחב על זה הרב מ"ל ז"ל וק' על זה קושיא חזקה מ"ב בפרק פלפה רבה דפליגי שם ים בה ביד חכמים לעקור דבר מן החורה ופריך מעשוחי קטל וקאמר הפקר ב"ד הפקר ומשחא גבי תרומה נחי חיבעי לן למימר הכי הלא ודאי לריך לקייש פירום החיספות ז"ל דלא חמרינן הפקר ב"ד הפקר סיבא דנחר הכי מוקמת ליה זימנא לחריתי בדשוחים ודרי הכא הכי הוי נחנר הכי מוקמים ליה זימנא לחריתי בדשוחים וכו' יע"ם - ולע"ד קושיח הרב מ"ל ז"ל לחר המח"ר חיכא חזקה ואפי' רפויה דברי לפירש"י ז"ל ליכא שום קו' דרמ"י ז"ל נרחה דגרגם מזה וכחב שם בד"ם הפקר ב"ד הפקר וכל מידי דממונא לאו עקירה היא עכ"ל וכחו שכחב גם כן בהשגולה בחירון רבא דהפקר ב"ד וכן נמי ביבמות דע"ט גבי בקשו בימי רבי להחיר נחיעים פירש רש"י דמידי דממון לאו עקירה היא כנ"ל ומ"ש אין להקשות מחרומה דמידי דאיסורא

הוא . ואחריכאני כן מצאתי להרב לימודי ה' בלימוד ס"ז דל"ת
ע"ב דכתב כן ע"ם :

ומה שכתבתי לעיל חסו' מוהרי"ם ז"ל ד"ח חס"ע סימן ז'
דסק' על הסיוע דבימי ר' בקשו להחזיר נתינים וביניו
מדין הפקר דסקסם וסי לתמרינן סכח דלריך גט שחרור ים
לפדם סיכולי' היו לזכותם לאחד והוא יכתוב להם גט שחרור
ועתה דראיתי בשיעת הריעב"ח ז"ל הנדפס מחדש דרנם מזה
וכתב לפשילו לת"ד מפקיר עבדו לריך גט שחרור הא פריכנה
שאין חלו עבדים קנוים חלה כעין עבדים עכ"ל והוא הפך דברי
מוהרי"ם ז"ל :

עוד ים להביא סעד וסמוכות לאשר נבלו הרחבו' כמלאכים
ממתי דתמרינן בכמה דוכתי עבו חת שאינו זוכה כזוכה
ומדה מן המקום הוא מתי דתמרי בגיטין ד"ל עלם דמחניתין
דסמלוה חת סכהן וחת סלוי וחת הטני לסיות מפרים עליהן
חרו' ומעשר וחלה מפרים עליהם בחזקת שהם קיימים ופריך
בגמרא ותף על גב דלא חמו לידיהם ותירך הא מני ר' יוסי היא
דתמר עבו חת שאינו זוכה כזוכה וכב"מ די"ב פסיק שמואל
הלכתא כר' יוסי והריעב"ח כתב הובאו דבריו בשיעה מקובלת
למליעא בדי"ב בפסקה המתחלת עבו חת שאינו זוכה כזוכה
וז"ל והריעב"ח כתב וז"ל רבא תמר עבו חת שאינו זוכה כזוכה
פירש"י ועבו חת הקטן שאינו זוכה מן הדין כלו הוא זוכה
ים שהקנו עליו בשוק סוף זכיה דקטן זה מדברנן ובינו מפקיע
מידי זכיה טנייה דעלמא שהיא מן התורה ים שפי' נחוש
שהחרוטים עבו חת הטנייה דעלמא שלא זכו בפיחה זו כלו
כבר זכו הם והפקירום לבניו של פועל ומין זה טעם נכון שלא
פירום רש"י עיקר ודקתמרת היכי מפקיע הקטן זכיה טנייה
דעלמא שהיא מדחוריימא הא לאו מילתא היא דהא קיימא לן
הפקר כ"ד הפקר וכו' יע"ם הרי לדעת רש"י והריעב"ח ז"ל
שפילו הלא למיגדר שום מילתא ולא שום גדר וסייג ועבו חת
שאינו זוכה כזוכה מטעם הפקר כ"ד הפקר . ועיין להרב מעם

מהרן ז"ל סמ"ו בתוס' בפקר כ"ד דפ"ב ע"ד דכוכים מדברי תוס' הגז' אמר טובתו דברי כריטב"א ז"ל דים כח ביד חכמי לזכות ולתוקומי ממונא כרשותו על מדם דבר שהיו שלו ולא זכה בו וכו' ודברי תוס' כללו נראה דשמתיט מיניס דמר מהרשל"ם ז"ל ברשמוטת סי' פ"ו דקל"ח ע"ג דכביה חטו' רש"י ז"ל שכתב דמתון המומר הוא מופקר לכל לזוכה. כגס דמן התורה יש מי שסוכר דיורטו אלא בפקירו ממוטו וכו'. כתב ע"ז מהרשל"ם ז"ל דלא אמר רש"י כן אלא במתון עלתו של המומר שסיה כבר שלו אבל ממון אחרים שעדיין לא זכה בו המומר לא מיקרי ממונא לדון בו דין בפקר אלא ממון המורים הוא לו ממון מי שזוכה בו מכח המומר ולא בפקירו ממון כי אלי נוונא. וכן מחלק בח"ם ובט"ג שנחחילת הדברים שם חציב ליה כ"ם שכתב אסטיא חטו' רש"י שכתב שכל הקודם זכה כ"ם יהושם דאכחי לא אחת לידי ולא חציב ליה כ"ם אלא לגבי בפקעה המומר שלא יזכה בירושם אבל לענין לזכות בו מה שבידו לא חשבינן ליה כ"ם אלא אחרי' שהוא ממון המורים או ממון מי שהוא טוען הירושה וק"ל עכ"ל. ממרוצה דברים נראה דכיוטו דכל שלא בגיע לידו עדיין אין בח ביד חכמים לתוקמי בידן ולאפקורי אח"כ ואפי מדברי חתו' הגז' נראה דים כח לתוקומי בידו ויש סיוע בפקר אח"כ ולזכותו לאחר שהוא יוסר מידום וכוי סיוע מהרשל"ם ז"ל ואפש' לומר ולידחק דשאני בסיה המומר אחנם אין בפנאי מסכים עתי וצ"ע. ומכאן בקשם כרב הגז' לברב גט פשוט ז"ל דכתב דלא מלאנו בשום דוכחא בפקר כ"ד דיכולים לסוליה מזה ולזכותו לזה יע"ש. ולדידי נלו אמיט מחיט שכתבו התו' הגז' דאחם שאני דעכ"פ אין לבו לעניים זכיה מדאורייתא אלא דלא מטו לידייהו וכזה יש בח ביד חכמים לעשותו כאלו בא לידייהו ואפקירינהו לבני הפועל כנ"ל. וסגס התו' בכ"ק פ' מרובה דס"ח ע"ב בד"ה הוא דאמר בגטעין בחמלא דבריהם בחבו וז"ל ומיהו בפרק לוקב הגזול דל"ע משמע שיכול אדם לחלל דמי

פירוש על שניות על חניכו שלא מדעתו דתניא אין מוסרין פירוש שניות לע"ס וכו' ואם מסר תומר כדי המעות שלו מחוללין על פירות שים לי בחיך ביתי ותוכלין בחורת שניות וי"ל דאפקינהו רבנן מרמות ע"ס כדי שלא יהא נכסל ותוקמוה ברמות זה סיכול לחלל דספקר ב"ד ספקר עב"ל כדי מסכת מוכח דמע"ג דליה ליה זה המחלל שום זכיה נאותם המעות ואפי"ס לאפקינהו רבנן כדי שלא יכסל הע"ס ותוקמוה ברמותי

דזה מדין הספקר ב"ד הספקר :

אמנם זוכי שקשה טובא לע"ד על דברי התוס' הללו ממה שכתבו הם בגמרא דפ"ט ע"ב בגמ"ל בד"ה הספקר ב"ד הספקר שכתבו וז"ל אבל מן הגמרא של הטבור ליכא למימר דאפקוהו מרמותים בשעת הפרשה כיון דנחר כבי שלו הוא ועליו לתקן ע"כ ומדברי התוס' הללו ז"ל הקשה הרב מ"ל ז"ל בפ"ב מ"ס ק"פ ואמר שהוא ק"ו חוקה לדברי הלח"מ ז"ל בגז"ל ודברי התוס' בעלמא סותרים זה לדבריהם הדברי הכא גבי דמי פירות שניעי' דנחר כבי שלו הם של ע"ס ואפי"ס תתרי' לתוס שעת מיהא לאפקינן רבנן מרשותו מדין הספקר ב"ד וכוונת התוס' בגמרא בקשיתם ודאי דסכונא הוא דכבי לאפקינהו מרשותים בשעת הפרשה וליתוי הספקר ודברי תימה שלו מה שתרס ומשני דכיון דנחר כבי שלו לא מיקרי הספקר ואם כיס תלו בזה לפשר ליבב תוס' לתוס' דלא ליסחרו דברי התוס' הכא בקושיא מה שכתבו הכי הוא כדי שלא יכסל הע"ס מפני שחשודים הם על השניעים למכם הוא לא עשה בום פשיעה לדרכה החנר הוא שפשע או הכח ומסר לו דמי פירות שניעים וזה שפיר תקנו ואפקינהו תוחם דמים לתוקמי ברמותים דחנר לתקן מה שעוות למכם בהסיח דעין חורמין מן הטעות של הטבור וכן לחד וחרם כמזיד דאמר רב חסדא דאין חרמתו חרומה והדר לטבלא אפי' בסיא מבום דילמא פשע זימנא אחריתי וכל פירם כל עיקר מבוס דכבר רגילו דחרם במזיד מן הרע של סיסא וא"כ אי אמרי' כאי מבום הספקר ב"ד הספקר

אחי למיפטר בהומרו כיון דהפקר הוא פטור מתו"מ אמנם בסיפא דאין מוסרין דמי פירות שביעית לע"ם ובכה"ג מסר ומסר כדי שלא יבטל חקנו רבנן ואפקינן מרשותיה ותוקמוהו ברשות זה המוסר כדי לחלל ולחקן מה שעשה בשוגג ע"ל זכין לאדם שלא בפניו אמנם לפי דברי הרב מ"ל ז"ל דקשה עובדא ואתמיע מינים דמר דברי החוס' כללו דקתני ובעה"י:

והנה מוכר"י קולון ז"ל אחר שביאר הרב הפיסק הי"ו לסיועי לדעתו ולתוספות ליתא גבלו הרמבונים ז"ל בערי סקו' מ"י מ"ו הרואה ירחה דמוסיק"ו עלמו סותר דידיה מדידיה מפורש מ' לפורם ט' דאלו בפורם מ' כתב במנהג שנהגו בארץ הסיה להפטוח בכור והפטוט כתב דאין המנהג הזה ממש והביא לשון המרדכי דפרק הפועלים וכו' וסיים בתשובת מוסריק"ו ז"ל אבל לחקן ולהסיג דבר כולל ושוה לכל בכור שלא יטול פי שנים וכו' פשיטא דאין עקירה מה שכתוב בתורה גדול מזה עכ"ל ואלו בפורם ט' אחר לגזירים מ"ו דכתב ז"ל אמנם זה קשה לדמות דדוקא גבי ממון כותי דמנהג עוקר שכרי הפקר כ"ד הפקר הוא אפילו לת"ד אין כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה כדמוכח בריבמות פ' האשה רבה וכו' יע"ש. והרואה ירחה דסותר דידיה מדידיה אם לא שנאמר בשכרה דסיפא דפורם מ' לא נעשה עפ"י חכמי המקום שלא מנהג ואקשה בני העיר זה שפיר כתב דכוי מחקנים לעקור דבר תורה כיון דלא נעשה עפ"י חכמים דבר שנעשה עפ"י חכמים יש כח בידם מדין הפקר כ"ד הפקר דזהו נמי מדאורייתא מדין רשבי"ם בתבות. עיין להרב קול אליהו ח"א ד' ס"ז ע"ש דהשתא בחי פרשים אלו מסדרי בעיון מנהג לבד יע"ש ולפיזה אתין הפנאי מסכים עמי לא אוכל להסיכב בדבר כדמזי:

ולא די לנו זה בלער דשחי פרשים אלו דמוסריק"ו ז"ל אלא דבפורם ק"כ הרחיב בעיון זה הרבה מדאי וכ' בסו"ד וז"ל אלא ודאי פשיטא דלא עלה על לב שום פוסק לומר דלעיון ממון יעשרך מנהג וחיקון ולעיון לישור הוא דבעיון מנהג וחיקון

וכו'

וכו' יט"ם שכתב וכסכים דלף לענין ליסורת מנכג מנטל
סלכה יט"ם . ועיין להרב תדמת קדם ח"ת בת' י"ד סי' י"ו
מ"ם בזה יט"ם . ועיין להרב פסח מלך ז"ל שמחקפס בשרפים
הללו וכתב בד' ס' ט"ג דסוחר דידים תדידים תין לכניח רתי'
ממנו ועיין למוהריב"ל ז"ל סביאו כרב מסח מלך ז"ל שהקפס
שחי שרפים תלו בל מוהריק"ו וגם הקפס לו מדין רתפי סתנו'
וכתב שתי תפשר דס"ל למוהריק"ו דר' יצחק ור' תליעזר דפ'
השולח בבת פליגי דלר' יצחק דמפיק בפקר ב"ד בפקר מקרא
דוחשר לת יבת בעלת השרים סיינו היכת דליכת רווחת להתי
ופסידת להתי ולרבי תליעזר תפי' דתיכת רווחת להתי וכו' ים
כח כמו שתנות יט"ם . ועיין להרב מסח מלך ז"ל בד' מ' ט"ד
שכתב דברין חמוסים וז"ל ותללי תיכא חמיפת כלל כיון דתין
לבן עדיין יד בסס בחי' תבין וים ביד תביו להליק ברשות לת
מיקרי רווחת להתי ופסידת להתי ועוד שכוונת הכתוב בוא
ממעשה הרתשים מקויימים כמו ממעשה שהב קיים ונלמי
להכמיל תוסבו ברשות טכ"ל ותלת סדברים שתחרונים תין לסס
מובן מתי כוונתו ומוהריב"ל ז"ל כתב לתר כך ומיהו מריטטת
דממטחת ממטת דלת פליגי ר' יצחק ור' תליעזר תלת מממטו'
דורסין תיכת ביגייהו וכו' יט"ם וכבר כתבנו לעיל בעניותין
דתיכת ביגייהו מי מפקינן ומזכים לתחר תו לת דלר' יצחק
ים ביד דוקת כח להפקיר תמכס להפקיר ולזכותו לתחר לת
ולר' תליעזר תף לזכותו לתחר עד דלת מטת לידים ים כח ביד
ב"ד וכ"כ רש"ל בפ' ביכמות טובתו דבריו לעיל פ' טמיני סו'
י"ט יט"ם וכוה דלת כמוהריב"ל ז"ל ועוד קשה לי טל מוהריב"ל
ז"ל ממתי דס"ד דמהריק"ו ז"ל סבר דבתה פליגי ר' יצחק ור'
תליעזר דכלת בשורש ט' כתב מוהריק"ו בפשיטות דלענין ממון
ים כח ביד מדין הפקר ב"ד בפקר כדמוכח סוגית יבמות
ד' פ"ט ט"ם . גם כרוחה ירחה להרב המחי"י ז"ל ביבמות
שם שכתב וז"ל כבר ביחרנו במשנתינו דים כח ביד חכמים
לעקור דין תורה תו בשב ותל חטשה תו בהפקר ב"ד הפקר

כו' ט"ס . כרי דחיה ליה דמדין הפקר כ"ד כוי אף בקוס עשה עיין שם :

וראיתי לכרב קול מליכו ז"ל ח"ח ד' פ"ז דהקשה דנרי כחוס' דיבמות בגמ"ל דכחבו דכל דנחר נכרי כוי שלו אין לומר הפקר כ"ד הפקר דהלא כחוס' ז"ל בהשלח ד"מ ע"ב בד"ה וכחב ליה גיטא דחנותא כחבו דאפוטרופסי' חורמין ומעברין לאכול ואע"ג דדרשינן אחם ולא אפוטרופם אלא הפקר כ"ד הפקר שהפקירו כ"ד כחנותא של חיוק וחנוכו לאפוטרופם שיוכל לחרום ואינו חוכל עבדים וכו' יע"ש . כרי דנחר נכרי כוי של יחומים ואעפ"כ כחבו דהפקר כ"ד הפקר וכן בק' מרן מוכריע"ח ז"ל בס' קהלח יעקב חות סאלף בד' י"ג ע"ג וחשחמיט מיניירו מלכי דנרי כחוס' דקחמ' ד' ס"ח ע"ב ד"ה חות דאמר בלטוין הגז"ל . גם במליעה ד' ט' ע"ח אמרו שם כני זוזי דיחמי סיכי עבדין אמ"ר מוחבינן לכו נבי דינא וכו' ויהבינן לה ניכלים נבי דינא ופירש"י ז"ל בד"ס נבי דינא בפני כ"ד שים לשם כח להפקיר נכסי המקבל אלל יחומים ולהחנות עמו קרוב לשבר ורחוק להפסד טכ"ל . ומני הדינים שלו פשקם הרמב"ם פי"ח מהל' נחלות וכוחתי דס"ט כטעם כל הראשונים דמדין הפקר כ"ד נגעו וכל זה הות דלא כדעת הרב הפוסק כי"ו ולמה שכחבנו לעיל בלשון הכ"מ ד' פ"ב מהל' ממרים דשק' הרב הפוסק סי"ו דקשה מ"ם בהל' שמיטה ג"ל לחרץ בחופן לחר דמ"ם דין חורה אין להוכיח מזה דאף בשביעית דאוריימא אלא הכוונה לפי' שיטת מדבריהם שיך לומר דין חורה דכל מילי דרבנן מסמכוהו אלאו דלא חשוב ומרן כ"מ לא נחית לכבי בהל' ממרים ושפיר ליכא לפרושי דין חורה אעפ"י שהוא מדבריהם כן נרחה לע"ד . ועיין לכר' יד אליהו ז"ל בחקנותיו בחיקון ק"י בד' ס"ח ט"ע דהקשה למרן כ"מ ד"ה שמיטה מהסיא בריימא דפ' הלקח רבא דפ"ט דאמרו והא הכא דאכיא יהיה לה מדאורייחא ומדרבנן יהיה לה בעל וחדיק הפקר כ"ד הפקר כדאמר ר' יצחק וכו' ואחא כוי חקנה

להוליא

להוציא ממון שכרי מכי מחנם כל נכסיה בחזקת יורשים קיימי
ואפילו היו הנכסים בידם ממש מפקינן מיניהו ויהבינן לבעל
כרי שתקנו להוציא ממון ע"י הפקר ועוד קס' מכסיה דמוחל
יע"ש ולא זכר שר לשון מרן כ"מ ד"ס מתרים הגז"ל. עכ"פ
נקוט מיהא דהרב יד חליבו ז"ל פסיעה ליה דירושם הנעל היה
לפי' להולי' מדין הפקר כ"ד הפקר יע"ש ולא כמ"ש הר' הפוסק:

ודרך עלוכי רחיתי להרב כפוח תמרים נסוכה דל"ט נסכיה
דתין מוסרים דמי פירות שביעית לע"ש ואם יאמר
שרי המעות הללו יהיו מחוללין על פירות שים לי בביתי ובא
ואוכל בקדושת שביעית ופירש"י שהמוסר דמי פירות יחלל אותם
והייגו דלא שלא יכשל הע"ם ושקשה הרב ז"ל דהרמב"ם ז"ל
פ"ח מהל' מתיעה ויובל הלכה י' שכתב ריבא דבריהם דתין
מוסרין דמי פירות שביעית ולא כניח החיקון דאם מסר שיוכל
לחלל אותם המוסר הדמי פירות שביעית וסייגו בל"ע. והרב
י"ד דוד הל"מ חירץ שלא הולרך רבינו להשתועינן שמחר על
מה שפסק בפ' ו' מהל' שמיעה דין ט ודין י' ע"ם. ולע"ד אין
דבריו מחוורין דהכא בחידוש הי' להשמיענו שיוכל לחלל שלא
מדעת הע"ם מכח הפקר כ"ד הפקר שהפקירו אותם דמים
חכמים וזיכו אותם למוסר כדי שיוכל לחלל שלא מדעת ע"ם
וכדכתבו התוס' ז"ל בקמא דשם"ח בד"ה הוא דאתר בלעומין הל"ל
ואולם בפיקר קושיית הרב בפוח תמרים להרמב"ם ז"ל נראה
לומר דס"ל לרבינו כמ"ש התוס' ז"ל שם בסוכה בד"ה מעות
הללו יהיו מחוללין בתבו ז"ל פליגתא היא בשמעתא דלעומין
במרובה גבי כרם אם יכול לחלל מה שביד חבירו ולמאן דאמר
קשה מה מועיל כאן. ויש לומר דהכא קאמר בעלמא הוא
ודקאותה לשכאן פ' התים מקדם דאין לוקחין בשמה שמאם
ועבדים וקרקעות במעות מעשר שני ואם לקח יאכל כשנדן
ומפרש התם קאמר שכ"ל. ועיין להרב מלך שלם ז"ל בחידושיו
בד' ל' ע"ש מאי דכתב בדברי התוס' הללו יע"ש. והכי בכוונת
התו' דהקשם הוא שיחלל תותם בידיעת המוסר כמו שמוכי

הריטב"ה ז"ל כסיעתו לסוכה מטעם הסיח דקמ"ל דלא יוכל לחלל מה שביד חבירו בלי דעתו ולא ניחא לסו הכא לפרש כמו שפירש בקצת דין הפקר ב"ד כמ"ש מטעם דאפשר דחזי הכא לסיעתייהו כמו שכתבו התוס' ביבמות ד' פ"ט ע"ב כמ"ש הריון דאחר הכי הוי אלו לא שייך לומר הפקר ב"ד כמ"ש ואפשר אזו היא דעת הרמב"ם ומפני זה השמיט הך חילון דאם מכר מטעם דלא פסיקא ליה מי היתי חצר שכר כמ"ד בקצת דאין יכול לחלל מה שביד חבירו בלא דעתו אז אפשר דיכול ומטו"ה השמיטו ולא ניחא ליה בחילוק הטוס' דקצת דאיתו ס"ל כדעת התוס' דיבמות ד' פ"ט דלא כהרב לחי"מ ז"ל בפ"ב מהל' קרבן פסח כמ"ל ויפה השיג עליו הרב מ"ל ז"ל בגליון"ד והשמטה זו של הרמב"ם יורה כדעתיה דהרב מ"ל ז"ל בגליון"ד, וכ"פ המורם מכל התמוד דחקנות והשכמות אלו של חקיפי תרעא דישראל

בריון וקיימים וכתם יפה להקן יותר מזה:

ובר מן דין נראם בב"ד לריכה הכא לחפי' מטום רווחת לכתי ופסידא לכתי דהכא בחקנות אלו הוי רווחא לכ"ע דכל הגולה מחוייבים ביטוב ח"י וזכין לאדם אלא בפניו דהרי מזמן מוכריק"ו השלוחים יולאים לדפוק על פתחי נדיבי עמים ובכל הגולה קנטו חובב עליהם כנדרים ונדבות ויולאה בדיינים ובכל מטום יסיב ח"י וכבר תמרנו דהחקנה ליחא על הבתים מחו"ל לבד כי אם ע"כ מי שיטות בערי הקדש ולא כמלא בעת מותו יורשו הרשות לירם דהחליטו מותו לכולל עס"ק וכויא גזירם כוללת לאחד הגולה בם ולאחד הבא לשכון בכוד על ערי הקדש וכל הולך לעורכי יטוב ח"י דודאי אין לערער ולפקפק מטום לד ואופן ומנהגם וחקנתם חורם סיח ולא כמר שמערער ע"ז הרי מוכריק"ו ז"ל גדול המורים כחב וכסכים המנהג חפי' של מיסוד מבעל הלבה ואפילו נגד החורם ומכ"ם כמילת' דרבנן דאמרו דעל השוכר לעשות מעקה אמן החורם שניהם פטורים דבעינן נגך. והרי מנהג זה הוא מנהג קדמון ומנהג וחיקון שכח ביד מכתים לעקור ד"ח בשב ואל תעשה ואפשר

בשתכו

שמזכו על מ"ם הרב הגדול מוהר"ח נחום בעל חזו"ן ז"ל נפי'
על הספרי כי כוונתו דגריו בספרי דבי רב דסנין במס שבחב
הרמב"ם שלריך שיהיה בית דיהם דקאי על הנג עלמו שיהיה
לו חמשים שם כמו בית דיהם דסיינו חמשים קנוט דוקא אבל
חמשים ערלי הינו מייב יע"ם . ולפי זה אפשר דפשט דברי
מרן הב"י הביאו דברי המבי"ט בח"ה סי' ק"י יחפרשו בפשיטות
על פי' זה למדקדק בלשונו למה כותב בין בשלשה בין בחשו'
דשחי שלשות היו אמת שם יהיה חיוב עשיה מעקה בנג זה
שהינו אלא שיתום שעיחת בגדים ועייול דסיינו חמשים ערלי
ומי מייב בו וכו' וגם בחשו' הביא על דרך זה יע"ם . וכפי"ז
יפה הרחו לו להרב הפיסק לסייע למגיד חשו' המבי"ט הנז'
ואח מזי גבר' רבה כמוהר"ח נחיס ז"ל דהבי הבין בדברי הרמב"ם
ז"ל דהאי על הנג עלמו וכן הבין בפשיטות הרב כנסיג ז"ל בסי'
חכ"ז אות' י"ח דברי המבי"ט ומרן ז"ל ע"ם וגם דהר' כתהרד"ף
ז"ל בעל ספרי דבי רב חמס עליו בפי' זה מ"ש גברא רבא
אמרה במגלה עם"ק לפח אמת ח"ו דחמש חכמים גדולים היו
שם ובהנו כן מסייע ליה לרב חזו"ן ז"ל וכן להרמב"ם ז"ל
בפט"ו מהל' פסולי המקודשין דין י"ד שכתב שלין לך מדם
ביחרלל שלא עבר מעולם על מ"ע ע"ם . וגם שלין אחינו
יודע מהו פירש כלל וגזירה זו שכ' רבינו שלין לך מדם וכו'
ושינה מלשון הש"ם דזחמים ד"ז יע"ם ח"כ לא משני זה יבוא
לוחש במגלה הרעים וגם שהוא מעיד הרב הפיסק שחמש
בני מדם ניפלים מן הנגים ונהרגים הרי בנחי כנסיות וב"מד
הנם שיערהו מעשיות כאלו כי יפול הניפל ממנו לא משני זה
יחמייבו מלד הדין אחר שהם פטורים ולשון הרב הפיסק הי'
היינו לשון חכמים כי כחב דנופלים ונהרגים ואין הריגה שייכה
בנפילה ולשון חכמים הוא נפל מן הנג ומח וכיולא וזה פשוט
ומדרכה של הרב ספרי דבי רב ים לנמנם עליו דהוה לעיל
מזה נחקשם כדברי הסמ"ג שלמר אח ח"ל גג פרט לכבש והיינו
כגון שים לאדם בבש לעלות בו לביחו וכו' והקשה הוא ז"ל דהיינו

דיכולים לבא לידי סכנה ליפול דרך לדדיו יחפייב כמעקה
ומאי מזיח לחייב נורות שימין וכו' ולפעור כבש לו סולם .
ומירץ דס"ט דנורות שימין כיון שהן בתוך בית דיהם דמסתמם
בחוכו בקביעות כל שעתה ושעתה שכיחה נזקה טפי מס שלין
כן כבש לו סולם דלין חסמכן חדיר אלא למיטל ולמיפק לא
מרבינן ליה מלא חסיס דמיס לדרבה ממעטינן להו מגג .
וכתב ומזה נראה לי לעמוד זכות שרגיתי בפרט פה עס"ק
יהושלם מ"ו שרוב הבתים יש להם סולמות שעולים מן החלר
לו מן השוק לבית ואיכא בהו וכו' ע"ש . כרי דמילק בהכי
וכעת ל"י . טכ"פ הוי ספיקא דרבנן לקולא אלו ורלו רב וגדול
כמוהרר"ף ז"ל שעשה מלין עוב ובקש לדדין לקיים מנהגם
של ישרחל דורש עוב ודופר שלוש לא כן הרב הגי' כל בחר
ליפכא והוא רחוש יכפר בעדו :

ועוד מכי חומר חעפ"י שלין רלי' לדבר לאם שכתבו הרבני'
הרב בני יהודס ז"ל והרב חק"ל ז"ל דנחמו טעם לדבר
לאחר גבלו רחשונים ז"ל דעקרו נד"מ משום דמי קבורת ע"י .
סגם כי לין נראה דמעטמייהו הוי כי אם משום מיגדר
מילחא משום יאוב ע"י מדין הפקר כ"ד מדין רחצי הכתות
כנז"ל מ"מ לאיכא טעמא דלמא לא בקשו חופנים לחרי' להפקיר
ממון לתיקון הארץ ולדרים עליס . וגלע"ד דהלא מלינו בירוש'
הבעל דחקנו קבורתם אחת ירושתם וכחבו הפוסקים דיורשי
כחובתה בגון במקום דליכא בעל או בחקנת הקהל בין היורשים
חייבים בקבורתה וידוע דקבורת ע"י מלבד מעליותא דלית בה
כלפי עמיד ועוד בה דביוקר עומד כל לחם ולחם של קבורת
ע"י כידוע ולין מי שיוכל לבדר ולנרף כמה חלפים של ממון
שאכלו ושוכלים חומות העולם בשביל בית הקברות ואמטו
להכי חקנו ירושתם היורש שלינו פה אחת קבורתם וים להם
על מה שיסמכו בעין מאי דאקון רבנן קדמאי ובפרט לדעת
הרמב"ם ז"ל דס"ל דירושת הבעל דרבנן ודוק . ועל מה שכתב
הרב הפוסק שלא די שקירת הירושת חלא זו דעת אחרת מביטול

לוותה שכיב מרע שלא מודעו כלל ליוסבי חוץ לארץ וגם מקרוב
הדבות פה וה"ב כל דסליק לה"י לא ידע דמחיל כי דעתו סי'
לגוות ולא ידע ביטול לוותה כלל ורלים שגם הרב חק"ל שסי'
קרוב לה"י ומלדר ט"ז ולא ידע מביטול לוותה שברי כ' בתחילה
דבריו שכתוב בלוותה ומה לא שום לסון יורשם שום ל' מחנה
ומי יעלה על דעת שבתה"ק מקום שמפקע וכתורה יתקנו שלא
ימסול אדם בשלו כ"ע כשמתו בו לף להביא הלשם אשר עליו
לאשר חייב עד כאן תורף דבריו דשגם מה שמעיד הכא שחקנה
זו של הלוותה מקרוב מדבות פה . הגם כם הרתה לנו חד
מיון הרב המובהק במופר"י עוזיאל ז"מ דהלא עיקר התקנה
בעה"ק ירושלם ת"ו היה מזמן המבי"ט ומרן הב"י ז"ל והלא
היה כתובה בחבו' במבי"ט ח"ב סי' ת' בד' ק"ד ט"ת שם כתוב
וז"ל שכתבו ב"ד של ירושלם ורלתי הקהל כי ים להם הסכמה
קדומה שלא יסיח דעתו שום אדם לעשות לוותה כ"ת בפני סדיין
והגהמים ואם חעשה שלא מדעתם הרי היא בעלה בחרם
הגשבר וכו' ומחמו בכל עה הכתמים והרחמים לשבר בזה בזמן
בירושלם ת"ו ע"כ . כ"ז כתוב בשלם ובחבו' בחב המבי"ט
בסו"ד וז"ל כ"ז הוא על הקדמה שעתר לוותה הוא לחיחי
לבל מן הכתב שכתבו חכמי ירושלם וכו' שבכל הוא זיוף . גם
בתבו מעם שים להם הסכמה קדומה ע"כ הלוותה שלא מדעות
הדיין והגהמים שחשא בעלה בחרם הגשבר עכ"ל . שחשובה
הזאת נעלמה מעיני שלם מריגים הרב מוהר"ח יצחקי וחביריו
טובים שסיים מהר"ח קונקי והרב חורים גדולים ז"ל שבר
נשחפקו בחקנה זו יע"ם והלא היה לחתני וחקיפה . גם הרב
המבי"ט ז"ל חיזק לוחם וכתב עלם לחפק ולף שלשבר מי שרולה
לעשער ויסיח להועלת היורשים לשבר בחו"ל כשבר סיחה בחמה
בזמן הרב מוהרלנ"ח מ"מ נקיט מיהא דסיח להם כח לבטל
לח מעשה שהדם שלא ימסול בשלו עכ"פ חנן בדיון בדיוק
לן עפ"י לשבר לחתו זה למעלה ממחה שנים שסיח מדין שפקעה
מדין שפקר ב"ד שפקר מקום יסוב ח"י ויש לחתו שלשה חרבעה

כסכמוה שנכל דור ודור לפי ענין הזמן כוסיפו בתקנתיכם וגזירותיכם וכס רשחים מכח כ"ד יפה ושאר תקנות הק' שם נגררים כחר העיקר ליון כיח עס"ק ירושלם ת"ו שם המדינות ושם החקס . וכאן נמלח לחתנו פוסק לחד ממרן מוסר"י מלנחזי ז"ל מכחיכח ידו ממש שנחלו לו על מעשה שהיה בעה"ק טבריה ח"ו בסילוק שעשו כולל עה"ק בגז' לחים לחד ושמו שמואל בכר יעקב שנחפשר עם כלו' כן בעודנו חי בעד סך מה וסילקו כלולל עלמס מזכות ירושת עזבונו להחזירס ליורשיו שהיו בחו"ל ונחפקו בשטר הסילוק ובחשובתו כחב ז"ל וכלולל שם לח היו מחלקים היו זוכים בשעת מיחת לף דלח בחו לידס כי שם לחר פטירת חשתו כיון דחקנה זאת לכלולל יורש מדין הפקר כ"ד הפקר היא כרי ים בידנו דכל מקום שלחרו הפקר כ"ד הפקר עשו שלינו זוכה כזוכה דחפי' קודם שבח ליד הזוכה זיכו לו חכמים וכמ"ש הרשב"ץ בפרק השולח דל"ו ע"ב וז"ל ומינה שמעינן דכח כ"ד יפה להפקיר ממון מזה ולזכותו לזה חפילו קודם שחבח לידו וכן מוכח מקרח דחלה הנחלות וכו' יע"ש עכ"ל הלריך לעניננו . כרי הרב מהרי דחרעה דישרחל פרים לן טעמא דחקנות חלו מעשה הפקר בין הפקר כדברינה בעניותין :

ומזה שכניח רחים הרב הפוסק ז"ל מהרב חק"ל ז"ל שהיה קרוב לח"י ולח ידע מביטול הלווחה שברי כ' בחחילת דבריו שכחוב בלווחה ושם לח יפוה לעון ירושה יפוה ל' מחנה יע"ש לח ידענה מחי קחמר דברי דברים הללו שכחב הר' חק"ל ז"ל לח על לווחה ח"י מחמרו כ"ח על נדון מוהרח"ם ז"ל ח"ב סי' י"ג כחשר ירחה ברוחה . והרב הפוסק לח רחה מחורות דברי הרב חק"ל ז"ל חנא חסיכא קחי שם לח בנחמר שכוונחו לדמות חקנות ח"י להסיח דמוהרח"ם ז"ל דבעיומוסיפ כך הוח שלח יחקיים שום לווחה שם לח שיהיה נכסיפר על גויס וכו' ועשה עלמו כחלו חינו רוחה בדברים פשוטים :

עוד מחפלר ומשנה לח מוקי המלוכים שבחלכם ובוחך לקח וז"ל

ז"ל וכרך רמזנת דיכב לן מלטוכתא ורמזי דינא דמלכותא
דהרעתא כעין מלכותא דרקיעא להמזיק חק מלכנו בורחיו
בחורתו סק' להמזיר סירוסא ליורסיו עכ"ד . ודכריו גם מלד
זה לין בכם ממם דהלא לחר שכיררו דכח ב"ד יפה לעשות
חקנו' ומסכמו' כלנו וכיונא וכל המפקפק בכם עבירייתא יחקרי
ה"כ מס בלע כי יבוחו מדינא דמלכותא . ועיין למרן סכ"י ז"ל
בחשו' כספר תבקש רוכל בסי' ל' כד' ד' ע"ד שלחר שהכריע
לעיל בע"ג מדכרי הר"ם שכלל דיני המלך בממון על פיסס
דיים וגם מדכרי הר"ן בפ"ק דגיטין כחב כוח וז"ל בע"ד ומיהו
כחוב בם' החרומה לכל עסקי ישרחל עם ישרחל מבירו לין
לגו לדון ביניהם דינא דמלכותא זכו' . וכחב עוד מרן שם
וז"ל וכל מה שכחבתי דיני הרמב"ם ז"ל שכל דיני המלכות
בממון על פיסס דיים ליכא למימר בזה כוח דוקא במקח
וממכר אלא לווחר ממון ישרחל לישרחל חבירו כנ"ד לא עכ"ל .
וה"כ לין נדידן דלפי דיעתו יפה עשו הרחשוני' ואחר כח בהם
לווחר ממון מדין רחשי הלכות דבפקר ב"ד בפקר ה"כ לין לנו
ללכת לחר דינא דמלכותא . ועיין עוד מה דכחב בזה בספר
יוסף לומץ ז"ל בסימן ד' יע"ם . ועוד שכחב הרשב"ך ז"ל בח"מ
סי' ע"ג בס"ק ל"ט בניה שם בשם שלטי הגבורים בפ' חזקת
הבחים וז"ל ונרחה בעיני שלא נחמר דינא דמלכותא דינא רק
בדברים שבמלך גזר להנחתו לגון המכסים ושמסיות וכיונא
בשם אבל בדברים שבין אדם לחבירו לין לנו לדון אלא לפי
תורחינו כמבואר בקונטרס הרחשון . וכחב הרב"ך ז"ל ותפילו
לחחר פוסקים דאמרינן דינא דמלכותא דינא בכל דבר היינו
דוקא מה שהיו נגד דין תורחינו אלא שהיו מפורש חלנינו וכו'
ועוד בניה שח"כ חשו' הרשב"ח ז"ל בניה מרן הב"י ז"ל בחחד
שנחת אחד בחקום שדנים דיני כוחים שלין הבעל יורם חת
אחתו שחעב"כ יורם חת אחתו ולא שייך בזה דינא דמלכותא
דינא דה"כ עקרת כל דיני החורם השלימה וכו' יע"ם והניחו
מור"ם בעל המפה ז"ל בח"מ סוף סי' שם"ע וסיים מור"ם

ז"ל דלא תמרינן דיכא דמלכותא דיכא כדבר פים לו כגון למלך לו שטות לתקנת בני המדינה אבל לא בידוע בדיני בוחים יע"ם . ומ"כ אין מלר זה שום רמים וכבר פיס בדעתי לבא דרך תרוכה ולסביה מס שמלחים רחמוני' והחרונים הלא המס בספרתם וכבר שמן מנהו אסף וקבץ סרב מסא מלך ז"ל בכל ספרטים המייבים לנ"ד וגם בלבה רוחם ע"כ בבא מחוך לעיר אפילו בייחיב על אחד העריס שבמו"ל שמייב ליל בחקנו' העיר אפילו במידי דאסור וכ"ם בממון הקל . וכן בסכימו מוברי"ו בשרם קפ"ב והריב"ם סימן של"ע וברשד"ם ח"מ סי' רנ"ט יע"ם . ובאב הרב בחדתה שלים מהר"ם פריסקי ז"ל בספרו הנדפס מחדש בחשובה סי' מ"ב בד' ג' ט"ח וז"ל והעפ"י שנקטו בלשונם והרי הם כתלו קבלם עליהם בפירו' כל תקנות העיר בעת בואם וכו' . לאו למימרא דדוקא בשתם ומשום דסו"ל כתלו קבלו וכו' אבל בעת בואם פירשו שתיהם רולים לקבל בסכמתם מהני להו גם זה לינו שהרי הריב"ם ז"ל דימה לותו להסיח דמוחנים לו קולי מקום וכו' . והרי אחם כל שבא לעיר לדור שם חייב לנהוג מן הדין בע"כ כתנאי העיר וה"כ דמייב לקבל תקנתם יע"ם :

עוד כתב הרב ז"ל למעט מזה וז"ל ומיהו נראה דנגדון זה הרוב כופין לח במיטוט שהרי כתב בספר מגיד מלך דמ"ג דבר שטות חיקון שברחי מיגדר מילחא מיקרי וכל דתיכא מיגדר מילחא אליב' דה"ע הרוב כופה לח במיטוט וכ"כ בשמו הרב כ"מ ז"ל ח"מ סי' ל' ד' ריי"ב ע"ב וכו' יע"ם . וסיים הר' ז"ל וז"ל שה כל היכא דתיכא שברת בנדון זה דבמעט יוך החומות מ"ו לנוים בלי חנות ובלי חומות ומזה יצא בפסד לכל שכולות דמ"ו שם יפרעל לחלי ודלים מי פורע שם העיר בזה נראה דודאי הרוב כופה לח במיטוט טכ"ל . ומ"ב כ"ם וקי"ו ביבוב ל"י שבאלו שחקנות שם מיים ובדומה וכלער לפי סולחות העיר ומבוחי' וחחלוחים לין שום יחיד לו רבים יכולי' לערער לי משום מגדר מילחא כמ' . ומה שבניה הר' בפוסק

וחבא

וחגיגת לנו מצנח מס' עדיות מרבני והמורי תלמוד' לאחר בעפ"ק
שמעתי מפי מרן הרב חק"ל ז"ל שאמר להם שלא הוה לה היה
רולא לסכון בכוד על תרלוח בחיים ח"י ח"ו מטוס הני תקנות
זרות ואמר להם שחזר בו ממה שכלין בוב בספרו בעד תקנות
ח"י וכבטיח להם שלימים טוד יעלה על ספר הכל בחר תיפכח
תלו עדויות שלהם. ואני אומר דתדרבה מן הפעולות יודעו
הכחוה שהרב חק"ל ז"ל מן שמייה תוקמוהו רחם על תארן
רחטון לעיון וכבל יום היה עוסק מעשה בידים וכי' מוליא ממון
עפ"י התקנות. ועוד זאת שכמה ימים נחוועד עמהו ועם
שאר חכמי העיר וביררנו תת לשונות שחומים שהיו בתקנות
והסכמות תדשות גם ישנות ונכתב בספר בירור הדברים הכל
בירחת ס' על פניו ובעיניו רחם שבלי תלו התקנות אי אפשר
להתקיים היסים יסוד נתרץ כלל וכלל לא. ומרגלא בפומי' כי'
תנן שלימותיהו דקמאי קעבדין לא כדברי הרב הפוסק ז"ל
שמלבר שגגע נלבוד מרן חק"ל ז"ל בהומרו כמה פעמים וכל
דבריו הבל וכיוצא לא זו תף זו שהומר שמפני שהוא ספרדי נעט
דעתו עמהם ע"ד יממלל בהגה וכו' ומסייע אין בו ממש
וגעים מפפע וכו' וכהלה הדברים הרבה לבחוב הרב הנז'.
ועוד הכל הבא לסכון בבוד על תרלוח הקודם לתלמוד דהבי כי
גדול בחם של חכמי ח"י כי בל הגולה מחשבים טפלים לגבי ח"י
כי מלבד מה שהוכחנו לעיל מסירוסלמי דהדרים הנז"ל עוד זאת
תדרש כי יובבי ח"י ים להם דין קבוע וכל קבוע בחלא עמ"ח
דמי וקדום המקום ובביאם שלא זאת מבוחל המערבי מברעת
למיבני בהובא דעלמא. ופיק חזי בפסקי בסמיבה למוהר"י
בי רב ז"ל רבו של מרן נ"י ז"ל המובא בחשו' מוהרלנ"ח ז"ל
דגדול בחן של הקיפי תרעה דיסרחל וגם בם"ם בחם פעמים
נחבנו בשבח זה בהומרם ח"ח מה בין הקיפי תרעה דיסרחל
להסידי דבבל ובפרט קדושים שאר בתרץ שקדושתם מרחם הים
ומים יולד בה גדול בחם ותלימי לתפקועי ממונא בר' חמי ור'
חסי. ועוד אני מחמיה על הרב הפוסק דקא עבר על לאו דלא

חסור מן סדבר יגידו לך ימין ושמאל וחגיה בספרי פ׳ שופטים לפי מרחין בעיניס על שמאל שהוא ימין ופי׳ כרמב״ן על התורה ז״ל עיניו לפי׳ החסוב בלבנך שהס חושים וכדבר פשוט בעיניך כאשר לחס יודעי בין ימיך לשמאלך חעשה כמלוחה . ועיין לכרב שער יוסף ז״ל בפ״ק דהוריות דסביה ל׳ כרמב״ן ז״ל כאן ולעון לחר על כרמב״ן נס׳ כמלות שורש ח׳ ומקיל ועיי שם ובד׳ י״ח ע״ח כחב וז״ל ולפשר לחלק דהיכא שזה שכרגים בעטוחם ומניע לפניהם טעמותיו ושם כחכימו כולם דדבריו לעו ושכשו עליס שברוחיו ואמרו כולם שטועה הוא חף שחשובחם גשאר מעל חלגו והוא לף כן ידמה ממוייב לשמוע להם וקאי כלף חסור וכו׳ יע״ש ומוסר״ פרדו ז״ל בספרי דבי רב פי׳ לעון הספרי דסכי קאמר לעולם אי חפשר שחלף חקלס מתחת ידי כ״ך כגדול שבירוס׳ כי כחוב בדר הוא וסי׳ ס׳ עם כשופט חלף דלפי מרחה עיניך הוא דגרחה לך כמו שטעו ואמרו על ימין שמאל והילכך מייב לחס לקבל מהם ולחלות העטוח בדעתך וחסכיס בלבך שהס הוא רק ממך לבל אי חפשר שיטעו רובא דכ״ך כגדול כי לא יעזוב ס׳ לח שסידיו יח״ם וכו׳ יע״ש. וע״כ בכ״ך דהיכא מיוס שהחילו רבנן חקיפי בחקנו׳ חלו דור לחר דור למעלה ממחן רבנן חקיפי וגאוני וחסידי עליון ודאי שהחם לחם ואין להרהר לחריהם ועליהם נאמר כי מליון חלף חורה ודבר ה׳ מירושלי׳ ח״ו:

אלה הדברים בבכי יבואו דבריס סיולחים מן הלב לכבוד ח״י ורגיל חני לפרש מה שאמרו רז״ל לא הרהב ירושלי׳ חלף על שניהו שם ח״ח דהיכא שה היח משולחת שבשם לחמש הכושם שבהרלים לבזות לח החכמים לשושם חהלך בחרן בחמרם בירושלם ובחרן הקדושה עושים כו״כ וזה הוא מה שאמרו על שניהו שם ר״ל שם דייקה ובזה חיישם מרושם ח״י להושיע לעד על בני וה׳ הטוב יכפר בעד כל יסר׳ ויחן בלבבנו לעבדו בלב שלם ובמהרה יבא משיח לרקנו ויבנה בהמ״ק בי״ב כיר״ח . ממני יצחק הדברי׳ זעירא דמן חברי׳ הלעיר שלמה משה סוזין ס״ע.

הסכמות

נוסח ההסכמות. שכולם מתחילות. עמוים בחתם ויפר. מקוקים בספר. על ספר היפר. מימות נגילים כרחמנים. דור ודורשיו. כל קדושיו. מלו סיחב ירושלם. לדק ילין בם. ולא ימים מרחובם. תורם ומלוח. ליפרים נאום. רבנן דמתיבתא יושבי על מדין. רבני הלפין שמורים לכל בני יפר' בין דין לדין כי מלין חלא תורם ודבר ס' מירושל'. המם רלו נפלאות חפר לא נברלו. כמה כרפתקי כוקי סריקי מחמס'ת המינים. גוי עז פנים. ובעם סיושב עליה. חחיל חזעק בחבלים. כי נספבו עליה לירים. לרח הכח ירושלם. ולח כל הלה רוח ס' נוספה בם לחדש כפפר נעוריה. כפחורי' ופרחים. שם היו עוסין חקנות גדולות לכונן חת בית חייבו והחלמה לה חשם מבלי בניה. לדיקים יושבים בסובה ונחת. ולח כל ונוכחת. ועזרוחים'ס כרחמיכם. ה'ן עומדין להחפלל על לחיבו שבנולם כ' לבלות יבן עליכם. הלה יעמדו וילחו ורלו ליון וירושלם. ומקדם ולפריון בנוי לחלפיות. חפוכי זכר בחסכיות. ובל יעקב ישמח ישרחל ורחה בעוב ירושלם. ולחר רחה רלינו כניח מועדינו במעמד כולנו רוב מנין ורוב בנין להוסיף לו לגרוע על ההסכמות סיטות לפי כעח ולפי הזמן למען ליון ולמען ירושלם. ועשינו ליונים וממנו הלחי לבנה כזה ( ) וגם נכחב ומבוחרים מנחנו כדי להודיע ולהודע מה שהיה מימי קדם עבוי מהרבנים הקדמונים חנשי ירושלם:

טופס ההסכמה ששלחו מעי"ת קושטא יע"א בחדש תשרי מש' הת"ן ליצירה למען עשות כמוה פעה"ק ירוש' ת"ו וחחמו כל איש ירוש' שקבלו עליהם כל האמור ושלחו לידה א' ואחרת כמוה אות באות עכבו פה למשמרת לאות שלא ישנו דבר.

הלא בשבעי ישרחל נודע נחמנה כי נרוח הכח ירושלם רבו

כמו

כמו כן מחמת המיסים והחובות אשר עלו במעלה עקרנים ויגבהו מאד וכל דיירי חרעת ספו חמו והנשארים מרעש אל רעש יגלו והגיעו לשערי מוח כמעט אבדה הארץ נטולה מן היהודים . ועל אלקים ה' שבועד ירושלם נכמרו רחמיו למען קדושתו והעיר לב הים והים ונתן בלבנו להפקות את מזבח ה' הסרום וה' עזרנו להשתדל בכח ועל . כן פה קוסטנדינה יע"א שכל הים ישראל יהן פקדה ה' בסף בשבוע לפרעון חובות ק"ק ירושלם . וכן בשלוח שלוחי מלוה לכל עיר ועיר שיחנו הקלבות ויתחייב כל הים לתת בפתח"ם בכל שבוע לפרעון שב"י ירושלם למען תהיה הארץ בשלום וכל יושביה עליה בנחת ולא בלעך ושוטר ונוגש לא יקרב אל בתי בני ישראל והים הים על עבודתו עובד את ה' ועוסק בתורה כי זה כל האדם ונפרע בעיר אלהינו מקדם ה' שבכל שבין ביפיה וכל אשר יגע ירחת אלקים בלבו תשקה נפשו ביושבה דחרעת ובקבורת הרן הקדושה שער השמים . ובחסדי ה' ורוב רחמיו עשינו ככל הכח מידינו לכבוד המקום גורם ולא תהיה הארץ לשמה - ויען כי חובות הגויים שם רבים ונכבדים ולר' אלפים ולר' מאות שם עזי נפש מכין ועושקין ורבים מרובה לערך הרבעים לוחה כגודע וכל הימים חוללים פירותיהם בכפלי"ם ולא כליה קרנה

מפני שכם מחמיר"ם :

אי לזאת השתדלו בכל חוקף בכחו ים' להוליך כח מלכות לבטל הרבית כי אם יקחו הגויים הקרן בשער שנים עשריים בכל שנה ונתחייבנו לשלוח בתקפ"ט עשרים החובות בכל שנה הן מגביית הפתר"ם מפס קושטע יע"א כי היא העולם וזן מכל הכח לידינו מקרית חולות הקרובות וברחוקות כי הלוחי ובולי כחי ותולי יסגיר לחם לחלי הנלרך להעביר גלולים . עלינו לשבח לאדון הכל על כל החסד אשר הגדיל לעשות עם עמו ארלו ונחלתו ועמנו להביא בעניו לידי מדה זו ועד בשחק נאמן כי אין דחחיימין לחחת פקידי הק"ק כדי להשלים המנין לפי העתקפ"ט בכל שנה מוכרחים ליקח מעות ברבית למען

יסיח הדעת חדיר ולא פסיק עד גמירא לעקור את הכל ולא יסיח לסון מרכיס קמיס :

ודין גרמא כי בחלא כל המעשים הנכתבו בכל ליס לו לאסר ירושלם לא יחפרע עד שיחפרעו כני רשיני בני החערובות כל הכשר כי יש פקוח נפש לם יחעכב לגויס פרעון ליזה שנם מהקלוב כי לותם הס מבקשים לקעקע כל הכירה והמירה שכנחה וכעבה לסו עבדינן . והסכימו כל כר שראל לאסר בירושלם בכל לאסר דגרנו כי כוח חייכם . וכן היום עינינו הרואות כי גנייח הפליט"ה חלא ומדלדלא רוע החרועעה כן פס קובע"ן כי בעו"ס ירדם לם מן השמים בירה חב משנת החפ"ט וחלכל כל הכשר ומגדים ועד קמס וחבי כל המרן לם בוערת על לב השמים נשרפו חרמוחים עד שילחו קכל גדול וכל לאסר לפס בעירוס ובסוסר כל לל השדוח ולל הכרמים לחורב ביום ולקרח בלילה . זלח ועוד כי עד שכביו היו סולמים בכל העריס וסולמים פרי מעלייהס . לא כן היום לין שליח במוך וכל עיר ועיר גנייח הפליט"ה מוס החמוטעה כי רבו הלרוח בכל הלרן משפעיו ולמן בדידן בין לוקי"ח וכין לרח"ן כי הטלקליח לין נגרע ומלין יבח עזר לרבח המחלוח :

ובשבתינו על נ"ר שבלי שמעו חומרים כי ים ויס בירושלם לנסים וגסים הבח לידם נכסים מח"ל חו לליזה מפנפטרים שנפטרו לאסר נוגע לכוללות ק"ק ירושלם כל שבח להנפטרי' כאסר גבלו הרחסונים לקיום הלרן ים מהס חוך ירום' מעכב לידו לפרעון חובו ויש מהס מעכב הבח לידו לעשות בהס כרלונו בחומרו לחת נחת רוח להנשח הנפטר וכל קרוביס הלל שתח לעשות כאסר לותס נפשו והס לא ידעו כי במעשיהס חלו גורמין חורבן גדול לכלל ופרט כי חלו ידיעו מסולקו' ויחזור הדבר לקלקולו על הד חלחת דפורענו' וח"ו לא יזכר שס ישראל עוד בלרן הנדס ושס יענו כי יקוס הל' וגדול עוכס מנסוח :

כי ע"ב לכבוד שביעת הל' תמר לא יזוז משם וליטוב הארץ.
הנו מסכימים שמשיוב והלאה אין כח ביד שום
גברת היום הו לחסה תמר בירושלם להפרע פ"ק ממונו עד תמר
יחפרעו מונות כנויס תמר שם וחח"ך מטעוב תמר ייעיב כ'
יחפרע כל בר ישרחל ע"י ממוני הטיר לפי נכסיו וכל היום הו
לחסה הבח לידו כסף הו זכב הו חפלים בין לכוללות הק"ק בין
להנפטרים אין כח בידו לעכב חפילו שום פ"ק כלל לא להפרע
מחונו ולא להוליח לכבוד הנפטר הו הנפטרה כי חס כל הבח
לידו בין מעות בין חפלים המעט הוח חס רב ככל ימסור ביד
החס"ם כר"י כלב נר"ו וביד ממוני הק"ק והפרנס ואין כח ביד
שום גברת להטלים שום דבר. וגם כל מין כחב הבח לירוש'
מח"ל להנפטרים היום הו לחסה אין כח בידו לעכב הכחב כ"ת
למסור הכחב ביד הנז'. גם אין כח ביד שום גברת ליקח
מהעזבונות חפי' שום פ"ק לא כסף ולא שום כסף מחסבון חונו.
גם ידוע הוח שים הסכמה קדומה בירושלם תמר גבלו רחשוני'
קדומים תמר בארץ שאין כח ביד שום היום ותסה לחח מחנה
לשום גברת מנכסיו ולא לעוות היזק לעוסק מחמת מיחה שם לא
סיסיו שם מנסיגי הק"ק, וכן עתה תנן פקידי ק"ק ירושלם
מחדשים הסכמה זו שכל מחנה מהיום הו לחסה שחבי' לכל גברת
יהיה מי פיהיה הו לעוסק שיהיה מחמת מיחה מנלי שיבי' שם
החר"י כלב הנז' וממוני הק"ק ופרנס וסיפר הק"ק בטלה היח
ומבוטלת לא שרירה ולא קיימת חפילו שיהיו העדים גדולי
הק"ק להו מילחא היח וחפלו שיטעון המקבל שבחו לידו.
הרשות ביד החר"י הנז' והממונים להוליאה מידו על כרחו בין
כסף בין שום כסף בין חפלים בין מטלטלים בין ספרים ככל
כחשר לכל יקחו הנז' מיד המקבל כיון שלא נמלאו שם כל
הנז'. וכל היום הו לחסה שרולה לעוות הו לחח במחנה למי
שירלה רשחי בשלו. והמחנם חשיב המחנה הו בעוסק בשני
החנשים הנז' כי מלוה לקיים דברי שתח. גם יש הסכמה
קדומה בירושלם ח"ו שכל היום שבח לו מחשיב גדום הו מלח
לשנם

לבנים בין שהכניסתו מת"ל בין מחוץ העיר סיחן עריכה לק"ק עשרה למתה . ומנה לנחמו למיגדר מילחא ולהעמיד דבר מסוס לרס דעיוחא למינא שכל חים הבא לו עד שמנים גרוש' לבנם יחפשר עם ממוני הק"ק על עריכחו כחשר יכשר בעיניה' הכל לפי מס שכוח חדם ולפי חומר הנושא . החמנם הלים הבא לו יוחר משמנים גרושים יהן עריכוחו לק"ק עשרה למתה בהסכמת קהומים ולח יהיה סרבן כי חין נגרע . ונלחן חדם בשנועה כמנהג כל המקומות :

בך הלבריס עשיהו יהן בהנוסח הנז' בעו"ה נחמוטעו ובכל יום ויום הולכים ומחמוטעי' ועניו החונות רבות וחולחו' ק"ק ירושלם רבו ונריך הדבר לחזק לח בדק הבית מחוץ לעיר ומחוץ העיר כי הולחחה מרובה . והסכמנו בכל הנז' בכל חוקף ככל ההסכמות הנעשות מימות משה רביגו ע"ה . לבן מחוייב כל הדר בירושלם להחוס בהסכמה זו וכל לים לו חשה לחשר יהנה דבר מכל הנז' לו יוקח הבא לידו מחוכו בסף לו סוס בסף לו יעבב חיזה כחב הבא להשפטרים ולח יהן ביד הנז' לו יוקח מהעזבונות על חוכו לו להוליח לבבוד המת לו לח ירלה לחח עריכחו כרחוי לו לו יניל עלמו בכח גויס לו יוקח בחמרו נחנו לי במחנה בעדים . וגם חיזה שבן לו חשה שהנה פנודע לכם חיזה דבר שלקחו מהנפטר לים לו חשה ויעלים ולח יגיד להממונים הנז' ידע נלחנה כי כל המשנה פרט מהפרטים הנז' ויהן כחף סורדת לפי' בחחת מהנה נרדף לוחו עד החרמה ויגורם מן החרן ונעשה משפטו ודינו כרחוי לי לכלוחו מן החרן ולח יחנה ה' סליח לו כי נורם רעה לעלמו ולחחרים ויש חלקים בישרחל לנשה לו בכפליה על כל הרעה ואין מלקין חל"ל מחרין . ושומע לנו יהכון בטח ושלנן מפחד רעה ועליו יחולו כל ברכות שבחורה ויזכה לרחות בטוב ירושלם ושמחת עולם על ראשו ברכות הטובה בכל חשר חפנה נפשו וזרעו לברכה חיים עד העולם . ולהיות מכחב לחזקיה'ו מכל הנז' מחמנו שמותיהו לנחמו פקידי עה"ק בית חלקים ליון

מכולל יפי ירושלם ת"ו פה העיר הגדולה קוסטנדינה רבתי יע"א בחדש חשוני משנת פרו"ת שלח לעמו לפרע קטן . והכל שריר ובריר וקייס :

אברהם	חיים	שבתי	חיים	שמעון	חיים
צונצין	קשינו	אלפאנדרי	די מדינה	אלוף	קמחי

עינינן סרוסות תח כל דכרי הגזירים הרעים תגזי תמח פקידי ק"ק ירושלם ת"ו דהחימין לטילת הטיבו כל תסר דברו ופיבו כפיסם ככל הגז"ל ותמו גוזרים בכח מי שאמר והיה העולם ובכח חורתו על כל ליש ותסה מחוסבי ירושלם ועל כל הבה אל הארץ שלח יבבו דבר מכל הגז' ותפי' תחת מהגה . וכל ליש לו תסה יחיד לו רבים תסר יחן כתף סוררת ולח ישמע לקול מורים הרי הוח מובדל מופרש מעדת ישראל ורבלה בו כל הלוה הכתובה בס' החורה בכלל ובפרט כי גורש רעה לבטל עבודת הקדם ורבים דמיס שופך בירושלם ומאבד עובש הרבה . וכל המקייס כל התמור ברך ס' חילו ופועל ידיו וזרעו יהיה מלח בגויש . זו משלבו ויבורך גבר מפי עליון כי הלח כח דבריבו שרי יהודה תגזי תסד הג"ל עושים ביחר שלח בהוש והוש לקיום הארץ וס' שוכן בליון ישלם להם בכפלית ע"כ המעשה הדבר לחזק בית תלקיבו מביה ומחוץ ולח מן הסם לשוח מכל הכחוב כי כוונתם לשמים לכבוד המקום ולהטמיד דבר תורה בירושלם וכח יחסו עיני עמו כח יעשה תלקיש כאשר תוסיף נפשם ונפש כל זרע ישראל לרחוש בטוב ירושלם והיתה לחללש . ולחלומי מילחת מחמבו שמושיבו פה העירם קוסטנדינה יע"א בחדש בשביעי הוח חדש חשרי משנתינו הח"ן ליצירה . והכל שריר ובריר וקייס :

שמואל הלוי	אפרים גבון	יונה בן ר"י

טופס הסכמת המצבות אשר שלחו טעי"ת קושטא יע"א לעה"ק ירושלם חובב"א בחטוז ש' תפ"ט ושניה לה בחשון ש' הת"ץ ליצירה ווה נוסחה אות באות תיבה בתיבה :

בהיות תמח כל המלבות הנתנים על קברי הנפטרים בעה"ק

בעה"ק ירושלם ת"ו קונים כלונית הק"ק אשר שם מכנוי המוכר מן הכר ומוכרים להם ואשה הקונים לקברם והריות הוא לכוללות הק"ק כנודע. וזה ימים אשר היה יחיד מיחידי הק"ק שבירושלם ונתן כך מה לכוללות הק"ק והוא לוקח המלבות מן הגוי ומוכר ליחידים ואם פתחו פתחו לו ואם כוחירו כוחירו לו. כן עתה כי פקד ה' את עמו למען קדשים אשר בירושלם ונתן בלב אחים וריעים זרע אברהם אשר בגולה לבנות את מקום הקדש ולרפואת את מזבח ה' שכרום למען יהיו כל יושבי הארץ העולים שם בשוכם ונחת על החורב ועל העבודה בשקט ובבטחה ומוטר ונוגש לא יקרב אל פחח ובה יחסו עניי עמו ויחיה ירושלם לחכלה. אי לזאת אנחנו הח"מ פקידי ומשניחי עה"ק ירושלם ת"ו אשר שם קושטא יע"א נחוצדנו יחד לרחות בבדקי ודבקי עיר החלקים ליון היא בכל מין בכנסות ירושלם מביא ומחון ובכל מין הולאה כלונית ופרטותים ליתב הדברים על בוריין ובכותר בירושלם יעזרנו על דבר כבוד שמו:

הנה כי כן ראינו כי ריוח המלבות הנז' בהיותו ביד יחיד שכיח הזיקא לכוללות הק"ק הנז' מכל הלדדין. אי לזאת הסכמנו בכל תוקף בחתז"ל שריוח המלבות לא יתן לשום יחיד כלל כי אם העומד בפרץ בק"ק הנז' הוא יקנה המלבות מיד הגוי המוכר והוא יתכור לכל שוחל מזרע ישראל והריוח יהיה לכוללות הק"ק הנז' ואפי' שהיחיד יתן ריוח לכוללות הק"ק הנז' יותר ממה שירויחו במכר ע"י העומד בפרץ אפי' כי אין רלונינו שהמכר הנז' יעשל שום יחיד לקנות ולמכור כ"א דוקא ע"י כוללות הק"ק הנז' ואין כח ביד שום אדם לא יחיד ולא רבים לבטל דבריני. ואפי' אם היזה יחיד קנה קנייתו בטלה כי המוכר אלא בידיעתינו מכר וכל אים אשר יתרם את פינו לעשות דבריני אלא ידע נאתנה כי יוסר מהשפע לדודפו עד החרמה. ושומע לנו יבטון בטח ושאין מפחד רעה ועליו תבא ברכת טוב. ולהיות מכחב לחזקים"ו החתמו שמותיהם לאחרי

פקידי

פקידי ק"ק ירושלם ת"ו מצד פה קושטנדינא יע"א בחדש תמוז שנת תפ"ט וקיים :

אברהם צוניין	חיים קשיני	שבתי אלפאנדארי	שמעון אלוף

טופס הסכמה שנית הנמלאת פעה"ק ירוש' ת"ו מרבנים וגאוני עולם הקדמונים קדושים מצד בחרן המה משנת התל"ז :

להיות כי זה ימים מצד יסד בליון מ"י ת"ו מצד נבלו הרחמונים קדושים מצד בחרן המה . שכל ימים ומצד מעולים וכאים לזכות בקבורת עיר מלכינו כך קדמו . ולעת מלוא זו מיחה לא נמלא לפה פה ירושלם ת"ו יורם מן החורם אז כל עזבון מצד ימלא כסף וס"כ וכל מידי דמחקרי נכסי מחוט ועד סרוך נעל הכל כמצד לכל יסיה לכוללו' עה"ק ירושלם ת"ו לכונן מח ירושלם ת"ו . ויהי היום הקול נשמע כי בעת פטירתן מלויים מחמת מיחה ומניחים שך מה למצד יכבר למעבד להו נייח נפש מחר פטירתן . והסכמה מזמן קדמון היתה כי כל זוחה ס"מ מצד לא חסיה לפני פרנס הסעומד לפרש בקדש ולפני סופר העיר מבוטלת היא מבטל . וכן קיימו וקבלו עליהם ועל הדורות הבאים מחדיסה עד היום . וכן היום פרי יהודה רחבי עם קדש בעצה כנס עיני ה' מצד בעיר ומה בישראל קושט"ל יע"א מצד העיר ה' מח רוחם ועצו והגליחו להעיד מח ירושלם ולנים חוחם חחלם בחרן המה רחו דמכחי לין בהסכמה הנ"ל שום קיום ממם לעיר המלקים סלם . ומכן כדיין רחה רחינו כי המחת מחם דנפיק מינים מורכת וביותר לריך לזרז במקום שים הסרון כים . ועינינו הרואות שכל מנמחם לם"ם לחיקון עה"ק ירושלם ת"ו. מי לזחה נחוועדנו יחד בחקום הזה רוב בנין ורוב מנין והסכמה עלינו כחוקף כל ההסכמות הנעשות מימות יהושע בן נון ועד היום הזה ומחיום והלחה לא יורשה שום אים ומצד קול' שיפער פעה"ק ירושלם ת"ו בלי שום יורם הרחוי לירם ד"ח לעצו' שום זוחה ס"מ ולא לחח שום מחנה לשום נברא שבעולם יהיה מי

שיהיה

סיסים בן יחיד בן רבים אפי' אם בלועזם הסיח לו ממנם הסיח חסיס בפני הפרנס וסופר העיר ברי היה בטלם ומבוטל לא שרירא ולא קיימא ובכי היה כחרם הנשבר אחין בו ממם ואפילו אם חסיס ממנם החלטיס כדין אפילו אם יעמוד אינו מוחר בשום לופן כלל ודבר זה יהא נוהג מהיום ועד מסך שער שנים לציפים . ונחתיבנו הנו וכבתים לחריבו להעמיד ולקיים בהסכמה הלזו בתסך שער שנים בלנו . וכל העובר על בסכמתינו זאת מלבד שעובר על דברי חכמים ואין רוח חכ"ם גס מחוייבים אנחנו לרודפו לעונם נכסים כחשב יוסף עליו כי היכי דחהוי לסו כפרס . ובלי"ב ושלחן מפ"ר ועליו חבת ברכת טוב ולסיום מכחב לחזקיה"ו נחנו על החחום פה עס"ק ירוס' ח"ו כ"ח מרחשון שם' החל"ו לציירה :

חליעזר נחום . ישרחל מחיר מזרחי : בלעיר יחק ערוך.
בלעיר יעקב חשכנזי . בלעיר יחודה בכר עמרם דיוחן .
מיוחס בכר שמואל . בלעיר יחק זרחיה חזולחי. מנחם חביב .
בלעיר עובדי' משה גוחקיל . חברהם חלמוסניני .
דוד יקוחיחל בכהן . נסים חיים בכר משה מזרחי ס"ט .

והיתה לבאר שהסכמה הנז"ל קיימו וקבלו עליהם חמידין כסדרן רבני ונשואי ירושלם עס"ק ת"ו ומסיך ומזיל הסכמה הנז' בל חמוט לעולם שפני חקון עס"ק ירושלם ת"ו ואין רשות לסיס נברא שבעולם לבטל החקנה הנז"ל בשום זמן :

ע"ב הוא טופס ההסכמה הנז"ל משנים קדמוניות . ומכאן ואילך הוא בהסכמת הגאון עט"ר הרב בעל הק"ל ורוב מנין ורוב בנין בר"ח סיון התקע"ט ליצירה . וז"ל :

והיתה לבאר שמהיום כ"ח סיון החקע"ט ליצירה ואילך שהם בר ישרחל קי חרם חלנוסם מחנם בסיומו ס"מ סון חובלינחדום סעומדים על הפקודים לי פיזקונחר בין קי מודו רוחי מחחלחו לילי סדר דילם מחנ' סי פוחי לחלו' קי חפי'

סי סי אלינ׳אנטס מחוליו נו סי דיסו דינגונס זכיס ולחיזס נגווס . חזי לכסיפטר סירס זוכס חין לס מיאטאך חיל מקבל סמחנס . חי לס חוטרס מיאטאך סירס זוכס כוללות עיס״ק . חי סי סירס מחנס עמ״ל חין אלינ׳אנטאנדו חיסטוינס סירס זוכס חין טודס לס מחנס כוללות עי״ק חי סי סירס קי חין חיסטאנדו נריח חיזו אלנון כר ישראל מחנס לחלוטין פחרס קי סיחס זוכס סמקבל מחנס חין דיסס מחנס חיס חוכ׳ליגחדו די ג׳ורמר בגק״ח קומו חנסי פ׳ותי חיל חגחי מחחלחו בלי סוס ערמס וחחבולס כלל חי די לסטס מחגירס סירס זוכס חין לס מחנס ולח בחופן לחר . ט״כ לסון לסכסמת הגחון בטל חקי״ל ז״ל :

טופס הסכמה אחרת הנעשית פעה״ק ירושלם תו״ב בשנת החקל״ו ליצירה . וז״ל אות באות תיבה בתיבה .

בשבטי ישראל הודעו נחמנס חיך מימי שולם ומנים קדמוניות רבותינו שבארץ ישראל מסוס קיום והעמדה מארעת דישראל עמדו והקנו שכל חים וחסה חסר יפטר לב״ע בעה״ק ולח ימלח לו יורש בחרץ סשיח שרחוי ליורשו מן סמורש חו כוללות ק״ק בחרץ סשיח חסר נקבר שם יורשים כל עזבונו חסר ימלח לו כסף ומו״ב וכל מידי דמחקרי נכסי מחוט ועד סריך טעל כי סיח חים׳ חם כל חי לבעמיד סמקומו׳ שבחרץ ישראל ובפרטות ע״ס ירושלם ח״ו . ובכלל הסכמתם וחקנתם הסבימו בכל חוקף שכל חים ישראל שימן מחנס לסוס נברח לסעביר נחלתו וחסנתו׳ שעה שחת קודם פטירתו לחים חו חסה בחופן שיסיס המחנס שהיח בעלס היח בעלס היח ודעתו כשטר מנרחס וכן נהגו רבותינו הרבנים הגדולים חשר קדמונו זלה״ס . וכן נהגו לחנחנו הנחים מחריסס לנטל חת כל העמור . וכמ״ש בעח״ס פסט״ס המספחת וילקו לידון בדבר סחדש שכל חים חו חסה חסר יבואו לסכון כבוד פעה״ק ירוש׳ ח״ו בערים יבח טודעו בשטר מקומו כוחב שטר מחנס חו מיוב חו דרך חוב לחים חו חסה כדי שיחפרע שעה ח׳ קוד׳ פטירתו

ונפשים נטענים שכחנו ותחמו הסבור הגז' קודם שיזכו בהפליו בארץ ישראל. ונפיק מינים מוכנה לעס"ק ירושלם ת"ו. הנם כי כן תגמנו הבתים על החסות מכתי ופקידי ומשניחי ומגסיני כוללות ק"ק ירושלם ת"ו רוב בנין ורוב מנין בכח המסיר בידנו מחורחינו בקדושם ובכח שכיחת עוזינו רחם רחינו לחדש הסכמה והתקנה חסר גבלו הרחשונים רבני וגחוני עולם קדושים חסר בארץ הסמ זללס"ם בכל חוקף ובכחה לז כחם עחה לקוים ולעמדם עס"ק ירושלם ת"ו. בחופן בכל חים ישראל חסר יעביר מנחלחו בכל עת וזמן לחים לו חסם בסבור מניד לחמר שיזכם בחחנחו שעה חחת קודם פטירחו בין לקרוב ובין לרחוק לו חפי' ליחוס ויחומם לו להקדם ח"ח בין בדרך מחנה בין בדרך מכר בין בדרך חוב בין בדרך חיוב בין בדרך כודייחא שחני המטלטלין חסר ימלא לו להחר פטירחו כן לחים לו חסם ובין בדרך גופא מכיום ופירי לאחר מיחה וחפי' שיהיו עטויים לופן הסבורות הגז' כפונן ובבקשה בחחז"ל ובס"ח כס בטלין ומבוטלין ולא יעשו בסס סום דין ובירי הס בחרם הנסבר וכדבר שחין בו ממש לסויינהו רבנן בין בנעשים בארץ בין הנעשים בח"ל קודם נוחם לסכון כבוד בארץ ישראל בעלים הס ולא יעלה בידם סום זכוה חפי' סום פרוטה כלל. זולח הנוחן מחנה בריח מחנה המלעיח וזכה הס המקבל בחיים חיחו של הנוחן בחופן שחפי' הס יעערך הנוחן ויחזור על הפחחים לינו חוזר ממחנחו עס"י הדין. חזי יזכה מקבל סמחנה במחנה הסיה ולינם לה ימחנ בידים, וכל המערער על הסכמ' כזאח מלבד שחין רוח חכ"ם חבחו ישם בהים הבוח ורבנה בו כל הלנה הכחו' בכל הסכמוח שמימות מרע"ם. ושומע לנו יסכון בעח ובחנן מפ"ר ועליו חבח ברכה טוב נהם המוחזים פעס"ק ירוש' ח"ו בחדש חסון ב' יגל יעקב יסמח ישראל לפ"ק:

רפאל צבח בן שמעון ס"ט	הצעיר אליהו צבי ס"ט	שלום מזרחי דיוליע שרעבי ס"ט
רפאל יוסף בן רובי ס"ט	מנצור מרזוק ס"ט	חיים נסים הכהן נר"י ס"ט

א. נעל כנים בעלב"ע. שיקחו מע' פקידי הזמן יל"ו מעמים למתם מכל נכסיו שבמקרו לחריו דסיימו מכסף וזסב ותכלי כובות ומרגליות וכל מיני סחורות וקרקעות חוץ מספרים. וממס שיעלה סך יוד למתם דמ"ק כנז' יקחו שלים מלגתו לסיוע פחובות של כוללות עס"ק ירושם"ו. ומבחרים למדנו כי זס שלים שיקחו ממנו לסיוע סחובות סיינו דוקא כשיסיס חייב כוללות עס"ק סך שלשים לוף גרוש מבלי שום קרן מוצח במקום לחר נגד סחוב הנז' לזו יקחו ממנו שלים הנז'. ברס פחות מסך זס לא יקחו לסיוע סחובות לפי' פ"ק. ולמודעי למנו לריכים כי הטברס למתם שיקחו מנכסיו כנז"ל כוח בין מנכסיו שים לו בארץ בין בחו"ל וגס ממעות שיסיס לו בכוללות עס"ק. וממעות שיסיס בכוללות עס"ק מס שנוגע מהס יוד לק' יכנו לו מהפירות וסס סיכס מספיקים בפירות יכנו לו מקרן הכוח סס יחפוץ. למנס מהקרן לו מעות ונכסים שים לו חוץ מהכולל יגבו כיוד לק' מנכסיו שום לו חוץ מהכולל וגס סיוע סחובות כנז'. ומבחרים למו עתס שהרחיב ס' למו סס יהיס בחופן שמס שחייב לפרוע לכולל ילמס לפרוע ממעות המוצחים בכולל בין מהקרן בין מהריוח כן יסיס ולימס לא ימחא בידיס ולפי' שים לו נכסים קרן קיים מוצחים בח"ח:

ב. מה שכחוב לעיל שיקחו יוד לק' וסיוע חובות וכו' מכל נכסיו כנז"ל סיינו כשיסיס כחים בכוח נקי מחובות למנס סס יש לו עוד חובות ברורות כפי רחות עיני ב"ד חץ מעטבוד בחובת למתו לזו יכנו לו מסומח נכסיו שיעור סך החובות. ומכנסתר חס"ל כס יקחו יוד למתס וכו' כנז"ל. למנס כשיסיס מליחות זה לנכוח מנכסיו שיעור חובותיו כנז' לריך לדקדק בחומר הדעת כל נכסיו לפי' שוס כסף דסיינו מטלטלי הבית וכיולא וסיינו דוקא כשיעלה כחוב שים לו למלי כל ממונו מכל נכסיו למנס סס ימלא החוב פחות מזה לינס נכנסים שלר מטלטלי הבית בכלל הסומח כי סס כמ"ל:

ג. סס בחולי יס"ס בחופן בחים חסר חין לו קרן קיים כי סס בכנסס

בכנסת מפורט"ו פרחל"ק מידי שנה בשנה וכיוצא לו בכנסת כיוצא בה בתופן שלימו קרן קיים לזי יקחו ממנו סיעור קלבתו בכנסת מסנה לחת בעבור דמ"ק ובלים מביעור קלבתו יקחו מסחר נכסיו בעבור סיוע המוכות. ומבחרי לחו שם בכנסתו וקלבתו הלוקח הוא בחורת לדקס מלחרים וחפי' מבניו לזי לימו מחוייב ליתן כי אם בחלי לך בחלי סיבית בירור לו יפבע ס"ח. ואם בחולי גלב"ע לחסחו בחייו חייב בבעל לחת לכוללות עה"ק בנז' סיעור חלי קלבתו בעד דמ"ק. ועוד בלים חלי בחלייחדה לסיוע מוכות ומבחרים לחו שזהו כמיפי' סך המוב בנז' בסימן ס':

ד. כל מי שבבר נחפסר בעד דמ"ק לפי' שנחפסרו בעטות. וכן בני לדם שבלים מביום וכלילה מקובעין שבבר נחפסרו שם ע"י מע' פקידי עה"ק מה שנעשה עסוי ולין לבעל הפסר של דמ"ק. לחוסן על בלים סיוע המוכות יעבדו מליקה ממנו עד זמן פריעת דמ"ק בסוף בשעת פעירתו לעסוק מספע כחוב בסי' ס' ויערבו לו כמי שלה נחפסר מקודם. וע"ז בערך בשעת פעירתו יקחו ממנו בלים סיוע המוכות לרבות הקיסמיט בנז"ל ומבחרים לחו שם כוברר בדבר שלחר הפסר מן הרחוי היה ליתן יותר ממה שנחפסר שיקחו ממנו עברה למשם ממה שנמלה שים לו יותר מידי שה בשנה וכן יבחנו בפירוש בשעת הפסר. ובני לדם שבלים מקיסמיט יע"ל שבבר נחפסרו שיהו נבחבים ורבוחים בפנקס להיות חוקר ודורש לפסר שסים בטעות מה שנחפסר עם מע' הפקידים יל"ו. ועוד היחה לבאר שמביום וכלילה מי שבא להחפסר בעד דמ"ק בעדו ובעד חשחו מחוייב ליתן הקלבה לשר שים לו מידי שנה בשנה דמי הקלבה לחת כולם בלי מגרעת. וכייבו דוקא בבלל הבית לחו עתו יורם פעה"ק ברם שם הבית יורם לזי מחוייב ליתן יותר בפי רחוב עיני מע' הפקידים. ואם ירלו הפקידים יעטרפו עמהם למע' הרבנים יל"ו:

ה. מי שלין לו קרן חלה שמרויח ומוכל לה יקחו ממנו כי שם

דוקא

דוקא בלבים גדום והקיסמיט כנסוג והכל לפי רחוב עיני מע' כפקידים יל"ו לפי לפחות מכסך כנז' כפי עניותו ועיפולו. ומי שים לו קרן ואינו מגיע סעיפור לכלל בלבים גדומים בלא יקחו פחות מסך בלבים גדום והקיסמיט. וגם בזה כפי רחוב עיני מע' כפקידים יל"ו לפחות:

ך. מי בחין לו זרע ליורשו ונחיו לו קרוביו יורשים לוחו. יקחו מביורים מכל נכסיו כנז' לעיל בסימן ח' ערך עשריס לק' והסיוע בכלל ובניינו מכל מס שנגנם בחוזק ירושה ליד ביורים כנז'. זולת מכסך הנוגע לפרעון כחובה לחשו שיקחו ממנה סך יוד לק' ובלים בסיוע ג"כ מכסך הנוגע לכחובה לחשו. (ביום כ"ט חמוז דשני בחי בחקס"ז לילירה בסיוחינו מקובלים מו"ר עס"ק ירושלם ח"ו במעמד כולנו נדרשנו לבחר לח קול בכחוב בסי' הנז"ל וז"ל זולת מכסך הנוגע לפרעון כחו' לחשו שיקחו ממנה סך עשרה לק' ובלים בסיוע ג"כ מכסך הנוגע לכחו' לחשו. וביחס לבחר בהסכמה כולם דפירושו מובן הן חוכו כבדו בכוונה בכחוב בהסכמה הנז' דסיינו שם בדרך משל יסגן בעין חלף גרום ומכס ח"ק גרום שחל עליכס פרעונים לחשלום כחובה לחשו המח (וס"ק שם יביו הח"ק הנז' בסף וזכב וכיולא ממכס לריך לפרוע בחוכה לחשו המח) חל על בסך ח"ק גרום לפרוע מכס להכולל סך עשרה לק' ובלים בסיוע כנז' בהסכמה הנז' שכס ס"ב שנה ושנים גרום וז"ך פרוטות בקרוב וזה בדבר מדוייק ממ"ם זולת מכסך שנוגע וכו' דסיינו שמוכרחי' בסך הנז לחתן לפרעון כחו' לחשו המח מפני לחיה שבה שחשים כי להיותם מעוח לו בסף וזכב וכיולא חל עליכס חובה פרעון להכולל סך עשרה למלה ובלים בסיוע כנז'. וביורים כנז' ימלא חסרונו חל פרעון בכחובה לחשו המח הנז' ממטלטלין שיהם מבקרוב כנז' יען שכל מה שיהם בירושתו כנז' מטלטלין (חין מכסף וזכב וכו' כמ"ש בסי' ח') לח חל עליהם חובת פרעון עשרים למלה מבס כלל ועיקר דמשמע ממילה כנז"ל בכחוב בהסכמה זו דבאומר' שיקחו

מביורים

מכיורים מכל הנכסיו יורם כנ"ל בסי' ח' כי סם מפורם מיכל הנכסים שהל עליהם חובת פרעון לכולל דמ"ק וס"ס לפרעון העברה שויס הס בדיעם שבפרעון יהיה דוקא ממין הנכסים שסם ולא ממטלטלין שלא חל עליהם חיוב פרעון ד"ק ומכ"ם פרעון בעד העברה שהיו חל חיוב של המטלטלין כלל ועיקר מכיון דהיו גופא גזירה לקיחת כסף עשרים למאה מכיורים מן התורה ודיו לבא מן הדין לביות כנדון . בהופן הנכסים שהל עליהם חובת פרעון דמ"ק מהס כמבואר בסי' ח' חל עליהם בעד העברה דנחר דעת מחקני התקנה חזלי דכורחי דעתם וכוונתם היתה מעיקרא לתקן תקנה העברה בעין תקנת הופן פרעון דמ"ק מהנכסים המפורטים בסי' ח' והכי דלא להוסיף עלה . וקס דיעה בביאור סי' זס דהחיוב פרעון לכולל בעד העברה הכף עשרים לק' היו חל כ"ח דוקא על מעות ומיני נכסים המפורטים בסי' ח' דוקא ולא על המטלטלים שכיורם הנז' יורם כלל ועיקר . ובכן מ"ם זולת מהכף הניגע לפרעון כחובת שאחו וכו' סייגו כדהתינא לעיל . וחל החיוב על היורשים הנז' למלוות חסרון חשלום כחובתם מהמטלטלין הנז' שירשו ממורשיהם הנז' שיעור מה שפרעו עשרה למאה ושלים הסיוע כנז' מהנכסים דסייבי לאחם בפרעון כחובתם כנז"ל . ומ"ם בהסכמה חיבת "ממנה" ל"ל "מהם" מהיורשים . וזה ג"כ פשוט לפניו ולאחריו . וכך נדאה לכל מע' הרבני סי"ו בקיבוץ כולם כנז"ל בהסכמה גמורה בביאור בסי' הנז' בדוה

מביאים בתר"ם ונכונה בתמה ובתמונה) :

ד . מי שמת לו בן או בת גדולים ח"ו בנר ידוע שלין להכולל כלל לא בחורת דמ"ק ולא בסיוע כלל זולת אם יתברר שזיכה לו אביו או אחר מחנה שלא על חנאי כיסוחין בהופן שלין אביו רשאי בו ובוזה יורם לוחו יקה ממנו עשרה לק' הסיוע כנז"ל לנכסיהם חובות כנז' בסי' ח' והקיסמיט בנחוג . וכן מי שהוא יחוס מאמו ויש לו ממון מצלו בהופן שהאב יורם לוחו יקחו עשרה לק' וגם שלים הסיוע כנז' :

ח. מי שמת לו לחות יחומש שנה ממויב לחת לס מירושת אביו נדוניית ואטות בעין הנקרא בלעז קונטינטי לפי תומדת ב"ד יקחו שמרים למתה והסיוע בכלל. וזולת הקסמיט הנזכר (ר"ל הקסמיט של הקהלי דיין שלהם שלוקח בשר כל מת שהרם מאר ימות ונותן הסכר"י רביון לקבור מותו ופעם"ק כבר קלוב הדבר כמה נותנין טפ"י מתמר יר"ב) צריך ביחן.

ומבחרים אלו שמכאן ואילך יקחו שמרים למתה והקסמיט:

ט. לים לו לאשה שמתו והכולל יורש וילחו עליו חובו הכולל הוא קודם ליקח שלשים "זולוטאס" בשר דמ"ק (מבחרים לאחתו שיקחו שלשים גרוש) והקסמיט כנזכר והשאר יקחו הב"ח וכל זה אם לא נחפשר מחיים בשר דמ"ק:

י. כשנלב"ע ח"ח שרצוי לזוגתה יקחו חמשה לק' מכל נכסיו כנז' בסי' ו' לאחר ניכוי חובותיו ושלים לסיוע והקסמיט. וכן בחתונת אחתו של ח"ח כנז' כחשבון כזה יעשה לו. וח"ח שלינו רצוי לזוגתה והוא בחתונ עם הח"ח בחילוקים יקחו ז' לק' מנכסיו ושלים הסיוע והקסמיט. וח"ח שלין לו קרן וניזון מנדבת לרקח אחרים ומהכנסות יבידות וכיוצא לו אם יש לו קרן ולינו מגיע דמ"ק לכלל שלשים בין לו בין לאחתו לא יוסיפו מסך שלשים גרוש והקסמיט. והפחח יסיח כפי רצוח עיני מע' הפקידים יל"ו. וכל ח"ח שלין לו מכלו כלום והוא עני יחנו מיביחו רביט הספקה שנה אחת אפי' אם כבר אכל הספקה הנזכר בסיח ואינם חייבים לו עוד הספקה:

(והיה) לכאר לפי ביוש ך' להדם אחד מ' התקל"ב נתוועדנו רבני ודייני עה"ק ירושלם ת"ו לעיין במ"ם בסי' זה בעניין ח"ח שרצוי לזוגתה שנלב"ע ח"ו שיקחו ה' למתה מכל נכסיו וכו' לאחר ניכוי חובותיו. ונמנו ונתרו דניכוי החובות הנז' ר"ל חוץ מהחובות שלינו בכלל הניכוי הנז' והניכוי הנז' הוי יסיח מכסף וזהב ומטוח ומרגליות וכל מיני סחורות וקרקעות ומזקות דוקא ולא מטוח כסף ומטלטלים כמ"ש שם שם סי' ב' שזה נאחר בנעל הבית ולא בח"ח. וכן מ"ש בסי' זה

כשחפטר

כשחפצה לחתם ח"מ וכו' ר"ל ככל הפרטים הכתובים בשטרי חח"מ ח"ו כאן יהיה כשחפצה לחתמו. ומבחרים לחתם ח"מ בח"מ ברצוי לכורתה שיפרע מחצה לק'. מכאן ואילך שיקחו שלשה לק', וח"מ שלישי בגיע לכורתה לו שיהיו רצוי מהיום ולהלאה יקחו ה' לחתה. וכן כשחפצה לחתם ח"מ רחצוה לו פניה לו שלישים. גם מ"ם דח"מ שכוה עני ואין לו מעות כלום וכו' מהיום ולהלאה יקחו מהכנסת היתומות בעדו עד סך שלשים גרוש ומו לק):

יא. לחתם נעשה"ב שלשה"ע בחיי בעלה יקחו מכל נכסיו כמ"ש בסי' ס' עשרה לק' ושלים לסיוע לחם היו יהיה חובות כגו"ל והקפמת כגבוג. ולחם כבר נחפצה על דמ"ק יקחו ממנו בסיוע שלים ממה שהיה רצוי לחת היום דמ"ק לפי ערך כגו'. וכל זה דוקא כשלא פרע דמ"ק על לחתו לחרת פעה"ק לחתם מי שכבר פרע על לחתו לחרת דמ"ק יקחו ממנו לערך שלשה לחתה ושלים לסיוע לחם יהיה כגו"ל דסיינו ס"ה לרבעה לחתה מלבד הקפמת כגבוג. ולחם בחולי יה נעשים שכבים' לעיה שבלי סיעור די חתה לחתה מכל נכסיו והסיוע והקפמת ולחר לרבי קבור' לזי יקחו ממנו ס' לק' ושלים להסיוע והקפמת כגבוג. (מבחרים לחו שם"ם בסי' זה כוח דוקא לשעה"ב לכל לח"ח שחיו רצוי לכורתה היו פירע כ"ח שלשה ומני לק' וסיוע חובות לחם יהיה כגו' בסי' ס' וכוח בלחתו חניה:)

יב. שלחתה שלח נשחה כחובתה ושלה"ע ויש לה יורשי' פעה"ק ירושלם ח"ו יקחו מיורשיה סיעור מזוחים ופרנסתה של חתה כפי מה שרצוי ליעול עפ"י ב"ד לפי כבוד בעלה והקפמת כגבוג. ולחם בחולי כבר נשחה כחובתה לזי יקחו מיורשיה עשרה לחתה מסירושה ושלים לסיוע לחם יהיה כגו' וקפמת. ולחם יורשי כחובתה הם קרוביה יקחו מהם עשרים לחתה כגו' בסי' ו'. ולחם אין להחתה כגו' כל כך נכסים לא יוסיפו לקחת יותר מהשלשים גרוש והקפמת וכפל לפי רצוה עיני מע' הפקידים יל"ו לעשות מספט כחוב. (ולחתה מבחרים

תנו שמ"ם שיקחו מיורמיס וכו' כיון דוקא שם לא נשבעת שבועה חלמנה אבל שם נשבעה שבועה חלמנה ויורמי' יורמיס כחובתה יחנו ממש שלוקחים יו"ד לק' בעד דמ"ק וכסיוע כנז' אבל שם כבר נתפשרה עם הכולל בעד דמ"ק יתנו יורמיס כנז' בעד השערה ממש לק' . ואם יסי' שחופן שיקחו יורמי' אף שלא נשבעה כגון מת שהניחה שטות בעין וכיוצא אלו יכנו מיורמי הבעל כשיעור מה שנותנים בעד שכחובתה לפי המעות) ;

ג . חמש שרופה ליבשה חלמנה או גרושה או חלוצה . שם יש חמש שים לה מעות או כסף וש"כ כידה ומ"ם בכחובה הוא שהניחה דבר מועט והשאר מבליעו הבעל בחשבון שחוש' כדי לגרוע מלחת לכולל כשהוג בין לעניו עשרה למאה שלוקחי' מע' שפקידים יל"ו בעת הניחותין בין לעניו דמ"ק כנז' בסי' י"ל . וכן חשבע שחשה בנק"ח שאם שהוא מפורש בכחובה הכניסה דוקא ואו לא ;

ד . חשה שנלב"ע בלחי זמ"ק בחופן שהבעל צריך לחלוק חת הנמלה בידו מעזבון חשאו ממה שהכניסה כפי חקנת עמ"ק או עם חניה או עם לחיה או עם מי שהניח לוחה יען היחה יחומה . ולא פירש בהחקנות הנז"ל סדר כילד יקחו בעד דמ"ק וכן היחה לבחר בהשכחות רבני ופקידי עמ"ק . כי ממש שלוקח הבעל על פי החורה שיקחו ממנו כמ"ם בהשכמה לעיל בסי' ל' לע' שבעה למאה עם הסיוע כנז' שם . ומהחלק המניח לוחה הב או לח לא יורם או זה שהניח לוחה בחו' הסד יקחו ממנו עשרים למאה כמ"ש בסי' י"ב . ואם בין ממש שלוקחים מהבעל וגם ממי שלוקח חלי השעון עולה בין הכל לסך שלשים גרוש דמ"ק ושאר גרים מהקשחת חיום יכולים ליקח יותר חפילו פ"ק . ואם לא יעלה לסך ל"ו גרוי מן החמלא צריך שיחנו להכולל כל"ו גרוש כפי הבהכמה חחי' ורחם מרחם ממון העזבון והשאר יחלקו ביניהם :

מז . חים או חשה שנלב"ע פעמ"ק ירושלם ת"ו ואין להם

יורם מלוי פעה"ק זולתי מחנו מהנפטר דהייגו בעל בת יורשת מד"ח וכיון שומדת בחו"ל . ומחנו כנז' יש טעון שרוצה לזכות מכח ירושת אשתו כיורשת ועמדו לפני ב"ד הלדק לדון עפ"י החורה . ותלה דיע"ה כפי הסכמת וגמר הדין שכו' עיה"ק זוכים בכל העזבון הנז' ואין להחזן הנתלה פעה"ק שום זכי' בשם כלל ועיקר . וכן היה מעשה בפטירת ח"ה פתפו ט"ע מחיבני בוזגה יש"ה שנתלה כאן מחנו בעל בתו יחידה וכיון יורשת מן החורה ולא לקח מהומה מעזבון שהשאיר אחר ממיו הנז' והכולל ירם . ט"כ נתלה כחוב :

טז . פעה"ק היחה הקנה בחשם שמחה ולא הניחה זש"ה . ויורשים שם בחו"ל שאזי היה מחלק שנעל עם הכולל מה שהניחם חלק כחלק . אחר ניכוי כל הכולאות מהנפטרת והיה זוכה כו' עה"ק בחלי השבון יען שבמקום יורם קחי כפי הסכמות . וכמה בעת"ה נרחה בעיניהו לחקן בהסכמת חו"ל ט"ק במעמד כולנו שמהיום והלחה מחלי השבון הניגע לכולנוח עה"ק שמחויבים הפקידים לחלוק החלי הניגע לשם לזכות היורש אשר בחו"ל ולהפריש ולהניחו בידם ויודיעו מע' הפקידים ליורש שיחלח חורדי"ן ביד מי שירחה כדי שימסרו הרביע העזבון הנז' ביד החורדי"ן . והרביע השני יזכו בו כול' עה"ק ומו לח :

טוב . נפיח שנחו לשכון בבוד פעה"ק . שם יש לה קנה מאה גרוש לשם שיבואו לה ממו"ל למזונותיה יקחו הפקידים מידי שם בשנה סך מחשה למאה . וממחיים ולמעל' יקחו לערך שמונה לחשה ופחות ממאה לא יקחו חפי' פ"ק :

מהדורא שנית

דח . אין רשות לפקידי עה"ק ירושלם ת"ו לפרוע שום חשע"ח נירמי' בעד שום נברח שבעולם קטון או גדול זולח מי שאין ידו משגת ויש ג"כ שכנח נפשות . ואם היו יכיח שחופן שאם יסלקו הפקידים לח ידם מחומו פרע נפיק מיני' מורבח

ונזק

ונזק גדול ח"ו להכולל, לזה לפי רוחב עיני מעלת הרבנים והפקידים יתערבו הכולל להגיל לח בפרט הסוח כאשר יראה בהופן:

יח. לא יחנו מע' הפקידים הלוואה מכיס עיס"ק ירושלם לשום נברח שנעולם אפילו פ"ק. ואפילו אם הכולל מחויב לחת ליזה סך לשום פרע לו בכשר לו פרס. אעי"פ לא יעכן בשוקדם זולח לפי חגלו בכחוב בשטר. וכל לפי העח ולפי הזמן ולפי רוחב מע' הרבנים והפקידים יצ"ו:

ך. כל מין מחנה אשר יעבן אים לו אשם שאין לו יורם מד"ת פעם"ק. מסודעין לנו שמכיוס ר"ח סיון החקע"ט ואילך אחם נר ישראל שיעשה לו ביען ליזה מחנה בסיוחו שכ"מ מחויבים מע' הפקידים לחקור ולדרום בליזה לופן מחילחו אימה סדר המחנה אם אימה לחלוטין שאפילו יקוס מחולין הנוען לא ים לו שום זכיה ולחיזה בגוף לזי לכשיעשר יזכה המקבל כחלי המחנה ולחי כאשר יזכה כוללות עס"ק ואם יסי' מחנה ע"מ להחזירם בשיקוס מחלין לזי יזכה בכל המחנה כוללות עס"ק, ואם יהיה המחנה בסיוחו ברית עשה לשום שר ישראל מחנה לחלוטין. מחויב מקבל המחנה ליעשב כי כן היה בחנאי מחחילחו בלי ערמה ומחבולה בזה בהופן יזכה המקבל ולא בהופן אחר:

כא. בהכנסה ובהולאה של בית החיים היו חביה דוקא ע"י מע' הפקידים יצ"ו ולא ע"י זולחם ושטר במלכה אשר יקחו היו חביה בכחיבה ובחימה מיד הפקידים דוקא:

כב. שלמנה שרולה ליכנה בין חוך העיר בין חוץ לעיר ודעחה להחזור אם ים לה יורם פעם"ק אחן ממנה למלה. ואם לאו אחן עשרה למלה מי שחנחה מכאן ואילך:

כג. אים כי ימוח פעם"ק ירושלם ח"ו ואין לו יורם מד"ת ומודעה זאח חקנה עי"ק שיושבח כל מי שאין לו יורם מלוי פעם"ק נוגע להכולל. (מבארים הנו שלף שחשאר המשה זקוקה ליכנם וביכם הוא נמו"ל חביה בחקנה במקומה ובלביונה

ויחנו

זיתנו לתלמנחו מזון ג' חדשים כד"ת וחמ"כ יימדו לס כתובס
וכי' כנסתר היו יכי' לכוללות עס"ק :

כד . תלמנס סחנסת פעס"ק לתים תסר תין לו יורס פעס"ק
מד"ס . ולת סכתס עמו כניסוותין יב"ס וגפטר סתים
לב"ע לת יכים לסתסס כנז' מזונות כי תס דוקת ג' חדשים
מיום פעירת בעלס כנז' וחמ"כ כחובתס וכנסתר יכים לכולל
עי"ק ירושלם ת"ו וחס סכתס עמו נסותס יוסר על יב"ס כנז'
לזי חכים ניזונת מעזבון בעלס כד"ס . תלמנס מחויבת סתסס
כנז' להרחות למע' פקידי הזמן כל עזבון בעלס ויכים נכחב
ככל נרשימות למסמרת ניד סופר עס"ק :

כה . תלמנס הדרס פעס"ק וחס נלב"ע מוצ עזבונס לכולל.
תו שפורעת מס כפי החקנת וחרלס לעקור דירתס
מפעס"ק כין לנתת לחו"ל כין לשתר מקומות מת"י מחוייבת
לפרוע לכולל עיר הק' כלסתר מסי' בע' כלסתר סנים כמספט
סתנסים ;

כו . תלמנס סחנסת לתים פעס"ק מלכד מס שלריכה לחת י'
לק' תכל מס שמכנסת לנעלס כנז"ל . לכסחתלמון
תו חחנרס וחנסת כחובתס . תס תנסת לתחר מכחוספת סנסתס
חפרע טוד י' למתס תס תין לה יורס פעס"ק . וחס ים לס יורס
פעס"ק יקחו חמסתר לק' מכחוספת דוקת וכן פעס כ' וכליפי
לת יקחו כי תס מכחוספת סחנסת דוקת וכוח כדין גדוסס
וחלוקס כמספט כזס יעשו להן :

כז . תחד מן הפעורים כנלב"ע ותים תחר תסר לת מזרעו
יורס חוחו בין שכיורס סכוח פעס"ק תו כשתר טרי ת"י
יקחו הכולל מסממון הכחלת פעס"ק המגיע ליורס סכוח סך
עשרים למתס :

כח . מי שנתן מתנס לתחר מסממון שנתן לכוללות עיס"ק
שכיס חוחו הממון מגיע לכולל וזיכהו לו הכי' כדין
לך לת כניע ליד המקבל מחנס כי תס תחר פעירתו של הנתן .
בזיכרס המקבל בממון הכוח יתן עשרס לק' לכולל עי"ק :

בהסכמס

כט . נהסכמה הקודמה כתוב שאים לו לאדם שילמו ממקום לאכזן כבוד פעס"ק ומחו בדרך לו בדרך יבשה וסיורם היו עמהם שיזכו כולל ער"ק בעזרון הכתוב . והיינו דוקא כשכניעו לגמל נה לחתן לכתחלה מערי המערב לו לגמל בירות לו לידון לו עבו לו חייבה לו יפו וחמ"כ מחו שם לו בדרך ואולם אם מחו חוץ מהמקומות הללו טרם הגיעם למקומות הנ' בין בים בין בדרך ובאחר בעזרון הנ' בדרך מרחקים אזי אין לכולל ער"ק שום זכיה בתוהו עזרון על הכפטר :

ל . אין לכולל להחערב בחשבון כולאת הקבלות להסלים לורך הכולאת אלא כפ יעבו יקחו שלשם נבתים נאחרי ושם יקחו חשבון מכל נבתי וגבתי של הקבלות בכשפ והולאת עין בעין יראו הדק היטב ואם שלם אינה ריוח בין רב למעט בא יבא לכים כולל ער"ק ואם פחת כל גבתי וגבתי ימלא הסרונו מכים הקבל בית הכנסת והכולל אין עליו לחת אפילו פ"ק . ואולם אם לחאדם בחינה קבל אינה כולאת הכרחים ואין בכים הכית הכנסת לחת לכסף מולא לורך הכולאת פחית אזי אם הכולל קבל מכים הנ"ב לשעבר אינה ריוח כנ"ל יחזור הכולל לחת לצורך הכולאת פחית עד שיעור כל מה שנכנס בכים הכולל ולא יותר :

לא . שום סופר לא יכים רשאי לכתוב שום חוספת אחר הכיסוחין לשום אלמנה אחנשת פעב"ק בין בכתוב בין בשטר בפ"ע . ואם יעברו ויעבו מעשה הרי הוא כחרם הנשבר ובטל מעיקרו לגבי זכות כולל עס"ק שלא יורע בה וזכות כולל עס"ק בשבור החוספת הכוות כלל ועיקר אפילו פ"ק אינ מיכם שחשפ"י שהכחוכם של היכמה על נכסי בעלה הראשון אם רלה היכם לכוסיף על כחוכתה אפילו מאה מנה בשעה שמיכם אותם ברשות בידו ;

לב . מי שאין לו יורש פעס"ק מד"ח ועשה הקדם לו מחנה ליחדשי כח"ח קטון לו גדול לו לקבלות לו לכו' כח"ח . אחר פעירה המקדים הכוות יקח כולאת עס"ק מאותו הקדש

כחני

כחלי וכחלי סבני היו יכיח למדרש לו לקבל לו לכו' כח"ת .
(וכן מנהגו מבחרים שלין למדרשים לו לקבלות לו לכו' כח"ת
ליתן לבעל הקדש כי אם עד י"ב למתא כסבר ואם יעמיכו
להם להקדים בסוף יותר מסך י"ב למתא בעד הסבר כדי
לפייסו שיעשה לוחו הקדש לזי לחר פעירת המקדים בסוף
יעשו חשבון כמה נתנו להמקדים כל ימי מיוי מזמן הקדש
בסוף עד סיום בסוף יותר מי"ב למתא בעד הסבר בכל שנה
ושנה שעברו . ומעלה פקידי הזמן מעיר ירושלם ת"ו מהחלק
הנוגע לכוללות עיר הק' מלוחו הקדש הם יפרעו למדרש לו
לקבל לו לכו' כח"ת חלי לוחו כסך שנחנו מי"ב הנז') :

לג . כוללות עה"ק לא יעשו שום כוללת בעד כבוד לשום
גברת שבעולם . לא בשמחות וגיל ולא בהבילות ולפי'
למבחרי הכולל לא יחנו להם שום מחנה לא בזמן גילם ולא
בחלם ת"ו לא בחגים ולא במועדים ולא משום סיבה שבעולם
לפי' פ"ק והכל לפי הענה ולפי הזמן ולפי רחוק מע' הרבנים
והפקידים יל"ו :

מהדורא שלישית

לד . הסכמנו כי כל ימים ישרחל אשר בפעה"ק ירושלם ת"ו
שים בידו נייר כרגע דמלכא ע' עחל"ח (ר"ל ערך
רחמון) ממויב לפרוע לכוללות ירושלם ערך הענל"ח במושלם
אין נגרע לפילו פ"ק :

לה . כל מי שנוהג לפרוע בעד כרגע דמלכ' יחר על חיפסח"ע
(ר"ל ערך חמלטי) מכאן ולהלה יפרע עחל"ח שלם .
וכ"ב מי שהיה נוהג לפרוע יחר מערך חיטנ"ח (ר"ל שלישי
הקטון) מסיום ולהלה יפרע חופסח"ע שלם . ואם הוה נוהג
לשלם חופסח"ע דוקא או חיטנ"ח דוקא והוה רחוי לשלם יותר
או שנוהג לפרוע פחות מחיטנ"ח והוה רחוי לשלם חיטנ"ח
שלם . על כל זה מינינו חשובים שהיו מעריכים שים
לפי ערכו ואח כל חשר יעריכו עליו כן יקוס :

מסיום

לח. מסיום והלאה סתם יום בין בחור. סם הוא רחוי לפרוע כרגע בין בסניס בין בממון מחויב לפרוע בכרגע שלו לפי ערכו תכר יוסף עליו. וכל בר ישראל תכר פעס"ק בעמלים בזמן הכרגע מחויבים לפרוע כל אים כרגע שלו כפי מס שיעריכו חותם המעריכים:

לט. תלמוד ערוך ליבמת פעס"ק ואין לה יורם פעס"ק סתם גלב"ע סיו יורמים חותם בכולל. תכן סיא מחויבת לחת עשרים למאה לכוללות עס"ק מכל מה שמכנסת לבעלה ומילך תחד מהפקידים להעריך כל מה שמכנסת ואימו יכולה להעלי' מהפקיד שום דבר כלל ועיקר. ואם בחולי בעלימס ממנו אימה דבר בהחודע בדבר מלבד מס שהיא מפסדת חומו דבר מכחו' חף גם זאת גובים ממנה מתכר בעלימה ערך עשרים למאה בחמור. (תבארים תלמוד סמסיום והלאה לא יפרעו כי אם עשרה למאה מכל מה שמכנסת לבעלה כנז"ל) ותלמוד אים לה יורם פעס"ק מחויבת לחת לכוי עס"ק לערך מחצה למאה כפי החקנה הקדומה ועל הנכסים שמכנסת לבעלה אם הם בחו"ל חפרט ג' כ' לק'. ואם יהיה החופן שלה הכניסה לבעלה קרן קיים כ"א מה שקנוב לה מידי שנה בשנה הנה תלי' מחו"ל הנקרא בלע"ז תנייאד"ס לזאת הסכמנו שבעבור שנה רחשונה מחויבת לפרוע לכוי עס"ק חמשה למאה מלבד המה שהיתה מחויבת לחת קודם הניסואין. וכשתגמר מחוייב הבעל לפרוע

מידי שנה בשנה בערך ואפילו שהבעל פטור ממסים:

הנה בעת"ס תלמנו הבתים על החתום חכמי ומגיחי ופקידי כוללות עס"ק ירושלם ת"ו הסכמנו בכ"ת הסכמות הנעשות מימות מרע"ס לבתר הסכמה הזאת בתוספת דברים לחועלת כוללות עס"ק והסכמנו מעתה ומעכשיו כי בין תלמוד או גרושה או תלוקה שתגבת ואין לה יורם פעס"ק הרי היא מחוייבת לחת לכוי עס"ק טשרים למאה מכל חבר שתכנסת לבעלה בחורה נכסי ל"ב וגם ממה שמיתה לעלמה בחורה ג"מ. בכל חבר ים לה בין תלמוד או גרושה או תלוקה שתגבת פעס"ק

מחוייבת

מחוייבת לחת לכולל עס"ק עשרים למחה . מחמר שטעמס כעיקר הוא כיון שאין לה יורם פעס"ק ירושלם ת"ו פיחס נוגעת סירושם לכולל עס"ק , הגם כי כן הסכמנו בכל חקף מסיום וכלאה שמחוייבת לחת לכו' עס"ק ך' למחה מכל נכסי' בין ממה שמכושה לבעלה בין ממה שלא הכניסה לחוחו לבעל'. וכן יסיס מסיך וחזיל מסיום וכלאה בלי שום ערמה ותחבול'. ואם בחולי לחת מכל הנסיס הנז"ל חעלים ליזה דבר להברית מזכות כולנו עס"ק כפי הסכמת' הנז' בסודע דבר למעלה פקידי זמן הסכמנו שיהי מחוייבת לחת לכו' עס"ק ירום' ת"ו בכל מה שהעלימה ערך חרבעים למחה בלי מגרעה ושומע לנו יסכון בעה כי"ר . וכחב וגחתם פעס"ק ירושלם ת"ו ביום ה' לח' שבט ש' החקס"ג ליצירס וקייס :

לח . בעלי בחים וגסים שלא נחפשרו עס הכולל . וכמו כן בעלי חומניות . וכ"כ שלמנות הרבנים הבאות ממו"ל מחוייבים לפרוע המס בזה החופן : הבע"ב ובעלי חומניות ע' עשרס למחה . וכגסים ע' שמונה למחה . ויחמנו ע"ז שני בעלי בחים ואחד ת"ח עמהס כדי לנבות זה המס מבלי שיקמו פרס שכ"ע , ושום אחד קטן או גדול לא יוכל לפלח פס עליה' כדי שיווחרו בעדו בשום חופן מהפרעון הנז' ;

טל . בעניו הנחנילה של יין מהיום והלאה שיקחו מהבע"ב שני גרוש לכל קנטאל וממוכרי יין לערך חמשה למחה . וגס ממה שלוקס מוכרי יין יהודים בעיר וגס מוכרים יקמו מהס ערך ה' לכל קנטאל . והבע"ב שכבר נחפשרו ביס להס פעור מהנחנילה של יין שיעור הכחוב בשער הפשר יהיו פטו' ועל החוספח שמוסיפים מחוייבים לפרוע כאמור :

מ . שחס פשר דמ"ק ומסים שיחפשרו מעלה בפקידי' כפי שהסכמה קודם גמר הדבר לריך שיודיעו מע' הפקידים למעלה הרבניס יצ"ו ולא יהיה שום אחד מהם לזכות לווחר מיזה דבר בעבור בבודו ועד קטן בכלל ועיקר ולא חכירו פניס בחשפט כחיב ;

מא. כל מי שהולך ליפו ח"ו מחוסני עס"ק ירושלם ת"ו כדי ללכת דרך ים לו לבדם לו לחברון ת"ו לעשות זייתרם לריך שיפרע להכולל ;

מב. הגאבילם של בשר וגם סמחנו' ומיזודום שיסיו נמכרי' בכל שנה ושנה וכל המוסיף הוא יזכה בשם ושום בר ישראל לא יוכל ללמד זכות שיעימו הגאבילם כיד מי שסיס מקודם בשים לאחר שמעלם לוחם בדמים יותר מן הראשון :

מג. מסיום והלאה שיחתמו שני ב"ח עם סופר סעיר לראות חשבון סחורת הטניקי"ס הבאים מיפו ח"ו ולראו' חשבון הכנסה ויולאה הדק סעיב ושיפרעו שכירת הגמלים שמביאין סחטחות פעס"ק ירושלם ת"ו דוקא :

מד. כל בסף הקדמים כמו רמונים וביולת מבטב"ל ופרוביות החשובים וביולת בכל ימי מונח בקופסת חיבס מיוחדת סוגרת ומסוגרת ובמפתח חצוב וחחיבס ימים מונחת בבית סגבאי והמפתח של החיבס הנזכר חסיס ביד גדול בקהל מלומו בית הכנסת בלופן בלא ימים נשאר בחוך בית הכנסת שום בסף וש"כ בלל ועיקר זולתי זוג של רמוני בסף ליום שני וחמישי :

מה. בשבמנו שמסיום והלאה בל מי שיבית שחורס מחו"ל לפעס"ק ירושלם ת"ו . או מי שעולה שחורס מפעס"ק לחו"ל בין ח"ם ובין בעל בניה ואפי' שבבר פעור ממסים ומרגו' מחוייב לחת הגאבילם לבו' עס"ק ירושלם ת"ו לחד לק' . וב"ב מי שבא מחו"ל ובניה לחו שחורות למבור ביפו ת"ו מחוייב לפרוע הגאבילם הנז'. ואף גם זאת מי שעומד ונותן בשוחפות עס גויים שבאגו עולה ומניה שחורות מחו"ל וגם עולה מפעס"ק לחו"ל הרי הוא מחוייב לפרע הגאבילם הנז' בעד שיעור הנוגע לחלקו משוחפות . ושבשמנו שמסיום הדם סיון שנה החקע"ט שיחתמו שני בני הדם שבבדים וח"ח שמסס ממונים בדי לנבות הגאבילם הנז' מידי שום בשום בבו' עס"ק ירוש' ת"ו :

מו. בבל הפרטים שבחבנו ושבשבמנו הנז"ל שיחתמו חנשים

כנ"ל סוכרי הדבר סיכיו על פי הגורל. ומי שיצא לו הגורל
לא יוכל לסרב בשום תופן שלא שם יכי' לו לחיש לחוש ח"ו:

הסכמה ע"ע מי שעקר דירתו מפעה"ק ח"ו וגמ"כ מזמן המלוך
הגדול מוהריע"ח זלס"ס:

מז. להיות שבר"ח ניסן החקס"ח שנתנו הבחים על החתום
הסכמנו הסכמה גמורה בכל תקף שכל מי שירצה
לעקור דירתו מפעה"ק ירושלם ת"ו שפיעלו בתים בטוח בבר
שתפצר מלפנים עם כיולוח עה"ק ירושלם ת"ו בעד דמ"ק וגם
בעד כייוע החוגו' בכל זאת מחוייב בתים הטוח לחת לבו' עה"ק
ירושלם ת"ו קודם שיעשו מפעה"ק לערך שבם לזאת מכל
וכסיו שים לו בין בא"י ובין בחו"ל. ומחוייב בתים הטוח להרחו'
בבירור כתם וכסים וקרן שים לו חו יבצע ס"ח בנק"ח ע"כ
הכלכים שים לו בעולם ועפ"י שבועתו פרוע יפרע חת בסך
הנ' פמבלס. ונמלח כחוב בשבר חחד בניסן שנת החקס"ב
ליצירם ועדיו בחותיהו מי"ס בכר מיוחם ז"ל וכחבר"י קוטו ז"ל
וכמסר"מ בלוי נר"ו וכמבר"ח נבון ז"ל וכחבר"י קורלל ז"ל
וכמסר"מ חריס נר"ו וחחר"ח מבורלאר ז"ל ויחל"ר מירקלדו
לוי ז"ל בני פקידי עה"ק ירושלם ת"ו:

מח. להיות שים הסכמה קדומה בפעה"ק ירושלם ת"ו שכל
חים חשר יפטר פעה"ק ירושלם ת"ו חו ילא מחייבת חלמנתו חשת הנפטר
שום יורם פעה"ק ירושלם ת"ו חו חזי מחוייבת חלמנתו חשת הנפטר'
להרחוח לכוללות עה"ק ירושלם ת"ו כל מה שים בחת ידה
ורכושה מחוט ועד שרוך נעל. וילך סיפר כוללות עה"ק הנ"ל
החלמנה ויכתוב בכתב ידו כל הנזלח בחת ידה ורכושה כי
כוללות עה"ק ירושלם ת"ו במקום יורם קלי לטעון להחלמנה
טענה חוי מה בידיכי. ובכן מחוייבת החלמנה הנ' לקבל
עליה חומ"ע היות בחת שלא בחביחה ולא בטענים מחשר
נמלא בחת ידה ורכושה ושלא תיכל לגבות ולא לחת במחנה
מחותו עזבון. חת כל האתור בהסכמה עליו לשעבר. וכן
היום בבר נעשה מעשה לחיזו חלמנוח כתפפט בחוב. ויען

עיינו הרואות כי ים לחזק גופים דמרננו על סדבר הזה וסניכה לסו כי הסכמה הזאת אין לה סוכם ויסוד . על זאת קמנו ונתעודד ובמעמד כולנו חדשנו הסכמת' הזאת מחדש בכל חוקף וחזק הסכמתו' הנעתוה מימות מרע"ה שכל הנמנע מסכר אין לה יורם פעמ"ק כתמוך שכוללות עס"ק טוענים לה טענת חוי מה בידיכי ומחוייבת להרחות לפקידי עס"ק ירושל' ת"ו כל הנמלה אחת ידה ורגוחה ולקבל עליה חומרת הדבר החמור . וגם זאת ידוע הסכמת רבני עס"ק ירושלם ת"ו מזה זמן רב שכל הסה הנמנע מסכר ניסאת פעס"ק ירושת"ו ונחלקתי' וגה שהחה עס בעלה סניס עבר חדם שאין לה מזונות כי הס שלסה חדשים ואחר שלסה חדשים חיקה שכי כתובתה וגת הסאחר יקחו חוחו כוללות עס"ק ירושלם ת"ו . וגם זאת הסכמת' חדשנו לוחה מחדש שכן יהיה מעיך וגזיל עד כיאת הגואל . וגיגם לא ימנע כיד מע' פקידי הזמן ע"כ הכ' בשני הסכמנו' הנ' וכל המערער מלבד שדבריו בטלים גם אין רוח חכמים נוחה סימנו . וסומע לנו יסכון בטח ועליו חבא ברכה טוב ועד"ה ח"ם פעס"ק ירושלם ת"ו ביום ב"ך לחדש תמוז משנת החק"ם ליצירם והכל שריר ובריר וקיים :

יום טוב אלגאזי	יאודה בורלא	יצחק קובו	מרדכי הלוי
ס"ט	ס"ט	ס"ט	ס"ט
הצעיר משה מרדכי ס"ט		יוסף בכר מיוחם ס"ט	

כמח . לזכרון לענין הסכמה הכתובה לעיל דמייבת לנמני תלמ' גרושה וחלוצה שבאו לכלל ניסואין וכיוצ' הוא בחו"ל שחייבת האשה לגדל פרט שך עשרים למאה לבו' עס"ק ירושל' ת"ו מכל מה שהכניסה לבעלה כיהוג . וכן היום בחדש שבט משנתינו זאת החק"ע ליצירם משפטה כיום בחשה שהיה לה קרוב יורם דר בעס"ק ירושלם ת"ו הוא ואשתו וילך בשלימות עס"ק לפח ת"ו זה כמה שניס . ואחרי כן מחה אשתו על היורם ובאה התלמנה הנ' ורלחה להנשה לבעל והסכמנו

ומסכמנו הל' למעשה כי יען שהקהל היורם כנז' נמלא נחו"ל
גבו כולל עה"ק ירושלם ת"ו ומהתלמוד כנז' לערך עשרים
למאה וכיוצא זאת לרחים מכחן ולבבא . גם נתפשט המנהג
שכל חשב שרוצה לבנות חייבת לעשות הערך בגדים ממה
שהיה מכניסה לבעלה ימלא שם אחד מפקידי עה"ק עם סופר
כולל עה"ק . ומהרי סמוך חשבע שחשב כנז' ע"י שליח ב"ד
ש"ה בנק"ח ובחפילין שלא החכיחו ושלא הטמינה ושלא הטלימה
ולא נחנה במחנה לבעלה ולא לשום אדם מחר שום פ"ק ע"כ :

ב . זאת חכיה לזכר עולם הים מו חשב שנלב"ע פעה"ק ירוש'
ת"ו ואין להם יורם כל העזבון המלוי פעה"ק יורם לחומו
כוללות עה"ק ירושלם ת"ו כמבואר בהסכמה לעיל . אם בחולי
לקחו לחיה בית בשכירות מיד ישראל אחר למשך שנה ח' או
פחות או יותר . כוללות עה"ק ירושלם ת"ו יורם ג"כ שכירות
של חומו הבית דהייגו להשכיר אח הבית ליש' אחר עד חשלום
סוף זמן השכירות ומה שיעלה עד זמן הסוח היו חני' לכו'
עה"ק ירושלם ת"ו . והמשכיר מלי למימר כגם הבית בידכם
להשכירם לאחרים או חשאר ריקנים ע"ם זמן השכירות . וזם
הדבר היו נהים בפחה בחי דיוחים של פעה"ק ירום' ת"ו שנפשקם
הלכה כנז' לזכות כולל עה"ק ירושלם ת"ו ונעשה מעשה כמה
פעמים . ועשה כעיקר שישראל השכיר שכידו הבחים בשכירו'
מן הגוי ובא מכח הגוי , הגם בדיני הגויים שמעמו ורחיגו
שהגוי בעל כחאר חיגו יכול לזכות בשכירות הבית שדר בו ישראל
שנפטר בחוך זמן השכירות . כי אם בזאת מלי למימר הגוי
המשכיר לישראל (כחרבי"ח דומח"ו) ופירושו שהרשות נחונה
ביד הגוי המשכיר לומר ליורשי המוכר שנלב"ע חקח השכירות
בחזקה שיעור זמן שנשאר לך בבית ואני משכיר אח הבית
לאחרים כפי רלוני . וזה כח הגוי בעל האחר המשכיר לישראל
דוקא בשתירתו כנז' וזה שדבר סובר בבי' גמור בערכאותיהם
כנז' . וע"כ נקטינן אפילו דלא מלי ישראל המשכיר לומר אני
בחתי מכח הגוי אמינא ליה עם הגוי דיכא הכי הוי כנז"ל

ונכן

ובכן כו' עס"ק ירושלם ת"ו שהוא במקום יורם זוכה בשכירות
הבית ע"ס זמן השכירות וזה דבר פשוט ודוק . וגם פיסים
חיסי גוי חלם ויחלל גם לחוכל חין לבטל המחזק לטעון נגד
השולל שום דבר שהרי כתב מרן ז"ל ח"מ סי' קכ"ד סי"ח דלח
מהכחן דישרחל קחי במקום גוי חלח לגרישוחה דוקח . וכגם
דמסר"ם והרח"ם והרב בעל המפס חולקים על כל פנים רובח
דרבוותחת ס"ל הכי כמ"ש הרב בללחל סי' ל"ד יע"ש . ומ"מ חם
חנו רוחים כי יבח לבטל המחזק ונפל בגורלו גוי חלם ויבח
לו בשכר מרובה . משום מקרח שכתוב ועשית הטוב והישר
בע"פ יעשו עמו דרך פשרה . (ומבחריס חנו שמכחן ולהלחם
חף חם לח יסיס הגוי חלם לכשיסכיר הבית של הנלב"ע בעל
המזקה יהן השכירות לכו' עס"ק ירושלם ת"ו) :

נא . סי' נ"א בעניגים המסחעפים לפרטיס שחינם מוגעיס
לכיס כולל עס"ק חלח לחיקון ויסוד כל יסוד
העיר ומוכני מרן הקדוסם בעגין מזקה שבחים כפי מה שחקנו
ובשכמה עלו לקדושים חשר בחרן ומדידי וכו' ' שעיפים :

א . חנחנו חכמי ומנסיגי מגנימי ופקידי וגירורי ועובי עס"ק
ירושלם ת"ו נכח כמצ"י מהשריס והשגניס פקידי קושטח
יע"ל חנו מסכימיס בכ"ח בשכמות העשויח מימות מרע"ס
שכל מי שיש לו מזקה שטוח שוכר מהגוי והוח מעכיר לאחריס
לח יוכל להוסיף על מה שיסיס ליקח אפי' פ"ק . ואס הגוי
בעל החלר יוסיף על השכירות חיזה דבר בגירור מוחס שהוספס
יטיל על כל הבחיס של החלר כל שיח עלי ערך שכירותה :

ב . וכל מי שיש לו מזקה ושוח חינו מחעסק עס הגוי וחינו
כותב החלר על שמו לח יש לו רשוח ליקח בעבור מזקתו
מידי שנוח בשגיח כי חס עשרה למחס ממס שמעכיר הגוי דוקח
וחו לח מידי חפילו פ"ק :

ג . חס רולס למכור מזקתו לאחר לח יוכל למכור יוחר מזכותו
עשרה למחס כחמור :

ד. אם בעל המזקה רוצה לדור הוא דוקא בחיזה בית מן המלך לא יוכל לגרם את המסכיר עד שתלוש שלם שנים. אם לא שלם בעל המזקה זה גירם לותו הנזק בעל המלך ממקו' שסיים דר בו ולא מלא בית אחרת לדור בו ומוכרח לדור במזק' שלו. לזי יחרס בו שבתלוש השנה מהשכירות שנתן לנזי יצא מן הבית כדי לדור בעל המזקה דוקא;

ה. גם מי שקונה חיזה מזקה ורוצה לדור הוא בעלמו בחיזה בית מן המלך לא יוכל לגרם לשום מסכיר עד שתלוש שלם שנים לאחר שמחרים בו. ומשום והלאה מזמן שהשכמה הזאת כל מי שיעבור על אחת מהדברים האמור מלבד שהוא עובר ע"ד תכמיס וכו' עוד זאת עודעה וגרדפה מחריו על התרמ"ה וגם נכתה ב"ד יפה יחבד מזקתו ולא יניחו לו ליקח אפילו פ"ק. ובלי"ב ושפ"ר עלי"ל:

אלא מעתה הנו הבתים על התחום תכתי ומנהגי ועובי ופקידי עה"ק ירושלם ת"ו בתנו להדפס מחדש ולפרסם חיזה דברים שבתו שתומים. וגם לפרם חיזה דברים שהם נספק ולא בתו מפורשים בדברי הפסקות הנז' יבא לתשובה:

ו. מ"ש שלא יוכל לגרם את המסכיר עד שתלוש שלם שנים בשירלם לדור הוא בעלמו. כוונר הדבר שהיינו דוקא בתוהם התזקות שאין למחזיק זכות כ"א שהרם לק'. הרם אם המחזיק לוקח התלר מיד הנזי ונכתב ע"ם והוא מסכיר ע"י. אזי אם רוצה הוא לדור בתזקתו יכול לדור. הרם לא יוכל לגרם את המסכיר אם לא שיחרם בו מתוהו פרק שיקח בית לדור בו במשך זמן עד שתלוש שנת שכירותו מהנזי שהבר המחזיק:

ז. עוד כוונר הדבר כי זכות זה בעלמו שים למחזיק שמסכיר בבית מהנזי הנז'ל שהרוצה הוא לדור שם. זה הזכות בעלמו ים לו להקונה את התזקה מידו כשרוצה לדור הוא בעלמו;

ח. עוד כוונר מ"ש לעיל שיוכל להוסיף המחזיק שיעור מה שהוסיף

שהוסיף לו הגוי ויטיל לוחם על כל בתי החלר כל בית לפי ערך הכבירות. אם יכיח הלוקח שהגוי לוקח מהמחזיק בחורת מוקדם שגם לו יותר בלי חיסרון גם המחזיק יכול להטיל את הכבירות הנז' על כל בתי החלר. כי כן הסכמנו כי כן כשמוסי' הגוי בעל החלר בין בשלוקח בחורת מוקדם לא יכול להוסיף על בתי החלר כי אם על פי הרוב כ"ד הזמן ולפי רוחב טיני הדיינים:

ט. עוד אנו מבארים שבעלי המזקות שלא ים להם זכות כ"א כ' לק' היכם יכולים ליקח החלר מבעל הגוי ולהכביר על ידו, אלא בזכה ליקח לוחו מהגוי ולפרוע המזקה מהחוץ עשרה למאה והמחזיק אין לו זכות אלא ' למאה מהחוץ ואין לו להוסיף על המזקה. וכ"כ לתי שקונה לוחם מידם שאין לו זכות כי אם עשרה למאה:

י. עוד אנו מבארים על היזה מהזיקים הם או ב"כ שהיו מחזיקים בחלי המזקה לוקחים החלר ע"מ והם היו מכבי' להחרים ע"י ומפני מעלי' שהיה היכם מוכרחה הגיבר לבדה"ל הניחו מלהכביר מהגוי על ידם והגוי כי' מכביר לוחו על ידו או על ידי זולתו והמחזיק לא היה ליקח כי אם עשרה לק' זמן מה ועכשיו רואה להזור לקדמותו' ליקח לוחם מהגוי על ידו או ע"י ב"כ הדין עמו ולא לבד מזקתם דהשוגם אשר היחם לו מימי קדם. אחרי התברר הסיבה לב"ד, וכ"כ להקונה לוחם מיד המחזיקים שתירע להם הסיבה הזאת או מיד ב"כ יש כח בידם להחזיק מזקה מעליה כמו שהיתה מזקתו דרהשוגם בלי מגרעת:

יא אלו הביאורים היו במעמד והסכמת כולנו הבאים על החתום ובכן אנו מסכימים על כל הכתוב בהסכמה גמורה בכ"ח ובכל חזק בהסכמות הנעשות מימות מרע"ס עד היום בבח המב"י מקבל עדתינו כולנו עס"ק ירושלם ת"ו ובכח המב"י מהברים והסגנים מעלת פקידי קושטנ' יע"ה וכל העובר ע"כ הכתוב בכר אלחי' תחורה ואליב ועליו תבח ברכה עוב.

כ"ד כמותמים פעפ"ק ירושלם ת"ו נפלים בחיכון לחדש תדר
שנת התקמ"ז ליצירה. והכל שריר ובריר וקיים;
ואלו הן החתימות

יום טוב אלגאזי	אפרים נבון	אברהם מאונן	ישראל יעקב
ס"ט	ס"ט	ס"ט	בורלא ס"ט
מרדכי בכר יוסף מיוחס ס"ט.			אליהו צבי ס"ט.

לנחנו הח"מ הכרנו החימותיהם כולם והעמדנו זאת במקומה
ילא עת"ק בפנינו ותחתמו פעפ"ק ירושלם תובב"א וקיים.

הצעיר משה סיזין	יונה משה נבון	הצעיר רפאל יאודה
ס"ט	ס"ט	עוזיאל ס"ט.

הערך הגיד לנו עט"ר מוה"ר בנדול מרן מלכה מצ"ח ה' תתו'
ברחמון נר"ו דמ"ם בפיתורי הפסקמ' סיף ח"ו פיבקם
בית לדור בו בזמנך זמן עד תסלום שנת הכירותו שפכר המחזי
מהנוי. זהו דוקא אם תובע הבית המחזיק מהשוכר בתחילת
השכירות אבל אם כבר עבר אפי' שנוע אחת מהשכירות אזי
לריך המחזיק להה זמן לשוכר י"ב חדשים קלמיס אחר סיכלה
זמן השכירות שכן הנו כל נחי דיוים מצוים קדמוניות. וכן
אם המחזיק חובע הבית מהשוכר להשכיר להחריס נהנו בכל
נחי דיוים מצוים קדמוניות בימן המחזיק לשוכר זמן שנת
ושלשים חדשים אחר סיכלה זמן השכירות מאחר שכבר זכה
השוכר בשכירות זה. ואין למחזיק להוסיף על השוכר כפי מה
שנחנו לו אחריס כל עוד שהנוי בעל אחר לא הוסיף ואם
הוסיף הנוי יחלק האוספה שהוסיף על כל הבתים של אחר כל
זו"ל לפי השכירות שפורט: נם למודעי אחי לריך שבכלל
העדות הוא שבאוב לעיל בשפמם עד שלום שנת שכירותו
שלקח המחזיק מהנוי. והנה זאת שדברו חכמי' בהוא שדרך
לשכור לזמן י"ב חדשים. ואם היה שהמחזיק נתן שכירות לנוי
בעד שתי שנים או יותר בננון דא לא אמרינן עד סיכלה הזמן
דמי השכירות שנתן המחזיק לנוי שלא דברו שכמים אלא

בהוא

פסוק כמ"ל וזמן מתחילה מיום הסכירות שהסכיר הממזיק לשוכר עד שילכה זמן הסכירות שהשכיר השוכר מהממזיק אם אם היה החציע' מתחילה זמן הסכירות . ואם כבר עבר חפי' שבוע אחת אין לומר זמן הסכירות שהשכיר השוכר אינו מן המנין לה לזמן שנה אחת כשרולה הממזיק לדור ולה לזמן שלשה שני'

כשרולה הממזיק להסכיר לאחרים , כ"ד יעב"ץ ס"ט :

נב . כשבעל החזקה הוא דמוק למכור החזקה ואין הקונה רולה לקנות עד שילה השוכר מהבית . מהגהר מדברי הרדב"ז ז"ל בישנות סי' קמ"ג דמוליחין לומו דלה עדיף מיני' ואין מדברי החורה אשר דרכיה דרכי נועם שימות ברעב אל ישחל על הפחחים וזה ידוע בניחו . וכ"ם אם יש עליו חובות לגבירים והחקים לומו יע"ם וכשפת"ח ח"ח סי' תכ"ג ושו"ת בית יהודה ח"ב סי' פ"ג דמוליחין לומו אפי' בחוך זמן הקלוב דע"ד כן לה הסכיר . ומבואר יולה שם בשת"ח ד"ו ע"ח דכ"ם היכא דים שכנה חוח למכיר . ולפי טעם זה בשבל החזקה שהינו מסכיר על ידו אין מוליחין לשוכר בחוך הזמן הקלוב הליכא למימר ע"ד כן לה הסכיר . וממ"ם הר' עדות ביהוסף ח"ב סי' ח"י מבואר יולה בדין חזקה בנס שהרדב"ז והר' פרמ"ח והרב בית יהודה לה דברו בחזקה כי אם במולקי הכל אחד .

ועיין להרב יוך אברהם סל"ת הח"מ ח"ב סי' ע"ח ;

נג . כשבעי ישראל הודעהו נאמנה כי ים בסכמה עמיה בכל חוקף הסכמות מזמן קדמון לקדושים אשר בארץ המה על עניו הרווקים מבן עשריס שנה ולמעלה לה יכול לדור בעה"ק ירושלם ת"ו שרוי בלה אשה . הנה בעה"כ רחה רחינו בעוש"ר הרווקים והפנויה פעה"ק ירום' ת"ו מבן עשרי' שנה ובמעלה שרויים בלה אשה וחולין בעניו בבוקי סריקי כי אין ידם משגת לעורכי החופה ולזון ולפרנס אח אשתו ומידי יום ביום בחים ממו"ל ומסורה בידינו כי אין אפוטרופסים לעריות ואי אפלונק"ם . לכן נחוועדנו יחד אנב אסיפה חכמי ופקידי ומנהיגי ומשגיחי ותמוני ועובי עה"ק רו"ב ורו"מ ומחדשים בסכמה הקדומה וכולנו פה אחד בסכמה עלינו על עניו הרווקים

הרווקים מבן עשרים שנה ומעלה ומבן עשרים שנה ולמעלה לא יורשה שום בר ישראל רווק לגור פעמ"ק ירושלם ת"ו בלא רשות וזמן קליב נתנו לכל הרווקים היושבים פעמ"ק מכיום ס' למ' לייר עד ר"ח תלוי ועומד ירחם ויסים כל מגמת פניו בתוך בתוך הזמן הנ' ליסע משם ומזי יכיל לגור פעמ"ק כרצונו. ואם אין כח בידו כי לא מלא מנוח ליסע משם מחוייב הוא תיכף ומיד ללחת מפעמ"ק לנקום את חייו בחו"ל וכרשום לתוכם לעיני הערה פקידי ירושלם ת"ו ולכל העובר על דברינו הלה לגרשו מן הארץ וגרדוף תורו עד חרמה בכל מלמלי כחם בפי רחוב עיניכם עד מקום שיהם מגעת. עוד מהודעין לנתנו כי ים הסכמה קדומה בכל תוקף שלא יורשה שום בר ישראל ללכת לביח חבי הבן בשום לילה מסמוכת ימי המילה כלל ועיקר ולא בביח חבי הבח כי אם דוקא הקרואים בליל הריחי"ן שהוא ליל שמיני הח"מ. הקרואים כמנהג לא זולח כלל כי אם דוקא קרובי חבי הבן וחבי הבח והסבניים הבאים בתורתו חלר. ובכלל הסכמתה דמכ"ם וק"ו לעשות ליליחי"ם כרצו' בשום לילה מלילי השבועה. גם לנתנו מהדשים הסכמת הקדומה בכל תוקף שום בחור שלא נשח שם יורשה ללכת לשום וילד"ם (ר"ל ליל לימול) בעולם ותפילו ליל חג השבועות וליל הו"ר. כל זה הסכמנו בכל תוקף הסכמות ולרחים שמח ובלרוק מ"ם פעמ"ק ירושלם ת"ו היום ס' למנם חייר נם' וכפר על מקדם מקדם מם' התק"ט והיה זה שלום. ר"ל שהנמורים יכולין ללחת לוילחד"ם עם חניו שלא חזוז ידו מחוך יד בנו ומי שחין לו חב ויש לו חת גדול במקום חב קלי יוכל ללכת עם חחיו הגדול דוקא ולא חזוז ידו מחוך יד חחיו כלל והיה זה שלום:

נפש חיים משה מזרחי ס"ט. גדליה חאיון ס"ט.
הצעיר מיוחס בכר שמואל ס"ט. הצעיר אברהם בן אשר ס"ט.
רפאל יצחק זחריה אזולאי ס"ט. אליהו רולו ס"ט.
דוד יקותיאל הכהן ס"ט. רפאל משה בולה ס"ט.
נפש ברכה ס"ט. אברהם אלחרף ס"ט.
מאיר בכר שבתי בנבנשתי ס"ט. ישראל יעקב אלגאזי ס"ט.
יאודה בכטהר"ר עטרם דיוואן ס"ט.

נוסח הסכמה חדשה העשויה מטעם אחינו רבני ק"ק הספרדי' יצ"ו בדבר החזקות.

אנן בדין חו"ל ומסנימי ומנהגי ומנהלי כוללות מעלת הספרדים כי"ו דפעיס"ק ירושלם ת"ו ברחומיו לרחם ירושלם דתלב"ב וכמו כלע"ר עלם יוקר סכירות סנחי' במעלת עקרניס לא יעזר ולא יסופר כי הגויים הנם לולא רשעים נחנו עיניהם לאכול את ישראל בכל פה ומוסיפים בכל שנה ושנה בכפלי כפלים. ולא די בלעז הגדול הזה ובחזיונו שמעתו כי ים ויש לזה מחזיקים שלזים הולכים בדרך יפר ומלבר מה שעורפים הגויים את ישראל וגם המה עושקים את הסוכרי' ומוסיפים בכל יום על חד חרי ואת היותר"ח ונמלטו הסוכרים מוכרחים לקבל גם חוספת המחזיקים מאחר שלא ים בחים לילך ולהסכיר במקום אחר וזו היא שלהבת עולם מתלוים לעקת בני ישראל עולם ובוקעת. ומידי כוח טעמם כי יש לזה סוכרים שנמרו בדעתם להסיג גבול ולילך להגויים בעלי החנות וליקח החלר מידם כי לזים יכולים לסבול יוקר הבחים רבה מאחת המחזיקים העושקים את הסוכרים שלא כדת. דין גרמ"ס שהסכרה לא יגוזע וזוהי שהחוועדנו יחד לחקן הענין בחופן נאות בין הסוכרים והמחזיקים בהסכמת רוב המחזיקים ורוב הסוכרים אשר נחלספו יחד היום הזה לחקן הענין בכי טוב:

ובכן עלתה הסכמתינו ברוב בנין ורוב מנין לחקן הענין בחופן זה כאשר נבאר לקמן בעזה"ת. ברם כל מבחרים מחנו שמם שנמרו מע' סרב המופלא כמהר"י קלפילוטו נ"י והרב המו' כמהר"מ מיוחס נ"י והרב המופלא כמהר"ח חסכנזי נ"י עם מעלת כוללות החסכנזים נ"י וחיקנו חקנות בין סוכר חסכנזי שדר בחלר לזים מחזיק ספרדי גם לזים סוכר ספרדי שדר בחלר מחזיק חסכנזי יחנהגו ביניהם כפי החקנה שחקנת הג' רבנים הנז"ל הי"ו בלחי מגרעת מנלי לגמות ימין ושמאל כי כן שחרלינו לחמנו הבעשח"מ וגם ברלין

הסוכרים

השוכרים וגם הממזיקים לחכמי הספרדים בין כוללות הספרדים והאשכנזים:

אמנם אין בדעתי כוללות הספרדים כ"י כי חיובא רמיא עלינו ועל ב"ך לחסר ולקיים כל החקנות והסכמות אשר גזלו רחמנים בלחי מגרעה. ורחם בעינינו לתקן בעניין בחופן כזה ויסיח ברצון השוכרים והממזיקים כי"ו. דהיינו כי מכאן ולהבא אין רשות לכום ממזיק אשר יסכיר את ביתו לכום אים בחנאי שיוצא בסוף שנה או שחייים כי אם השוכר יקח הבית בשכירות וסוף השנה יסחר בה בביתו לפי רצונו ואף אם יחנה עמו חנאי גו"ם שחייב לנחח חנאו בעיל זולח אם הממזיק בחחת רוצה הבית לדור בה לעצמו יהן להשוכר ז"ד שנה אחח ואם השוכר גורם קטטות ומריבות יוציאהו להשוכר הזקף. ואם הממזיק הינו רוצה לדור בבית לעצמו והשוכר פורע השכירות הזקף והינו גורם שום קטטה לא יוהן לו ז"ד כלל וכלל. וזה יהיה סדר ויחופן פירעון השוכרים לבעלי הממזקות מכאן ולהבא עד ביחח הגואל לרק בב"ה:

אם הממזיק הוא שלוקח עשרה למאה מבחוץ כן יחנהג דהיינו יעשה חשבון כמה פרע שכירות להגויים בעלי בחלר ובליעות וסוקלר וכחיבה טיסקירי בר"ח חלוי מענת **הרי"ח** יפרע לבעל החזקה עשרה לחאה. ואם עשו חשבון שנוגע לבעל החזקה בר"ח חלוי החרי"ח בדרך משל מאה גרום כן יפרע חחיד כל ימי עולם ואפי' אם יוסיף הגוי בעל הבלר ח"ו אפילו על אחד עשר במאה. וכמו כן אם הממזיק הוא שלוקח עשרים למאה מבחוץ כן יחנהג השוכר לפרוע לבעל החזקה כפי החס' של מוחלרים ס' החרי"ח דווקא שוב כל ימי עולם. ואם הממזיק זכה להשכיר על ידו ולהרויח לפי דלומו כי מינים הוא דנפיק חורבא ח"ו שעושק את השוכרים לזאח ורחם בעינינו לחקון ויושב העיר הזאח בהסכמת רוב הממזיקים והשוכרים כי"ו לחח קלבא קלובא סך שלשים למאה בערך שלקח בחלר מאח הגוים בעלי הבלר בר"ח חלוי ס'

כחה"מ יקח הממזיק ערך מכל בולאות ובליעות וכחיכת טיפקידי והסוקלר וריוח מעות שמוכרח להקדיש להגויים בעלי החלר וריוח בולאות בגין שמוכרח לבנות בחלר יקח הממזיק ערך שלשים למאה מהטערך שלקח החלר בר"ח חלול כחה"מ ולא יותר תפילו פ"ק . ואם יחברר לב"ד בלדק שלוקח יותר הממזיק מאה השוברים מכסך הנז' גזל הוא בידו ותייב להחזיר אח הנזל אחר גזל ואם ח"ו לא ישמע לקול מורים ים כח ביד ב"ד בלדק כי"ו להפקיר חזקתו כדין כפקר ב"ד כנני דינא דר' אחי ור' אחי זיע"א . ובפירוש אחמר אחם הממזיק דר ג"כ בחלר יהוש דירתו וגם יפרע חלקו בהוספה שיוסיפו הגויש ואם לא ישחוו השוברים עם הממזיקים בשומת הדיינים יעשו ב"ד בלדק ויעשו חושם עפ"י שמיים בקיאים . ויותר מסך שלשי' לאחה אין רשות למחזיק ליקח שופ"ק עוד כל ימי עולם . ואחרי שעשינו חקון הנז' לחקון ויעוב עיקח"ו אם ח"ו יגיע חיים אחד שוכר מן השוידא וילך להגויש בעלי החלר ליקח החלר ולהזיק להמחזיק ח"ו רשע יחקרי וים כח ביד ב"ד בלדק להפקיר כל נכסיו וקיש ליש בחורי מסיג גבול רשעו ב"מ וכל לפי רחוק עיני ב"ד בלדק הערי"ח . כל הנז' נעשה לקיום וחיזוק ההסכמות אשר גבלו רחשונים כחלחיים זיע"א וכל העוכר על דבריהם חלש יבלע כרשם נח"ש וסליי"ב וסמ"ר ולמכח"ב למחזיקים בחלר עה"פ פעיה"ק ירושלם חו"ב בם"ח למודם סיון שנח ד'תר"ס ליצירה . וכבל שו"ב וקיים . וסיחה לשחר שמ"ם למשלם בר"ח חלול כחרי"ח לבוונם שפרע בכירות במוקדם בשר ס' כחרי"ט . וקיים שניח :

כלעיר חיים נסים אבולעפייא ס"ט	כלעיר חיים דוד חזן ס"ט	כלעיר רחמים שלמה הלוי ס"ט
כלעיר שמואל יאודה ארוואין ס"ט	כל' מרדכי אלעזר סוזין ס"ט	
כלעיר מאיר רפאל פאניזיל ס"ט	כלעיר מרדכי חיים בבר יוסף מיוחס ס"ט .	

ספר התקנות

נוסח ההסכמה אשר נעשו מידי גדולי וחכמי העיר הקדושה
י ר ו ש ל ם ת"ו בשנת חרי"ז בדברי חזקת הבתים והחצרות
בעה"ק ת"ו על פי הסכמות רבני וגדולי הספרדים והאשכנזים יצ"ו

להיות מזה זמן רב שלחב"י לווחי כי כרוכיח ומסי לעקת
הטם גדולם בענין שכירות סנחים כי הם נכוין
בחתי תמין. וילונו הטם על בעלי החזקות שמוכרים מסגויס
ומשכירים לפי רלונם ומרויחים הרבה ומסיבה זאת כי יחם
לנבם של השוכרים. כן בעון כאן נתלה וכאן היה קלה מבני
עמינו שילאו מהמרכז והלוך הלכו אל הגויס בעלי החלרות
ומוסיפים על השכירת, ואחרת אחלה ומדלדלה עד שהלה
שכירו' הבחים למעלה עקיבים עד כי כבל כח הסבל. ובעוה"ר
מלבד המזיקין וחבלות עוד זאת ע"ז היה דוח לבינו על כמה
חיסורים שמל להיות בקרב מחניט זה מעין השבח נגול ועוברים
השכמות וחיקוים רחשונים כמלחכים. ע"ז נשרנו חילנינו
אחנחנו לעירי הלאן מו"ר יוסבי על מדין מהספרדי' ומכל
כחות השתכנזים לאור ולחפש אחרוכה ומרפא למכה זאת.
ומהכח המסור בידינו מכל הכוללים בחותמיהם נחועדנו יחד
אחנחנו הנבחרי' במקום אחד לחועלת אחב"י ולכבוד ה' ותורתו.
ונשלחנו ונחננו בדבר בירחה ה' על פינו ובחולה ה' עלינו
עלחה השכמתינו לנדור אח הפרלה הזאת בחופן זה. — חחלת
כל דבר זאת חובתינו להזהיר אח כל עם הקהל בכללות שמהיום
והלאה לא יוכל שום איש אחר בעם ישראל יכונס מכח תורתינו
הק' להסיע גבול של חבירו לילך לגוי ולשכור שום בית מהגוי
במקום שיש מחזיק ישראל בשום לד ואופן, וכ"ש שאין רשאי
שום בר ישראל להוסיף על שכירות הבית אשר ישראל דר
בחוכם כ"א אחר שיודע לו בבירור שהישראל הדר בבית הוא
יולא מחוכה ברלונו הטוב. ברם אנחנו חוחמים ג"כ כי יש
ימים כמה בעלי החזקות שאינם נוהגים כשורה בשכירות הבחים
שבחזקתם כאשר אחעבו לעקתם וימים לבבינו ובקשנו חיקון
על זה למען ימותו השוכרים ולא יהיה ח"ו נספים בלא מספד.

ועלחה

ועלחם הסכמתינו הטוב בעיני אלקים ואדם והסכמנו בכל חוקף שבתקנות מזקת בעיר קדמינו ת"ו מסיום וכלאה יהיה כזה סתופן. דהיינו שכל בר ישראל ספרדי ואשכנזי אשר ים לו חזקה בין מי שזכותו הוא מעשרם למאה בין מי שזכותו מעשרים למאה ובין מי שיזכה להשכיר על ידו כל אחד ואחד חייב לבא לפני ג"ד בתוך חודש ימים שקודם מותארי"ם וכאשר יגזרו עליו להתנהג בחזקתו בן יקוש וכן יתנהג:

וזאת הסכמתינו בתו"ח כנ"ל שבמחזיק שזכה להשכיר על ידו חיובא רמיא עליו להרחוק למע' רבני הכ"ד בעי' חשבון שכירות חלירו שנתן לבעל חלירו עם סתחנות ובבליעות שנתן בנאמנות בינו לבין קונו במותארי"ם שנת תרי"ז ועל תוחו כך מתוחו זמן כדת נחונה שיכול להוסיף על הסכנים עד כך ממסה ועשרים למאה דוקא וחו לא;

ועוד מוחרים אנחנו הסכשימים כת"ת שהוספה שהוסף לו בגוי במותארי"ם שנת תרי"ח וכבר חלפו שנה מלי שהוספה על שנה שעברה יחוסף על כך שהשכירות של שנת תרי"ז ויעול כ"ה לק' וחו לא. ומכאן והלאה כל מה שיוסיפו הגויים יחלק שהוספה בין כל השכנים שבחלר לפי ערך שיווי הבחים בן בחי השוכרים וכן בחים שדר בהם בעל המזקה ולא יורשה ליטול שום פ"ק בעד חזקה משהוספה שיוסיפו הגויים מכאן ולהבא כלל וכלל לא. וכן אנחנו מחייבי' לכל בעלי המזקות השוכים בעשרה לק' שלא יוכלו ליטול חזקה כ"א לפי שיעורו משהוספו' השכירות שיוסיפו הגויים במותארי"ם זה הבע"ל שהוא בחודש אב הבא לפלילי פ"ק ובעשרה לק' ובעשרים לק' יקחו מכך השכירות של מותארי"ם משנת תרי"ז ואלי משהוספה על שנה שעברה כדבר האמור ולא יותר. — ואלים אשר ירצה ויעבור על השתמינו זאת ויקח מחיזק שוכר יותר משכך שנ' בין משהוכרים היושים בדרים בניחם בין משוכרים חדשים; בהוודע הדבר לבד"ץ אם יבוא אח היחר שלקח עד חודש ימים הגיע אח טוב. ואם לא יביא אח היחרון להלים אשר עשה

מו"מ נכח סמסור בידינו נכח ב"ד יפה למחנו מפקידים זכות חזקתו בפקר ב"ד . אם יהיה מבעלי החזקות מזכותו עשרה לק' יקח ממשה לק' . ואם יהיה זכותו מעשרים לק' יקח ט"ו לק'. ומי שזכה לכ"ה לק יקח מאה ולאלה כ"ה עשרים לק' ומו לק :

ועוד שלאחר שסכמתינו בענין הזמנים המוזכרי' שם' החקנו שלאורך עלמו היה מועיל למחזיק זמן שנה אחת . ואם להסכירם לאחרים היה מועיל זמן ג' שנים נראה בעינינו לפי שעה והזמן כי עת לרפא היה ליעקב וזולי שהחדיבו את בתינו ממקפידים ברבה המוכרים הדרים בביתם לחיות נדחים מבית אל בית על פי רצון המחזיקים . — ואם כי כן במחילה מכבוד גאוני עולם המחקנים אשר בארץ השם למחנו מסכימי' בהסכמה חמורה בכל חוקף שמסיום ולאלה לא יועיל שום חנאי שבין המחזיק ומשוכר בין בכתב בין בע"פ בין בפני ב"ד בענין להריק את הבית תפילו אחר זמן עשרה שנים כ"א לפי רצון השוכר כשירצה לאלה מכבית יצא ואין המחזיק יכול לגרשו כ"א דוקא כשילטרך הבית לדור בה בעלמו ויהיה בידיעה בב"ד שהוא רוצה ולריך לעלמו ושודיע לו י"ב חודש קודם כשבוא מאז ואין שום ערמה ותחבולה בענין לו שמצא בו בשרים שרצוי להקפיד על פי הדין בראה בעיני הב"ד . — כ"ז נוע"ג בין הספרדים ואשכנזים להתנהג כן עד בישא מסיח לדקינו ומי' זה פעה"ק **ירושלם** ת"ו בר"ח תמוז ש' התרי"ט ליצירה :

הק' משה יהודא ליב בן הרבני מו"ה בנימין זלה"ה (הוא הרב כגאון דקוטנא זצ"ל) . שמואל סלאנט . מרדכי מיוהם ס"ט . יעקב קאפילוטו ס"ט . אברהם אשבנזי ס"ט (הוא הרב כגאון רחמון לציון דק"ק ספרדים ט"ו) . נאם מרדכי מאיר בהרב מו"ה אלי' .

מבארים אנחנו שמה שכתוב למעלה כ"ז נגמר בין הספרדים והאשכנזים שכוונם שבבתים אינה שוכר האשכנזי רק

בחלר

בחלר ספרדי או בסיפך חזי ידוע ויחנגנו עפ"י החקנם כמ"ז מעל"ד . — לבל לחחנו בספרדים נחרלינו ונסחוינו בחופן לחר קרוב לזה כמבואר בבסכמם בחידסנו עחם כלה היח כמוסם חחם ידינו וכבר כודעני זאח למע' החסכמז' יל"ו ובלו'.

מרדכי מיוחס יעקב קאפילוטא אברהם אשכנזי
ס"ט ס"ט ס"ט

נד . לסמוע אזן דאבם לפסינו כי רבים מאמי בארץ לנסים ונסים פרלו גדר לסחוק בקארטי"ן ושחיק עלמו"ח בנק' דאדו"ם . ומלבד סים בסכמוח מרבני וגאוני עולם בחרמות וגידוים על סחוק בקארטי"ן ושחי"ק עלמו"ח בחינם יכולין ללחוק . כי כן מסיום והלאה סירח לח דבר ס' בין חים בין חבם לא יוכל ללחוק לא ניטולי קארטי"ן ולא לחי"ק עלמוח בשום זמן כלל ועיקר . וגם בחיך ז' ימי חופס אין לבם רשות לא חים ולא חבם ליזך ולשחוק כלל ועיקר . ודוקא שחהן ושכלם ואו לא מידי ואפילו קרוב לא יוכל ללחוק . וכל העובר על בסכמוח הללו מלבד שחעל בחרם עוד זאח בבר ניחן רשות למע' בפקיד לחוסרו לבר סציר ועניים יענים בנופי ובחמונו ואין חונן ואין מרחם עליו ונקרא עובר על דח ואין לו מחילה עולמים . ובלי"ב ובחנן כיר"ה :

נה . בשבחינו על ציר בציר לרוח חכופות ורוח זלעפים ואין לך יום בחין קללחו מרובה . וע"ז נחעוררנו יחד לחנב לחסיפם חו"ר ומשניחי עס"ק ירושלם ח"ו לנקם חיקון ויעוב לחרץ כי בא ודאי לא לחבם עשם ס' בכח לחרץ הזאח מם חרי בחף הגדול הזה ובא ודאי בהחסף רחמי עם לנקם חיקון ומזור מן בשמים ירוחמו :

זה יפה רחשונם בסכמנו בכל חוקף ברוב בנין ורו"מ ובסכמ' עליהם שלום בח יסרחל ואפי' הזקנות לא חוכל ללכח בשוק בלחי מכסה על מלבושים (המקרח ליזח"ר) ואפי' מחנר לחנר הקרוב חליו ופחחו של זה נגד פחחו של זה כל סדרך סרבים

בחמלה . גם לא יוכל לפתח בפתח שער בחצר כדי לדבר עם חבירתה ואפי' מחלון לחלון ודרך הרבים בחמלה . וגם לא יוכל חצן חעבור על דבריו הלה כל ודאי נדעת ונרדפה למען חסי' למסל ולגניבה ולכבריזה בפוקים וברמוזות מלבד שיקנסו לוחם כמפעט . גם לא יוכל שום חצן חלוחה בין בצואתה למכור יין ובכר לפום חדם ובום בר יכריזל לא יוכל למכור יין ובכר לפום גוי וערל . גם שום בר יכריזל לא יוכל לפתח חלל מוכרי יין לחכול ולפתוח שם . גם בגזירה על החופים פח נחניר שלה יוכל ליקח מפרת בחור רך בפנים לא יהודי ולא גוי חלא נפוי חו גדול בפקפח זקן . גם פחם חצן פעדיין לא הגיעה לחחפי' שנם חין לם רשות ליך חלל החנור לסוליך ולהביח הפח וכיוצא ולא חוכל ליכנס בפתח בחנור כלל ועיקר . גם פחם חצן שלה הפלוחים חרבעי' שנם לא חוכל לבוח לביח הבנם' מלחה וערבים בין בחול בין בפנת חון מר"ח ויוה"כ . וח"ת ומה"ט בלילי שמחה בית הפוחבה שחין רשות לפוס חצן כלל . גם פחם חצן שלה הפלוחים לפפים שנם חין לם רשות ליכנס בביח גוי כדי ליבח ולימן בחיזה פרקטעיה חו בחיזה ביהות בבום חופן שבעולם . — כל זה נעשה בהסכחת כולנו בכח חורחינו הקדושה וכל מי שבוה בעל נפש יקבל עליו חה כל החמור בלי מגרעת וחה שמלה ימלה חים חו חצן שיעבור על דבריו הלה מלבד שעובר על דברי חכמים ולא ירחה כי יבה טוב חלה חתן בדיון נדעת ונרדפה לחבריו עד החרמה וחלי"ב ושלחן מפחד רעה ועליו חנה ברכה טוב ולא שדי יחמר די לנרופיו ויקנן גדחינו ויחסוף פזוריו על חרציו ועל נחלה חבוחינו בם"ד וחבה לחמרה הטב בעיב מכל' וילכו להסגיר"ם שמחי"ם ועוכי לב סיה חקי"ד ליליה ובלוה :

יצחק הכהן אליהו רולו רפאל משה יונה נבון פנחס יוסף
ס"ט ס"ט ס"ט ס"ט ס"ט מזרחים ס"ט
טיוחם בבר נסים ברכה אברהם אלחריף יוסף בבר אהרן
שמואל ס"ט ס"ט ס"ט חאסון ס"ט
יצחק זרחיה אזולאי ס"ט ישראל יעקב אלנאזי ס"ט .

נך . בסיוע שים הסכמה קדומה מרבנן קשישי לקדושים מאחר בארץ המה כי הס"ן של ד' בחי כנסיות מאחר בפעה"ק ירושלם ת"ו גם שמשי הקבלות יזכו בחק סידוע הניתן להם ע"כ חים ומאחר הכולכי' להשתטח על קברי הצדי' בנק' דוורח"ס שנים עשר פרוטות וחלי . גם על כל הכולכים להשתטח על מצבת קבורת רחל אמנו ז"ע ומלבד בחק סידוע הנז' כולך הס"ן ושתם עם החנשים וגשים ואחר השתטחות עומד הס"ן ומברך לכל אחד ואחד לבניו ולבנותיו ולכל אשר באהלו הקרובי' והרחוקים גם לומר השכבות על המתים לכל אחד כפי רצונו . ובכן כל הכולכים לזיארה הנז' בין בדווארים בין על מצבת קבורת רחל אמנו ז"ע . הס נותנים משלהם מה שידבנו לבו אחד המרבה ואחד הממעיט וזכו בדבר זה הס"ן ושמשי הקבלות מיתי עולם ושנים קדמוניות . והנה בעתה רחה רחינו ממפרילי הפרלה פשטו יח ידיהם וגכנסים בחזקה על קברי הצדיקים ובמצבת קבורת רחל אמנו ז"ע המה יעמדו לברך לח העם הנחלים ונומר השכבות ובחים ונוטלים מהם נדבת יד המשתטחים על קברי הצדיקים הנז' ומשיגים גבול שני שלוחי דרחמנא ושמשי הקבלות . לכן חקן חוי"ר ש"ס ירושלם ת"ו נרחה בעיניו למחם חקנה זו קדושה ובהסכמה ע"ינו בכל חקף בהסכמות ונזרנו גזירה נח"ם של כל הנק' בהם עברי שלח יוכל לים לעשות כדבר הזה להשיג גבול הס"ן ושמשי הקבלות כלל שלא להם לבדם כל מין הכנסה מביח ומחון כיו חביה וזר לא יקרב לגיהם לא בחק הנז"ל סידוע להם ולא במה שיחנדבו העם הכולכים לדוורח"ם אי למ"ק רחל אמנו ז"ע ולא לומר הכבנו' ולנרך חוחם כי זכוחייהו הס"ן ושמשי הקבלו' ניהו וכל חאר יעבור ע"ז מלבד דמח"ם כרוך עליו ועל ניחרו וגם קחי בחרור . וגם חסרנו עליו כל מה שיעול בכח ב"ד יפה ליסור בגלח מפרעה ומעלה בחלב על גבי המזבח וגזירה דח דחורייחח חשיב מוכנח לדורות עולם ושלי"ב . ולמען חשיב זאח למסמרח ח"ם פה עיר הקדש ירוש' חו"ב כם' שאח לוח

הכנית

הגבירים חסר מני נוחן . סגח בעבור "יעמדו "מקיו וקיים :
הצעיר ישראל יעקב יצחק קובו הצעיר משה מרדכי יוסף
בורלא ס"ט ס"ט בכר מיוחס ס"ט

נז . להיות כי מימים ימימה בזמן הם הקודמים חסר בתקן
המה חלקם בחיים נעמים הסכמה פעה"ק תוקף
הסכמות שנים חים יהודי לא יהיה רשאי להוסיף על חזקת
חלר חבירו או בית חבירו לקחתה מידי מהגוי בעל המולקי
משום מסיג גבול רעהו ואפי' הם הגוי מוליאו מן החלר או
מן הבית ורולה להסכיר להחריש חין רשות לשום חדם לקחת
מיד הגוי לעלמו בלי רשות בעל החזק' או בעל הבית חלא מדעתו
ורלונו הטוב כנודע בל זה לכל ולעת הלום בנית ישרחל רחיבו
שערוריה הנבית מחפילים פירלי נדר מסיני גבול הולכים חלל
הגוים בעלי המולקי ומוסיפים על החזקה חסר בירו או על
הבית חסר דר בה ושוברי' על דת ואין ליותין בכרוכיה וכרוזה
קרי בחיל בקהל רב להודיע הסכמה הקדומה ואין מפנימין
ולח יפו חזנם לכל דברי החגה . ולף גם זאת רעה חולה פשטה
בין עמינו סניתנים עיניהם בדיורי הגוים והולכים חלל הגוים
ומוסיפין עליהם כדי לגרמם מבית דירתם ולדור עם ובכן חקלה
יולאה בי יפיל קנאה רבה בין הגוים פן יעטן הפס בי קשתה
לגרמינו מן התרן בי ידם תקיפה בעוה"ר ולא יבלר מהם כל
מזימותם רעה לעשות לכל חסר בעם ישרחל מכוגה ואינם
מבחינין' בין המסיג גבול לאחרי' ואילו בלדיק בראש למסיגה
בי ע"ב זאת בהסכמה עלינו חנחנו מ"מ לחדש הסכמה הקדומה
ואנו גוזרים בגזירת מה"ם על בל בית ישרחל אלה יוסיף על
חזקת חלר חבירו או על בית חבירו בין בסתר בין בגלוי לא
על ידו ולא ע"י גוי לא ע"י חים ולא ע"י חסם סביח חזקה אל
חבירו או בית חבירו בפי הסכמה הקדומה . גם אלה יוסיפו
על דיורי הגוים בל זמן שהם דרים בחלר חם לא סילאו מן
הדירה אז בראשון בית בל חדם לקחתה לו . וכל השובר על
גזרתינו

גזרתינו והסכמתינו הללו מלבד שטות פורץ גדר וגם"כ כרוך על עקבו לא יפסיק משום עת לעשות לה' אלו נוחנים רשות גמורה ויכולה מספיק לכל בנים מישראל להעיד בעש"ג כי מייב הדיים סמוסיף על מזקת חבירו סך מלא תרווח לשכנגדו ולרודפו עד כחרמה ולו חסים לדקה להעמיד חורם ומספט בישראל ומותר לנו ישבון בעה ושלמן מפחד רעה ועליו חבא ברכות כיר"ה ולרחייה כחתח ח"ם פעש"ק עיר שלש נמ' חמוז שנת כחמ"ז לילידם ;

לליעזר נחום . ישראל מאיר מזרחי . יצחק עריך . יצחק זרחים חזולאי . עובדיה משם גוזיקלוני . מיוחס בכר שמואל . שלמה כדם . דוד יקיחיאל כהכן . חיים משם מזרחי .

גח . נוסח ההסכמה הקדומה אשר סועתקנו מפנקס ההסכמו' הנוהגים פעש"ק ירושלם חובב"ה מרבני וגדולי טולם זיע"א ההסכמו משנים ושלשה טודו חיל קיין טרחטה פעש"ק ירושלם ח"ו בין ח"ח ובין בעש"ב ואפי' קי ייח חיסב פעור ממסים וחרנוניוחו חים מחוייב לחת די נחבילה לכולל עש"ק ירושלם ח"ו חה דום פור סייגט טלגטו קי חינביחה חה טרחיר סחורות מח"ל כדי לחכרס פעש"ק ואפילו שימכרם ביפו ח"ו טלגטו קי טרחט' פעש"ק ירושלם ח"ו מסחורות של פעש"ק ח"ו חין טודום חיסטום חופצין סון מחוייבים די פלגאר דיטם גחבילה לכו' עש"ק חה למחה כנז' וכמו כן חיל קי מלגדה סחורו' מפעש"ק לחו"ל חי חיל קי בייני די ח"ל חי טרחיי סחורו' למכור פעש"ק חו ביפו חים מחוייב לפרוע הבחבילה הנז' בכל הלמור לף גם זאה חיל קין טרחט' בחבר' עם הנויים בכל הלופנים שלמרנו הרי הוח מחוייב לפרוע הבחבילה הנז' נעד שיעור מה שנוגע מחלקו מהסיחפיח . ט"כ הניעו הדברים הנעחקי' מפנקס ההסכמו' ואנחנו חכמי ורבני ומנהיגי ומניחי ופקידי כו' עש"ק ירושלם ח"ו נרחה בעינינו להקל הענין חי קי מפיום והלחה קי פלגין פור דיעם גחבילה לכו' עש"ק ירושלם נ"ל חה חומו פור סייגטו מכל הסחורות הנז"ל ודח חכח למיקם

לעדות

לעדות ולרבי ביד מע' כמוה"ר יהודה בן מנחם הלוי הכהן מירקאדו היו העומד היום בנו' היפה דמסיום והלאה כל אלו ישראל קי טרחתי שהו' אי לאלם בנדו ביפו ח"ו אלם מחוייב די פאנאר ביד האלם העומד ה"ס הח"ר מירקאדו הנז' כי"ו אלם לוקח פור סיינטו בחין נגרע דבר אי סי אינו אקי פאנאן ל"ע נז' לוקח פור סיינטי פארק'י נו סילן מעלימים דבר ומו"מ נהגנו רבות ויכולת מספיק ביד הח"ר מירקאדו נז' לנבות מכל אלם ישראל אשר ימכור ביפו ח"ו אח הנאביללא הנז' עסה"ח וכל אשר ימרה את פינו מלבד שבות עובר על התקנות והסכמות מרבני גאוני טולס זיע"א ואין רוח חכ"ם גם אנחנו שלימותיכו דרבנן קאתי קא עבדינן ליבוב החקום הק' הזה ואנו נוזרים גם כן שמסיום והלאה לא יוכל שום כר ישראל לסרב מלאת הנאביללא הנז' ביד האלם העומד ה"ס הח"ר מירקאדו נז' ובומע לנו יסכון בטח ועליו חבת ברכת טוב כי"ר . ולמען חכי' לאות ולמשמרת ולעדות ולרבים ביד הח"ר מירקאדו נז' באנו על החתו' פעה"ק ירושלם ת"ו בם"ח לאי' תייר כ"ז למ"ט מונים מבנת החק'ו ליצירה . וככל סריר ובריר וקייס :

נט. בהיות כי הקו"ל נסתע שלזה ח"ח בחורי האלם מהנשואים לאחר שרואי להיות דיינים מעלתם ונחוועדו וקבלו ממון על זה לעשות מחלוקה וליסב מעלתם לב"ד והח"כ להביאה כדבר להו"ה הוי לעזנים שכך בומעות . וכבן נזרנו הומר על הפקידי' המפוארים הנבידים שרמים האר פעה"ק לחקור כדבר וכאשר ימלאו כדברים האמורים כולן או מקצתן ואפילו מפי עד אחד או האם חיכף ייסרו לכל מי שרואה להיות דיין יהיה מי שיהי' קטון או גדול לאם ולכל מי שיזדרם או למוסרם ביד הילי שלרץ וכל הכולאו' ככל כאשר לכל מעשה הרשום נאוזה להפקי' המפוארים האר פעה"ק להחפרע מהמוזם עסה"ח בכח כ"ד יפה מסום יבוב ת"י . ובומע לנו יסכון בטח ואתן מפחד רעה ומחתיחה לא תקרב ועל דבר האו"ן ח"ם בחוככי ירושלם עיר הקדש ואפלרתינו חבגה וחכוון בב"ה בשלבי חדש סיון

מבנת"ו

מנחמו זו היא מנח ק"ק ועשרים לילדה . וקיים :

הצעיר רפאל מיוחס	חיים יוסף דוד	הצעיר שם טוב בכר
בכר שמואל ס"ט	אזולאי ס"ט	יעקב נבאי ס"ט
רפאל יצחק זרחיה	הצעיר מרדכו יוכף	יום טוב אלגאזי
אזולאי ס"ט	בכר מיוחס ס"ט	ס"ט

הצעיר רפאל אברהם בן אשר ס"ט .

ם . להיות ממימות עולם ומנים קדמוניות מנהג פעס"ק ירוש' ת"ו שכשבאים מנים מחו"ל לכנון כבוד בהכנסתו תו לזייתר"ס המנהג הוא שכשבא רשמוגם עולים לס"ת בק"ק אשר בפעס"ק ירושלם ת"ו ובשבת מנים עולים לס"ת בק"ק תלמוד תורה אשר בפעס"ק ירושלם ת"ו . ואם כאורחי' נתפזים ללכת ולנים פעס"ק ירושלם ת"ו כ"א שבת אחד . הנה בתוחו שבת עולים בשני הקהלות הנ' תחילה בק"ק גדול ואחריו בק"ק ת"ח זהו מנהג עס"ק ירושלם ת"ו מזמן קדמון . ומהטעם מקרוב שמחייבנו ק"ק תלמלעי שהיה עזרת ק"ק הגדול ואח"כ נתייבשה העזרה מבחוץ בנקרא היום ק"ק תיסטאבולי"ס והיום נעשו קהלות בפני עלמה שהקימו שמעלה שאורחים יעלו לס"ת ג"כ בשני הקהלות הנ' לתועלת הק"ק לאחר שיעלו אחרי' לק"ק הגדול ואח"כ לק"ק תלמוד תורה :

והנה בעשה מכוונין מנחמו ועדותיו זאת תהיה לעדה היום לפת לילך הק"ק תלמלעי הנ' שחייבה ונעשה ק"ק בפ"ע עשרים שנה קודם עזרת ק"ק תיסטאבולי"ס הנ'. וכבן מן הראוי שכשם שמעלה הרבנים קדמונינו הקדימו לק"ק הגדול לק"ק ת"ח מפני בקדם יבואו לק"ק ת"ח כן ראוי להקדי' ק"ק תלמלעי לק"ק תסטאבולי"ס מפני שקדם ביבוב כתמור כי כן נראה בעיניהם על פי הקנם קדמונינו רבני וגאוני עולם שמכהן והלאה כן יהא מסיך ואזיל בעניין האורחים ועליה הס"ת שבאחרי' יעלו לק"ק גדול ואחריו לק"ק ת"ח ואחריו לק"ק תלמלע ואחריו לק"ק העזרה . וכן יקוס כן יהיה מן יומא דנן ולעלם

דלת להמנהג . ולמען חכיח זאת לעדת כיד נבחי ומנימי
ק"ק סאלעניקא הנז' ח"ם בבלכי סיון תקס"ג . וקיים :
הצעיר משה מרדכי יוסף מרדכי הלוי אברהם משה עיבריי
בכר מיוחס ס"ט ס"ט ס"ט
יצחק קובו ס"ט .

סא . מנהגו הנשים על המחום כך שמעתו וכך רגילו מסנים קדמוניות לקדושים אשר בארץ שכך מקובל מן ס"ן של ק"ק גוח"ת ואלעזרי והעזרים שכל מין הכנסת שהכנס לקבלות הקדושם לס"ן ולמערתי מנדבות ומהכנות ומדוורת"ם ומרחל לחנו ומשחתות וכוסכי כר מיון לבילות וירידת בית החיים וקריעת . יחלקו בזה כחופן לשנים חלקים ק"ק גדול שלים ח"ח שלים ושמחי קהלות שלים . יען וביען שחייסדו מהדם ומחלו ק"ק גדול וח"ח שלים להשמחי קהלות הנז' . וכן נסנו ודת חכח למיקס עד כי יבא שילה . ולדרשים מסימוך בילנו על המחום בח' חסון ס' ויחחז"ו בס ויפר"ו וירבו וכבל שו"ב וקיים ; רפאל יוסף שאפורטה ס"ט . אליהו פרנס ס"ט .

מס שלני מעיד היה שכך שמעתי כמה פעמים שסיפר לי מרן חכח ז"ל רחמים מנרכם יהודה פיזאנטי ס"ט .

סב . מי שנהן מחנה להשמו אחר הניסואין אם היה להלוצין כגון שנחנה לה אפי' אם יגרשנה אז אותה מחנה חקוס ומסים ואם לאו לא עשה ולא כלום :

תם ונשלם ספר תקנות

טוב ה' ומטיב : בהנחל עליון נחלם זו ירושלם הקדש"ה היה בעיני מקודשת מכל כארצות שקדושתו קיים על פני כל כארץ . פלטין של מלך אחר היה שכינתו . דדייר בעליותיה ירום לס של מטה מכוונת כנגד ירושלם

כל מעלה. ויחיב בדוכתיה. גדול ס' ומגולל מאד בעיר מלקיו כר קדמו ומבל נכל. **הארץ**

טיב בארץ הכר הטוב כזה נחלה זו ירושלם מלחה ע"כ גדושים מלחתי מספט מלים ומפיקים בחרבע פינותי סבי דלורה ודייני גולף מלכה וסרי"ס סלכתה גמירי לה כנחלים נטיו ואל נכר יונקותיה מלכים ויועצי ארץ קבעו הלכה לדורות דברי חכמים כדרבונות וכמסמרות. ומנהגים קבועים לדורות. מנהגם של ישראל תורה מספעים ותורות. ככל במנהג המדינה. לכל הדברות ולכל התורות. פוק חזי מאי עמת דבר לדבר דבר בחזקי עם **הארץ**

טוב על כתל' כודיהו והדריהו, מצו' פתריהו. ולעיף תפתרהו סיהו ח"ק. מעין נובע מקור חכמה. ברב סגדול מבלר עז ומגדול עטרה תפתרה גולף סכותרת מוכתר בכתר מלכות כמוכר"י **חיים אברהם גאגין** נר"ו יתריך ימים על ממלכתו כימי השמים על **הארץ**

טוב כוח ליוה ויעמוד על שני הלעיריס. ללקט בחמרים. מפי סופרים ומפי ספרים. מידי דחלי במנהגא מיוסדי' על תדני פז ממלכי תרץ ורוזנים סחיתני' מוסדי **ארץ**

טוב מעט הן מיעוט אחר מיעוט מכתה כחותים. ליקוטי בחר ליקוטי אספנו בחמרים מעי ולא מעי. לדעת את כל אשר בארץ. וכנון דת שרי ליה לאיניש להודועי בחר דמחבעי לאיניש מיבת בעייא זו היא סיב"ס חיימין לאיניש. כי יהיה לפם דבר קבוץ דקב"ה. הטלם בנחיים סיהו שכוחת סיהו עזוב"ס. וזה דבר

הסמיעס סידובר בס ולא כך היה המנהג בב"ח מוכסר"ח. ולא זו הדרך ולא זו הסורס מלקט ברכיטצ'י תגב סעפיכו להליב ליוצ'יס תסר לא ניסחס כך רגל"ס הלג על **האריז**

טוב תרוכח ירק ותסבס. זאח נסיב על הארץ הטובס. הלא להלסים פחרוניס ועד בסחק נאמן כי לא היה לנו בעח הכובר לקרבס אל המלאכה מעבי ידי חומן בחספקס אח חבואח הארץ. לך אס יום או יומים פרע למזומן. בחיזבו מקומן. דחקנו אח עלמינו בעח מן הענחים לעחים מזומני' לקייס גזירח מלך הגי' לחדוני **האריז**

טוב ס' לבל ורחמיו על כל מעשיו עד מחי לא חרחס אח ירושלם קומס בעוך ולא נא ליבש עמך. הקס חקים אח סוכח דוד המופלח מלך ביופיו בן ישי ברחם שלימחו מוטלח לרגוניח יצבם והמנוגח דהכבח. ואחר ניחן כחר מלכוח ברחבו פחיל חכלח. מחוקק ס"ח חר"ב גדולחו. מלך על כל **האריז**

כלכ"ד חים טע"י פריו יחן נעט"ו

הצעיר יעקב קאפילוטו ס"ט. הצעיר אברהם אשכנזי ס"ט.

דיני מנהגי עיה"ק ירושלם תו"ו

להיות כי עיר הצדק ירושלם ת"ו לה מחסר כל כך ומימות עולם וכמים מקדם מאז כיסה לבם ויומת כי כחידוש לה זו מחבבה עיר על זכר ירושלם דרכב"ת. עיר גדולה של חכמים ושל סופרים. ומעולם לא פסק חור מחכם בכל דור ודור וסרבנים גחוני עולם כיו מנסיגים לאח בני דורם בסורחותיהם המיוסדים על פי בגחונים רחסונים כמלאכים וממימיהם כיו סוחים. וקבצו כלבם פסוקי ברוב הענינים כפי דעתם הרחבה. ונמלא שלפי בירורם ובמירתם כן לריך לסיות בכל הבא לחריבם על פי מדותם לא יפנה לחנם ולחנם. ולא יפסיק המורה הורחה בדין בבא לידו כפי הכרעתו ויקול דעתו. כי לם מלוה וחובה עליו לילך בעקבות הקדמונים ומה שיסדו בם עליו לין להוסיף וממנו לין לגרוע דכבר הוקבעה הלכה לדורות. ולין רשות לבשר חכם לבטל מדבריהם כלל. ולא חבא חורה ח"ו בכאי חורות. כי לם חורה לחת מספע לחד יהיה מדור לדור בחבות והבנים יחדיו. ולכן רחינו להעלות על ספר רוב המנהגים המיוסדים על פי הסכמות הרחסונים מחי נפש. כן מה שרחינו בחוב ומפירים יולא מפוזר ומפורד בספרי הרחסונים והחחרונים וכן כפי מה שקבלנו מפיהם ומפי בחבם וכן ממה שרחינו בעינינו מעשה רב ממי שהיה בקי בהם ובמוחיהם בעודו לכל. — ולמען חהיה החורה מזוחה יסוד מוסד ומנהג נכון וקבוע ולא תהיה הלכה רופפת. והדרנו כל דבר והבר במקומו שרחוי לו כדרך מרן בשולחנו

העסור

העסוק בן מס שנוגע לעבודת ה' ולתיסור וסיתר בן מס שנוגע לדיני ממונות וכן מס שנוגע לדיני ממונות. כלל בכתב מפורש בס"ד;

אורח חיים

הרב הגדול כמהרח"י זלה"ס בחדיס חרס נמור על סיבת בהכנ"ס הגדולה שלא לעשות שום מנהג קדמון ותפילו מבי כנסתא לבי כנסתא. הרב מזבח אדמה ד' ט ע"ח. — בירושלם עיה"ק לריך לנהוג ככל חותרי המנהגים יען לוקוטתי ניהסו ותפשר שברוב הם ממקומות שהנהגו חומרא ותיסור בחותו דבר. פר"ח ס' יו"ט סי' תל"ו במנהגי תיסור חום כ"ב. הרב בו"ג בכלל המנהגים חו' קנ"ה ועי' לקתן בדיני פסח חו"ו:

דיני ציצית

א. א מנהג פשוט בעה"ק ירושלם ת"ו דכשמתעטפים בטלית המתן והכלה נ"ז ברכות שמברך המתן קודם עטיפה. הרב פרי האדמה ח"ח דכ"ג ע"ד ועיין ברכ"י סי' ח' ס"ק ס':

ב. ב מנהג פשוט בירושלם ת"ו בשמתפללים תפילת מנחה בבית היוה יחיד ולא יש כי תם טלית אחד לבעה"ב מכבד לגדול ליתן לו בטלית. וכן נהגו בפני כתם רבנים ותין פולם פה. ועיין להרב חק"ל ח"ח סי' ד' ובקונטרים כיון לחקר הכתב הלתו בפיר דמי. ועיין להרב יוסף תומך סי' ס"ח ביורי ברכה סי' ס':

דיני תפלה והתפתעף

ג. א בעגין מ"ם מרן סי' ל' שלא לעתוד במקום פרוץ להתפלל עי"ם. להתפלל במקום מוקף מחילות רק שהיו מקורה

גרתם

נרתם דבפיר דמי. וכן הוא מנהג ירושלם ת"ו שהלבור מחפלתי במדברים בחמלע החלר לתפ שלימו מקורס . ברכות המים ד"ח ע"ב . ברכ"י סי' ל' אות ב' :

ד . ב מנהג עה"ק ירושלם ת"ו שאין אומרים בזמירות בשבת פסוק מוסף שבת . ודלא כמ' מרן ז"ל סרב ברכ"י סי' ח' אות י"ג :

ה . ג נעגין לאמירת פסוק והוא רמוס בשבת בפסוקי דזמרה . כמ בירושלם ת"ו וחברון ת"ו נהגו לאמרו . וכן הנסיג לאמרו סרב מוסר"י מחגיז ז"ל בק"ק תלמוד תורס שבירושלם לפי שמקודם סרב מסר"ר בנימין ביטל מלאומרו כמ"ש בחבו' הלק"ט חלק ב' סי' עק"ב סר' מחב"ר סי' רס"ו . חיים שאל ח"ב סי' יו"ד . וסרב כסא הליכו ז"ל ח"ח סי' רס"ז וסר' שלמי לבור ז"ל דס"ט ע"ח :

ו . ד היס מנהג בירושלם ת"ו שהחסף רחבי עס ומרביח הטס בכל יום בימי בין המלרים לומר חיקון רחל וביום ט"ב לא היו אומרים תחנו . סר' יוסף אומץ סי' כ"ח :

ז . ה המנהג בירושלם ת"ו לומר ברכו בשבת לחר קריס בתרח דלא כדעת מרן ז"ל סרב שלמי לבור ז"ל בשלמי חגיגה ס' חפילה מוסף סעי' ט' דר"ב ע"ד משם סר' מחב"ר ז"ל ע"ש :

ח . ו המנהג שהכהנים נושאים חת כפיהם בבית הלבל . סר' שלץ ז"ל דקפ"ס ע"ב וג' :

דיני נפ"א

ט . א מנהג עה"ק ירושלם ת"ו לומר נפ"ח חפילו במקום שחין שם ס"ח . סרב ברכ"י סי' קל"ח . ועיין כסא הליכו ז"ל סי' קל"ח :

י . ב לחר עלרת סוקבע המנהג בירושלם שאין אומרים נפ"ח י"ב ימים דוקא וביום י"ג אומרים . סרב פרי החדמס ח"ח די"ו ע"ג וסר' שלץ ז"ל דקל"ח ע"ג ;

יא : ג מנהג ירושלם ת"ו כשעושים ניסוחין שמוך לתפילה מנחה אין אומרים נפי"ח בתוספ' תפי' שעושין לחברי' הניסוחין הרב ברכ"י סי' קלח אות ס' :

יב . ד מנהג ירושלם ת"ו שלא ליפול על פניהם כשהחזן בבית הכנסת כל ז' ואו ג' להלמון כמ"ש הרב מג"א ותפילו שהיו יושב בסיכל וביום שבו שהוא שמיני לאוסף אומרים תפי' שאם בערב ושלא כת"ש המג"א שם . ומ"מ יום שים ס"ת מוכנים להתפלל בבית כדי שלא למנוע ולא כלבור מלומר התנוי' הר' פרס"ח מ"ג ד"ו ע"ח וכח"ח די"ו ע"ג וכר' שלי"ך דקל"ב ע"ח :

יג . ה מנהג כשים מילה שאין אומרי' נפי"ח בביכל"ג שמתפלל שם בעל הברית תפילו אם המילה יהיה בבית כת"ם הרב כנה"ג ז"ל פס"ח ח"ל די"ו ע"ג . וגם בתפילה מנחה כשמתפללין אצל החיתוך אין נוהגין ע"פ שלא כת"ם מור"ם בסי' קל"ח שם :

יד . ו המנהג שלא לומר התנונים במקום שאת שם אחת תפי' שאין אבל שם . פרס"ח ח"ל די"ו ע"ג . ברכות אחים ד"ח ע"ג ברכ"י סי' קל"ח ס"ג . ועיין להרב שו"ע סי' שפ"ד ס"ק י"ח שכתב המנהג בירושלם לומר התנונים כשאין שם אבל ע"ש ובאמת אין כן המנהג שלא כת"ם . ועיין להרב שלי"ך דקפ"ד ע"ח ובדקל"ח ע"ד :

טו . ז כשחל יום ט"ו שהר בשבת . למחר ביום ח' שהוא י"ו שהר אין אומרים התנונים בירושלם שלא כשאחרים ושלא במנחה . הרב פרס"ח ח"ר דף ח' עמוד ב' הרב מוהר"ם עבדהשלא ז"ל :

טז . ח המנהג כשמתענים על הנשמים ונעשו אחר יום התענו' שאומרים נרצה הודאה . אין אומר התנונים בו ביום בתפי' שחרית . פס"ח ח"ח דמ"כ ע"ד . [המנהג שלא ליפול על פניהם מיום מולאי יום"כ עד סוף חו' חשרי דשלא כדמשמע ממ"ם מרן ז"ל בח"ח סי' קל"ח שנם דאחריה דמרן סוח חיים שחל ח"כ סי' ל"ב ס"ק כ' ל' מ' ע"כ . נהגו פעם"ק ירוש' ת"ו שלא

שלא לומר התנועים תוך שלשה ימים לתלמוד שנשנה תשפ . פרי
כהדמ מ"ג ד' ו' ע"ח] :

דיני קריאת ס"ת

טוב . א המנהג בירושלם ת"ו שמקיפים ספ"ת פחות מכל
ביהכנ"ס . פכ"ח ח"ח ס' חפילה פי"ב מנשם הלק"ט
ועיין תמח ליעקב די"ב ע"ח . וגם כשמוליחין שני ספרים
המנהג לשנב בשניהם פחותי . וכתב הרב פה"ח שם דלא אריך
למעבד הכי ובס"ד כתב לכן אין להשתדל לחזק מנהג זה שלא
כגה לשם מה שירלו יעשו . ועיין ברכות כתיב ד"ג :

חי . ב מנהג ירושלם ת"ו לכוליח ס"ת בשבוע לחוכת היום
חיבף ומיד אחר קריאת הכלל ומקיפין אח הכיב' קודם
קס"ת והוא מנהג ותיקון . קרבן מנינה דפ"ח תמח ליעקב די"ע
ע"ח יד אהרן סי' חר"ס . וביום ס"ת מוהגים להקיף הס"ת
בעת שבאים להחזיר הס"ת בהיכל קודם חפילה מוסף . והוא
מנהג נכון . תמח ליעקב דקנ"ב ע"ח ;

יח . ג המנהג פשוט בירושלם ת"ו שאין קורא לעולה
לס"ת בשמו בק"ר כמנהג כל המקום רק בשמם קודם
שיסיים העולה מקודם כולך חלנו ואומר לו ביעלה . ואם אומו
יחיד היו רולה לעלות מחמת היזה סיבה לומר לשמם שיקרא
אחר . וזה החקנה רחבונים שלא יסיה בכלל הקורין אותו לס"ת
והיו עולה , וגם שבזה נילונים מבמה מיני קפידות שמשכוה
בשיקרלו אותו בשם והוא מוכרח לעלות והוא לא ירלה מטעם
ידוע חלנו . הרב חיים שאל ח"ח סי' י"ג :

ך . ד המנהג שעומדים עם החזן בקריאת ס"ת אחד לימין ואח'
לשמאל כנגד החבות והיינו שהעולה עומד בימינו ועוד
אחר בשמאלו . וכבי חיתא בשם' סופרים פי"ד סי"ד . תמח
ליעקב דמ"ז ע"ח :

כא . ה המנהג פשוט בירושלם ת"ו שמומס עולה לס"ת שלא
כשסק

בפסק מרן ז"ל. ועיין להרב מזבח אדמה ד"ח ע"ג בגרסת סדעתו ז"ל ג"כ להסיר כסותת הרב זרע אברהם ז"ל. ועיין להרב ברכות השיס בדע"ב ע"ג שכתב על פסק הרב ז"ח ז"ל שכתב בשימה עולה לס"ח מלא כתב זה לפ"ו מלא לעיר לחרת בהיותו בשליחות מצוה ע"ם בגרסת כותבו רצויס דלדידן קי"ל כפסק מרן ז"ל. וכוה חימה שלמו רוחים שהמנהג לסיקר. וגם איך לא הבינו בדברי הרמ"ח ז"ל. ומעתה מפה קדום עע"ר מוס"ר רחמין לעיון המלך חיים נר"ו דהפשר לומר דחין כוחת הרב ז"ל לומר דמנהגינו היה נגד מה שפסק הרב ז"ח ז"ל. מלא דכוונתו להודיע דמר חמרם למילתים בהיותו בשליחות דאל"כ לא סי' לו לפסוק הדין בשחם וכיס לו להזכיר ולומר דחין בדידן ים לנו לעשות כס' מרן מלא שאין המנהג כן ומדפסק דימ בשחמות ולא הזכיר מזה כלל ודאי שדבריו ממורים לעדי הו"ל מלו דבריו נר"ו והוה חמח ויליב בכוחת הרב ז"ל. ועיין להרב פני מבין ז"ל ח"ח דע"ו בדין זה ולהרב כסף משנה ז"ל ח"ח סימן קל"ט:

כב. ו המנהג בעה"ק ירושלם ת"ו שמזמנים המדליקים לרעיהם לס"ח לביהכ"נ שלהם ויולחין מביח הכנסת זה לביהכ"נ חחר שפיגו בחולע בקריחת. לחת ליעקב דל"ד ע"ח ועי"ם סיוק למנהג:

כג. ז כוס עובדת והסכימו רבנים עס"ק ירושלם ת"ו לעלות לס"ח חורה שבולה כחן ביו"ע שני שהוא יום רחמין של חוס"מ שלנו בפ' ביום השני. וכן הסכימו לעשות חחני חורה מחורמים בני הו"ל ביום ס"ח שלנו וכן עשו מעשה. הרב פס"ח ה"ח ד"ב ע"ב:

כד. ח לעניין שם העולי רגלים שם ע' שם שפשר לקרוף עחשו חחר מבני י"י להוליח ס"ח. הרב בשנח שחפ"ח בחשו כזה נמנו וגמרו כל הרבנים זיע"ח ולא הוליחו ס"ח והדין כן בין ביום ו' של חול המועד בין ביום חמרון. פרס"ח ח"ב ברכות השיס ד' מ' ע"ח ועיין שם' לחת ליעקב ד"ב ע"ב שכתב

שם

שם בסיפך יעו"ש ועי' לקמן ס"ק כח"ב ד' ר"ל וע"ד וכ"ם שם;

כה. ט פ' המזיגו שמחלקין פרסיותיהם כזיו לך מנהגינו להקפיד לקרות בסדר הזה גם במנחה של שבת וכ' וכ'. פר"ח סי' תכ"ח מזבח אדמה ד' ד' ע"ש. ועיין לקמן בסמ"ג תליכו ז"ל סי' תכ"ח סעיף ד':

כו. י בענין להתחנן יחד בשם קריאת הפרשיות בני ח"י עם בני הו"ל כשחל פסח ביום שבת סיבת יום ז' של פסח ביום ו'. הגה מנהגינו להקר חזירע ועשרה ותחרי וקדושי, ומפיירים בסר ובמוקושי. סרב מזבח אדמה ד"ג ע"ד;

כז. יא כשנכנס שבועי קורח כל פרשת שעגל עד לא ימים מתוך שתכל. והטעם דאמרינן בפ' שני שעירי שבטו של לוי לא עבד ע"ז. גם נוהגים שקורין בקול נמוך מן ויחן של משם ככלותו עד ויחל משם ומשם ואילך חוזר וקורא בקול רם עד ויפן וירד משם מן סדר ומשם ואילך חוזר וקורא בקול נמוך עד ומשם יקח חת שתכל ומשם ואילך קורא בקול רם. וגם בפ' בשלוסך נוהגים לקרות מן ויהי העם כמתאוננים עד ושמן כזרע גד כולו והטעם לפרשות שהם מחודשים. פר"ח פסי"ח סי' תכ"ח ע"ם:

כח. יב כשנכנס דאפילו נמצא פיסול בשניעי אחר שקרא ג' פסוקים ואפי' בסוף הפרשה ממש מוליך ן ס"ת אחר כמ"ש בפמ"ח ח"א סי' מ"ג ודלא כשברית יהושע. גם אם נקרע במפטיר מוליכין אחר. ועיין בדרכי משה להחריו שכל לא לפניו. פמ"ח ח"ג ד' ו' ע"ב. ברכ"י סי' רפ"ב אות יו"ד מחב"ר שם חוט שמשולם סי' כ'. ועי' חיים שאל ח"א סי' כ"ו וסי' ע"ד אות י"ד וח"ב סי' כ"ח ע"ש:

כט. יג כשנמצא פיסול בס"ת שמוליכין אחר אם לא שספיק שעולה לקרות אפי' פסיק אחד. ועשה מעשה בשכמה הרבנים זיע"א להגריך להחזר ולברך ברכה ראשונה בספר הכשר. פמ"ח ח"ג ד"ו ע"ד ע"ם;

ל. יד כשנכנס בחו"ל כשכמל' עשות בס"ת להחזי' שם"ת שפסול

לסיכל תמי' ומת"כ מוליתין ס"ח לחד ובעש"ק ירושלם ת"ו תין מדקדקין בזה שבעודו הס"ח פסול בחיבת מוליתין מסתיכל ס"ה לחד . בו"ג חי"ד סי' רע"ט סס"ק ד' ע"ם :

לא . טו המנהג כשחל ר"ח לה בשבת להפטיר שמעו כת"ם מור"ם נסי' תכ"ם . כרב פמ"ח ח"ד ד"ח ע"ב . נרכות כמיס דל"ג ע"ד . ועיין לכרב כשת פליכו ז"ל סימן הפ"ם סעי' ב' ;

לב . טז בלום נדליס בשנחת ים מפטירין דרבו . ובת"י לת נהגו להפטיר כס' הרמב"ם . חיים שהל ח"ב סי' ל"ח לוח ל"ח :

לג . יז בשנחת יוס"כ וע"ב שמפטירין נשחפקו בירום' חם יאמרו קדים לחר קש"ת קודם כהפטרה ולת זכרו לוך היה המנהג בזה לחנים כש"ך בל סק"ק ס"ם כרבנים יל"ו לומרו כי מיומיים לת לחזרו קדים זה וכן עבו מעשה בלת לומר קדים . שהם בהגרן מ"ג סי' כ"ח . ועי"ם מס שהעלה כרב ז"ל לעשות לפו"ד :

לד . חי לעלות קטן להפטיר בפ' מוספין . הנה מנהג בית הכנסת הגדולה לעלות קטן להפטיר בספר בני ולכתחלה עושים שעות גדול וקורת בחורה והמפטיר הקטן קורת ההפטרה כמו שכתבתי מנהג זה מרן ב"י סי' רפ"ב בשם הריב"ם . לחנם בק"ק ח"ח המנהג בסדרת הריב"ם שם לקרות גדול במוספין ולו' קדים וחוזר המפטיר וקורת ומפטיר ולקו"ע סי' קע"ב הביאו שתוכוח למנהג זה . פס"ח ח"ת די"ט ע"ב מזבח תדמה ד"ב ע"ב ברכ"י סי' רפ"ד לוח ג"ד . ועיין לחת ליעקב דכ"ו ע"ח ומס שכתבתי עליו בר' חיד"ח בס' לדוד לחת :

לה . יט המנהג בירושלם ת"ו ביום ס"ח בכל העירים ובילדי' מחקנליס כולם שביבות החיבה והחזן קורת עמהם ומברך לפם בפ' המלוך הגואל וכו' ופסוקי ברכה כרגי ומתר פסוקים של ברכה . וכמ"ם מור"ם ז"ל נסי' תרס"ט . ס' שלן ז"ל ח"ב ד' רל"ד ע"ב .

דיני ברכות

לו. א מנהג פשוט בירושלם ה"ו לומר בברכות בסתר ברכת הנותן ליעף כח. בו"ג סימן מ"ו ס"ק כ' פר"ח מ"מ סימן מ"ו:

לז. ב נוהגים ברוב ערי ופשוט המנהג לסיים מי שעלתה בפסח ולא בעירי. בכ"י סימן ר"ז. ועיין פרי"ח ז"ל מ"ד דמ"ח ע"ג:

לח. ג המנהג פשוט בכפיס מברכות על מ"ע בהז"ג כמו שנהג וכיוצא. יוסף תומן סי' פ"ח:

לט. ד פירוש שבאו ממו"ל לא"י עיין מרומה קדם תפ"ח סי' ג' ובדם הארץ סי' י"ו מחלוקת הרבנים בזה אי חוזם על הפירות או על פירותיה כמצבע אי"י. וכשם פשט המנהג לחזום על הפירות כמצבע חו"ל. פר"ח ח"ג ד"י ע"ג:

מ. ה היכא דפליגי רבנן בהדאי על מרן ז"ל בעניני ברכות דמרן קובר לברך והמהדורים פליגי אלא לברך העיקר לחום בעניני ברכה לס' המהדורים ואין זה מברך. וכך קבלתי מרבותי ז"ל. ומנהג אי במברך כס' מרן ז"ל אין מוחין בידו מלחזר דקבלנו הוראות מרן. חיים שאל ח"ב סימן ט"ו ועיין להבל"ח מ"ב ד' רפ"ד ע"ג ס"ק טי"ם ולהדב כסא אליהו ז"ל ח"ח סי' רפ"ד סעיף ג':

מא. ו דבר שהוא מחלוקת אי הוי כסנין או לא בענין בעבין יבשין שקורין בוסקוי"ס או רוסביטא"ס נהגו גדולי הדור שלפנינו שלא לאכלם בתוך הסעודה. וכן נהגנו דבין דהדיר חביב להו כסנין ומברך עליהם במ"מ בפר החביבים בסנין ואין עתה ליהום למ"ד שהוא פח ולא יברך. מיורי ברכה ח"ח סי' קס"ח אות ב':

מב. ז בענין המלבן הרבנים קדושים שבר בארץ כמה היו מוהנים לברך עליו במ"מ ולנסוך ברכה אחת מעין שלש. פר"ח מ"ח בשבו' סי' ח' ובמיבורו ליו"ד סי' קי"ב ס"ק י"ז ג

ברכת

נג : ח נרכח בחמס סמנכג בירוסלים ח"ו לברך בפס ומלבו' סיורי ברכס סי' רכ"ט פרי החדמס ח"ד ד"ג ע"ח. ומסחקר בס' בחר"ח זכינו לברך בפס ומלכות ס' יזכנו למחזורי רכיס; ועיין נס טוב עין סי' רכ"ט. [מנהג עיה"ק ירוס' ח"ו ובכל גלילות שלח לברך ברכה מחרונה מחר הקפ"י דלח כהרב גו"ר ז"ל. מורה החנבע סי' ג' לוח ל"ו ד' ז' ע"ב];

דיני שבת ועירובין

נד. א נעניו למירה לגוי במקום מלוי המנהג להקל בפבוח דפבוח במקום מלוי כדעת הרמב"ס וכמו בפחס מרן בפ"ע סי' ס"ז ס"ס ונפי' הקפ"ו. פר"ח יו"ד סי' קי"ח סעיף ק' י"ח:

נה. ב המנהג לקנות מיס בפבח מבגוים המביחים מן בי"ר יו"ב (וכוח בחר יוחב) יען ידוע פבוח בחוך החחום ונפס כולכים בהחבוניס בר"ב לומר החלין. פפ"ח ח"ר ד"ד ע"ד. מחזיק ברכה סי' שכ"ס;

נו. ג לנכוח ט"י גויס בחזקוח שלנו מעפים בכל יום בעי"ק ברבני ירוס' ח"ו מוגעים ליסרח' בעלי החזקו' מלבנו. הלק"ע ח"ח סי' רל"ס ברכוח המים דע"ו ע"ב. יד מהרן ח"ח סימן רמ"ר:

נז. ד נעניו ברכח מעין ז' המנהג פבוע לחומרו בכל מקום שמחפללים לף שחין בס ס"ח. כרב מזבח מדמס ל' ב' ע"ב וכרב שלי"ף ד' קל"ח ע"ב;

נח. ה נעניו שכירוח העיר מנזבר המלך נהנו בעי"ק ח"ו ובשלוניקי יע"ח ליקח מפחחוח העיר סיפיו חלל פרנסי העיר לילה חחח. סיורי ברכה סי' של"ח. ובשמח המלך ומולך מחר בקומו לף שבדין דין חמח דחין לריך להזור ולקנוחו כל שבוע בחוך זמן הקנים וכ"ש כרב גו"ר ח"ח כ"ב סי' כ"ב כ"ג דכ"ן שבמלכוח נוהג יכולין לקנוח לפי' למחים

שגם דמחוקי המלכות הוא דמלך שבא למלוך מוכרח לקיים מה שעשה המלך שלפניו. וכן כולם עי"ם עכ"ז יש מעיקרא הקנין הוא ע"י שכירו הסבינים הרבנים ועצו מעשה כ"פ לחזו' ולקנותו לף שכיר עדיין חיך זמן הקנייה. פרמ"ג מ"ד ד"ס ע"ב:

כט. ו תמירה פסוק והוא דחוס בשבת בזמירות עיין לעיל כלל' תפילה לחוה ג'. ולומר פסוקי מוסף שבת בזמירו' שם לחוה ב':

ן. ז מה דנהגינן פעמ"ק בשמסופין לחחוה בשבת מחוכה וכיוצ"ל למזוג היין כמי וורדים עיין להרב נחפה בכסף מ"מ סי' ד' דעמד ע"ז להחיר לפו"ר ותייחי מס' עדויות מכמה גדולי ישראל כ"ע שעצו מעשה כן עי"ם ולהרב בל"ן ד' קמ"ג ע"ג. ועיין להרב שם שלוח:

נא. ח בשבת מהוכה שמנהג בחרן הלבי שלא לומר במה מדליקין. הר' של"ן דקל"ב ע"ד מפס הר' ברכ"י ז"ל.

[מעשים בכל יום בעי"ק ירושלם ת"ו שחבותינו רבני העיר היו מחמירים ומונעים ליסר' בעל המזקה לבנות בשבת לף שבנוי בונה ע"י כיון שהיו רואים שבנוי בעל המלר יעשה כל מה שיאמר לו כישראל ובפרט שם ירלה שלוחו בחמן בשחר לח יסרב בדבר. הלק"ט ז"ל ח"ח סי' רל"ח יעש"ב;

דבר עוד הוא מה שמנהגים פעמ"ק ירושלם ת"ו שבל שבת ים מדליק בביהכ"נ וכו' ולוחו שבת הוא יו"ט לו וכו' גרשה שלמדו בן מקדבן עלים. הלקט ח"ב סי' ל']:

דיני ראש חודש

נב. א מנהג קדוש בירוש' ת"ו שבניוס בשמחה היו מתריבי' בחחנונים ומחפללין על חורך הגלות ואחר בך היו מחקבלים בב"כ וב"מ והיו לומדים ס' קבוע לבם בחל"ך וס' מוסר עד שבאו מחקבלים כולם למנחה. מזבח חדמה ד"ג ע"ד משם ס' קולחן מלכים. פר"ח פסח סי' חי"ז. וכן עשה המנהג לומר

לומר חבלים בכל מסעדם ומכריזין בשווקים וברחובות של
מחנקלים רובם מחיך כולם :

נג . ב בענין כפל הפסוק בכלל מנהגינו שלא לכפול רק עד
הלילחם גת . כרך חיד"ת בם' יוסף לומץ סי' ך' ומנהג
ק"ק הסידים היה ניח לל יכב"ן לכפול כולם ;

נד . ג מנהג ירושלם ת"ו לברך ברכת הלבנה במולאי ט"ב דלא
כם' מור"ם והלבוש סי' תכ"ו פר"ח בם יד מהרן סי'
תכ"ם פרט"ח ח"ת ד"ל ט"ח ועיין להבל ן מ"ב דהל"ב ; [רבים
בחורם נהגו פעיה"ק ירושלם ת"ו בלא לבמחבר ביום ד"ח
כלוותם כ"י המסיד ז"ל . מורה בחלבט סימן ד' לוח קל"ו
דף יו"ד ט"ח] :

דיני פסח ועובר

נה . א המנהג פעה"ק מהיות המעטילן בם לרוב התבי
העיר ין מעטילן לוחם לח בתחילה ולא בסו' חלח
מיתין לוחם כך עד בסם המחרת ומעטילן בם בלח הבעלח
היובה תחי' . לחמם כמרובים להמהמם בם בפסח לעשות בם
המרוסח מעטילן לוחם . מזבח מדמם ד"ד ע"ד :

ב המנהג להבעיל הכלים מלפו לוחם בבדיל ומבטו לפו הבעלח
פר"ח סי' חב"ם ס"ק ס' וים מהדרין להבעיל החולב ולח"כ
מלפין . מזבח מדמם בם סו"ג בם ס"ק י"ט :

נו . ג נהגינן להקל בכלי זכוכית בם' מר"ן דלחים בולעים כלל
ובמטיפם בעלמח סגי להו . פר"ח סי' חב"ח . ובכלים
המלופים בחפר כגון גיגי"ם וכיולח המנהג להחמיר בכלי חרם .
וכן כלי פלרפירי . ומחפם בכסף בחידושי הרח"ם דקט"ח ע"ב :

נז . ד בחי כושיות וכחי מדרשות נהגו מהבדין לוחם ביום
י"ג ולין בודקין לוחם בליל י"ד . פר"ח סי' חנ"ג וכתב
ז"ל דלאו בפיר עבדי טי"ם :

נח . ה מזמור להודם בערב פסח המנהג לאומרו . כן כתב
הרפ"ח

כרפ"ח. וכן נעתב יוס"כ. פר"ח מ"ח סימן תר"ד עי"ם

נמ. ו ירוכלס הוה מקום שנהגו בלא לעשות מלאכה בע"פ כיון דליקוטי מיהו ומחקבלים שם לף מתקו' שנהגו ליסור. פר"ח סי' תס"ח מעם החים' וכן רתוי לנהוג בכל חומרי מנהגות. ועיין לעיל בתחילת שנהגים עי"ם. ותי מוסר להסתפר ע"י ישראל עיין תדרת תליהו ישראל ד' ט' ע"ח שנהב שראה פעם"ק מקילין בזה להסתפר ע"י ישראל לף שהוה מקום שנהגו בלא לעשות כת"ם ותין מוחין בידם כיון שהוה לצורך המועד וכש' תרמ"ד ודלא כדעת מרן עי"ם ועיין לקרב נחפס בכסף בתי' על תרמ"ס ד' קי"ד ע"ג ועיין בחנו' שם תל"ח סימן ז':

ם. ז נעומין מלא עשיתם ומוטפין שעריבה שלשין בה ושאר כלים בין ליתה לליתה שנהגו הוה להדיחם בין דוקא בכי"י תר"ט לוח ב'.

סא. ח לעשות מלא בין לשוקים. הנה בזמן הר' מוסריק"ת נפל מחלוקת בזה בין גדולי הדור ורבו המוסרים על המחירים ושרפו כל המלית שלהו בין לשוקים. קרב שולחן מלכים. וכן נעשה מעשה פעם"ק והכריזו בקהל"ג שלא לזום בין לשוקין. אחמת קדם ת"ח סי' ט' נחפס בכסף מהוסי שרת"ם דקע"ו ע"ד ועיין עוד בד' קע"ז ע"ח הכתב בין דהמתין קלת דים לחקור ולדרום אחת נפל בו מים ולזה החמין ואו לף מכני לליום בו מלא תם נפל אחר שעשה יין דלא נהגינן לחקל תלת על עיסת מים דבשעת שנליר וכדעת מרן שבל זה מסור לכ"ע;

סב. ט שמן שומשומין רוב הת"ח אחר בירושלם חיגם חוכלים לוחו אבל מדליקין בו כיון דרוב השמון חוכלים לוחו ברכ"י סי' תג"ג ושיורי ברכה שם. וברב פר"ח סי' חת"ז כתב שנהגינו לבבל בפסח בשמן זית דוקא. ועיין לקרב נחפס בכסף ד' קע"ב ע"ב:

סג. י קטניו' אין שנהגינו לאסור רק החורז בלבד בשנה אחת אחר שנדק ג' פעמים יפה שלא נשרין חעה ושלוחם

ס"ום ומילך לא מכלנו מורז בפסח. פר"ח סי' תנ"ג סיורי ברכה
סם סו"ג סם ט"ו עיין סי' ט' סוס ו' ועיין נחפס בכסף בחידושי
הרמ"ס דף קע"ד ע"ד :

סר. יא נוהגים פעה"ק שעושים מכולוח סק"ק מלוס מחניס
סמורים מפעם קלירס ומחלקין לעניים בע"פ כדי
סיעשו כסדר בחלו סחלוח ומנהג ותיקון הוא. ולריך להזסיר
להממונים ע"ז לעשוחם גדולוח כדי שיספיק לבעה"ב ובני ביחו
ולא יכוחו לחלול פחות מכשיעור. נחפס בכסף בחידושי הרמ"ס
דף קע"ו סוף ע"ג ;

סה. יב הדור"ל והוא מ"ם כרמב"ס בפרק ו' דכלאים מפנס
ו' וכטיפ' גרעינין לבנים. ונהגו פעיה"ק להחכילם
לחרגנולים בפסח מפום דלירו מחתיך. וכן נהגו קנחני דקמחי
מזבח לחמס ד"ר ע"ג ועיין מי"ם ח"ב סי' מ"ז ;

סו. יג מנהג עיה"ק ירושלים ת"ו לחפות דוקא מלח על מלוס
בע"פ לחר חלוח לבל שחר המלוח שחיים על מלוס
לף דמדברי מרן ז"ל לחד פירושא בדברי הטור מוכח דבכל
מלח לריך שיחעסקו בהם לחר חלוח לין גם לחר שיעבוד ככי.
ועעמא דמלחא עיין להרב נחפס בכסף ז"ל כלכוח חחן ומלח
דף קע"ז ע"ד :

סז. יד המקובלים המופלגים מאר בירושי ח"ו וכל סיעחם
נוהגים להסחפר בערב שבועות דוקא כדברי רבינו
האר"י וכן רלוי לנהוג. ולא כת"ם בשם האריי"ז ל להסחפר
ביום מ"ח. ברכ"י ושיוב סימן חנ"ג :

סח. טו מנהג עיה"ק למחות בחי שרואה ליפא מאה ברחם חו'
חייב ועשו מעשה להחתיר גם בחלמון ותלמנה
ולהמחין עד יום ל"ד. פה"ח ח"ג דמ"ח ע"ב ;

סט. טו חלמון שרואה ליפא חלמנה ולא קיים מלוס פו"ר
ותירע יום ל"ד בפנח סחירו רבני ירושל' ח"ו ליפא
ביום ל"ג שסוח ביום שני ורלה ליפא בליל שני ולא כניחו לו
פה"ח ח"ד דף כ"ב ע"ב. [פשט המנהג בליל חג הפסח לברך ז'
ברכות

ברכות על כוס בסמ"ז . מיים שחל מ"ח סי' ע"ד לוח י"ג דף ל"ב ט"ח] :

דיני יום טוב וחול המועד

ע . א כשים מיטוחין בערב יו"ט כמנהג לעשותם בבוקר דוקא ועושים בסעודה לאחר מנחה . ברכות סמיס דף מ"ח ע"ח ;

ב במור מחילם לאחרן בעולם לזייתר"ס בתחד מהרגליס בניהגו הרחשונים בבני וגלוני עיר הקדושה ירושלם ת"ו שלא יעשו כ"ח יום לתחד דוקא בבני ח"י דתפשר מיזדמן לו לחם במוכר ומתן ויתאר בח"י . תבל בחור שבוח שמיך בדעת לחרים כתב והם יעשם ב' יו"ט וכן מוקבעה בלכה לדורות . סלק"ט מ"ח סי' ד' . ועיין מ"ם מ"ח סי' ג"ם יד לחרן סימן תנ"ו . [מנהג הבני גלוני לחדש מקדם בבחורים שבאו ממ"ל לזייתר"ס לחי"י ומיזו תלוי בדעת לחרים יעשה יום לחד לבד בבני ח"י ס' בלק"ט מ"ח סי' ד' . כן בעיד הרב הגדול מ"ז והרב המג"ן והרב מהר"ם לגאזי ומהר"ח כחיגל ומהר"ם גלמיחאן ומהר רבנים היו מורים כן בלכה למעשה יכן בעיד הרב הגדול מהר"י בניתן שכך נהגו בלוני בפס ת"ו וגם הרב המג"ן ז"ל בעיד כן ודלא כסהר' גו ר . מ"ח בלל ד' סי' י"ב . מיים שחל מ"ח סי' ל"ם ד' ס"ג ט"ג] ;

עא . ג שבחים מהו"ל נח"י ודשתם להשחקע בח"י ונשוחיכם עדיין בחו"ל . מנהג ירושלם ת"ו הוח שעושים כ' יו"ט דבל זמן שבני ביחו שם בחו"ל תפשר שיחזור ויבך לחו"ל . מזבח חדמה סימן חס"ח מסס ספר שולחן מלכים ועיין חיים שחל ח"ח סימן ג"ם ;

עב . ד מנהג שהלבו גוי וישרחל רוחסו ביו"ט נהגו חיסור בו בשע"ק ירושלם ת"ו . בו"ג סי' חק"ד ברכות המיס ד"מ ע"ח :

עג . ה בעיון לגלח קטן בחוה"מ . כגם פעה"ק ירושלם ת"ו נהגו לגלח הקטנים בניח הכנסת בשמחת גדולה והספר יכיח ישראל עני . מזגח מדמה ד' ז' ט"ד ;

עד . ו לעשות ספסלים בניח הכנסת בחוה"מ כדי שיכיח בריוח ולא יבואו לידי קטטות . לורך הכניס כס ומוחר . וכן נעשה מעשה בק"ק שנעה"ק ירושלם ת"ו . מזגח מדמה דף ז' ט"ד :

עה . ז שירובי חבשילין היה מנהג נכון בירושלם ת"ו לשלוח הניח דין זוגח דרבנן ויכוכבו העיר וייעשו שירובי חבשילין לתלמוח ולכל מי שלא ידע . וליקחין מחחם מכל בית פח וחבשיל וכה יתמרו בדין שירובא יהא שרי לבעה"ב זה ולכל ב"ב וכו' . חיים שאל ח"א סי' ט"ד חוה ד"ן ושיורי ברכה ח"ה סי' חקכ"ז ונשחפק על הברכה יע"ש ;

עו . ח בני חו"ל שבאו לחוג הג בירושלם וחל יו"ט ביום שאי ולא עשו שירובי חבשילין חין יכול בן ח"י לבשל בעדו עיין מהריק"ש סי' חל"ו גו"ר חח"ח כלל ד' סי' י"ו וי"ז ז"ח ח"ח סימן ט' וסימן י"ב ע"ש . ושמע החקי"ג שבאו מבני חו"ל פעה"ק ירושלם ת"ו וחל פסח ביום ה' וכורו סמורים שיעשו שירובי חבשילין בלא ברכה חפילו שהים בניח הכנסת וחחרים מבני ח"י בשלו להם . בו"ג סי' חל"ו מחידום ס' ועי' לבשל"ך ח"ב דף רל"ז ע"ש . [בן ח"י אם הוח בחו"ל אם יכול לערב לכחה ב' בעד יו"ט ב' ש"ג בסחוך לשבח עי' לה' ק"ח ז"ל בסי' ל"ה ומה שחילק עליו הר' חיד"א ז"ל בס' שיורי ברכה בסי' חקכ"ז פ"ק ג' יע"ש ;

עז . ט שבחאם בחו"מ עיין בדיני חבילוח חות ג' :

דיני ט"ב

עח . א גיסורין מנהג ק"ק ירושלם ת"ו להסור ביום ר"ח אב ולעניין בשר הקילו ולא נהגו חיסור ביום ר"ח עלמו

ומתי דקבלו עלייהו קבלו פרס"ת ח"ד ד"ח ט"ד מסס ס' שולחן מלכים וכשר נהגו תיסור מיום ר"ח ואילך. מכל יין נהגו לשתות דלח קבלו חלח כשר מכל יין לח קבלו סס, ורבים פורסים מחכילח כשר בין המלרים ומחמילים לנהוג מליל י"ז בתמוז.

חיים שחל ח"ח סי כ"ד. קול חליהו ח"ת סימן מ"ס:

עמ. ב המנהג נומר נחם בט"ב גם בתפילת טרכים ושחרית ברכות המיס ד' מ"ת ט"ב ברכ"י סי' תקנ"ז פר"ח בליקוטי ח"ח סס. כרך שלך דף קנ"ב ט"ב;

פ. ג שחיטה בט"ב המנהג הוח שמחפללין המוחטים בביכ"נ עד לחר חזרת העמידה ונחדם וכו' והולכין לשחוט וזהו גם כשחל ט"ב ביום ס'. פרס"ח ח"ד דף ת' ט"ד:

דיני תעניות

פא. א בעיה"ק ירושלם ח"ו לח נהגו לנזור תעניח על חולי מנעבוחות שהות בכירנוחיל"ם וסחרחמפיו"ן. מזגח מרחם ד' ט' ט"ת כרך כסח"ת ז"ל ת"ח סי' תקט"ו:

פב. ב בירושלם ח"ו חין גוזרין תעניח לבור על כרעם ומפולח כי לח כזיק מפולח בירושלם, פרס"ת ח"ד דף ו' ט"ת:

פג. ג בשנח התקכ"ג חירע שבח מכח בחרבה ושם יגזרו ח"ל יכוח יום ג' ביום ר"ח ועשו מעשה וגזרו ח"ל כ' וה' דוקח, מזגח מרחם דף ת' ט"ב:

פד. ד בשנח תק"ד נח מין מרבה ויען שם יגזרו ח"ל יום ג' כל התעניח היה נח לחר י"ז בתמוז שחל ביום ה' וסיו שני ימים זח"ז והיה גזירה על הליבור שחין רוב הליבור יוכלין לעמוד בה וכת"ם הרמב"ם בפ"ת מהל' תעניח לכן בשכימו שלח לגזור תעניח לבור כי שם לזעוק בחפי' והחנוניס וסגולח קריחח ויהי נועם ל"ת פעמים דגהוג פעה"ק ט"ב ורה שלח חבח על הלבור, פרס"ת ח"ת ד' ת"ב ומ"ג עי"ש מעולם

פה. ה מעולם לא שמענו שהחזנו בירום' על נשמי בורות יען ים מי שלח דמספיק כל הסגנם . פרי"ח ח"ח דף מ"ב ע"ג מזבח לדמם ד' ח' ע"ג אם לא כשים לזה בכלטרפים נרח נשמי בורות גוזרים תעניח היחידים שמחי ביכ"ל מכריזין מחלר לחלר כל המחענה גם ברוך יכיה . מזבח לדמם דף ח' ע"ג :

פו; ז כשחל יום טו"ב חסון ביום ב' הסכימת רבני ירושלם שלא להחמיל להחענות בו כי הגיע טו"ב היינו עד שיעבור י"ז . פרי"ח ח"ג דכ"ח ע"ג ומזבח לדמם ד' ח' ע"ג מסם שולחן מלכים . ועיין להרב ברכ"י סי' חקע"ה . וברכות המים ד' מ"ח ע"ד . ומדם סלרן ח"ג סי' ל' עי"ם ;

פח. ח כשחל חקק"ד בגיע יום טו"ב חסון ביום ב' וכבר החזנו דהסכימת רבני ירושלם הוח עד שיעבור יום י"ז ולח ירדו חזי גוזרים ח"ן בם"ב וכיון שלח היו ממחינים עד יום כ"ד חסון היה בח יום ג' של החענית ביום ר"ח והעיקר כי היה דוחק ונער מחיח המים כי עלה הסער מלד והסכימו לסיבם זו בחוחם שנה להחמיל היחידים ביום י"ז חסון עלמו שהיה יום ב'. מזבח לדמם ד' ח' ע"ג, ברכות המים דמ"ב ע"ג ;

פט. ט כשנה החקק"ה בגיע י"ז חסון ביום ב' ולח להחמילו היחידים עד יום כ"ד והיה בח יום שלישי של החענית לחר ר"ח כסליו ולכן לח החזנו היחידים כי חס ב' וה' דוקח וביום ר"ח כסליו גזרו ב' וה' וב' כן הסכימו גדולי הדור . ובחוחו פ' נחלח שם ס' המופלח כמהר"ו לחנחלעפיית ז"ל והסכים עמהם . פס"ח ח"ד ד"ז ע"ד . ועיין להרב ברכ"י סי' חקע"ה . וברכות המים דמ"ב ע"ג ודח"ג ע"ב ע"ם :

צ. י כשנין כשהחילו להחענות לי מפסיקין להחיכה ופורים כגה כשנה החל"ד הסכימו גחוני ירושלם כה"ה דמפסיקין וכן עשו מעשה והפסיקו בחנוכה . פס"ח חלק ד'

דף ס' עמוד ב' מסם ספר סולמן מלכים :

צא . יא בשנת ס"ך נח' שנת נזרו ס"ל על הנסמים ונעמו לחתר חלוח וכסלויתו חעניחם וסולימו ס"ח בחנחם וקרחו פ' ויחל ולחר קריחם ס"ם לחתרו סלל סנדול בחחימם . פרס"ל ח"ל דמ"ב ע"ד . פרי סחרן ח"ב סי' ס' . ועיין להרב ברכ"י ועיין ברכות כמים ד"ד ע"ב וכרב כסף חליכו ח"ם סימן חקע"ס סעיף ס' :

צב . יב סמנהג בעליות נסחים ח"ו לעסות בחתלעיות וכחחרוסת ככל סדר מרן וכעטר בכל מכל ברכות כמים דמ"ג ע"ל ועיין ברכ"י סי' חקע"ס עי"ם . ובזמן גדול סדור סחחרין סרב מוכר"ם סיזין זילק"ל לחרע כזה ועלחם כסכמתו בלח לעסות כסדר מרן . וכדעת כר' ברכ"י ז"ל :

צג . יג כשנעמו לחר יום כחעניס שלומרים לחתר ברכת כודחם לי לחרינן חחנונים בחפילת שחרית עיין לעיל בדיני נפי"ח לוח ס' :

דיני ראש השנה ויוה"כ

צד . א על מה שנוהגים פעה"ק לחקוע ביום ר"ס קודם החפילה עיין להרב מזבח חדמה ד ט ע"ב ועי' לכר' סולמן גבוה חל"ח בחסני' סי' י"ד . דבר משה ח"ג סי' י"ב ועיין מחב"ר ובס' מירח בחלבש שבחב נבעל סנובג . וכר' המופ' סמקובל סלקי כחתר"ם שרשבי זילק"ל ביעלו בחדרם רבח סיח בים לל שנוהגים ע"פ סלר"י ז"ל . חיים שלל ח"ב סי' יו"ד לוח ג' . ועיין כסף חליכו ז"ל סימן חקפ"ח ;

צה . ב מנהגינו לומר בעיוה"כ ח"ת לחפ' שלין לנו לומרים נפי"ח . פר"ח סי' חר"ד וכ"כ בשבנה"ג ע"ם . סל"ך ח"ב דשי"ח ע"ג :

צו . ג מנהגינו לומר מזמור לחודם בעיוה"כ . פר"ח שם :

צד . ד כשחל ר"ח להיות בשבת יש מקהלות שאומרים
תכינו מלכנו ויש שאין אומרים . ועיין בשבת תליסז
ז"ל סי' תקפ ד ס"ג :

דיני סוכה ולולב

צה . א המנהג שלנו לברך ברכת הסוכה על הפת הבא
בכסנין חפילו הם אוכל יותר מכביצה ח"ל בשקובצ
שעודתו על פת הבא בכסנין . חיים שאל ח"ח סי' ע"ח :

צו . ב המנהג פשוט בעה"ק שגם התתן וגבי המופס קובעי'
שעודתם בסוכה . חיים שאל ח"ב סי' ל"ה אות ד' :

ק . ג נהגו גאוני עולם מזמן קדמון שקוללין ישראל בערבה
בידם ומביאים לכל העיר ולא היה מי שערער בדבר .
מזבח אדמה ד' ט' ע"ר . ברכות היים דמ"ו ע"ח :

קא . ד המנהג להקיף בנענועים דרוס לפון מזרח מעלה
ומשם מערב כמ"ש הרב הקדוש האר"י ז"ל . מחזיק
ברכה סי' תרנ"ח ס"ח משם הרב נגע מקובר ;

קב . ה המנהג שאחד קושם לולב ואחרוג מבל לבור והוא
מחזר בו ע"ב הקהל לזכות את הרבים ואין אומר
להם ע"מ להחזיר אלא סתם . סידב"ז הדפו' סי' תסב"ב . ועי'
להרב קול אליהו ח"ב סי' כ"ס :

קג . ו מה שמבני פעה"ק שלוקחים האתרוג מהבחי מעיו"ט
וזוקף עליו המעות במלוא מקום יש ברחם לסתוך ע"ד
הכוונים דזקיפת מלוא חסיב כנחינה בסף . הרב קול אליהו
ז"ל בח"ח סי' מ"דבר' כ' ע"ח ע"ם . אמנם בדלא זקף עליו
אין רחוי לסתוך אמסיבה בלבד , שם ;

דיני חנוכה ופורים

קד . א בסדר הסולקם מנהגינו בא"י מרן להדליק בלילי
רחטון

רחבון כיוהר ימיני וגליל שני כסמוכה לס . וכן עד ז' כדי שיכיר פניהם לגד ימין . פרי"ח מ"ח סימן תרע"ו :

קה . ב מנהגינו שלא לומר במה מדליקין בשבת אלא מעכה . גרס"י סימן ע"ר :

קו . ג המנהג להדליק בניכב"ע במוצאי שבת קודם הבדלה . עיין פר"ח מ"ח יד לחברן סי' תרפ"ו בד' מ"ח דקכ"ס פסי"ח ח"ח דף מ"ס ע"ר :

קז . ד בשחל יום ט"ו לחדר בשבת עבו מעשה רבני יהושלם לעשות בשבוע שבשבת כיוצא בירושלם . פר"ח סי' תרפ"ח מעשה מהרלנ"ח סי' ל"ב . וכ' הפר"ח שם שעוד להחמיר לעשותה בע"ו וכי"ו שם סימן תרל"ב :

קח . ה לחסחפר בפורים ע"י ישראל בשחל פורים בע"ש עי' להר' חז"ח דמ"ב סי' מ"ד ומ"ס עי"ש וכ"ש לתן בדידן דלקוטאי לתן ובכל הדברי מיקרי מקום שנהגו בו היסור וכמ"ש הפר"ח בוגלו לעיל בהל' פסח אות ו' . וכן עשיתי מעשה פעם"ק בשבת התק"ס ושמרתי להם להחסחפר ע"י ישראל ביום פורים שחל ביום שני והסכימו עמי בעלי הורתה . פס"ח חלק ח' דף מ"ד ע"ג ;

קט . ו נהגו בעש"ק שלמים וכן רגיל לעשות בשבת ויו"ט בפורים וכמה שכתב מורים נסי' תרל"ס והרב מל"ך בחלק ב' בסיפו :

[מנהג עיש"ק ירושלם ח"ו לקרות ג' טולים בפ' בשעה של תורה ביום וביום השמיני קורין ג' טולים וביום הח' ומסיים בג' עד כן עשה לה המורה. מיים שחל ח"ג סי' ק' דף קי"ב ע"ח] :

ה' יורה דעה . דיני שחיטה וטריפות

א . א בשבת התקי"ב נעשית השכמה בכל הקף שלש יורשה פוס שוחט לשחוט בשכין חד גמור חלש סיסיס חד

חלק

חלק וגם בלא יורגש למחוט בניח המטבחיים לפי' בכם לחד
כל שהוא למוכרו לגיבור לא לא עד שיפיו שני שוחטים מומחים
שם שיבדקו שניהם הסכין ושמייבים להרחוק הסכין למוסמכי'
בכל עם שיעברו דרך שם בעת השחיטה, פרט"ח ח"ג דף מ"ג
ע"ד. מזגח לחמש דף מ"ח ע"ד:

ב. ב המנהג לאסור כל מן שהייה ולפי' בכשהם כמ"ם מור"ם
סי' כ"ג ס"ב ברב סי"ג שם וכן מוכנין להטריף כל
שם דברים לפי' במיעוט קטן מעוט חשוב שקיבח בוטנו כמ'
מור"ם סי' כ"ד. פר"ח שם ס"ק י"ט ול"ג:

ג. ג נהגו בירושלם לאכול גדיים קטנים תש"ג דלא ידעי אם
שם בני שמונה ימים או לא וכם סומכים על כלל שבידם
שכל שים לו סימיים בידוע שכם בני שמונה. כרדב"ז חדשות
סימן תכ"ו:

ד. ד מה שנוהגין בניח המטבחיים שאחר הפשטת הבהמה
חופס הגוי בקנה ומושך לוחו למעלה ככח ונותר בסכין
לגדדי הקנה ועל כרוב מניע הסכין עד הריאה כבר נלאו ממוני
הקהל למעוט חופס מזה ולא עלתה בידם. טעד כמים כלי
ערפיות סי' ל"ט ועי' סו"ג סי' ל"ט סס"ק מ' פר"ח שם ס"ק
כ"ו. ועיין כרדב"ז חדשות סי' תס"ב:

ה. ה בעניו הריאה שנסרכה לסומן הלב שים מי שהורה לאחוז
בקנה ולנעוץ הריאה שם תינחק הסירכה ע"י הנעוץ
כשרה, הגה מיהנינו להתחיר בכל נוונע כמ"ם בב"י שאין אנו
בקיאים לנעוץ. פר"ח סי' ל"ט ס"ק כ"ו:

ו. ו מהנינו בלא לייטך שום סירכה ובלוונות הסירוכות בסדרן
מכשרינן בכל נוונע לף לטעלה מחליין וכן דניק בשדרה
ונם בוורדא שנדבקה בשדים שלם מכשרינן אבל דניק בגרגרת
לו בסומן הסחפין מטריפין. פר"ח סי' ל"ט ס"ק מ"ג:

ז. ז במ"ם חרן סימן ל"ט סי"ג שם נחפרקה שום סירכה
בשמכנים ידו בכודק מולית הריאה לחוץ וכידק שם היא
סירכה ימלא רחשם בריאה לו בדופן ושם לאו בריאה היא וכשרה
ואין

ואין להקל בכך אלא בנסמוך ימרחל עי"ם . הגה מנהגינו להקל
בזה אפילו בנסמוך גוי . מחזיק ברכה סי' ל"ט ס"ק ז"ך מפס
מעם יוסף עי"ם ;

ח . ח מנהג עי"ק לנהוג בועות הריחה מעוש מים עבורים
אז סרוחים בפועות הכוליא כדעת מרן סימן ל"ז
ס"ח סו"ג עם לוח ג' :

ט . ט מנהגינו להכשיר כל מין ריחה אדומה אפילו אם יש
מכה בדופן כדעת מרן בב"י וכמו שכן אחם נם בקלר
פר"ח סי' ל"ח ס"ק י"ח סו"ג עם :

יוד . י בלובן הכוליא יש עליו קרוש דק מלמעלה ולפעמים
נמלא לוחו קרוש שחור נועה לדיוחא וחחת הקרוש
מוליחין הלובן לבן כשאר הכליות . מעשים בכל יום בחופן זה
ובעמי מחא מכשירין לוחה . פר"ח סי' מ"ד ס"ק י"ז :

יא . יא מנהגינו להעריך בניעל הלבון . פרי החרן חלק ח'
י"ד סימן ו' :

יב . יב עלם שנמלא בלב הסור הקרוש נופלו ובערבי נחמו"ן
וכיש החוב בחוך הנשר . הכשירוהו רבני ירום' ח"ו
כמ"ם נפ"ח סי' מ' ס"ק ז' . ועוד העידו שכן נמלא פעמים
בשוורים וכיימו רביחייהו . גם בשמעם דקה לפעמים נמלא
עלם בלב ואין להעריך . פרי החרן חי"ד ס"ב סו"ג סימן מ'
מחודם ח'. ועיין פרם"ח ח"ד ד"כ במעשה כזה והכשירוהו ע"ם :

יג . יג בועה מלאה ליחה כביכול מבושלת נמלאה בלב או בחוץ
הלב ואין שום רשוחה בחלל הלב ולא נקנה הלב הוא
מעשה כזה בירושלם והכשירו רבני מחת . פרי החרן חי"ד סי'
יו"ד סו"ג סימן מ' מחודם ה' :

יד . יד בשמעם קדומה פה ירושלם עה"ק שנזמן החליש
והכשיר הגדולים דמילחא דשכיחא הוא שנמלא מים
במוח והסכימו וגזרו חומר שלא יוכל המוכר כשר למכור על
סיפחתו מקום המוח לרחוח שם ים שם מים אז לא . ועשו
לוחה כדין בדיקת הריאה כיון דרעוחא דשכיחא היא . זרע

מגרסם חת"מ סס"י י"ד סו"ג סימן מ"ח סעיף קטן כ"ס :

טן . שו בסמוח סנמלחוח לקיוח כמעיכן ולומרים סכוח מלך עכב לחד סלוכלוח ומחוח ולומרים סעכב זה הוח הלחים כוח מחלוקח מר"ן והמבי"ט וחבו' זו כוחלח בס' מנקח רוכל סי' רי"ג והסכימו עמו לחסור כמה רבנים וכחב מרן ז"ל דמחמו כחם נפסוק מחלוכלח בפר' מבסמוח חלו וכרחוחו זה כרב המבי"ט חזר וכחדם לדברי מרן והסכימו לחסור כל בסמם סנמלחח לקויח כמעי' כל סכוח ופסט המנהג כמה פנים זכו חו"ד יע"ם סיו"ב חו"ד סי' נ"ח וסי' ק"ו חו' טו"ב ע"ם :

טן . שז מיני טופוח פים לסם בעלם נלגלחם חטוערח וגם הנולם פעליח נרחיח גבוח מפחר הנולם במלרים נהגו פסם חיסור . ופעפ"ק נוהגים בכם היחר . פר"ח סימן כ' יע"ם פעמד בזה לבעל המנהג והבעלה דהמקל בהפסד מרובה לח בפסיד עי"ם ועי' פער המים פל' טריפוח סי' ל' מחב"ר סס :

טון . טוב בעפ"ק ירוסלם ת"ו ובמלרים נהגו להחיר חם נמלח בפיליית בלים קרוסים וסרוסים כסולחח כרב חמונח בסוחל והפר"ח . מחב"ר סימן מ"ס סי"ב :

יך . יח כשנפב' עלם הקולית וחזר ונקבר בע"ם מנהג קדמוני' פעפ"ק להחוך רחסי עלם הקולית ומכנים קיסם חו מחת דרך חוח הבעלם לי עובר מעבר לעבר חזי הוח בע"ם יחזו ידבקו כרם חם יולח הקיסם ללד בבר הבעלם לח קריען בי' בע"ם י"י ומורם ס"לל למוך ומערפינן חוהו . מחב"ר סימן כ"ס חוח כ"ל ועיין סו ג בסם ס"ק כ"ו עי"ם :

יט . יש חם בעל הנחבילה בחט בסחם ומכר בבער וחח"כ נמלחח עריפח חם בטרפוח בהחסם ובים הכוסות וביולח מטרפיות ס"ימו יועל על הבעה לנדוק לח רחינו להרבני' מי שפקפק לחייב חת חוכר הבשר . למנם בעריפוח בעל הבעה לנדוק כגון נדיקח כריחה וסמוח נעשה מעשה בזמן רבנים הקודמים לחייב חת מוכרי הבשר להחזיר הדמים . סרב זרע מגרסם חת"מ סי' י"ד ועיין סו"ג ח"ח סימן ל"ח ועיין פרי"ח ח"ד דף ב"ג ע"ד :

דיני חלב ודם ושאר מאכלות אסורות

כ . א בעה"ק ירושלם ת"ו בזמן הזה המופלג כמכר"ת ילחקי ז"ל הסכימו שלא יאכלו בחנות כי אם בשר מוקר שעד לזמן הזה מוכרים שבשר בלתי ניקור זולת הקונם היש מוליך הבשר אצל המנקר ומנקרים ורבני הדור נחכרר להם שכמה פעמים נכשלו בני אדם לאכול הבשר בלי ניקור ועל זה נחוששו יותר ועשו שכמה בכל מיני תמורות וחלוט שבחו' שלא יאכלו בחנות בשר בלתי מנוקר . תדמה קדם מ"ח סי' י"ו :

כא . ב מנהג ירושלם ת"ו לנקר ולהוליא הקרום שעל פני כל הדקין כגון מור"ם בסי' ס"ד סע"ו ומוסגין בין בכבש ועז ועגל ונדי . סו"ג שם ס"ק ל"ד :

כב . ג מנהגינו להדיח הבשר ג' פעמים תחר שמליחה מלבד ניפין שלוה שעליהלה כמ"ש מור"ם דהדחה שני פעמים עם הניפין הוי כהדחה ג"פ . פר"ח סי' ס"ט ס"ק כ"ט :

כג . ד לגלות בשר שלוה עם בלי בשפיד מעורב זו שלל זו מחיכת בשר ומחיכת בלי עיין מוכרשד"ם סי' מ"ו שבשלל ע"ז שי"ם . ובעיקר הדין ים להחיר אף לכתחילה דומיא דמוליחת דברי מטעם בבב"פ ובכי נשירה ואין פולם פה . פר"ח סימן ע"ו ס"ק ס' :

כד . ה המנהג לכתחי' בשלוין בשר לשפך בשפוד חמיד בל שעח הלגים ואין חוששין למ"ם מור"ם בסי' ע"ו ס"ב שנהגו שלא לשפיך בשפוד חמיד בדי שיזוב דרם עי"ם . פר"ת שם ס"ק י"ג :

כה . ו המנהג לאכול לבי בלי שום שרחה אחר הלגים משום שהדם שלוה לאון מתרק שריק ונורא מיבב שחיב לי' ומש שנאחר אחר הלגים ע"פ שבשר חיו שלוה אחר בשר דבשרי, ומיהו כתב הב"י בסי' ע"ג דבשר שנלקח בשפוד ורולים אחב לבשלו שלריך להדיח הבשר מקודם עי"ם ואף זה חיו מעיקר הדין שלוה מומלה בעלמא . פר"ח סי' ע"ו ס"ק י"ו :

כן . ז סמנהג למלוח עלמות עס שאר כשר לכתחילה מכוס שלישו מחזיקים כסס דס כשאר כשר ובלולו סכי נמי שרי מידי דכוס לחבני מעיס שכחב מרן כסי' ע"ו ס"ב . פר"מ סימן ע"ח ס"ק :

כז . ח מנסגינו בירושלם דלא מקרי חציכס רחויס להחכשר אלא במכושלס דוקא כן אמר לי מוס"ר יצחק סכהן נר"ו ואף שספר"ח חולק ע"ז סדין וכוח מקרי דאחרי' כב' נהג' כן הרבני' שקדמוס לקדושים אשר בארץ המה זלה"ס . עו"ג סימן ק' ס"ק ח' ;

כח . ט בשנת קי"ג נמלאו הריחות מליחות חולעי' בשמפוניות ובסביסו הרבנים שלא יוכלו לאכול בוס ריחס כי אס בקנס ובלב ויבליך הריחס זולח הקטנים יבדקוס היטב ואס נמלאו נקיס יאכלו לוחס . פר"ח ח"ג דל"ב ע"ד :

כט . י שלי גפנים בעקרא יאפרחקי"ס עיין בס' הגן שלסים להרב מוהרח"ש מבוכס גדולס בזה . ובשנת רבני עס"ק ירושלם ח"ו ורבני עס"ק חברון ח"ו בסביסו לאסור בס' הרב החסיד מסר"ם לאחיאדו ודעימיס . מחב"ר סימן פ"ד לוח כ"ל ועיין להרב משאח משפ ז"ל :

ל . יא רחיחי קונטרס יען מחידושי רבנים ירושלם ת"ו הקדמונים מסס רע"ד כ"ו ושס נאמר שנהגו לאסור כל בילס שנמלאס בו דס בכל מקום שיסיס . ואירע שנתערבס בילס שנמלאס בס דס והרב ר' חנרבס חנזאדהל אסר הכל רק הכשיר הכלים שנחבשלס בס מאחר שיש לס מחיריס אפי' בחכילס עב"ד . מייס שאל מ"ח סימן ל"ב :

לא . יב רבנן קדישי בעס"ק ירושלם ת"ו נוהגין לסבן המומן החילה בבגד עב וחס"ב מבשלין לוחו ומסגין לוחו פעס לחרס . ובטעס הוח שאחר שסגו לוחו החילה יש לומר שלא נשארו חולעים וחס"ב מבשלים לוחו שאס נשארו חי זס חולעים יומוחו ובסבן הבני יצא המומן נקי מחולעי' וכך נהגינן מחב"ר סימן פ"ד לוח י"ח :

לב. יג פעמ"ק ירושלם ת"ו ובמלונו' יע"ת נסרו סדגים מלוחים במציתים בגויים בחגיות ישן נחבר לפס בודאי במולחין מותם במלח שחלמו בס עורות. סו"ג סימן ס"ט ס"ק מ':

לג. יד דבם ובמן בבתים בעתרות מלד בבבר נהגו בעיה"ק להחיר. מזבח אדמה דף י' ע"ג מחב"ר סימן פ"ז מות ל"ט פס"ת ח"ד דף מ"ח ע"ת. מחנם בחלב וחמאה מנו מוסרי' עי' בד' בל שלמה חי"ר סי' י"ד תשו' לאחר"ת הסבנדרי ז"ל. ועיין סיו"ב סי' פ"ז וסי' ק"ב ע"ם. וכן בעיר עט"ר מרן מלבת רחמון לציון סמלך חיים נר"ו שבן הוא סמנהג ירושלם ת"ו להסור בחלב וחמאה. וכן עשה מעשה בשנתינו זאת והכריזו עליו והסרוהו:

לד. טו רבני עיה"ק ירושלם ת"ו מחמירין בקחמית"ק של גויים ולא היו נוהגין היתר רק בחמאה והיו עוסקין אם המיקל. הלק"ט ח"ת סי' ת'. חיים שאל ח"ת סימן מ"ג סיו"ב סי' קע"ו אות ס' ע"ם. ועט"ר מרן מלבת רחמון לציון נר"ו בשנחינו זאת החזיר עטרת ליושנה ולוה להכריז בנתי בנסיות על זה ועיין פר"ח סימן קע"ו ס"ק כ"ת:

לה. טז גוי המביא גבינות של ישראל עם בתב בידו במנהג לקיים הבתב בשני עדים בשרים בפ"ם ס' בעה"ב סי' קי"ת. והוה עובדא בקהלי שהביא גבינות מישראל בלי חתימה והוחזרו בשהחתימה רבני העיר ע"י שהביאוהו להקהלי חיים שאל סימן ע"ד אות ע"ו;

לו. טוב גוי המביא גבינות על פי בתב והמנין והמשקל בדקדוק אחנם לא ים שום אות המנהג להקל בס' בעה"ב בסימן קי"ח הגבה"י אות כ"ד ים לסמוך על מנין ומשקל דלא בשברה פר"ח שם ס"ק ל"ת. פרח"ת ח"ד ד"ב ע"ת:

לז. יח בתבו המנהג להחיר לבשלו לבדו בלא בשר אחר עמו או לעשות פשטיד"ה במחבת אחר קריאת שמ"ע ודלא בם' מור"ם בסי' ל'. פר"ח שם ס"ק ז':

המנהג

לח . יש המנהג שלא לסמוך ע"י טעימה עכו"ם בשום מערובות חיסור חלה לעולם מבטלינן שם' כם' מור"ם בסי' ל"ח . פר"ח סימן פ"ז ס"ק כ"ט :

לט . כ' להכול דג בחלב שרי מעיקר הדין . וכן עיקר ודלא כמ"ם בכ"י בסי' פ"ז . פר"ח סי' ק"ו ס"ק ג' :

מ . כא בענין מסקים שנתגלו . שנם פעם"ק חלוים קלת נחשים וראוי לכל ירא לנפשו ליזהר בשם . פר"ח סי' ק"ו . ובשיניו ראינו כתב וכתב שנסתכנו בזה רח"ל . ועיין עו"ג סי' שנ"ח ס"ק ק"ט ועיין כס"ח סי' ס' ס"י ולהרב נחפש בכסף ז"ל בחידושיו על הרמ"ם ז"ל דף קנ"ג ע"ד :

מא . כב המנהג שנוחנים כלים לחומן גוי ולפיחם בבדיל או לחקנן ואין מוסרין שמא נפחתם בהן הגוי ולהלריכ' שנעלם דלמחי ניחום לם חי לבמח בפחתם קודם הליפו וחקון הרי הליפו בדיל שעשה חח"כ מהני במקום הנעלה . ומחר הליפו אין לחום פחתים מסים למנכר ולח חרע נפסים ועוד שהוח רולה להרחות יופי הליפו כדי שיהו רגילים לבח חללו . פר"ח סי' קכ"ב ס"ק ט' :

מב , בג מעשים בכל יום לקנות דברים שחסורים בחכילה מן השוק כדי להחכילם לפיטלים גויס ומ"ם מור"ם בסי' קי"ז ואפילו לקנותו להחכילו לפיטלים עכו"ם חסור היינו שים לו פיטלים גויס וקונה דברים עמחים כדי לגדלם בניס ולהחכילם לפיטלים חבל לקנות מן השוק ולהחכילם שפיר דמי . פר"ח שם ס"ק ג' :

מג . כד המנהג להחיר לקנות ע"י קטנים החריסים בשר ויין וכיולא דאין עשויים לקלקל לקנות ולשניח מן החסור ולהניח חח המוח' ואין זה מדרך עדות חלח חזקה וכם כרשב"ח במשמרת הבית דף ט' ודלח כהרמ"ם שחילק עליו . פר"ח סי' ק"י ס"ק י"ו :

מד . כה מנע ישמעחל ביין שלנו הרב חיד"ח בשיו"ב סימן קכ"ג הטיל כפי מה שהיה בזכרונו כי בעיה"ק ירושלם

ירושלם ת"ו סמנכ לאסור מגע ישמעאל גם בכלאם . ומוב
נזדמן לידו תשובת גדול אחד מרבני ירושלם ת"ו כ"י ומשמע
מדבריו דבעה"ק מתירין סיין שמגע כי ישמעאל בכלאם עי"ם .
[מגע גוי בערלה"י סמנכ לאסור . הלק"ט ח"ח סי' יו"ד סיורי
נרכם שנסו' ס' ס"ק י"ח] ;

דיני ע"א

כה . א לקיים בביה"כ מנורה בת ז' קנים עי' דביה"ח ח"ח
סימן קכ"ב דף קמ"ח ע"ב . וזכורני בימי נעורי
שעשו בנהכ"נ שבעה"ק ירושלם ת"ו מנורה של מחכת בת ז'
קנים ותוס"ר מוסר"ח נתנו עיניהם ברבנים זלה"ה לתקנו לקיימם
ולוה להקנה חיבה וכוסיפו לה קנה אחד וכן רצוי להורות .
סיו"ב סימן קמ"ח תוס' ח' ;

דיני נדה וטבילה

כו . א נעה"ק ירושלם ת"ו נזדמנו שלח להוסיפו מיד ליד
ותפילו ע"י זריקה כמ"ש מוה"ס בסימן קל"ה . יוסף
תומן בסימן פ"ה :

כז . ב לעצול חוך מ' לזכר ופ' לנקבה בירושלם ליכא מנהג
קבוע יש נוהגים להחמיר ויש להקל ויש מהמחמי
בידו כי כן קבלו מהרי"טוגיס . פה"ח ח"ד ד' ט' ע"ב :

כח . ג רבני ירושלם מחזרין לשפוך מים חמין ברחשה חמה
בטבילה ולין חוששין . פה"ח ח"ח ד' קס"ב ט"ב .
מזבח אדמה דף י"ד ע"ב :

כט . ד מנהגינו להחיר להבליס המקוה ע"י המשכה כמ"ש
מרן סימן ר"ח סמ"ד גו"ר דף קל"ט ט"ד ברכות
פתים ד ע"ג ט"ח :

ל . ה עשו מעשה בעי"ק במקוה שסי' מסר מהשיעור ומלאוהו
שלג

שלג והוכפר ויש שם בפסקתא מורי הרב ומאר הרבנים זלה"ה . חיים שאל ח"ח סי' ע"ד תוה"ד :

נא . ו מעשה שערערו על סיעור מקום אחד שעשו פה ירום' ח"ו ובשתרוקן המקום מדדומו ולא היו יכולין לכוין ממש שהיקום שקום ושקום וליומו לעשות כלי מנדיל מרובע עשרה אלבעות על י' אלבעות בגומא עשרה ג"כ ומלאומו במים מ"ד פעמים והמליכו למקום ועי"ז נתבער שעיור היה כדין וי"ע הרב בעיני הרבני והוליאו כרוז לבטל הערעור המקום בפסקתא הרבנים . חיים שאל ח"ח סי' ע"ד תוה"ד :

נב . ז נקבוע עם של ברזל במקום כדי לחתום המים תחתיו תו לגדויו אם ים לחום לזה מעשה גזירת מרהלאות שגם הרב זרע אברהם בח"ח סי' י"ט בחיר בפסיעות ועיין מזבח אדמה דף י"ד . אחגם עיניו הרואות בעש"ק ירום' ח"ו לא ים שום מקום על ליפן זה . ואחד מאנשי העיר גם בביתו בנילה ויש רולה לעשותה בתופן זה ונלכו כמו נד כל רבני ומופלאי עי"ק וערערו בדבר משום גזרת מרהלאות שלא לעשו' מעשה נגד מרן ז"ל . ברכות המים דף ע"ב ע"ג :

דיני מילה

נג . א מנהג נאה בעש"ק שכל הלילה קודם המילה לומדים ח"ח בניח אחי הבן וסועדים שם סעודה מלוה בלילה וביום אחר המילה . שלק"ט ח"ב סימן קס"ו :

נד . ב ברכה אחי הבן להבני"מ המנהג בעי"ק בס' רמב"ם לבנך קודם המילה ולא בין מילה לפריעה במנהג העולם . שו"ע סימן רס"ה :

נה . ג נמוסה כברכה נוהגין בירושל' לומר לוה להגיל ידידות שאריני מפחח הלד' בפחח וכו"ו בלירי וגם אין לומרים ידידות זרע קדם הלא ידידות שאריני . שו"ע סימן רס"ה ס"ק י"ב :

נו. ד סדר סעילה שנוסגים בירושלם . מביאות כשים בחינוך לביכ"נ ומוסרות תורו ליד מבי סנן ותופס לתורו ואומר בקול רם פ' תסכך ירושלם וכו' שמע ישראל וכו' כ' מלך כ' פעמים תפס ה' הושיעה נא : תנח כ' הללוים נא : ותח"כ מברך תקב"ו להכניסו והס"ץ אומר תבחי חבחר וחקרב וגו' במקבלות ברבו תלסים וגו' בשרוע פרעות וגו' ומוסר בחינוך למוהל וסוה נותנו על הכסא כמוכן לתליסו ז"ל ואומר זס הכסא וכו' ותח"כ נותנו לסנדק ומל המוהל ומחלקים מיני כמחים . הלק"ע ח"כ סימן קס"ט סו"ג סי' רס"ה ס"ק כ' ג' וע"ם ס"ק י' עעש למנהג הכמחים :

נז. ה כשנולד בין השמשות מנהג עי"ק ברושלח שרב בית דוד חח"ח סי' קכ"ו דהל שרחה שמחם חפי' משהו שרחם שרבר סיומר גבוה מן שעיר מונין מתומו יום וכשחינו שרחה שמחם כלל בשום מקום משעיר מונין לשבח . פרה"ח ח"ד ד' ג' ע"ג ברכ"י סי' של"ח חום ז' :

נח. ו נהגו בעי"ק למול תח הקרחים . עי' לשר' כה"ח ז"ל סי' רס"ג ס"כ דחמת על המנהג דלח ידע ע"מ שמכו : [סדר עבית סעילה בירושלם עיה"ק ח"ו הלק"ע ז"ל ח"כ סי' קס"ט יע"ם] ;

דיני ס"ת וכבוד רבו ות"ח

נט. א לזכור לבני מקרח ס"ח פסוק הרבב"ז בחשו' כ"ו סי' תל"פ מ"ח בחיר וכן בשבים מוסכי' זיין בחשו' שערי ישועה כ"ו וכחב שם מעשה רב שבעה"ק ירושלם ת"ו בזמן שר' שבדול המג"ן ז"ל בשבמח כל הרבנים מכרו ס"ת פסול לבני מקרח דלח כש' גו"ר כ"ב סי' ל"ח . ברכ"י סי' פח"ר ;

ס. ב בשבמח קדומח בירושלם על כלל ושרט מספריס הנכשים לשם שלח יגלו מולם לח ליגוב וחיקון לומדי התורה . הלק"ע ח"ב סי' רפ"ז, ועי' חי"ם ח"ב סי' ל"ח חו' ל"ם :

סא. ג המנהג בעי"ק שפין קורין מקרא בלילה כדברי רבינו
המחבר ז"ל אומנם בכל לילה בתשמורת קורין בנשכ"ג
ס' ספרי תכליס . יוסף תומך סי' כ"ד עי"ש . ועיין חיים שאול
ח"ב סימן כ"ה :

סב. ד בעניין דיוקא ורבנו' מי יורמי' כתרס בניסס לתרייסס
הנה מנהג עי"ק הוא שהפקידים והרבנים הם יבחרו
לכבוד נמי בילה הם לסוס לתריס תחתס ותפי' שבניהם יפי'
רתויס לסיוס ב' או ג' לב"ד ואין נוסנים ירושה בזה . מזגה
תדמה דף ל"ו ע"ד :

סג. ה נוסנין בקלח ערי תשבנו דמלבד כרב תב"ד וביח
דינו המיוחדין לגבין ודיני ממונות עוד ממנים
תריס לסורות בתיסור וסיתר לבד והוא מנהג ותיקון שב"ד
המתמנס על חלק ספרטי סהוא כל דעיונין ומעייניו בו ויסיס
בקי מאד בפרטי הדינים הכס וכן ייסד הר' מהרימ"ט בקונטר'.
סיומי נרכס סי' רמ"ב אות ח' . וכן יסד עתס מרן מלכת
עט"ר רתתון לעיון מלך מיים נר"ו והעמיד ב"ד מיוחד לתיסור
וסיתר מלבד ד' כתי דינים הקבועים שתזרו ונתחדשו בזמנו .
ועיין להרדב"ז ז"ל בישאות סי' י"ח שמנהג ירושלם ת"ו סיס
לדון כל תחד בנס תחת ותוזרים תלילה עי"ם ולבר' פרי התדמה
ז"ל ח"ת ד' כ"ז ע"ת ובמזגה תדמה דף ל"ו סו' ע"ת :

סד. ו כתב הרב מהר"ת מסכנדרי בתשו' בכל ת"ח שמורה
לפרנסים להת תיזה מס עוגבו גדול ומסניל דגל
התורס . ומרן נס' תנקת רוכל סי' ת' בסניס עס הרבנים
ב"ד מהר"ר יסדתל וכר' המבי"ט זלה"ס שלת ליקח סוס מס
מסוס בעל תורס שתורתו קבע ומלתכתו ערתי וניזו וכתרימו
ושמתו וקללו בכל תלוף וקללות הפלת ופלת על סוס בר יסדתל
סיקח מס מת"ח ע"י תו ע"י גוי וכיוצא בזה הסכימו רבני ירוס'
ורבני שתלוניקי ומלרים כמבואר בספר דרכי נועם עי"ם ועי'
לברב כנה"ג תח"מ סימן קס"ג הגה"ט אות ק"ח מעשה
נורת עיין שם . הרב חיד"ת בספר טוב עין י"ד סימן רמ"ג

עיין שם . ועיין מזמה לדמים דף מ"ח סע"ד :

דיני צדקה והקדש

סה . א המנהג פשוט בעי"ק שהגבאין מחזירין תדיר ונכנסי' בבתי חושבי שעיר לגבות ולמשכן על צדקה ואין בזה משום לא תבצע על ביתו וכו'. פכ"ה ח"ד דכ"ח ע"ב :

סו . ב בשכמה בירושלם ת"ו משם הרע"ד שלא ישתמש בכסכ"ג בשום דבר של קדש הן ס"ת ועטרות ורימוני' וכיוצא הן כל שאר כלים שרגילו להשתמש בהם בשבת"ג אם לא שיהיו הקדש גמור מוקדם ומומלט לרבים ביד כל ישראל שוב בשם ולא יהיה לבעליהם המקדישים הבלי הבוא שום למיזם וחזקה בו יותר ממה שיהיה לכל אחד ואחד מבני ישראל . כובאהם בהרדכ"ז הדשום סי' תרמ"ד ועי"ש . [שמקובלי' נמנעים מליתן לדקה בלילה לאחר חצות . וגם היום קורים חבלים בלילות החול כל שלא בשיר היום . והדברים ק"ו שלא לעשות הקפות למת בלילה לפי' לאחר חצות . חיים שאל ח"ב סי' כ"ה דף כ"ב ע"ג] :

דיני שלוח הקן

סז . א מצות שלוח הקן הגם שאין החיוב לחזור בהרים וגבעות כדי למצא הקן ולקיים המצוה כמש"ם בחולין דקל"ט מ"מ כתב הרב הקדום האר"י ז"ל שזה הוא הלא שלא יעשם אם לא ירדו לאחריה אבל הנשמה הוא שלימת הש"ך קיים רמ"ח מ"ע וכו' עי"ש וא"כ צריך לרדוף אחר מצות אלו כגון שלוח הקן ורחמים הגז ותו"מ ולקט שכחה ופאה עי"ש . וכן פה ירושלם עושים חסידים ואנשי מעשה לרדוף בהרים וגבעות בספרים וכמעט מסכנין את עצמם כדי לקיים מצוה זו . ובשנת האקי"ע קיימו מצוה זאת חוץ לעיר בהיותו בקירות הבית ובחלר

רבר

תשר שם לפריס יקנגו . שו"ג סימן רל"ב סעיף קטן מ':

דיני פדיון הבן

סח . א נרכה לכהן כשפודה את בנו . כגה מהן בש"ע לא כניה נרכה זו . וכן בעי"ק נוהגין להומרה בלי שם ומלכות . מזבח אדמה די"ו ע"ש :

סט . ב כמנהג בעי"ק כש' מוסריק"ו ומור"ם ז"ל דכל שלא ים סיכר נמחיכה בשר שהפילה כלל עושין פדיון להבא לאחריו ומברכים . חיים שאל ח"ב סי' י"ו. [פעה"ק ירוש' חוב"ב כל מה שרגילו דור אחר דור שנוהגים אחד ושלשים הרמיה"ם כשף מזוקק הו שוויים לכהן בפדיון בכן . פרי אדמה ח"ח ד' קמ"ח ע"ח] :

דיני תרומות ומעשרות ושאר מתנות בהונה

ע . א כמנהג בעה"ק ירושל' ח"ו ובעה"ק חברון ח"ו כשאפרי' חו"מ מן סיין שעושין בניחם דתין מברכין על הפרשת חו"מ וכר' פרה"ח ח"ד כלי שנח כתב הטעם כיון דחזלי לחיוב בתרומות . ומכי"ע ח"ב סי' קל"ו ל"ט מסיים דלדעת הרמב"ם פעורים יען שהוא מקרקע גוי . כרב ברכ"י סי' של"ח אות כ"ג ועיין שדה אהרן סי' כ"ו . וכן אין מברכין על פדיון מעשר שני וכתב מרן בחשו' כ"י טעם הדבר לפי שנהגו לפדותו בכל שנה בספק מעשר שני ובספק מעשר עני אף אחין דעתי נוחה כמנהג הזה מלחר שכבר עלתה בסכמת כל החכמים בימי תרבעים או נ' שנה וקבעו שנה הסמיטה בשנה כידועה . ומ"מ למנהג העולם כיון שמסופקים בשנה לכך אין מברכין על הספק עי"ש ונלחוה חשו' יש שחך למה שנהגו לחלל פירות על פירות עי"ש . כרב ברכ"י סי' של"ח אות כ"ו ועיין שו"ג שם ס"ק קל"ו ועיין לסרדב"ז ח"ב סי' חשל"ח נחורך וברוחב סדר הפרשם

תרומות ומעשרות . ועיין סו"ג סס ס"ק ל"ז עיין סס ;

עא , ב המנהג פשוט בכקונין שנביט פעמ"ק ירושלם ת"ו לעשות מכס יין קודם שיתנו הגוים רשות לקוח שנביט לצורך יין שלהן מפרישין מכס חו"מ רק מהשנביי' שקונין לאחר שתיגח הרשות לנכרי מכס מולילין חו"מ . מדמח קדם ח"מ סי' כ"ח :

עב . ג מנהג פשוט בירושל' שלח לעשר מעמין שעושין פיסר' מעומאמין שקונים מהגוי . בריב"י סי' שלח לוח י"ע מכס מהר"ם בן חביב בתשו' כ"י ועי' שדה בארץ ח"ג סי' כ"ס :

עג . ד לענין ספרים חו"מ מפירו' שנדלו בקרקע גוי בשביעי' ונגמרה מלאכתן ביד ישרחל בתב מרן בתשו' כ"י וז"ל ובתבו לי מירושלם ת"ו כי כן מנהג מימי קדם להפרים חו"מ בשביעית מפירות שדה גוי בשדהו ונתחרטו ביד ישרחל . וכמו שבתבתי ובהנחתי גם הלו דברי יוסף קלרו ע"ב זכיתו לדעת מנהג ירושלם בזמן הגאון מהרלו"ח שסיס בזמן מרן להפרים חו"מ בשביעית . סרב בריב"י סי' שלח לוח י' . ועיין שדה בארץ ח"ג סי' נ"ע . ועיין סו"ג סס ס"ק ע"ב :

עד . ה מס שנהגו לבתחי' להפרים בעיס שרופים שעושין מעשנים בקרקע טרחק"י מן הדשא על סיפס אין להכשר ע"ז בזמן הזה כיון שסולך לאיבוד בעי"ם מדן בסימן שלח סעי' ג"ב סו"ג סס ס"ק קל"ז וקל"ח :

עה . ו בתב בס' בארדים דמ"ע ע"ח וז"ל שמבשלה מזחת חמח ידי עס בארץ בח"י שהולכין לגן שגוי לקוח ירקות והס לוקטין בידיהס ושנער מלאכתם על ידם והס חולבים עבל והחבמים היו קורים חנר על זה בשסי' נודע להס והיו מזהירים להס ע"ז והס ירושלם ת"ו ליקט ישרחל בערב שבח מרור מן הגוי והלריכוהו להפרים ממנו חו"מ . סו"ג סי' שלח ס"ק קל"ח ומה שים לעמוד על דברי ס' בארדי הגז' ע"ש :

עו . ז מנהג ירושלם להפרים ולהחלן מעשר שני מיינים ובייס יין מיין שכר מבשכר . סו"ג סימן שלח ס"ק שלח ועי'

וע' לעיל חוח ח'. ועיין להרב כס"ח ז"ל יו"ד סי' ס"ח ס"ד מ"ם לייסב המנהג ט"ם :

עז. ח כתב הלק"ט ח"ב סי' ק"ע דבזמנו לא רחה מעשה בירושלם ליתן לכהן הזרוע והלחיים והקיבה כי הכל היו פודין בפרוטות וכ"כ הרב פר"ח נסי' ס"ח ס"ק ע"ז וכתב שהוא מנהג מקומם ט"ם. וכן כשיוה בעיר עז לנו ירושלם ח'ו ובעה"ק חברון ח"ו תדרבה מתחדלים לקנות גדיים כדי לקיים שלוח כתיקונם, וכן רחוי לעשות לקיים המלוה כהלכתה ונתן לכהן הזרוע וכו'. מחב"ר סי' ס"ח חוח ג' ו"ט. ועיין בס' בית הלל שכתב שבעידו לפניו שהיום לא נשיגי בת"י מלוה זאת עיין שם. ושעדיס עשו בדמיון וכמ"ם הרב פר"ח בקונטרס אחרון עיין שם חוח כ"ב :

עח. ט המנהג ליתן לכהן הזרוע בלחי השור כשורחה מרן ז"ל שו"ע סימן ס"ח ס"ק ח' ועיין פר"ח שם :

עט. י בתי שלם העיסה בין שלימו מעושר הוי מחלוקת גדולה בין הרב חורים גדולי' ובין הרב מח"ח ופשט המנהג כס' הרב מח"ח. להפרים מהמלה עלמה כנגד כולה דכל המלה נעשים טבל. ס' שמחת יו"ט סימן כ' פרי החדשה מ"ח דף ל"ט ע"ג. [כילד ינהגו בעין חרומות ומעשרות פשט"ק ירושלם ח"ו בלק"ט ח"ב סימן קמ"ג] ;

דיני אנינות ואבילות וטומאת כהנים

פ. א המנהג שבבן חומר קדים עם החזן קודם קבורת לחי שהוא חוץ. לקט הקמח סי' הרב"י סי' שמ"ח חו' י"ב ועיין להשל"ך דף קע"ו ע"ב :

פא. ב בעניין שפיכח המים שבשכונח המח המנהג פשט"ק לשפוך המים מכל שני בחים אחר מכל לד בית המח חוץ מהבית שהמח בו. הרב"י סימן של"ט חוח י"ג :

פב. ג מנהג עט"ק שלא להנהות בחוש"מ דלא בפסק מרן נסי'

כסי' מ"ה . פרס"ה מ"ג דכ"ג ע"ה ות"ד דל"ו ע"ה וס"ט דאין לקרוע בחוה"מ על שום מת חוץ מאב ואם וכן סמנכג . מזכה חדמה ד' מ' ע"ה ועיין בדכ"י סימן תקמ"ז ומחב"ר סי' תקמ"ז במי שנאנס לו שמועה רחוקה בחוה"מ מאב ואם שסמנכג בירום' ח"ו שלא לקרוע עיין שם :

פג . ד סמנכג עתה שהאבל היכו יולא מפתח ביתו כלל ועיקר וגם בב' וה' היכו יולא לבכב"כ . ועיין שו"ג סי' שלי"ד ס"ק ט' שכתב המנכג להיפך טי"ם ועיין גם כן להרב כס"ה מ"ח סי' קל"ה שנרחה שנזמנו סיה מנכג שהולך האבל לבכב"כ וסיו נוהגים לומר ל"ם בקולי קולות וערער על המנכג דקי"ל בס"כ חוץ מספידין בה מ"כ הוא בספר לתחד מגדולי העיר ובב"כ שנאמ"ל ים לומר ע"ד כן נכנן מה שאין כן בבב"כ שנאי"ל מכני חנאי עיין שם :

פד . ה סמנכג ללנום האבל בשנה בגדי שנה וגם אם שם לבניס ודלא כמ"ם מור"ם סי' שפ"ט ס"ג ואפי' מת לו מת ביום שמי . שו"ג שם וסימן ח' ס"ק ד' :

פה . ו במנכג פשוט בירושלם ובכל גלילות טורקיאה שלא לנלח מאו"ה עד יעבור לילה ימים או שבועות מיום ל' כ"ה כשיעור שיכול לשבול עד שינערו בו . מי"ם ח"ב סי' כ"ג :

פו . ז מי שמתו מוטל לפניו ושערו כנד עליו כתב נם' שוש הלכות מ"ה ד' ז' ה' דשמקל להשפר לא הפסיד וכשכי עמו מוכר"ה גירון ז"ל יעיין שם ומוסריק"ם בהגהותיו כתב דכיון דהוי פלוגתא לי בתיובות נוהגים דברי תבילות נקטינן לקולא ע"ש . תמנם הרב דבר משה מי"ד סי' ע"ב כתב דדוקא בארץ מלרים דתחריה דהרמב"ם הוא נוהגים כן תבל במקומות תחרים טי"ם . וכן המנכג בעי"ק ירושלם ת"ו ובערי טורקיה שלא להסתפר בתיובות ובדבר שפשט המנכג להסתר אין לומר הלכה כדברי המיקל בתבל . חיים שאל מ"כ סי' ל"ח אות מ"ם :

פז . ח לתח סיד בקבר כדי שיתעכל הבשר מבר טי' הרדב"ז מ"ה סימן תפ"ד שכתב דבזה נשתנתה מ"י שנתתר

אדם חוכלת יומבים מחוך גזוחס ח"ו למדנו מבחס שממהרם
לאכול יומבים אחר בחוכה ט"ם ועכ"ו רחס רחינו פעמ"ק ירום'
ח"ו מכמים ואבמי מעמס מליוו כן לפני מוחס ביחנו סיד על
גופס כדי למסר עיכול כבם . כרב סו"ג סי' בסמ"ב ס"ק כ' :

פח . ט מי בסמיר בנו לעניו אבילות עיין כ"י סי' בסמ"ס
ובבה"ג בס ובעי"ק נהגו כמס פעמים בחירם כן
בחו"ח מחאבלים י"ד יום וקורעים ומספידים בלי טום ברבם
רק לניחום ואבילו על אבידה בבמת'. פרס"ח מ"ג ד' ס"ז ע"ב :

פט . י אבל בחל יום ז' בלו בשבח מנהג ירושלם לאסור
לקרוח בחורה עד בלה הלכו המחמיס מללו . יוסף
לומן סי' ל"ג . ובמחח טולם לס"ח . ועיין בס' טוב עין ד'
ס"ח ע"ב כוכח בשו"ב סי' שפ"ד דפוס שלוניק ט"ס :

צ . יא בעל בריח אבל חוך ח' ימי מילה אי טולה לס"ח .
בבה לדידן שמנהגינו בכל מופן לקרוח אבי הבן לס"ח
אין לך פרהסי' גדולה מזה . וכן עבו מעשה כמה פעמי' לקרוחו
לס"ח ואפי' בב' וב' . בלק"ט ח"ח סי' רפ"ט . פר"ח ד"ח דף
ל"ו ט"ח וע' ב"ד סימן קל"ח . סו"ג סימן ח' ס"ק ז' . פר"ח
בילקוטי' סי' ג' שלי"ן דקפ"ח ע"ב ;

צא . יב במי שחח לו חח בסוכות שחירו רבני ירום' ללמוד
ליל הו"ר בכל סדר הלימוד . מזבח אדמה דף ט'
ע"ד מבס ס' שולחן מלכים . ס' שלי"ן ז"ל דף קפ"ח ע"ד :

צב . יג בעי"ק מזהרים שבשיט שלח לעבור בפחח שער
העיר שסוף שחח עחיד לנלחח מבס עד יעבור שחח
וכן אין עוברים חחח בכיפה בשבוקים שעובר שחח חחחיו .
סו"ג סי' שע"ח ס"ק י"ח ;

צג . יד מ"ש מרן בס"ע סי שע"ג דכאן שחח לו חח לריך
ליזהר לקוברו בסוף בית הקברות כדי שלא יבוא
לבה"ק ולא יטח בקבורות אחרים כישקבור אחו . כבה בירום'
ושלוניקי וקוסטא וכל ערי אורומילי לא רחינו ולא שמעינו
שמזהרים בזה שלא קוברים בכל אחר ימלא לו ובבבם שבאן

ויולא

ויולח בין הקברים . סו"ג סס סעיף קטן כ"ג :

צד . טו מנהג ירושלם ח"ו להמיר לכסן סמח לו מח בסכוכחו בסנחת ליכנס ולילחת דרך סער סחלר כיון סחין סוף טומחה לילחת בו ביום . ועיין למהרימ"ט ז"ל ברחסוות סי' ס"ו ולהרב פרי סחדן ז"ל ביו"ד סי' י"ט . ולסרב נחפס בכסף ז"ל חיו"ד סימן ו' עיין סס :

צה . טז סחן חורס סחירע בו חבילות בסכימו רבני ירושלם ח"ו ועבו מעשה שילך לבכ"נ ויסיר סחן חורס כ' כס"ח ז"ל יו"ד סי' ת' ס"ג ועיין זכו' לחברסם חביגדור ז"ל סי' כ"ח ד' כ"ח ט"ג :

צו . טוב שומרח יבס סמחה לי מחייב היבס לסחלבל עליה כחחבו עיין לסרב נחפס בכסף חיו"ד סי' ח' דהעלה סחין היבס מחלבל עליה עי"ם :

צז . חי בעיד חזן בכנסח סמנהג בסחירע חוך ימי חבילות ר"ח שיולחין מביח סחלבל לחזן וקורחים פסלל ובוב חוזרים לביח ומסיימי' בחפיל' . ועי' לס' סל"ן ז"ל דקס"ד ט"ג : [בעיס"ק ירושלם ח"ו חין מדקדקים בזח בביח המדרס . סיורי נרכס סס סי' סע"ח חוח כ'] :

חלק אבן העזר . דיני פו"ר

א . א חסה סחלכה בעלה למדינח היס וילדה לחר י"כ חדס עיין בס' חפחרח לבי פ' וירח מסה גחון לחד להכסיר כולך מעשה לסחהי וכחב סבסכימו עמו חכמי פרנקפורט סלכה למעשה עי"ם . ולחן נדידן ידעינו כחמנה מזקני סער דהורו כלכה למעשה בחסה לחח מעיר שכם הרבנים סגדולים מוסר"י זלבי ז"ל וחחנו מוסר"ח יצחקי ז"ל ופסלו סולך . חיים סחל ח"ב סי' ל"ח חוח מ"ע :

דיני קידושין

ב. א לעניין איסור עריות בקידושין וגיטין ויבום וחליצה הנו נוהגין לחפוש כל החומרות של כל הפוסקים הללו דלהקל אין הנו יכלין לעשות נגד מרן הרב שמחת יו"ט סי' י"ח דמ"ד ע"ג וסי' י"ב ד' מ"ט ע"ג:

ג. ב בעי"ק ירושלם ת"ו ים בסכמה מגאוני עולם הקדמוני' שלא לקדש הללו בשעת ניסואין והרופא לקדש קודם ניסואין בשביל היזק סיבה יולדת חוץ לעיר כמו ליון לדיק שמעון וכיולדת ומקדש שם. פס"ח מ"ד דף כ"ב ע"ג:

ד. ג בשנת כת"ן עמו בסכמה מכר"ם מבדהלם ובית דינו שלא חנשא אשה פחותה מבת י"ב שנים בשביל שיאלו חקלו' גדולו'. הר' יוסף חומץ סי' ק' מדמ"ק מ"ח סי' ל"ח ט"ם:

ה. ד אשה שנתקדשה ע"י שליח במקום אחר ואח"ז בתו לעיר כתרום. המגיד כס' מור"ם ז"ל בסי' ל"ד ס"ג שמוזר כתתן ומקדש בשעת כניסה לחופה בני ברכה. פרי תהרן מ"ס מ"ב סי' ס' שדה תהרן מ"ג סי' י' שמחת יו"ט סי' ז' והמגיד להלריך טבעת אחרת דברופה תומר קדשה בטבעת שלה ואין כאן קידושין ומי שלא ידע שנתקדשה כבר על ידי שליח תולין לעז, שם:

ו. ה בעי"ק ירושלם ת"ו לא זכרנו מעולם שקדמו אשה בלילה וכל שלא זכרנו מפחתא לא החירו לקדש בלילה כמ"ש הרב בית דוד חת"מסי' רפ"ס עי"ם. פרס"ח דכ"ב ע"ג בח"ד:

ז. ו בשעת קדושין מנהגינו הוא שחיינו חוזר לעולם בין מן התרוסין בין מן הנשואין כשמח בבעל לו נשמה. מזבח תדמה דף כ"ח ע"ב:

ח. ז נוסח ברכת הירוסין מנהגינו לומר והחיר לנו את הנשואות לנו וכל כשמנה אין רוחם נוחם ניחנו. מזבח תדמה דף כ"ג ע"ח:

ט. ח ליש"ת בתוך ז' ימי מימוד הנה פעמ"ק ירושלם ת"ו עמו מעשה

מעשה על פי תורתם סרב בגדול כמהר"י בכבן זלה"ה ולפיכך קלה בחירו ליכנס לבחילה חוך ימי חימוד על ידי שמירה כמו בנדה . חיים שאל ח"ב סי' ל"ח חום מ"ב :

י . ט מנהג שמחתן מוליך חת כללה בירו לבית הכיסוחין יותר מהרבה חמות בפסיה טבורה וחוח מנהג נכון כשפשוחין סס בע"ם כדי לקוחסה על ידי כך ובפנרח כב"ח ז"ל . פרה"ח ח"ג דף י"ד ע"ח :

יא . י מנהג ח"י ומלריס להלריך כום חחד לז' ברכוח וחין חומרי' לוחסה על כום של ברהמ"ז ושל חחתה על החפן שבחב מרן בסי' ס"ב דחין לריך כום חחר לז' ברכוח . וכן פשט המנהג שבדומה לזה כחב מרן דבגט נהגו להחוב בנפשיכי בשני יודין ובעה"ק לפח ח"ו בזמן מרן נהגו להחוב ביוד חחר וכח"ם סרב המוסמך מוהר"ם גלנחנטי בחשו' סי' ו' וסימן קל"ד . ויהכן שלרוב עדתה לימודו לח דקדק וכחב שהמנהג כן ומינו כן . חיים שאל ח"ב סימן ל"ה חום ב' :

יב . יא מנהג ח"י ומלריס כשמברכין בשעודה שחתן ברכת חשר ברח בלחוד לומר לוחסה על כום של ברכת המזון והמנהג על סדוב לברך בורח פרי הגפן וחשר ברח : חיים שאל חלק ח' סימן מ"ד עיין שם :

דיני כתובות

יג . א מנהג עיה"ק ירושלם ח"ו כשחבת לגבות כחובה מנכסי לה עשרי למלה בין במה שהכניסה בין במה שהוסיף לה בין בגרושה בין בחלמנה . פה"ח חלק ג' דף ל"ו ע"ח ועי' שם בטעם :

יד . ב מנהג עי"ק כוח שהחלמנה קוברת חת בעלה מנכסי שחה חפילו חין בנכסים שיעור כחובה וחין קיברים חומו מקופח של לדקה . פה"ח ח"ח ד' ל"ג ע"ד . מזבח חדמה דף ל' ע"ח ודף ל"ע ע"ב . ושם סיח מוחזקת בנכסים שחפסה

מותם על פי הדין עי"ם בח"ל ע' נ"ד מס שעלם נזם לפו"ד:

מז. ג המנהג שלין שמין לם בנדי מול שעליס שהולכ' לנקר דוקא מכל ככף וזכב לפי' כל שהוא שמין לס. מזכח מדמס דף כ"ח ע"ב:

מח. ד נענין כשכמס המובחס נסס' חוט המשולש סי' כ"ו דסיכה דליכה בעזכון סמס שיעור שחי כחוטות דחזי חקח בחשב מס שהוא מבורר לס שבהכניסס היה והשתר חולקים בשוס בחשב עס זרע במס עי"ם חס ים בע"ח מחוסר לכחובה חי יכול לגבות חובו מחלק היורש שחלק עס בחלמנה חו לא. כגס המנהג בחי דיניס חשב בעי"ק ירושלם ח"ו הוא שדנין כן שסב"ח גובה חובו מחלק היורש. מזכח מדמס ד' כ"ע ע"ב. ברכות במיס דף ק"ך ע"ד עי"ם:

מט. ה המנהג היכוסוח בעי"ק בשעדר החשב וזרע אין לס כמנהג עולימולא ודמשק שחולקים זרע בחשב עס הבעל במלוי דוקא אבל לא במה שאכל או שפירע בשס חובו כין שס הוא חים עני ואין לו ממון זולתו בין שס הוא חים עשיר ברכוח במיס מ"ד קכ"ח ואילך. ועיין שדמת קדם ח"ח סימן ל"ג ופס"ח ח"ח וח"ב פכ"ב מכל' חיכוח. ועיין חיים שאל ח"ח סי' ע"ד חוח ל"ז ועיין חק"ל חוח ס' סי' מ"ח דף פ"ז. וגס במדודין חולקין פכ"ח שם. ועיין חק"ל חוח ס' סי' מ"ג ד' ל"ו ע"ח. וכשטוטן הבעל שהפסיד שמדודין יסבע הבעל שהפסידס ולא ים ברשוחו לא כן ולא חילופיהן ופעור מהשבון. חיים שאל סי' ע"ד חוח ל"ז ועיין זכו"ל ח"ג ח"ם חוח ס':

חי. ו וגס ניסחא החלמנה והכניסס היה משלה ג"כ המנהג לחלוק. פס"ח ח"ג דף כ"ט ע"ב:

יא. ז ולענין נכסי מלוג שם חולקין או לא שם דף כ"ח ח' ומזכח מדמס דמ"ד ג"ד:

יב. ח ולענין המחנות שנוחנין קרובי הכלה בעח החופה וכמו כן קרובי החתן המנהג לפסר בחו' זה שמה שנחנו קרובי הבעל להחשב הבעל נועל שני חלקים ויורשי החשב נועלים חלק

אחד ומה שנהגו קרובי הכלה לכלה לו לבעל שני ח' ליורשי הכלה וחלק אחד לבעל . פס"ח ח"ג דף כ"ט ח' . וזהו דוקא במה שנוהגים הקרובים (ומנהג לעניין הכונ"ו ר"ל מלבי מסוחא) כשנותן החתן לכלה בעת הניסואין סוף כולו של הבעל דכו"ל כמלבושים שנותן לה בעלה . פרס"ח ח"ד דף י' ע"ח . ועיין חק"ל סי' מ"ג דף ל"ח סעיף ד' עיין שם :

כא . ט פעס"ק ירושלם ת"ו מהקדקין בענין מה שמנהגים לידע שם כוח מניח אניס לו אמה ושם כוח מכים כיחומות מכולנו' הק"ק כוחבין מני נגח ושם כוח מבלה כוחבין מהנפשה לידע שם קשט דברי אמת. ומפשר ג"כ להקנה כו' עס"ק בענין ההשבון יהיה היזק נפקוחא לדינא לכן נריך לכחוב בהקדוק ממקום שכוח . מזבח אדמה דף כ"ג ב' ; [כחובת בנין לה נהגו פה עס"ק ירוש' ת"ו ליקח כמו שכעיד הרמ"ג מרן מלכא מהר"ח יאחקי זלה"ה בס' זרע אברהם ח"ב בחשו' ת"מ סי' ט"ו יע"ש :

המנהג לכחוב בכחובה בעיה"ק שכם ת"ו בעיר הקדם שכם דהיא יחבא בין חרין טורין הר גריזים והר עיבל וממימי מעיונה מסחפקא וכן נריך לכחוב בנעטן . חיים שאל ח"ב סי' מ"ד ד' ס"ה ע"ח] :

דיני גטין

כב . א מנהג ירושלם ת"ו דסר' המסדר הגט מזהיר לסופר ולעדים שיהיהו מכוונים בלבם הגם דמו"ס שם"ס לא כתב כי אם להזהיר לעדים מ"מ נהגו גם לסופר להזהירו שיהיהו בהשבה וכן נכון לעשות . גט פשוט סי' קכ"ג ס"קך' גט מקושר כולם סי' כ' לוח ח'. ומנהג עתה לומר וידוי ותה בימים שאין אומרים תחנונים :

כג . ב נהפשט המנהג לכחוב בגיר שקורין פאפי"ל . פר"ח סי' קכ"ד ס"ק י"ב גט פשוט שם ס"ק ב' וט"ו. גט

מקושר

מקובר בולה סי' כ"ד אות ך' כ"ח . ובמקום שרגוט מוכני' לכפול הצייר שכיון שכרוסם ניכר מתחת שכפל תשיב שרגוט וגומח מרין שכפל תשיב לגך תוך ויכחוב בלך גובה שכפל . ג"פ סי' קכ"ם ס"ק מ"ד ג"מ בולה סי' כ"ד אות ח"י וכ"ב :

כך . ג המעבר פשוט לגווח לסופר שיכחוב מלחך ועד ק' נעיין לך לכחתי' כשהבעל בעיר חיפשין קלח למזור ולגוח בכל פעם לעדים ולסופר לחום לסברח ר' יחיאל ז"ל כתב"ם מרן בב"י סי' קכ"ב ומור"ם שם . ורלחיתי מסדרי בגט שמוציי' לבעל שיאמר לסופר לכחוב מלחך ועד מלה וכן בכל פעם שם סולרך לכחוב גט חתר . ונרלה לי דלחו ספיר עבדי דשם מוזר ומלוה פעם שניה לחום מטעם ברירה לל שיש להם לגווח שיאמר שיכחוב מל' ועד מלה לבן מי שרולה לחום לסך סברח לריך שילוה על גט לחד ושם יתקלקל יחזור וילוה על גט לחר וכן בכל פעם . ג"פ סי' קכ"ב שם"ק מ' . ועיין ג"מ בולה סי' כ"ב אות ך' וכ"ב . ועיין להס שלמה דף קמ"ח ע"ג דיוחר טוב שלה לומר לסופר מל' ועד מלה ושב"ג ביחושלם ח"ו :

כה . ד שרטוט שעות העדים טוב שיעשו אותו העדים כל לחד שיעה שלו קודם כחיבת הגט . ג"פ סי' קכ"ו ס"ק מ"ז . וכן נוהגין ג"מ בולה סי' כ"ד אות ט"ו ;

כו . ה בעי"ק ירושלם ח"ו מהרחקים ומדחקים מלחה שני גטין שיכא דחפשר . מזנה חדמה דל"ם ע"ח וכג"פ בהרבה מקומות ופס"ח מ"ח דמ"ח ע"ג מסם ס' שמות :

כז . ו יש מקומות בחרלות המערב נוהגין לכחילה לכחוב הגט בכחב פרוכינלחל גם חתרו לי שהלחו גט לחד בכחב פרוכינלחל למוסרו פה ירושלם ונמסר בפני ב"ד מגדולי הדור ויש להם על מה שיסמכו כי מדינה דגמרח הגט בשל בכל כתב . ג"פ סי' קכ"ו ס"ק ט' וט"ל בחחימת העדים ;

כח . ז נעניין עירוי דשיטות שכחב מור"ם בסי' קכ"ם שיינו שיסמוך אות כ' ועד מלה שיטה שלחטה ממנה וכן דאם הלמ"ד תסיים מסופה עד שיטה שלמעלה ממנה . הגם

רלחיתי

רחיצי כמה נשין שנכחנו לפני כמה גדולים שלא היו כותבים כלל מעורה . ג"פ שם ס"ק פ"ד ג"מ בולא סי' כ"ו לוח י"ז .
מזבח לדמה דף ל' ע"ח פ"ח ח"ד די"ח ע"ג ;

כח . ח המנהג בכל נחי דינין בסופר בנט מחקן נוסח הנט הלריך עשה בנט ימין בבידו ומחוכו משחיק הנט וטוב שיקרא הסופר בפיו כל חיבה וחיבה קודם שיכתוב לכל לא רחיצי מובנין כן . ג"פ סי' קכ"ה ס"ק י"ב ג"מ בולא סימן כ"ה לוח ד' :

ל . ט המנהג שעומד הסופר ואומר לני פב"פ הנני כותב נט זה במחשר ובילווי שבעל פב"פ לנרש בו את אשתו פב"פ והריני כותב לותו לשמו ולשמה לשם גירושין נאורין ולשם כריחות שתהא מגורשת בו ממנו ומותרת לכל אדם . ג"מ בולא סימן כ"ה לוח כ' ;

לא . י שם כולרך שבעל עיקח לחוך בשעה שחיבת הנט נעשה מעשה כ"פ לשלוח טמו שני עדים או לשליח ג"ד . פס"ח ח"ג דף ל"ה ע"ג . ושם חירע שילא בלי ידיעה מבניעין לותו ס"ח שלא בעל הנט בשום ענין ושלא מסר שום מודעה כמו שבניה מרן שם ס"ח פס"ח ח"ח דע"ט ע"ג ודף פ"ג ע"ג ועיין זכות לשברסם ז"ל ח"ג שם סי' כג' לוח ס"י ומ"ש שם מעם כר' חיד"א ז"ל :

לב . יא נהגו שקודם שחיבת הנט הסופר נוטל שכרו . מזבח לדמה דף ל' ע"ד ועיין להנאון כר' חק"ל חל"ם סי' מ"ז שם שרלוני לעשות כן על פי הדין . ולפחות יפי' השכר נאון בית מסדרי הנט ע"ם :

לג . יב שם נשחב הנט בפחות או יותר מי"ב פיטין הסכים הרב ג"פ כדוב הפוסקים דהסכימו דשם נשחב יותר מי"ב פיטין שחשנרם בו לשחילה עי"ם ושמעתי שמורינו הרב המופלא כמוהרח"י ז"ל עשה מעשה הנט שנשחב בי"ח פיטין ושם זה לסי' בשליחות הנז' פס"ח ח"ג דל"ב ע"ד :

לד . יג שם נפלה טיפה דיו בנייר חלק הוה עובדא ולירו

לסופר

לסופר להרמיב שרטוט חותם מיטות . פס"ח ז"ל ח"ח דפ"ג ע"ב
ועיין זכות להברסס פ"ג ס"ס לוח כ' :

לה . יד שם הניחו חלק בגילה בסוף הסיטה כדו לכתוב ב'
לוחיות יעייטו שם כזה וכן נעשה מעשה בשם
פעמים פעם"ק ירום' ח"ו . מזבח מרמה ד"ז ע"ב ע"ם :

לן . טו שם כ' ב' לו' חון לסיטה כל שהיו מקו' החים וכו'
וכבר נכתב כבר ועדיין לא נתן בעלה ס"ס מכר"י
ציין בחסו' כ"י להסביר כלכה למעשה ופסקים עמו ס"ס מהר"ם
מלבוזי ז"ל . חיים שאל ח"ח כי' ע"ל לוח ס' ;

נוסח הגט הנהוג בעי"ק בכללות ובפרטות

לן . טז באחר בשבת שני ימים לירח פ' כן המנהג לכתוב
מספר ימי החדש
בלא בית וכן במספר הסנים ואי כותבין בכו"כ לירח פ' בשנת
כו"כ . ג"פ סי' קכ"ו ס"ק י"ו ג"מ בולא סי' כ"ז לוח כ"ו ועי'
פר"ח שם ס"ק ו' יד מהרן שם בגה"ט לוח ז' פס"ח ח"ג דף
ל"ד ע"ח :

יז המנהג פשוט לכתוב בימי החדש מנין המועט תחילה
ובסיס מנין המרובה תחילה וכמ"ש מור"ם סי' קכ"ה ס"ס
ג"פ שם ס"ק כ"ד ג"מ בול' סי' כ"ז לו' ל"ד וסי' כ"ט לו' י"ו ;

יח המנהג לכתוב לייר בשני יודין כמ"ש מרן בסי' קכ"ו סכ"ג
ג"פ שם ס"ק ל"ה ג"מ סי' כ' לו' י' וסי' כ"ח לו' ג' :

יט המנהג לכתוב מרחשון ולריך לכותבו בחיבה לחת . ג"פ סי'
קכ"ו ס"ק ל"ה ג"מ סי' כ"ח לו' י' פס"ח ח"ח דע"ט ע"ג ;

ב . שנת פ' לבריאת עולם טיין לוח י"ח ולוח י"ב לעיל .
למנין שאנו מנין כאן כן הוא מנהג עי"ק לכתוב . ג"פ
סי' קכ"ו ס"ק ע"ו וסי' קכ"ח
ס"ק נ' ולפי דילג חיבת כאן עי"ם ועיין יד מהרן שם בגה"ט
לוח י' ג"מ סי' ל"ג לוח כ' ;

כא . בתא ירושלם כן המנהג לכתוב ולא בירושלם מחת .

ג"פ פי' קכ"ח ס"ק כ"ד ג"מ סי' ל"ד תוח י"ל . ומס מחיכם מוסמכין נכחוב גם סס ליין תע"ג דמקלח בני מדם קורחים לוחו ליין ובוחבין בחגרוחיכם מליין ח"ו סיימו דסס ירושלם עיקר וסגור בפי רבל וסס ליין נכלל בוכל סוס ומטעם זה ג"כ מין כוחבין סס העיר (קוד"ם כמו שקורין לוחו בגוים ויהודים מסחערביים) סס ס"ק כ"ו וג"מ סי' ל' תוח ח' וסס ירושלם כוחבין חסר יוד עד' בחרן סי' י"ד פרס"ח ח"ג דל"ג ע"ב ; כב . דיחבא על מי שלח ועל מי בורות ומין כוחבין דיחבח על נסר שלח לפי שסוח קטן

וכן בלשון הכחוב ובלשון חכמים נקרח מי שלח ומי שלח זה סוח גימון וסיס נחל שוטף בימי חזקיס וגימון זה סוח נקרח שלח כמ"ש רש"י פ"ק דברכות ד' י' ולזה מין כוחבין דיחבח על מי גימון שלח יבח נרחה שביח עיר לחרח דיחבח על גימון הנהר בחמד יד" נפרוח וכוחבין שלח חסר יוד לחר הבין וחסר ויו לחר שלח"ד בלשון הכחוב ביפעיס ג"פ סי' קכ"ח ס"ק ל"ז ועיין פרס"ח ח"ג דל"ג , וג"מ סי' ל"ו תוח ט' וסי' מ' תוח ח"ב וגם מין כוחבין וממימי בורוח מסחפקח רק דיחבח על מי שלח ועל מי בורוח נ"פ סס ס"ק מ"ח ג"מ סי' ל"ז תוח ח' ;

כג . אנא פ' ים נוסנין לכחוב מיך חנח פ' וכו' וכעס"ק מין כוחבין מיך חנח ג"מ סי' מ"ר תוח י"ח ;

כד : בסס שבחיס העיקר לכחוב בס"ח לבסוף שבסס נגזר מסס שבח וסכי נסיני בעי"ק ירושלס וכן בסס שבחולס . חיים שלא ח"ח סי' ל"ח תוח מ"ז :

כה : בסס שלוס מ"ב לגדול אחד וכמדומס שבוח סרב כמסר"י יפחק לבחח ז"ל וז"ל פעם אחח נחקבלו פעק' ירו' לכחוב נע אחד שביס שם המגרש שלוס ועתדמו בספק אס נכחוב שלוס מלא או חסר ויו . ושלחה הסכמתיהו לכותבו מלא ויו והעידו שכך הסכימו רבני קושטא וקלח רבני מלריס ע"כ ג"פ סי' קכ"ט ס"ק פס"ח מ"ח דפ"ג ע"ד .

כו . מנהג עה"ק ירוש' ת"ו שלח לשוס שוס נקודס על הסס כנון

בסס ג"מילס ג"יעטייל וכיולס עזרס נסיס דכ"ז וד' ל"כ . הל"קט
ק"ו הגיטון סי' ס' וסי' ל"ד • ג"פ סי' קכ"ו • פס"ח מ"ח דס"ז
ט"ג מבחס לחדמס ד' ל"ח ט"ח ומטעס בח' כמגרס סיטו קורין לו
כחדי"ר כתבו חליסו דמחקרי כל"ר וגכתי על גבי חוס כל' על
היוד סממלי חג קטן וכגס דגעט"ק לח נהגו לכחוב סוס
רפס על סוס סס סחני סכח דלדי בלח רפס חין כגרחס כסגרח
דלח כלל ועיקר וסכי נהוג רבנן קדיסי סחיחנים מוסדי חרץ
חיים סחל ח"ח סי' ל"ח חו' י"ט וכן כורס כרב ז"ל סס חוס ט"ל
בסס טו"ך לכחוב חג קטן על כלדי עי"ם ועיין חיס סחל סי'
ד' וס' ס' עי"ם כס"ח ח"ג ד' ד' ל"ד ט"ג ד'
כז : ומס סכחבו כל"ר חע"ג דכעזרח נסיס מוכח דיס לכחוב
כידור וכמלרים דוקח כוחבים כל"ר בחעחי מעט"ר חבח
חלחי ז"ל דמ"ם כחל"ר ציבב על כסח כהורחס כרב המופל'
מסיירי כגס"ג כמהו"ר בניימן מעלי סכהן ז"ל הגסיג פעט"ק
ירוס' ח"ו לכחוב כלר כי כן מספט לבון ערבי ולחריו נהוג כן
הרבנים מסר"ח נחוס ומסר"ס מזרחי ז"ל וכזחח וכוחח כגס
בחעטו דכבי נסיגי רבנן קדיסי דממוני חגיטי פעט"ק לכחוב
דמחקרי כל"ר . חיים סחל סס עי"ם :
כח : מנסג עט"ק ירוס' ח"ו בסחוח סטס בל' טרכי לכחוב יוד
במקום חנוטח סליר"י פס"ח ח"ח ד' ס"ח ע"ח ועיין חרמח
קודם ח"ח סי' מיו בסס חו"ר סטסבימו לכוחבו ביוד ועי"ם סי'
מ"ד בסס סחתי ג"כ . ועיין פרי סחרץ מ"כ סי' י"ו עי"ם ועיין
חיים סחל דכ"ו ח' בסס פזיזי ע"ם ולף סדרך סימחעלי' לכחוב
הח במקו' ליר"י וכוחבין סחמ"ם חבי"כו עזיס • הסכמח רבני
ירושלים סוח לכחוב ביוד בזס וכיולס בזס :
כט : בני חרלוח המערב וכל סחנסי' סבמלכו' ח"י ומלרי' המדב'
וכוחבין בלטון טרבי חין כוחבין חלף במקום חנוטח בפחח וכ"כ
מהרי"ט בסס 'גלחמילח וז"ל חין לכחוב חלף בין נימל למס לפי
הכוח לבון טרבי ופירוסו גמול מחח ס' יום לכוחבו מסר חלף
ביד לחר סמס חע"פי סבלסוגס לח יכחבו יוד בין מס ללמד

מ"מ לחקן המילה ביום לכותבם . לומר המגיד נחפצתי בין הספרדים לכתוב שם ג' המילה בחלף ברית המדברים בג' ערבי כותבין ג' המילה חסר חלף וכן כותבין קצור חסר חלף לחר חק' ולחר המ' נקרא ונברת ופעמים . ג"פ סי' קכ"ט ס"ק קכ"ה . פה"ח ח"ח דס"ח ט"ג ודפ"ג ט"ד וח"ג דל"ה ט"ח :

ל . בשם ניסים בשכמה רבני ירושלם לכתוב נסים בלח יוד בין נון לסמך כמ"ש בשם עזרת נסים די"ג וחם חומה בי' חין מבניחים בו . פה"ח ח"ח דפ"ט ב' :

לא . בשים ספק בשמות שם ים ללמוד מם כתובתם חו לח טי' דברי חתת להר' סמוף מוסר"י בכר דוד בקונטריסי' דק"ס ח' שכוניח דחין רחים מכתובתם מבשם בכתוב שם ושניח רחים ממעשה רב שעשו בעי"ק ירושלם ת"ו גדולי כדור ושניהו כרב ג"פ דק"ס ב' בחשם חתת שסיו קוריס לה ג'ימם ובכתובתם טיס כתוב בממה ולח בשניהו כלל בכתובתם ובכתב ג'ימם עי"ם ועי' חיים שחל ח"ח סי' ל"ז דשדי נרבח דחין ממעשי זה רחים עי"ם וסוף ז"ל טשה מעשה ללמוד מם' כתו' לפניך בשכשמת גדולי בעלי סורחת עי' שם ועי' שם בסי' ל"ח חות ל"ם ועיין בח"ב סי' מ"ד ועיין לח"ם דף קכ"ד עמוד ג' ועי' זכו"ל ח"ג בם' בגע חות בין :

לב . לענין סורחת הר' מהרים"ט בשם מבגי"לי לכתו' דמחקרי' מבגי"לי דכתיבם דמתקריח שם רמז לשם חחר עי' לבר' זרע מברשם סי' י"ד חשו' לומ"ר מוסר"י זחבי ומובר"י זיין בפרח שושן כ"ח סי' ו' שקבלו ערער על סורחת הר' מוברים"ט עש"ב . ממנם הרב ז"ח סי' עוד וכן"פ סי' קכ"ט ס"ק ל"ז דף קי"ג ב' בשכימו להלכה כדברי הרב מהרי"ט וכן חפשו הלכה למעשה בעי"ק ירושלם הרב זרע מברשם ז"ל ומחריו כל גדולי הדור לסמוך על סורחת מוהרי"ט וכן עשו מעשה בכשכמת הר' חמו' כמוהר"י נבון בנדון בלשם . חיים שחל ח"ח סימן ל"ח חות ב' וחות ע"ו וחות כ"ח . פה"ח ח"ח דע"ח ד' וה"ג ד' ל"ב ע"ג . ועי' להר' נחפס בכשף חח"ם סי' ס' טיין שם :

בעיון

לג. בעיון מ"ם מרן בסי' קכ"ט סט"ו כמו שים לו בני שמוח
ושם שכני יולא מפשם הרחטון בשם דטערו' כגון ילחק
חקין לסרן חרגין וכיולא בזה דחין לריך לכחוב שם דטערוח כלל
טיין שם. כגם פשע דברי מרן הוח כיכח בידוע שעיקר שמו
מפעח הלידה ילחק וחח"כ כוקבע לו שם חקין בשם דטערוח.
חבל בחם לא נודע שם הלידה ולא ידטינו רק דכ"ע קלרו ליש
חקין וכן בחגרשם חם לא ידטינו רק שמחם קלרו חתנולה
ומחתולה וכיולא בזה יש להסחפק חם נחתר דמסחתא הי' שמו
בעח בעריסה ילחק וכן שמח מן בסחם חגם שמחם לו נחתר
חין לנו חלא בשם המוחזק לפנינו ושמא עיקר שחם מפעח
הלידה היש כך. ובגם שפק כזה חידע כחם פעמים בעיה"ק
בחגרם חחד שהיש שמו עובידי ונסחפקו חי עיקר שמו היש
עובד וסחריכו לקרוחו עובידי. גם בחשם חחת שהיחה נקרחת
בפי כבל ג'ימחא ונסחפקו חי עיקר שמח הי' שמחח כחו שנמלח
כן כחוב בכחובח וג'ימח הוח קילור שמח. גם בחשם חחת
שהיחה נקרחת חנוגה ונסחפקו חי עיקר שמח היש חגם ובכימו
גדולי הדור וכחבו ג'ימח לבד וחנוגה לבד וכן עיקר דחין לנו
חלא שם סחוחזק לפנינו. ג"פ סי' קכ"ט ס"ק ס"ז וס"ק קל"ב
ג"מ סי' מ"ז חוח כ"ד וסי' מ"ח חוח ז'. ועי' שפיר דמי לכחוב
דמחקריית ג'ימח בחורחת כרב מהרי"ט ז"ל טי' שם. וכן בח
מעשה לפנינו בחיש חחד ששמו בפי כבל היש שלימחן וכן היש
טולש לס"ח ולא היש יודע לחחוס וכחבנו בנט שם שלימחן לבד
וחש היינו יודעים דעיקר שמו היש שלמח היינו כוחבין שלמח
דמחקרחי שלימן. וחש היש טולש לסיח בשם שלמח חף על גב
דכ"ע קלרו ליש שלימחן היינו כוחבין שלמח בלבד ושם שלימחן
כלול בכל שוש. וכן המנהג בעיר קודש בשם חברהים יעקוב
מושה וכיולא בכלידוע לנו שעיקר שמח היש חברהם יעקב
משה חין כוחבין רק שם חברהם משה. ג"פ סי' קכ"ט ס"ק
ס"ט פס"ח מ"ג דל"ד עמוד ד'. ושם לחח שנקרחת בשעת
העריסה שרולח ע"ם זקנתה וסיח היחה שם העיקר שרה וסיו

קורין

קודין לה שרולה אבל זאת מעולם לא נקראת שרה . ונמחפק בדין מסדרי כגע אם יכתבו שרה דמחקריא שרולה כיון דזקנתה עיקר שמה היה שרה והיא נקראת על שמה הו כיון דהמחנרפת לא נקראת מעולם בשם שרה לא יכתבו רק שרולה והסכימו וכתבו שרה דמחקריא שרולה . ג"פ סי' קכ"ט ס"ק ס"ו וסוף ז"ל כתב שם הלדידים יותר טוב ונכון היה לכתוב שרולה בלבד עי' שם . ועיין ג"מ סימן מ"ח אות ו' :

לד . נמי שהיה לו שני שמות ונמחק ומתנו בשם הב' נכתב מנהג ב"ד מסדרי כגע לכתוב פ' דתחקריאת פ' . ג"פ סי' קכ"ט ס"ק פ"ג וס"ק ל"ז . ג"מ סי' ת"ז אות כ"ב פס"ח ח"ח דע"ב ע"ח וח"ד די"ב . ואם תירצ שכ' בסופר דתחקריאת כי' בין אקף לחיו כבר לכתחי' . פס"ח ח"ח ד' פ' ע"ח :

לה . בגע תומר שמנהג לכתוב שם דיבדות ולכלול שם גיות בוכל שום תחרון כמ"ש מור"ם בסי' קכ"ט ס"ב . ג"פ שם ס"ק כ"ב . ג"מ סי' ל"ז אות ח' :

לו . המנהג בח"י שלא לכתוב כיוני כהן ולוי וכן היה מנהג עכ"ק ירושלם ת"ו ג"כ . ברם בזמן הרב מ"ח כתב"ר יעקב ישראל חגניז"ז ז"ל כתבים הוא ממונה חגיתי כתב בשים ושלשה ניתין כיוני כהן ולוי . ג"פ סי' קכ"ט ס"ק ל"ו . וכבר חזר הדבר לקדמותו שלא לכתוב כיוני כהן לוי . ג"מ ריש סי' נ"ב :

לז . מנהגינו כפשוט שלא לכתוב כיוני מפתח תמנם כשים למגרם עלמו בגין ג'ליבי מירקאדו וכיוצא כותבין פלני המכונה פ' וכל שום וכו' . ג"פ סי' קכ"ט ס"ק מ"ד וס"ק ק"י :

לח . בן פ' כן הוא מנהג ירושל' ת"ו ובתלרים מוהגין לכתוב בר פ' ברח פ' . ג"פ סימן קכ"ו ס"ק פ"ח . ג"מ סי' נ"ז אות ד' :

לט . מי שהוא ממפחח הקולנפריז"ם שלין לשם שום כנוי ממפחח רק מלרפין שמו עם שם האב ושם העלם לשם לכנוי כגון ממפחח מוהרלח"ם ז"ל כתב הנ"פ ז"ל בסי' קכ"ט ס"ק ס"ג דלריך שיכתוב רחובן שמעון ושלם כתב רחובן דמחקריי

שמעון

סמעון פסול עי' שם . וכרב כתי כתוס מ"ב סי' ל"ז ד' ע"ס ע"ב תחת על הגיפ בתוספת זו ומחיק הרב שם דנכתב"ג ים לכתוב רחובן בן סמעון והעיד שכן רחם גט אחד שניתן בעס"ק ירושלם שכתבו שמואל בן שמואל עי' שם בתוך ועי' גם כן בס' פרח שושן ועי' ג"מ סי' ל' תוח ד' . פס"ח מ"ג דל"ס עג"ד עי"ם ; ם . המנהג פשוט היכח דים שפק בשם תבי המגרש והמחגרשת

לכתוב שם המגרש והמחגרשת בלבד וכמ"ש הטור שם"ס קכ"ט בשם הרמ"ם ומרן ב"י שם בשם הרשב"ח והכנה"ג שם הגהב"י תוח ל"ט . ומרן בחשו' כ' דתמוסין שתינם זוכרים שם תביהם דיכדוח בגט אחד בשמו שני ולרווחת דמילתא יכתוב שם לעויו ויעלה בחקוים שם תביו עי' שם . ופס"ק ירוש' ח"ו עשו מעשה בגט אחד לכתוב שמו וכינויו כמ"ש מרן והכינוי היה כנוי משפחה לופים וכתבו יוסף המכונה לופים וכן עשו מעשה בגט אחד וכתבו יוסף המכונה פינסו . ג"פ סי' ק"כ ס"ק י"ח ובסי קכ"ט ס"ק כ"ח . ג"מ סי' ל"ג תו' י"ז וסי' ל"ד סוף תוח ב' . תלה דלפי"ז היה רחוי לעשות כן בשם שפק בשם תבי המגרש לכתוב שם המגרש וכינויו שיעלה הכנוי בחקוים שם תביו תבל אין המנהג עכשיו כן בשפים שפק אין כותבין לה שם תביו ולא שכנוי . ג"מ סי' ל"ד תו' כ' ותו' כ"ג :

מא . וכשאין כותבין שם תביו בשכותב וכל שום אחרן דחים דחים לי אין לכתוב ולהכתבי כיון דחיו מזכיר שם תביו בגט וכן רחיתי גדולי הדור נוהגין פעס"ק ירושלם ת"ו ופעם אחד הירע שכתבו גט אחד לבן אחוס אחד בשמו וכינויו ועשה הסופר וכתב בוכל שום ולהכתבי והכשירוהו ונתנוהו ליד האשה מאחר שבטופסי גטין הרחשונים רחיתו שהיו כותבין ולאחריהן דהכתבי תע"ג שלא הזכיר דירת תביו . ג"פ סי' קכ"ו ס"ק ל"ח ג"מ סי' ל"ט תו' ח' ט' חיים שאל ח"ח סי' ט"ל תו' י"ג :

מב . ואם המגרש תו המחגרשת גר בכותבין בן תו בת תברש תביהם כותבין בוכל שום ולהכתבי. פס"ח ח"ח דע"ט ב' :

מג . המנהג שלא לכתוב כנוי תבי המגרש ותבי המחגרשת

והטעם

וכמעט ירמה לי שהושמין שמא לא יכתוב שכנגד כתקונו וגרע עפי דסו"ל סיום שמו דשגע בטל וע"כ נהגו לכתוב עיקר הפסק עם כולל שום לבד . ג"פ סי' קכ"ט ס"ק מ"ד ג"מ רים סי' כ"ו עי' שם . ומ"ש שהיכגג שלא לכתוב כגד דהב סיימו כשים ליזק פקפוק שם' כתיבתו שברי כמה פעמים כשהייתי עומד ומשתם לפני רבותי רחיתי שסיו כותבין כיומים דהכי המגרם והמחנרשת רק כשסיו מסופקים בכיגו איך יכתבו תפי' ספק כל דהו סיו מלוים להסופר שלא יכתוב הכיגוי . ועיגי רחוי מעשים כהלו רבות . ואם כן בכיגוי שהוא בכור בשמם כותבין . תדמת קרם מ"ח שפ"י מ"ט :

מר . אם שם המגרם כשם הטד נוהגין בכל כיולא בזה לשלם ג"מ סי' ו' חו' ט' והיכא דלריך לשלם תיום מלריכים רבני ירושלם לשלם בשגיהם רק בחד מסם לשלם ושגי . פס"ח מ"ח דס"ז ע"ד . חיים שאל מ"ח סי ל"ב חות ח' ואם שם אבי המגרם כשם אבי המחנרשת נעשה מעשה כמה פעמים שלא לחום לשלם בכה"ג שבכל יודעים בודאי שאח אינו נותה לחופו . פס"ח מ"ג דל"ה עמוד ג' . חיים שאל סי' ג' ד' כ"ו ע"ח . וס"ל אם שם המגרם כשם אבי המחנרשת . פס"ח מ"ח דף ס"ז ע"ד מים שאל דכ"ז ב' :

מה . העומד היום בירושלם הנזברת ים חופסי גטין שכותבין סימני העיר שלם' פעמי'

גבי סזמן וגבי מקום סהים וגבי מקום סהשם . ואמם מנהגינו לכתוב סימני העיר דוקא שלל סזמן . וכן רחיתי ברבה תופסי גטין עמוים לפני רבני ספרדים בשאר עיירות גהרא גהרא ופשטיה . ג"פ סי' קכ"ח ס"ק ל"ד . יד אהרן סי' קכ"ז חות ע"ל ג"מ סי' נ"ח חות י"ג . אם הבעל נחפז ללכת ואינו יכול להמתין עד שיכתוב הגט לא יכתבו בו העומד היום ולא העומדת היום ורחיתי נוסח אחד מגט כזה שדיגג תיכח היום לבד וכתבו העומד במחנ"פ' וכן נעשה מעשה . הלק"ט דס"ס ע"ד . ועי' פס"ח מ"ד די"ג ע"ח ומזבח אדמה דל"ח ע"ח :

וכל

מו . וכל שום אחרן וחניכא . מנהג ע"ק ירושלם ת"ו לכתוב
חניכה בכ' לנסוף . ג"מ פ"ק
סי' נ"ט וע"י יד מכרן סי' קכ"ו בנהגו חום ך' . דאית לי
ולאבהתי ולאחרי ים כותבין נ"כ ולמחריכון דאבהתי
וכעי"ק ירום' ת"ו לח נהגו לכתוב . ג"מ
סי' ס' וסוף סימן ס"ט . וכן חין כותבין בסם המחנרסת
ולמחריכון דאבהתי סם :

מז . צביתי ברעות נפשי בדלא המנהג לכתוב תחילם
אניסנא ושבקית ואסרית והרוכית שבקים פטרים חרוכי'
ותח"כ פיטורין שבוקין
חרוכין ו"ח כ חרוכין שבוקין פיטורין כמ"ש מור"ם בסי' קכ"ו
סי"ב . ג"פ סם ס"ק מ"ט . וחס השמיט בסופר ו"ו דוסבקים
כוס עובד"ם יהבשרנו בסשכמ' ס"ם מ"ק תכר"ו נבון ז"ל תב ב"ל.
כך' חיים סחל ח"ח סי' ט"ל חום ב' ע' סם :

מח . יהיבי לבי אנח פ' ב' פ' . דיוים השייכים לעם הסם
ותביה עיין לעיל חום ו' .
מנהג ירושלם ת"ו בלח לכתוב חנח חנחתי פב"פ בזכרת
סם השם רק חנח פב"פ ולנסוף כותבין דסוח חנחתי וכו'.
כ"כ הרב ג"פ בסימן קכ"ו ס"ק פ"ט . חומם עכשיו המנהג
פשט"ק ירושח"ו לכותבו . וכן ראיתי בגטין שבתו מקושטעדינ'
ושלוניקי ומצרים . ג"מ סי' ס"ד חום ח' . ועיין יד מכרן
סם הנהט"ו חום ח"ו :

מט . העומדת היום בירושלם הנזברת . המנהג בעיר הקודם
כשנולחין נט ממוך
לעיר לכתוב בכל מקום שחח עומדת . ג"פ סי' קכ"ו ס"ק מ"ח
וסי' קכ"ח ס"ק י"ד . ג"מ סי' נ"ח חום ס' , וכשכותבין כן
מדלגין בוכל סום ולמחריכי מחחר שהיו מזכיר שם מקום
החשם שם ס"ק ע"ט וכסי' קכ"ח ס"ק ט"ו ג"מ סי' כ"ט חו' ז' :

ג . וכל שום אחרן וחניכה דאית ים מקום שחין כותבין
לבי ולאבהתיבי ולאחריבי . ולמחריכי והטעם שכיון
שכנר

שכנר כתוב שעומדת היום במחנה פ' וטוב מקום לבעל המנהג
שם ושם אמר ולאחרי שני בבקי ומדרשה שם כותב כך יש
במשמעות לטעות דאחרת דידה מחרינה הוא ומנהג ירושלם
לכותבו. ג"מ סי' ס"ט לוח ה' פס"ח מ"ג דף ל"ה ט"ב. ושם
בסמיט בסופר תיכף לבי' הוא עובדא ובסכימו רבני ירושלם
לכתוב גט לאחר כיון שעדיין לא ניתן בגט ולא היה שעת הדחק
חי"ם סי' ט' וכ"כ בפר"ח סי' קכ"ה ס"ק ל"ט:

דהויה אנתתי בקדמת דנא וכרו פטרית ושבקית ותרופית יתיבי
ליבי דיתיהויין;

המנהג לכתוב די תכויין ודי תיצבין בריוח קלח כל דהו שלא
יהא נראה כתיבה לאחר וגם לא כשאר תיבה ממש. ג"פ סימן
קכ"ו סעיף קטן מ"ד:

רשאה ושלטאה בנפשיכי. מנהג ירום' ת"ו לכתוב בנפשיכי
בסוף תיבה. ג"מ רס"י ע"ג. ושם דינג י' רחשונה כשר. ג"פ
סי' קכ"ו ס"ק ל"ב. יד מהרן שם הגב"י לוח ס"ג:

למהך להתנסבא לבל גבר די תיצבין ואנש לא יתחא בידיכי
כן שבי כן יומא דנן ולעלם והרי את מותרת לכל אדם ודן די
יהוי ליבי מנאי ספר תרובין ואגרת שבוקין וגט פטורין בדת
משה וישראל.

שלשה תיבות אלו כדאי משה וישראל שריך לכותבם בסיטם
מחרונה מנהג עי"ק ירושלם ת"ו להחריך ה' לותיות אלו נגד כל
הסיטם ושם דתהר"ל. ג"מ סי' פ"ג לוח ה' ומזכירין שלא יחריך
בשאר הלותיות בשש"א לפי שמפסיד לורתן. ג"פ סימן קכ"ו
ס"ק ל"ח:

נא. המנהג פשוט בין רבני ספרדי' דממוני לגיטי לגרוד הסופ'
דיבוק הלותיות בלי שום ליווי הבעל ודלא כמו שנראה מס'
משלחת בניומן סי' ל"ב שריך לסיום בליווי הבעל עי' שם. ג"פ
סי' קכ"ו ס"ק כ"ח;

נב. מנהגינו שכל אחד מהעדים קודם שיתחתם לומר בלי כזה לפני פע"פ מותם נגע זה שכתב בספור פע"פ במאמר ובלווי בבעל פע"פ לגרום בו לת לחתו פע"פ וסריני מותם בו לשמו ולשמם ולשם גירושין גמורי' ולשם כריתות שתהא מגורשת בו ממנו ומותרת לכל אדם. ג"מ סי' פ"ד לות י':

נג. אי כותבין כיוצי העדים עיין ג"מ סי' פ"ד לות כ"ג ועיין דב"מ מ"ל בשמעתות דף קפ"ו ע"ג ועיין פס"ל מ"ג דף ל"ו ע"ב בגדונו שהעד היו קורין לותו נכור כתב ז"ל דלף על גב דהעדים ס"ל לכתוב בכיוצי מ"מ דכיון דכולם קורין לותו נכור מותם נגע מאיר שמכונם נכור ן' לגרשם עיין שם;

נד. מחיית העדים מנהג ע"ק ירושלם ח"ו לחתום בכתב אשורית דוקא וראיתי גע אחד שכלתו מלפת מ"ו פס ירושלם והיו עדיו בכתב פרובינצאל ושמעתי שכן נוהגי' לכתחי'. ג"פ סי' קכ"ו ס"ק ט' ועי' שם טעמם שנהגו לחתום בכתב פרובינצאל ועי' י"ל שם הגב"י לות יוד;

נה. בעניו שלום בעדים עיין לעיל לות ו';

נו. במ"ם מרן בשו"ק הרב המסדר יחרים על כל מי שיוליא לעז על גע זה ונם בכנה"ג שם כתב שיאמר הרב להעומדים שם דעו רבותי שים מרם וכן נם כן אני מחרים ע"ז ע"ם. כנה פעם"ק אין מוסנין כן רק בחכם מודיע ומזכיר לעומדים שם שים מרם קדמון ע"ז. ג"מ סי' פ"ה לות מ"ח;

נז. מנהג ע"ק לכפול הגע בב' זויח בחלבסין ובכתב מבחוץ וליחנו לך ביד הבעל ואומרים לו החזק לך נגע עד שנאמר לך שתחנהו. ג"מ סי' פ"ה לות כ"ח;

נח. נהגו בע"ק שחלך שיעם הגע תרבע לחמו. ג"מ סי' פ"ה לות ל"ח:

נט. וקטנים המחנרשים ע"י תכיס שכותבין שני גטין ח' כלפי חלב ואחד לנכח כלפי דידם הנכון ליתן הגע שכות כלפי דידם כידם ע"י שיחפוס חלב כידו והמנהג בקיסטע ונם

פעס"ק

פעמ"ק לומרו לי הסופרים שכך נהגו הרב מהר"ר בנימין מעלי
בכהן זלה"ה . ג"מ סי' ד' לוח ז' :

ס . כשמגביל ומחשך אין בעיר ורואים לגרש ע"י שליח כתב
הרב הגדול חיד"א ז"ל בספר עוד עין סי' קמ"ה וזה לשונו
מלתחי כתוב דבירושלי נהגו לגרש ע"י שליח לף שמניחים בעיר
אחד וכותבין הגרושה כתלו מוליכו לעיר אחרת מוכ"ר מוסרת"י
ז"ל עד כאן לשונו . עיין פרס"ח חלק ד' דף מ' ע"ג :

סא . בגט הנימן על חנגי מנסג עי"ק לכתוב המעב"ד הנסוג
לרחין החנגי לחורי בגט למעט במקו' החלק ע"פ הורת'
הרב מוהר"ח ילמקי ז"ל בכתוב בם' חרמת קדם ח"ח ד' ט"ל
והרב פרס"ח ח"ח דפ"ג עמוד ב' ודפ"ד עמוד ג' בביח תיקון
זה והוסיף וחיקן עוד שיכתוב מעל גבי מחיתת בעד השני מעוש
שמת מחתוך המקום הכתוב ומחמר שניח מחגרשת בלי שום
חנגי עי' שם ועי' להגמ"י סי' פ"ו לוח ך' שערער על התיקון
כנ"ל ע"ש ונוסח מעב"ד הנסוג בעי"ק עי' שם לוח כ"ט :

סב . מ"ש בסדרים שנהון שיטיח המסדר עומד בתחלת ובני
העדים שכא עדי המסירת לחד מימינו ולחד משמאלו
והסופר והבעל שחשב לפניו כולם עומדים . כנה פה לזמיר לף
רחיתי עושים כן וכן בעיס"ק ירום' לגף המסדר יושב במקומו
והסופר והעדים והבעל וכולם עומדים לפניו . הר' בחי כהופ
דפ"כ ע"ח ועי' זכור לאברהם ח"ג ס' בגט לוח ע' :

סג . בגט על ידי שליח עי' כנה"ג סי' קמ"ח בגה"ט לוח כ"ד
מחלוקת הפוסקים שם יכולים להיות עדי בגט עדים
עדי השלימות או לף . ועי' להרב בחי כהופ דף פ"ה רע"ב
דמנסג לומיר להלריך ד' עדים ובדב"מ נס' בגט דקע"ח לוח
ב' כתב דכן מנהג מחלוניקי יע"ח ועי' י"ח ז"ל בס הגט דקל"ח
עמוד ד' דמנסג חרן יסר' ומחלוניקי לומיר להלריך ד' לבל
בקומט' ולינדינני לין מלריכין רק ג' עי' שם ועי' זכו' לאברהם
חלק ג' ס' בגט לוח ע' :

סד . כוף עובדת כח' בשלח גט לעיר אחרת ושלל רשות ליתח
לחתם

מצה לחרת והסרנו לו עד שיסיח קרוב גודלי מצה כגע לידה וכמו שכ"כ מחבוצה גו"כ ז"ל יו"ד כלל ג' ס"ד ומדברי רמ"ל בחשו' סי' ד' וכמכי"ט חלק ח' סי' י"ד ועי' י"ח ח"ט ס"ח כנב"י חוח"ך. מיים שחל ז"ל סי' ע"ד חוח ל"ו ;

דיני יבום וחליצה

לח א. מנהג ירושלים ת"ו לעשות שבתרוח וסמודעות כ"פ קודם לביאה סמנעל ואחר לביאתו בעודנו בגלוי קודם סחליצה דומיא דגט. פרס"ח חלק ד' די"ח עמוד ח' ;

טל ב. בעגין מי שמת וכניח אשתו מעוברת וילדה חוך לי' דקי"ל חולצת ולא מחיבמת כמ"ש מרן סי' קכ"ו ס"ד שם גובה לו כחובתה ח"ל טי' מהר"ח שטון סי' כ"ט ד"ה דגובה וכן עשו מעשה פעמ"ק ירושלים ת"ו מכ"י ה' מהר"ח ילחקי ז"ל וסביהו הר' מיד"ח נס' טוב עין סי' קכ"ו עי' שם :

מ ג. בעגין ס' ריח"ז שבביא מור"ם בסי' קע"ה ס"ה דאם היה נשוי נכריות ויש לו בניס אסורה לו משום זיקת אשת אחיו שיש לו בניס עי' שם. הגה הרב כנסג"ג במעשה שבאה ס' זאת ומהרח"ח נס' מולל מאם דת שימן כ"ה בתריך בזה והעלם לחום לס' ריח"ז עי' שם. בעמ"ק ירושלים ת"ו שאם החקה"ח עשו מעשה לחום לס' ריח"ז ולא בניחותו לבנוס. מיים שחל ח"כ סי' ל"ח חו' ס"ו מזכה אדמה ד' ל"ח ע"ד :

מא ד. בעגין כריכת הרצועה עי' פרס"ח חלק ד' די"ח. ברכות המיס ח' אס"ע סי' קס"ע דף קע"ז עמוד ג' וזילך. הרב מיים שחל ז"ל ח"כ סי' ל"ג מסכת עדיות שגוי שם בעגין זה ועד היום לא הוקבע המנהג ומיגם מדקדים בזה דפעם עבוד מבפגים ופעם בחוץ :

מב ה. בעגין קורבת הדיינים בקרוב ובחרחק עיין להרב דב"מ ז"ל נס' חלילה דף קפ"ד ע"ד ועיין להרב פרס"ח ז"ל ח"ג ד' ל"ו ע"ד היכה שלין להס בניס דפעמים דמוחר לבחחי'

לכתחי' ובכן טעמו מעכשיו עי' שם ועי' יד להרן ז"ל סימן ק"ל אות ס' וסי' קס"ט אות ג' ועי' זכור לאברהם ח"ג אה"ע אות ח' ובח"ב כתר שלישי אות ח' :

מג ו. מנהג ירושלם ת"ו ליתב שניים כנוספים לגר ימינם על שמאלם דיינים. זכור לאברהם חלק ב' מכתיבת כתר"ר כמהר"ם מג'אר ז"ל עי' שם :

[אנן בה"י ומלכות מצריים ודמשק ותר"ן וכני מערב פנימי ואילון וכל ערי סורי, וכל גלילות טורקיה מורים קיים לי) לה יוכל שום אדם להחנות בשעת הקדושין אם ים לו חת מומר אלא חזקק לשמו ליכם . מייט בחל חלק ב' סי' ל"ח אות ס"ח דף מ"ט עמוד ב'] :

דיני חזקות חו"מ

א. מהנהג פעה"ק ירושלם ת"ו דכל דידוע ומפורסם דהנוס מחמת הגוי בעל המולקי שני ואין לריך רמ"י כידו. כמ"ש בכנה"ג ז"ל סי' ק"מ אות קי"ח. הר' פרח"ת מ"ד ד' ל"ב ע"ד :

ב. קבלה בידינו שים בשבמה קדומה פעה"ק ת"ו מרבני גאוני טולם עטוים בכל חוקף אלא יהיה בעיה"ק ת"ו שום חזקה וחיים בכל מיני מלוכני בלבוד כי אם בכל יהיה לפי רחות עיני דייני ורבני הזמן. ובשבמה זו חזרה ונחחדשה בגזרת בה"ם ובכל אלות הבריח בזמן מע' גאון עוזינו הרב הגדול מוהריט"ח ז"ל פוגמה שם' מים שאל ברים הם' עי' שם :

ג. חזקות שלנו בעה"ק ת"ו הנה הרב בחי בהוגה ז"ל בחב בחשו' דמנהג חזמיר יע"ח לדוגם בקרקע לכל בעניניס עי' שם ומסחמת גם פעה"ק ת"ו דניס בשם הכי. הר' פרח"ת ח"ב דק"מ עמוד ב'. והחכם עיניו יחזו שאין זה מספיק לנגד המנהג. הרב חק"ל ז"ל חה"מ סי' ע"ב דע"ח עמוד ד' וגם בחפה בנספף חבר הוח בעח על חזבח הדפוס כ' דבירושלם ת"ו

עדיין כדבר נספק לי במקום יום להם דין קרקע . סר' חק'ל ז"ל סס ד' פ"ג סי' ע"כ . ועיין מזבח לדמס דף מ"כ עמוד כ' לענין מלרכות סי' סס :

דיני קי"ל

א . מלן בדידן דקבלנו כורלוס מרן סס כוס דוקל בס"ע לו גס בלסוכס , עיין סער סמים בלסוכס סימן ע' דף כ"ס ברכ"י מ"מ סי' כ"ס סעיף קטן כ"מ מסלח מסס מ"כ בח"מ סי' י"ב , ולפסס בכסף דף קל"מ . מיים בסל חלק ל' סי' ע"ד לוס י"ס ולוס כ"ג . מקרי לב מיו"ד מ"ס סימן ט' דף י"מ עמוד ד' וחלק ב' סי' י"ס דף ט' עמוד ג' וסי' מ' עיין סס :

ב . קבלנו כורלוסיו גס בב"י בשי מיי מ"מ מ"ס סי' ע"ג ולסס סס בקלר עיקר לו בכ"י עיקר עיין בסס' יוסף לומן ז"ל סי' ס"ע ועיין חק"ל ז"ל מ"מ סי' נ"ר דף ל"ו :

ג . ולסס כוס דוקל בדיני ממונות לו גס בלסיסור ובימר עי' מיים בסל חלק כ' סי' ל"ח לוס כ"פ . בממס יו"ע ז"ל סי' י"ס דף ל"ח עמוד כ' . ועי' למברלמ"ח ז"ל חלק ל' סימן ק"ע בב' דבני בסברס קבלו כורלוס בס"ע בלסיסור ובימר לפי לקולס ועי' סו"ג בלסבו' מיו"ד סימן ל' ובכללו לוס ע"ו :

ד . במילי דברסוס לי קבלנו כורלוסיו להחמיר ולברך עיין לעיל בדיני ברכות לוס סל' , ועי' בס' לדוד ממס סי' ו' לוס ס"ג בלסבפע ברכות לעולים לס"ס :

ה . ולסס בלחבע כוס מלחר דבלינו לומר ק"ל ובסובע מל"י עי' גו"ר חס"מ כלל ס' סי' טו"ב בממס יו"ע ז"ל סימן ל' דקי"ג ע"ב ס' . ולפסס בכסף מ"מ סי' כ"ו דקל"ו עמוד ד' :

ו . לף דפסקינן כדעס מרן ז"ל ס"ל סיכל דנודע לנו בבירור בעמד בעיקר סדין ודעמו בכריע לפסוק כחד מלן דלמר לו כוס דחופסינן לעיקר דעמו מבל לס ד"מ בבית ס' הר"מ ז"ל בשלחנו העבור ולף דלינן דעמד בעיקר הדין ודברי הר"מ ז"ל

חלוי בעיקר דין חמר והיכו לשיטתיה לזיל וכתם קי"ל דלא כדעת הר"מ ז"ל לף דסכיתו וקבעו בשלחנו הטעור דין זה תיכו מן הרתוי לפסוק כווחי' מתחר דלא עתר על בירורו פר' שמחת יו"ט ז"ל דף ט' עמוד ג' וע"ש בדף קי"ג עמוד ב'. [כ' הלק"ט ז"ל בח"ח סי' קפ"ב דקבל מהרב מ"ז ז"ל כי בכל חמוס תרן יפר' תין לומר קי"ל כגר הרמב"ם ומהריק"ח ז"ל וכו' ומפיו שמע שבזמנו מזרו בחוני לפח בחבורת בחוני טפ"ק ח"ו וחדשו חקף הפסקתם זו וקבלתה ישם"כ]:

דין כתובה שנשתט ממקומו

בענין כתוב' שבכר נכתבה ונפל טעות בתוך הכתוב' תפי' בשמות המתן והכלה. עיין להרב שבט בנימין דקי"ט ע"ח שכתב וז"ל כך פוח בתמת שהיו נדין לפסול הכתו' בזה ושתת בידים לתקן תת המעוות לקיים תת המלה ולת שני לן בין חופם לחוף בכתובה ולת בתחילו תלת בנטין. וכן טעידו הרב בית תברהם והרב דרך המלך ז"ל שמלת כזה בתוכבי עפ"ק ירום' ח"ו וקיימו תת הכתובה והסכימו בזה כמה רבנים וגחונים ומלכה ברחשם הרב הגדול כמוהר"ר תלגזי ז"ל ע"ש:

קצת דיני גטין שנשתטו ממקומן

א. בשם ידוע ושכר שם פעלם בנון בכור. מוריכו. ג'ילידי. מירקחדו. קונפרחדה. וכיוצא בשם שהיו ידוע לעולם שם הפעלם שלו ותין מכירין תותם בשמות תלו כל כה"ג דידוע דהיכו שם הפעלם כותבין בגט שם הפעלם שלו המכונה בכור. מוריכו וכן כולם כמ"ש בשו' עז"ג והרב ג"פ סי' קכ"ט ס"ק ס"ד וס"ק ל"ו. הרב מזבח מדמה דף מ"ם עמוד ד'. פפ"ח מ"ג דף ל"ג עמוד ג' וד'. ועיין יד מהרן בשמות הגטין בשם מירקחדה עיין שם:

ב. בשם ידידים. פרהלור. שמעדב. שם טוב. נח שבט. וכיוצא עיין להג"פ בשו' קכ"ט בתורך ובדרוחב וכסכמת הר'

טוב שים לותיות מגלף בכוף בסם הרחמן בגון בסם טוב וכיולא וכן בשמות הרגילות בסופרים בשטרות וכתבי לכותבם בשתי תיבות לף שלין בהם מלותיות מגלף יכתוב לותם בשיעה לחת בספסק מעט בלופן שיהי גרשים יותר שתי תיבות מחיבה לחת ולא יהיה הפסק כמלה לות ביניהם ובסם ידידים ג"כ על לופן זה משום דפחיב כי ה' לחבו עם"כ . וכן עשה מעשה הפה"ח ח"א דם"ח ע"ד בסם ידידים ובסם עמנואל בסכוי ז"ל לכתוב בלופן שיהיה גרשה יותר חיבה לחת משתי תיבות ועיין בח"ג דל"ג עמוד ל' בסם מזל טוב יותר גרשה שתי תיבות מחיבה לחת מעשה רגילות בסופרים . ועיין מזבח אדמה ד' ל"ג ע"ג בד"ה ובסם מזל טוב שגרשה שעטות סופר נפל בדבריו ועי' שם בסם עבד אללה , ועיין מיס שלל דף כ"ד ע"ג ט"ם

ועיין לקמן בסם חפלי בס :

ג. סם מימדיך הוא כיצו למרדכי וכמו שקראו לותו מרדכי ולחכ"ב בעולם קראו לותו מימדיך ושים זה היצו עולה לס"ח ולהיצו לותם להיותו סומת זולת שים לו הדלקס ל' בסנס וכשמברכים לותו מברכים בסם מרדכי בגם נסחפק כר' י"ל בסי' י"ג ובס' לוריס גדולים דס"ח עמוד ל' שם שים בדתי בזה דליסוי כמו עולם לס"ח כיון שהיצו הלף פעם לחת בסנס לכן כתב לכחוב כ' נעין ל' בסם מרדכי ול' בסם מימדיך דמחקרי מרדכי לו הלף דמחקרי מימדיך בהורלת מוהרימ"ט ז"ל והר' מסר"י זלבי ז"ל שם כתב לכחוב מרדכי במכוגם מימדיך כיון שכבל יודעים שלין מי שיקרא מימדיך לבסם עלם וכתב שכן עשו מעשה מברר"ם ילחקי וכל חכמי העיר ע"ם . ועיין פס"ח ח"ל דף ס"ז עי' שם שבסכים לכחוב דמחקרי ועיין י"ל בסם זה עי' שם . ומחוך דברי כז"ל שמבחתי מוכח להדיח דסומת היצו עולם לס"ח ועי' מ"ם לעיל בדין סומת מי עולם לס"ח ;

ד . סם מימון כתב מסר"ם ן' חביב בס' שמות לכותבו כי' לחד ומלה בו' וכן עשו מעשה בירושלם ח"ו . הר' פס"ח הח"ח ס"ח ע"ד ובמ"ג דל"ו , ועי' י"ל בסם זה :

סם

ה. שם סעודת מפטיר שם זה לילית פסח"ך וטעין בפתח וכו'
בלילי והחלף בנקוד בקו' מוסריק"ם ז"ל ע"ם. לחנם פה
ירושלם ח"ו חין כוחבין סעודת בת' שמע יקרת הקורת הדלי"ת
בפתח ולכן כוחבין סעודי בי"ד לרמוז על הלילי בחתם הדלית
מסר"ם ן' חביב נס' שמות ועוי' י"ח בשם זה:

ו. ושם סעודה לחשם הוא בפ"ת. מזגח מדמה דף מ"ו ע"ד
ועוי' מיס שלל דף כ"ו ע"ח:

ז. שם סול המעבג לכחוב בסמ"ך. פס"ח מ"ח דף ע"ט ע"ד
מזגח מדמה דף מ"ס ע"ד ועיין עז"ן דף כ"ד ודף כ"ס
בשם חיסטריניך וחיסטמטע ועוי' ג"פ דף ק"מ ע"ח ולו דפ"ט
ודקל"ד ע"ד ולו רמ"ג ועיין פס"ח מ"ד דף י"ח עמוד ג' בשם
סולטחנה עיין שם:

ח. שם סולטחנה מפטיר כחיבתו בסמ"ך וחלף לחרי הטי"ת
וה"ח לנסוף. לחמת קדם מ"ח סי' מ"ח וכ' בכן נוהגין
בירושלם ת"ו וכ"כ בפס"ח מ"ג דל"ד ע"ח ועוי' י"ח בשם זה;

ט. שם סילטחני ים נסים בקריחין לוחם סולטחני כנ' בלילי
וכפי המנהג המוסחערביים שכיולין בזה כוחבין ה' בנסו"
היס לריך לכוחבו בפ"ח. לחנם בסכימו כל חכמי ירושלם ת"ו
לכוחבו בי"ד וכן נעשה מעשה. מדמ"ק מ"ח סי' מ"ח ע"ם:

י. שם סיגיוורח בסכחת רבני ירושלם לכוחבו בסי"ן ובני
יודי"ן לחר המי"ן וכחלף לנסוף. מדמה קדם מ"ח סימן
מ"ז פס"ח מ"ח דף ס"ח ע"ד ועוי' יד מהרן בשם זה. ועוי' מיס
שלל דף כ"ז ע"ב בשם סיגיוורוגח עיין שם:

יא. שם חפלי בה לחם שמח מעח בערים חפלי בה וכעוני
קורחין לוחם מלובה ובשחקע שם חפלי בה כוחבין חפלי
בה דמחקריח חלובה. וסדר כחיבח שם זה בשיעח ה' ובשחי
חיבות בעין חיבה ויוחר יכיו נרחים שחי חיבות מחיבה לחת
לדמה קדם מ"ח סי' מ"ב וכחב בכן בסכימו רבני העיר ונעשה
מעשה עיין שם;

יב. בשם שחדוות מפטיר כחיבתו עי' מהר"ח מוטחל בס'

מג"ח ומכר"ם בכפן נס' סמוך עיין שם ועיין דבר משה ח"ח
מ"ס סימן ע"ב מוה י"ד ומעשה שבשו בירושלם ח"ו ועיין יד
מפרן בשם זה עיין שם:

הסכמת חו"ר פה עה"ק י ר ו ש ל ם ת"ו ראשונים כמלאכים.
לקדושים אשר בארץ. על ענין עשיית הגבינה, וזה נוסחו:

לדיות כי הן בעון פשתה המפלתה ועושה לשם כשיחה
לאכול ולשתות חלב שחלבו גוי ואין ישראל רואהו עד
שכמעט כל הגבינה הנמכרת ע"י ישראל הלא היא מחלב שחלבו
גוי ואין ישראל רואהו וזו היא סיבה שמורה שחירת לקנית
חלב וייאגור"ט מהגוים, אי לזאת נחוועדנו יחד חו"ר עיה"ק
ירושלם ת"ו ונס מע' הפקידים כי"ו והסכמנו בהסכמה נמורה
בב"ח כדי להסר ולקיים תורתינו הקדושה והחמימה שלא יבשלו
מכאן ולהבא במבשול הנז' ת"ו וגזרנו תומר בגזרת החו' בב"ח
על הכלל ועל הפרט שבוש בר ישראל לא יקנה מהשוק לא חלב
ולא ייאגור"ט לא מחוץ העיר ולא מחוץ לעיר בוש חלב שחלבו
גוי ואין ישראל רואהו כלל ועיקר כ"ח דוקא בעומד ישר' ע"ג
כדם מה לעשות, והעובר ע"ז נחש כרוך על עקבו וכרי הוא
מוזהל ומופרם מעדת ישראל, וכדי להרים המבשול הנז' גרשם
בעינינו לבחף אם כל מוכרי הגבינה סיסים שנים מהם יוסנים
לעשות הגבינה והיה הנשאר כל אחד מהם יהי לעמוד אחד
לשמור לעשות ככל הכתוב בלתי מגרעת. וכל הגבינה שנעשית
בשנה זו עד היום ימכר לגוים דוקא ואסורה לישראל זולת מה
שנתברר לפנינו שעשה בהשגחה אותה הגבינה מוחרם לישראל
דוקא. והגבינה שיעשו מכאן ולהבא ע"י ישר' שמורה ועדוכה
כדת מה לעשות ימכר בחופן זה דהיינו הגבינה מלוחה משלש'
שעות ימכר לערך חשעה מאיידים החוקע ושליש מלוחה חמכר
לערך שבעה מאיידים החוקע. ושוש בר ישראל אנשים וגשים
וטף לא יקני חלב כ"ח דוקא מיד מוכרי הגבינה סידועים
לערך שני מאיידים והני החוקע בלבד שלא יהא בה תערובת
מים כלל ועיקר והערכים הנזכר הגעשים היא בשנה זו דוקא
וקבלו

וקבלו עליהם מוכרי הסנינים הנ"ל שהם ה"ו המלח יחלק שמכרו ולקחו חלב מחלבו גוי ואין ישראל רואהו מחוץ שהלכה בנזדמן אח"כ ומכרי הוא כתחור . גם כל הסנינים שיעשה מלחמו יום ולילה כל ימי עולם הרי הוא כאבר חזיר ואעפ יעכ לפי רחוק טיבי מעלת הפקידים יל"ו . ומחוץ למו יסכין בטח ומתן ועליו חבת ברכת טוב כיר"ח ועד"ח ולרך מכל הנז' , בתנו על המחוש פעה"ק ירושלם תו"ב אם"ן להדם לרר מהר"י הקה"ע ולרבני ליליה . והכל ברור וברור ואמת ויציב וקיים :

יעקב משה עייאש	יקיר מרדכי גירון	שלמה יצחק בכר
ס"ט	ס"ט	בנימין מיוחס ס"ט

שמואל הלוי	זבריה זאמירו	יום טוב דאנין
ס"ט	ס"ט	ס"ט

יוסף יחיאל
טאראנגאן ס"ט

יהודא עוזיאל
ס"ט

דברים עתיקים מעותקים בס' בני בנימין להרה"ג ישי"א ברכ"ה הי"ו, בס' כ"י אשר מצא בישיבת חסד לאברהם ובנין שלמה, הנקר' מושב זקנים שנבחב מחו"ר וגאוני הישיבה הנז"ל , משנת תקי"א ואילך :

א . כיום מעשה פעה"ק ירושלם ת"ו סירדו גסמים מוצעים לחר י"ז חסין וחסבו שלח כיום כהם כשיעור ולנו להכריז חעניח יחידים . ובלחו לחין לעיר ולחבדר להם סירדו גסמים מחוץ לעיר בשיעור ולח גזרו הענית וגם כירכו ברכת כודחם בלי הזכרת שם :

ב . בנח שחקי"ד מל ט"ו לחדר לליות בשבח ומדינת מקדימין הכרכים לקרות המגילה בע"ם יום להסחפק לעניו הקורח לנשים בביתו שם יולחות י"ח וחם יכולות לבוך עליו ולכחור' סיו שלח בזמנם כפי מ"ם המרדכי ז"ל לחמור ליחיד לבוך עלי' . ומסכמנו דממ"נ לחן בני ט"ו הקורין בי"ד יכולים לקרות ביחיד כחם דלח לחפסד ומלי לברוכי כרחוי . ונם' שחקב"ה ג"כ חל

הכי והכריז הכמם מלח מדעח ב"ד ביחיד הקיר ן מלח יב"ך כ"ח
מעמם נסים ומהחייגו ומחרגו להרב מי"ו דסוי כמנגם סיוגלח
מלפני הסלים מרלה לחום לס' הפר"ח ז"ל ואין דעחיגו מסכמח
ומי"ל לעשות מעשה עפ"י בד"ל ;

ג. נמנה מעוכר' חס ים עליר' נסחים מחחרין סדר החעניו' :

ד. הטיד מרן מלכח שמנהג טיפ"ק ירושלם ח"ו שהנהיס
טובלות בקריאח המג'ריב ויש להס על מס סיסמכו ממ"ם
הטור ס"ח דיכולים לסעור בין הסמוחות מטוס דספירה בזמן
הזה דרבנן וספיקא דרבנן לקולא :

ה. מעשה היטב פעפ"ק ירוש' ח"ו בערב חענוח שנח חקו"כ
שנמלאח מחט בבני מעים ונערפה שבשמם ולא נודע
הלישור עד לחר שנמכר כל הנשר שחחוח ומחרגו על פי
טורחוח כ' גו"כ . יו"ד סי' ו' ז' ח' ט' י' י"ל :

ו. ספרים שזכחם בשם ס"י מסור לטוליחם לחו"ל ללא"כ כחבן
ע"י להוליחן :

ז. יין הנעשה פעפ"ק שדורכים הענבים בערימות גדולות
וניחנים לוחם בגיגיות ככל מעורב יין וחרלנים וגיגים
לא שייך בהו דין לישור מגע עכו"ם דבעינן כוונח המנסך וכל
שלא עשה המנכם ולא שנשך כדרך שנספכים כל הגיגיות
בחחילח זמנן יין בשם דין המנכם דבעי' כוונח המנסך וליכח
ודלא כמהרלנ"ח סי' מ"ח ולפשר דניין שלנו מודם מהרלנ"ח
שכוח ז"ל לא קלי חלח ביין למוקים יע"ש :

ח. נשיגו כלכם למעשה שנהם שנהגו ושנהם הענעח רפוי
בידם והחרגים , ביום י"ח סיון ס' החקי"ו :

ט. עיפה גדולה בים בה כשיעור חלה שעושים לשעודה גדולה לשחשנילי"ם
פעורה מן החלה :

י. עשיגו מעשה לבדוק יכמה שלא היה עדות כדור על הנשים שם ים
לה רגוי שערוה ע"י מגשים , כן נעשה מעשה בב"ד הגדק :

יא. זה הכלל כ"מ שכותב מרן בש"ע יש ליזהר , היינו דוקא לכתחי' שכל
בדיעבד כשר. עי' בח"ח סי' תל"ב ומ"ש הפר"ח שם וכסי' ל"ב ס"ק כ"ח :

יב. מנהג עיה"ק להכשיר עדות ודיינים קרוב ומחרחק אפילו ים לו בנים
אף להלילה ולנשין :

B
1026.

תקנות
ירושלם